

GABAYADII HADRAAWI PDF iibmaal.com

Waxa soo Diyaariyey Iskuna soo Duba riday Eng Abdoulkader abdi Wuxaanad Buug badan oo kale (kuwa Bilaash ah iyo Kuwo iib ah) ka helaysaa iibmaal.com/Books

CONTENTS (ku dhufo Gabay aad Akhriyeysid (Links))

1. [Aduunyadu waa Besteed](#)
2. [Afkusiran](#)
3. [Amal](#)
4. [Anuunbaa Hooyadaa ah](#)
5. [Arag-Maqal](#)
6. [Araweelo](#)
7. [Axadii](#)
8. [Baaq](#)
9. [Badbaado](#)
10. [Barabaraale](#)
11. [Berraad](#)
12. [Baladweyn](#)
13. [Bulsho](#)
14. [Cajeb](#)
15. [Ceel-Walwaaleed](#)
16. [Daalacan](#)
17. [Daahyaley](#)
18. [Daalalay](#)
19. [Daalo](#)
20. [Daba Huwan](#)
21. [Daryeel](#)
22. [Deynmaayo Heesta](#)
23. [Dhahar](#)
24. [Dibedyaal](#)
25. [Dhulgariir](#)
26. [Durdur](#)
27. [Gabar Madow](#)
28. [God Madow](#)
29. [Goljano](#)
30. [Gudban](#)
31. [Gud-gude](#)
32. [Haatuf](#)
33. [Hablaha Geeska](#)
34. [Hal-abuur](#)
35. [Hal iyo Halkiis](#)
36. [Hambaber](#)
37. [Heego Muuq dheer](#)
38. [Heelliyo](#)
39. [Hoobal](#)
40. [Hooyo](#)
41. [Hud-Hud](#)
42. [Indho badan](#)
43. [Isa Sudhan](#)
44. [Jacayl dhiig malagu qoray](#)

45.Jacayl dhiig malagu Qoray
(English)	54.Saxarla
46.Jeegaan	55.Shan ubaxley
47.Jiitama	56.Sidi-Qabax
48.Ka rog oo hadana Saar	57.Sirta Nolosha
49.Mayal dheer	58.Suleekha
50.Muliyo	59.Todobaatan Midabley
51.Quduro	60.Togdheer
52.Rag siyaasi wada Noqay	61.Weriyyaha
53.Taawilo	62.Xamareey Ma nabadbaa ?

01. Adduunyadu waa besteed!

iibmaal.com

[Kor U noqo](#)

Haddaan idhi Boqorkayow

Waxaan idhi Boqorkayow

Allow barashaan ogeyn

Intay tahay baaxaddaa

Qofkuna badow buu ka yahay

Inuu kugu soo ban-dhigo

Bayaannada aan fogeyn.

Bishmaan u daraandarayn

Inuu boqolkaaga magac

Intuu Bisinkaagu yahay

Ka sheego wax aan badnayn.

Waxaad tahay gun iyo baar

Ballaadh iyo deeq mug weyn

Waxaad tahay beer janna ah

Waxaad tahay baarri faxan,

Intaad bixisaa raxmada

Intaad burisaa raja ah

Intaad hanataa ka badan

Baxaalliga hawl adduun

Wax-beelka intaan hurayn

Bushaaro hayaad u tahay.

Waxaad tahay baahi-laawe

Waxaad tahay baahidayda.

ILaahnimadaada buuxda

Qof waayey ma baadi-doonin.

Rugaa Boqortooyadaada

Qofkii u bal-reebiwaayey

Ma xeerin badbaadadiisa.

Xuduudka baddaada caaggan

Qof tiigsadey baylah weeye.

Kulaylka buruuddadaada

Sharkaaga badheedhka dhiirran
Baqaa lagu aaminaa,
Burjina Adigaa ku sugaran
Awoodaha baaca dheer.

Adduunyadu waa berdaan

Run baa la-bog-dooxayaa

Dadkaa la-bilkeedayaa,

Higsiga baradeeda nool

Waxaa lagu beegsadaa

Baxnaaniyo toogo-hayn

Boqoolkuna waa jiraa,

Naftana ballankii ka yiil

Haddaan lala beretansiin

Waxaa lagu beegmayaan

Bayuuraha aan hambayn.

Hadday tahay beri-samaad

Ta baasina way ag taal

Haddaan laga baydhsanaan.

Dhulkana Bidixlaa ku nool

Waxaa jira beenawaas,

Ibleyskuna waa bakhayl

Bahdiisuna waa yiciis.

Balway ku hor qaadayaan

Bustay kugu laabayaan

Wedkay balag saarayaan,

Hadday buro kaa helaan

Waxay kugu badhi furaan

Dharaaraha baane jiro,

Belaayana way guddaa

Bariisana way dhacdaa,

Haddaan laga sii bed-qabin

Waxaad ku baraarugtaa

Beentaadu runtay necbayd.

Barwaalo markay hayaan

Hadday isa sii bidaan

Baxdowga markay yihiiin

Hadday isu sii bogaan

Addoomuhu ways buaan.

Waxay cadho biirsadaan

Waxaa lagu sii badaa

Xanuun iyo boogo kale.

Hadday isa sii baraan

Inay berri sii cunaan

Banbaaniyo xaaja guud

Haddii baga loo cuskado

Bulshiyo wada-doonistii

Qof iyo wada-buul-dhis tahay

Yiqiintuna bowsi tahay

Nin iyo keli loo bokhrado

Hiyigu kala-baadsan yahay

Bartii qof yaqaan hungow

Bil-khayrtuna way fog tahay.

Markay naftu baadi tahay

Haddaan bahal Kuu sanqadhin

Cabsida bixisaa ka weyn.

Hadduu qofku been dugsado

Baqaa lagu xeerayaa

Bahduu ka curyaamaya

Wax baydadiyaa eryada

Cishaba babbisaa hor taal,

Waxaa ku bannaan runtii

Waxay u ahayd ku beel

Dhankeedana bayr ka qaad

Inay tahay baahi, diid

Haddana yidhi baadi doon

Halkeeda wax buuxin kara.

Berruu ka saluug qabaa
Bursuu ku xujoobayaa,
Duruus u habee baryada
Beybeysiga hawl ka dhigey
Bishmaa ka calaacalsii
Sengii faney Booddo-waal,
Xumaanta u beer-nuglaa
Bahaynta ku caado goo
Shan baabbaco hoo ku qaad
Idaa gudhay loo baqee
Xanjiyo xabag loo bad-badi
Haddana balawaas ka qaad
Busaaradi waa halkii
Hungaa baradiisa taal.

Cishaba filan-waa ku baah
Cishaba garan-waa ku biir
Saqaa dhexe baaq u yeedh
Canaan ka bariisan waa.
Belaayo waxay tustaa
Markuu isa sii barkado
Inuu weli sii baxsado.
Baraad-la' usii galgaley

Qallooc isu sii barbari

Bidaartana sii arradi

Wanaagga ka baali noqoy

Intii bilan sii illow
Buddisana sii gorgori

Waxyeellada sii bogbogey

Adduunyada baylah mood

Runteedana boob ku waa

Dhabteeda bannaysan waa

Dhibteedana baajin waa

Badhaadhena ciil ku waa

Walaacana baan ka waa

Badbaadana meel u waa.

Naftana biya-dhiijin waa

Dharaarna is-baadhi waa

Kashana boholoyow ka waa,

Badheedh lagu sii hubsado

Hiyiga barakaysan waa

Hankana ku barooran waa,

Haddaan baqe fuushanayn

Inuu yahay buur ku diid

Dareennada boorta neceb,

Guudoonsey is-been-farriin

Badroolka inuu ku sugo.

Bisaylka hadduu qof diido

Biraynta ku faani waayo

Bakhtuu uga sii socdaaye

Hadduu qofku baydda goosto

Inuu bini-caashaqiisa

Ku baayaco geeridiisa

Baraar adhi baa taqaan.

Xalaashiyo buunigeeda

Haddaad u buseeli weydo

Bogsiinta ka raadi maaha

Wixii lagu sii bukoodo,

Xumaantuna waa basari

Naftay bilic-guurisaa,

Bidhaantuna maaha ruux

Haddaanay lahayn burhaan

Badh kaa maqan baad la'dahay

Basaastuna waa qalbiga

Kashaa laga baal qoyaa,

Intaas ha ka dhaafin baal.

Waxaa isu soo bulladay

Bugaanbugihii wakhtiga

Bilaash-jeceshii casriga,
Bulaanbuliyey tumeen
Dadkuna budulkooda raac
Siyasina beel ku dhoof
Dantiisa ku baadi doon
Ku baaji xilkay lahayd
Sidii goray baar-caddee
Ballaadhsiga diin ka dhigey
Baxnaanada sii adkee
Hilaadaha sii burburi
Bawaarkana sii ulee
Bilaale ka qaad yaraa
Cishaba huri duur belbela
Billaawaha sii casee
Billaahida sii xasee
Buskeeda ku sii xabaal
Biliiliqo sii dhudhum
Baruurana sii fantee
Awaalahaa sii basaas
Sidii buro soo noq-noqoy.

Markay barar fuuqsadaan
Sidii Dibi bey madow
Hadday u banaaxiyaan

Badhyaa-cune jeer hungow

Xaqiiqada boodh ku laac.

Adduunyadu waa besteed

Nin biima ah baa khatalay

Hub iyo buntukh loo shushubi

Sidii bulay loogu hees

Intii ba'an laysu dhiib

Dalaal lagu beer-caddaa

Qof iyo baradiis is cune

Bariidada lays la waa.

Wuxuu Boqorkeedu yidhi;

Wixii Bido meel u yaal

ILaal bixiyaa ka dhow

Bushaarana way jirtaa.

Hadday falaw baaban tahay

Banaanadiyaa xasladah,

Hadday bili doorsan tahay

Baftiyo qurux baa u taal,

Hadday tahay biir aja ah

Caway ku ballaysan tahay,

Bar-laawe hadduu didsaday

Barbaar gudan baa u nool,

Hadduu Baqal-fuul gurguray

Baroor faras baa hidda ah,

Hadduu Badhax-miis ku dhalay

Runtaan la-biyeyn karayn,

Nin baydhsadayow dan guud

Waxaa jira baadi-doon,

Af booli wixii ku maqan

Col soo bedayaa ogsoon,

Badraanno hadday jiraan

Barqaa lagu waayayaa,

Hadday wada baar-qab tahay

Wixii dhacay geed Berda ah

Fircoonnada baaxad dumey

Beryii tegey baa hubsaday,

Dhufaanna bir waa yaqaan.

Hadday wada B.M tahay

Buruud kiciyaa dul yaal,

Waxay bohol jiidhayaan

Libaax bulbullaa ku jira

In baal sidataa dahsoon

In baabbacalaa digtoon

Dhashii Beder baa xidhixidhan

Biddena camalkiis u daa.

ALLAA MAHAD LEH.

Tifaf-tirkii iyo diyaarintii:

Dhuux Digale Duale

25. DHUL GARIIR

[Kor U noqo](#)

Waa Maansadii Abwaan Max'ed Ibraahim Warsame 'HADRAAWI' ee uu ka tiriyey

Cudurka soomaalida dullaystay, facoodna ka reebay ee HAYB-SOOC
Horraantii Bishii May 2007.

Abwaanka caanka ah ee "Hadraawi". Hadraawi wuxuu gabaygan ka tirshey madal loo agaasimay dadka la haysooco ee

Soomaalida. Eebbe ayaa Quraankiisa Kariimka ah innoogu caddeeyey in qofka agtiisa gobta ka ahi yahay kan

camalkiisu suubbanaado cabsida Rabbina ku dheer tahay. Waxay ila tahay ruux Eebbe u hogransami waayey oo quudhsi

dan mooday inaan gabaygan Ina Walanwal waxba deeqsiin karayn laakiin kolleyba isaga xilkii saarnaa waa ka dhacay

mar haddii garaadka Eebbe siiyey uu ku iftiimihey dulmigan waayo soo jireenka ah ee qabiixa ah. Waa gabay dheer oo

ruuxba inta Alle kaga anfaco uu ka qaadan karo. Tixdan oo soo baxday bilawgii bisha May,2007 ayuu tiriyey.

Axmedow nin dheeraad sitoo dhiibban baad tahaye

tu kalaad u dhaaftaa kolkaad dhaliso tii roone

dhallintii caleemaha lahayd waygu dheertahaye

haddaan Beegsi kala soo dhex baxay tooda meel dhigaye

labadii dhallaannimo lahayd ways dhar urisaaye

berberaawi dhuub iyo ka dhuub waysu dhurannaaye

ilhaaneey dhiggaagiyoo hablaha dhuude falanqeeye

hadduu dhagaxu kala hayb tirsado dheemman baad tahaye

Suugaantu waa dhaqan haddana waa sed iyo dhiibe

dhidib iyo lud bay leedihiyoo dhaabad iyo meelee

dhuuxuu ka eegaa ninkii dhilan yaqaannaaye

qofba waa dhankuu ka arko iyo meesha uu dhigo e

dadka dhiiri iyo qawl san baa lagu dhacsiiyaaye

sida loo dhahaabu khalqigu ugu dhegtaagaaye

dhunkaal iyo xajin lama marshiyo dhuumatiyo shiile

sida dhuuni qaataha murtida looma dheeh tiro'e

dhiidhiga nin laasimay hadduu dheegto waa halise

dheeldheelligaa laga jiraa waa la dherershaaye

dhexroor iyo waxa laga xajaa weliba dhaad dhaade

dhoomaha waxaa laga xushaa teeda dhumuc weyne

hadalkana nin yidhi waa dhigaa sii dheh baa dilaye

inaan dhaabadeeyaan rabaa dhawr kal dabadeede

dhaxalkeeda nimankii lahaa way dhebaandhebiye

iyagaa dharaaraba intaan dhaafay sii odhanne

Gabaygani dhambaal buu sidaa waayo soo dhaxaye

dhulgariirna waa kii la baxay dhalashadiisiye

dhawdhawda Qaadkiyo ka culus dhaan wadaa yidhiye

kana dheer is yeelyeelka iyo iidheh iyo faane

qof dhabcaala mooyee nin kale waw dhedhamayaaye.

Xaajada halkaasaan dhigoo dhaabad baw dihine

in la sii dhaqaajey rabtaa dhaygag badanleeye

oo loola dhaadhaco halkey dhuux ka leedahaye

waxa lumay dhudhumintii runtiyo dheelli tirihiiye

inta samaha dhuxulayn kartaa waa dhif iyo koowe

dhalool bay isugu biirtay iyo tii dharjo ahayde

dhulka wuu ku soo badanayaan baal ku dhoorruhuye

dhan xiirradu haddii ay maqlaan ways dhufanayaane

sinnaantey dhaliil moodayaan tii ilaah dhigaye

dhinacay ka joogaan sharciga waa dhis foorara e

marka ay dhanaaniga gashiyo dhiibta kala guurka

dhiilaha nin buuxshaa ma jiro dhacarta jiilaale

dhirin-dhirintu waa shay sanoo lagu dhabriiraaye

hal dhabaalahaaw awgayow tii dhamayd geliye

hays dhigan nin nooloow hiddadu waysu dhimataaye.

Laan dharab ka toostiyo Hibooty dhool cas baad tahaye

dhalankaagu waa luulka iyo dhiraha yaaquude

malaha roob la dhaca waad taqaan dhiinka jookha lehe

dhalankiisa shaygaa gobta ah waad u dhigantaaye

dhobic iyo cadceed looshan iyo dhool gu' baad tahaye

qurux iyo dheg baad leedihyo dhaabad iyo seese

dherer iyo laf baad leedihyo dhaygag iyo yaabe

dhebi heeg u baxay baad ka tahay dhoobo jiifyada'e

dhul fog baad ka laacdaa sidii dheenta laallida'e

ruuxii ku dhawraa si buu kuugu dhegayaaye.

Dhabeenimana way kugu jirtaa dhab iyo miisaane

Dhiidhiibsigaagiyoo haddana dhuda wanaaggagaaga

Dheehaaga maahee shishaad dhuux u leedahaye

Dhulka lagama soo qodin dadkee aadan baa dhalaye

adigiyo hablaha dhinaca kale waysu dhigantaane

dhud qudhaad ka wada beeranteen dhaadashada guude

Dhab dhab baad ku kala leexateen adiyo joog dheere

Dhawwalanka waxa kuugu wacan amase dhoohnaanta

Dhab darrooyinkoodaa qalbigu dhaawac dumayaaye

Dhimir bay ku saareen dabool baali kaa dhigaye

Dhafoor taabadkoodaa qod-qoday dhabannadaadiye

Dhaqaaq joogsigaagiyo wejiga dhaxanta saarsaaran

Dhadhansiga dareenkaa ka culus buuro soo dhacaye

intaad adigu dhiillaysan tahay taydu waa dhicise!

Hadalkana nin yidhi waa dhigaa siidheh baa dilaye

inaan dhaabadeeyaan rabaa dhawr kal dabadeede

dhaxalkeeda nimankii lahaa way dhebaandhebiye

iyagaa dharaaraba intaan dhaafay sii odhanne.

Dhafdhaf iyo halhays beena baad soo dhadhabateene

dhugatiyo cad xaaraana iyo dhoohan may cunine

dhamaas lagu takooriyo ma jirin caado dhaaf kale e

dhab cad iyo ma haysaan daliil meel la sii dhigaye

dhaqankaas canbaaraynaya saaray dhiillada e

labadii hiyiga dheehi jirey way ka dheertahaye

weligeed dhibaatada adduun looma soo dhixine

dhaandhaanno maahee kashaa dhooli mood tahaye

intii aad dhisnaydeen iyagu way dhur sugayeene

dhufaannimo hagooglay intaa kula dhex joogeene

dharaar uun in waa kale beryey dhawrayeen abide

dhegahay intaas la hadlayeen waa dhab may odhane

dhibaatadana way eegayeen dhaayihii jiraye

cishadey dhanaan tahay haddii laysu dholol fayto

dhab u dirirka waa lagu yiqiin dhaanto iyo shiishe

Rag hadduu dhabiiltamo naftey dhigi yaqiinneene

in kastuu xiniin dhaafyuhuu dhiirinnimo sheegto

mar haddaan dhallil lagu gudbayn dhalasho mooyaane

dareenkiisu wuxuu dhaadayaa hoos in loo dhigaye

Dhar-dhaarrey ahaayeen intaad dheri lahaydeene

dhaddiggiyo labkoodaa kan kale dhinacyo taagnaaye

ninka ay dhisaan baan isagu tooda dhaydhayine

gudmahay dhabbeeyeen ka badan lag iyo dheeraade

hadday dhigan lahaayeen mid uun maalba may dhaqane

Dhaxalkiisa may soo xarayn dhogorta xoolaade

waligood dhalaal subag ah iyo dhaashi may heline

dhay iyo karuur labada weel dhoosha may geline

hadday dhami lahaayeen miduun dhiilba may tolanne

dhegahooda maag baa qabsaday shayna may dhimine

Si baa loo dhalilaa haddana ruuxna may dhibine

dhuyaal iyo kudaal bay damceen dhiigna may galine

dhulka waa ka sii guuraayaan ruuxna may dhicine

Dhoof bay ku daysteen inay sibiq dhaqaaqaane

dhalashada inay dooriyaan bay u dhowdahaye

dhagar inay galaan bay damceen dhaarse may marine

dhaaxaan ogsoonaa halyey dhuuntay keligiye

hadalkana nin yidhi waa dhigaa siidheh baa dilaye

inaan dhaabadeeyaan rabaa dhawr kal dabadeede

dhaxalkeeda nimankii lahaa way dhebaandhebiye

iyagaa dharaaraba intaan dhaafay sii odhanne.

Godka dhidarka beelaha qotow dhowr kal baa hadhaye

hadduu dhiillo leeyahay dulmigu waad ka dheregteene

intaad weel manno ah dhaamiseen way dheg weyntahaye

ulihii dharkaynkiyo cayada waydinkii dhilaye

dhamacdiyo dabkaad quudateen maaha dhalanteede.

nin xaqiina meel hoose dhigay tiisu waa dhedo'e

xumaantana wanaag baa dhaxlee wayda haw dhimane

naftu dhaaba dhaabaha hiyiga way ku dhacantaaye

kol haddii dhabbada loo qorqoro way ku dhilantaaye

Mar haddii qalbiga ciil dhufasado dhaافتay taladiiye

Sida Dhooddi-meerkii taleex haw dhaqaaqina e

dhirbaaxooyinkii quudhsigaa dhuunta yuurura e

haddii dhagar inaad gaysataan laabtu dhigi waydo

dhanka eebbahay xiga adduun wayska dhalanteede.

Dhab dhabluhu markuu yimi arlada may dhammayn talo e

waatay dhufaannadu khalqiga soo dhex geliyeene

waa kii dhamaastiyo falkiyo keenay dhalanteede

waa kii dhibaatada la yimi dheegga dheegaha e

waa kii dhufaysyada qotee dhoombir soo rogaye

maantay dhankaas iyo dhankaas baahday dhiilladuna

markay dhabaqday waa kii shacbigu soo dhalaashadaye

waataad dhadhaabtiyo budkiyo dhagaxa boobteene

gobannimada waa tii dhagdhago dhaanto loo tumaye

dharaartaana waad wada jirteen dhiiftu kululayde

waa loo dhammaa maalmihii laysu dhaarsadaye

Hayeeshee ma sii dhugan caqligu teeda dhinac tiile

dhiilladu halkay weeran tahay looma faal dhigine

waa tii la dhaawacay markay dhalatay guushiiye

weligeed dhan baa qaawanaa dhidibbadeediiye

Xaajadu intay dhowdahay dhaymo leedahaye

shinkeedii markey dhaافتay bay keentay dhabandheebe

dhab-darro uma toosine nabsigu wuu dharaarsadaye

dhacan baa la saaraa halkuu eel ka dhowyahaye

markaasay dhurwaagiyo colkiyo dhawrta celisaaye

Nin dhug lihiba wuu garanaya suul dhabaalaha e

dhabbadaad u xaadheen ninkii soo dhus layn jiraye

dhextaalkeeda goortuu hubsaday soo dhababaceeye

dhalliiilaha markuu sahansaduu meel ka soo dhacaye

Dhawaaq toosiyow baxay lugtii dhaافتay jeeniga e

waa kaas dhaqaaliyo hub iyo dhoof u soo helaye

dhuxul hoos ka nool iyo dab baa soo dhabiib kiciye

Dhacadiidka xaajada gashiyodhabano hayskeeda

markii aan dhab deyey baan is idhi dhacanta sii saare

af dhabaan dhabkeedii haddana waan ku dhiirradaye

dhanbaalkii digniintaan is idhi caawa yuu dhixine

Dheehada Rashiidow mar baan neefka loo dhigine

magaceeda oo laba kor dhaban yejewelantaaye

marka dhiilka lala hoos galey meelo dhugataaye

Ummadyahay dhab baa loo hadlaa waad is dhigateene

dulmigii lafaha dhuuxay baad dib u dhardhaarteene

ummad baad xaqeedii dhammaa dhababka saarteene

gunaadkii naftii weli ma dhigin waase dhiig baxaye

garaadkiinu wuu dhaafsan yahay dhiilkan buuxsamaye

maantana waxaa idin dhex taal tii dib loo dhigaye

caaway u dhowdahay haddaad dhugasho siisaane.

Dhillowyahaynu waa geed ka baxa dhuunta geed kale e

imminkuu dhabbada soo hayaa dhaanki reer Yurube

nin kaastoo is dhoob dhoobi jiray dhigaha loo laabye

dheweraad hadday kala lahayd laysu soo dhuraye

markii dhuuni loo rogay arlada dhoorku wada daalye

Dhallinyaradu way dayriyeen dhalashadoodiiye

waa taa ninkii dhowrsanaa qaad ku soo dhacaye

waa taa dhabeeshii hiddaha dhaylo loo dubaye

dhuuqdhuuq layaashii batiyo heen dhalaalshuhuye

dheri bay ku wada foorartaa diiddan dhaqankiiye

Dhaddiggiyo labkeedii waqtigu dhaal isugu keenye

ummaddii dhiraha kala lahayd ways dhex huruddaaye

dheg dheggiyo lafaha dhuubtay iyo dhogor xumaantooda

qaraamaad markay wada dhantaa dheehu doorasamaye

hadday dhoojo wada yeelatiyo dhiico iyo tuure

haddii dhawrasaan lagu yiqiin dhimay hankeediiye

Dhibaatadan xilkeedii horaad uga dhabcaasheene

maantana sidii dhagax dixeedit hawgu sii dhegine

Inta shay la dhawrtiyo haddaan diinta kugu dhaarsho

inta gabay dhaf leeyahay haddaan kaaga dhira fuulo

haddaan dhaho haddaan dhigo haddaan weliba dhiib dhiibo

anigoon wax kuu dhimin haddaan dhegaha kuu buuxsho

dhaqdhaqaaq ma kaa iman karaa dhiillo lagu baajo?

Dhabitun baa khalqigu diidaya meesha dheer tegaye

dhulgariirka waa laga baqaa waayo soo dhaxaye

la dhex joogi maayoo arlada dheel mashow qorane

qofba wuxuu dhigtuun baa u yaal dhiilka aakhiro e

ninkii dhiirri sheegtoow is furo way dhanaan tahaye.

26. DURDUR

[Kor U noqo](#)

01. Maansaba dir bay leedihyo daabac gooniyah
02. Ninba wuxuu ka doontaa halkuu gaar u daaqsado e
03. Dadka uma gudboonee ragbay duuunyadiis tahaye
04. Deebaanka ruuxii hayaa lagaga daydaaye
05. Kani waa dux iyo sooryo iyo malabka doocaane
06. Waa dood macaanoo nin ragu lagu daweeyaaye
07. Waa gabay da'weynoo sannado dabaqu saarraaye
08. Waa doog Massaariyo ku yaal Doollo iyo Hawde
09. Waa damal hadh weynoo midhaa daaftha soo dhigaye
10. Waa ceel dad liqahoon fudayd loogu daadegine
11. Waa danan Ganaanoo fatahay dirirta cawleede
12. Waa dayr Shabeeloo dhulkiyo doojey beeraha'e
13. Waa daad rogmadey oo hadhsaday dooxadii Herer'e
14. Waa duhur Togdheero hugmoo kiciyey duufaane
15. Waa doonbir lagu oon bixiyo daran Nugaaleede
16. Waa Haro Digeedoo biyuhu dhinac ka daateene
17. Waa geed Dayibahoo ka baxay sabarka Daaloode

- 18. Waa doobi xoorliyo karuur lagu durduurtaaye**
- 19. Waa deer-cad geeloo rintiyo dahabta qaalmoode**
- 20. Waa faras dakano raadiyo duullimaad galaye**
- 21. Waa geesi ciil dirirayoo doog haruu qabaye**
- 22. Waa gabadh da'deed joogta oo guudka loo dabaye**
- 23. Waa daraya-muuskiyo dhaclaha Daadi xidhataaye**
- 24. Durdur weeye laga dhaansadaa daayin abidkiye**
- 25. Waa gabay dihnaayoo wax badan ibo daboolaaye**
- 26. Waa gabay duqii aabihii dayro ka ahaaye**
- 27. Waa gabay dorraatiyo ogaa dakharradeediiye**
- 28. Waa gabay durbaankiila tumay diif la soo kacaye**
- 29. Waa gabay ku diirsaday markuu waagu daalacaye**
- 30. Waa gabay dagaar iyo ka yimi diillintii Guraye**
- 31. Waa gabay dushaa sare jiroo caawa soo degaye**
- 32. Afartaa daleeyey waxaan dib ugu soo laabtay**
- 33. Toban iga dardaaranu hadduu hadal wax daaweyne**
- 34. Ninka caawa loo dadab dhigow maqal dabuutayda**
- 35. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duulin**
- 36. Baribaa dadkuba qaawanaa dibad ku noolaaye**
- 37. Ooy daaqayeen cawska iyo darista geedaha e**
- 38. Dareemada marbay ugu koreen duudka buuraha e**
- 39. Dalanbaabi iyo guuldariyo dooga cunidiida**
- 40. Danbaa galisay inay raadiyaan nolol ka door roone**

41. Dugsi iyo markii ay heleen dab i iftiimaaya
42. Duunyadiyo markii ay dhaqdeen bahaladii duurka
43. Ugaadhiyo markii ay dabteen deeradiyo cawsha
44. Beeraha markii ay degeen orodki may dayne
45. Damacbaa hogaanka u qabtoo door labaad raraye
46. Daar iyo markii ay dhisteen aqalo daah wayn leh
47. Markab aan dagayn iyo markii doonyo lagu dhoofay
48. Sabarayn dabaashiyo markii qalab lasii daayay
49. Nin waliba markuu daadsadee kibir la daanshooday
50. Yaa niman dalxiis ugu keceen meel dusheena ahe
51. Sawaariikh dilaantiyo rag baa guudka loo diraye
52. Duhur kaliya bay sii socdeen daala may arage
53. Dayaxay habeenkoo badh tagay degel fadhiisteen
54. Maantana dhulkii sii durugsan baa dirirka muuqdaane
55. Dabagaabahaa lagu socdaa awrka doobta lehe
56. Daalaa-dhac adigoo ahoo cudur ka soo doogey
57. Nin tunkiisa daawaday hadduu kuu dardaar weriyo
58. Libta looma daayee ushaa lagu dillaacshaaye
59. Innagiyo nin dahab sheegtayoo qubaya Doolaarka
60. In dagaalku labadeenna yahay dib u xusuusnaada
61. Afartaa daleeyaye waxaan dib ugu soo laabtay
62. Toban igadigniinaan ninkii dagan ogeysiine
63. Ninka caawa loo dadab dhigow maqal dabuubtayda

64. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duulin
65. Dibnaheeda waxa dhaafayee gelaya daankeeda
66. Yey qodoni eexaysataa dux u taqaannaaye
67. Ma og tahay ninkii doora baa hadalku deeqaaye
68. Ma og tahay sursuur daahan baa dabinku yaalaaye
69. Ma og tahay dalluun baa ka qodan doox horaada ahe
70. Ma og tahay xadhkaa dadsan aan lana dareemeyne
71. Ma og tahay inaad door heshaan lagula doonayne
72. Ma og tahay tag kula doodayoo kuu dan laa jire'e
73. Ma og tahay shisheeyuhu nin dagan waa kuwii dila'e
74. Ma og tahay digtoonaan la'aan dacar inaan leeftay?
75. Diga-rogadka maanta ah gacmuu ways dugsanayaane
76. Dawgaad banaysaa ka kale deylo soo marine
77. Degelkaad furtaa baa ka kale deyr u soo jariye
78. Dabka aad shiddaa baa kale saari dogob weyne
79. Wadaantaad dar keentaa ka kale laaska soo dariye
80. Dagaalkaad gashaabaa ka kale duub u soo xidhane
81. Derejada laguu dhiibey iyo guusha kugu deyran
82. Ma og tahay dallaallimada waa kugu deyeynaaye
83. Caleemaha ninkii daadiyow dan iyo xeeshada
84. Ma og tahay nin daastow inaad dib ugu aayeyso
85. Afartaa daleeyaye waxaan dib ugu soo laabtay
86. Toban uu dalkii sheegtayuu daw u leeyahaye

87. Ninka caawa loo dadab dhigay maqal dabuubtayda
88. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duulin
89. Wuxu yidhi badh baa dibad ku maqan degelladaydiye
90. Cadaawuhu haddaan dooh la odhan dib uma laabmaane
91. Shisheeyuhu dux buu iga heloo laygu soo durugye
92. Dahab iyo batrool aan dhalaa daaha loo furaye
93. Derrimaha madheehka leh halkuu daaqi jirey geelu
94. Doogaygu meeshuu ku yiil waa la duudsiyaye
95. Nacabkay wuxuu weli degaa Doollo iyo Hawde
96. N.F.D ninkii doonayow daabcad loo tumaye
97. Obokh dawyadii laga xidhyoo deyrka lagu gooey
98. Sidii geesigii looga diley waa dumaal weliye
99. Hadalka laguma dale waxaan idin dareensiiyey
100. Ban daleela, degel qaawan iyo ooda kala daadsan
101. Guri aan duggaal iyo gabbood daahna lagu reebin
102. Guri aan dulsaar iyo lahayn dadabta loo xeero
103. Oo aan darrooraha cirkiyo daadka celinaynin
104. Guri uu shisheeyuhu degoo daaqi ka idlaystay
105. Guri looga sii daray markuu dawladnimo qaatay

- 106. Guri daallin iyo weerar iyo dulin abaareeyey**
- 107. Guri ay dabayluhu galaan amase duufaanku**
- 108. Maska duula haaway derderan dagan ma dhaafaaka**
- 109. Dawac iyo dhurwaa iyo shabeel daacuflaha aarka**
- 110. Guri aan dad-qaad iyo orgobe bahalku deynaynin**
- 111. Guri duugmay oo aasmayuu daacay udubkiisu**
- 112. Guri debed iyo bannaan dhul dheer lagaga soo duuley**
- 113. Guri hoosta doofaar qotoo diinku ku caweeyey**
- 114. Guri Eebbahay daba qabtiyo doorka iyo xooggu**
- 115. Adna aad Diktoorkiisa tahay waxa daweynaaya**
- 116. Idinkaa Diblooma u sitee dib uga faallooda**
- 117. Afartaa daleeyaye waxaan dib ugu soo laabtay**
- 118. Toban uu dadweynuhu | yidhi duqayda gaadhsiiye**
- 119. Ninka caawa loo dadab dhigaw maqal dabuubtayda**
- 120. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duulin**
- 121. Rag baa weli dushaa laga rartaa sida dameeraaye**

122. Daandaansi joogta ah ragbaa loogu daw galaye

123. Dibindaabyo niman baa ku lumay debec la'aaneede

124. Dacwaddooda niman baa dhegaa laga dabooshaaye

125. Dayaxaba rag baan arag siday dab uga baydheene

126. Degelkooda niman baanu helin dirirka hooraaye

127. Duunyaba rag baan lagu ogeyn xoolo daaq taga'e>

128. Dambarkeeda niman baa ka qaday dihina Maandeeqe

129. Niman baa dalluun lagu ridoo daaha loo rogaye

130. Niman baa sidii awr dib jirey bahalo dooxeene

131. Niman baa halkii lagu deldeley daawasho u yaalle

132. Gumaystuhu dirkaa kula dhashy laba-dibleeyeene

133. Labadaadi daan iyo afkii daadku kala qaadye

134. Toban doora, tobana daacadoo wada dedaaleysa

135. Iyo tobana danna guud jiroo dayrshey noloshooda

136. Iyo tobana dadweyna wax ka jira dacawga soo duulla

137. Iyo tobana billaawaha wax dila daabka wada haysta

138. Iyo tobana diyaarado watoo ina dul-meeraaya

139. Iyo toban sinnaan doonayoo xeerka daba jooga

140. Iyo toban sabool daadahshoo midigta deeqsiiya

141. Toban dudaya, toban uurka daba toban kaloo doorsan

142. Toban didaya, toban duuf-cunoo nacab la daaweysta

143. Toban dabata, toban toban duur-xuloo garab ku daaqaaya

144. Dushaa toban ka wada fiicannoo duunka milil jiifo

145. Iyo toban da'dii soo kacdaba dubata beerkooda

146. Dadqal iyo abees iyo orgobe diir wax xaganaysa

147. Iyo toban dibnaha leefayoo damacu heeryeystey

148. Dib u socod dillaal tuuga iyo daallin iyo gaade

149. Toban daallan, toban daahan iyo toban kaloo duuban

150. Diif iyo xanuun toban qaboo duumo wada hayso

151. Mid dakaansan, mid dayeysan iyo toban deddoonaaya

152. Toban dalab leh, toban loo dawero toban daleel jooga

153. Toban daasadaa wada sitoo xagal ka daacaysa

154. Toban daadsan, dibada mid jira toban dabayl raacay

155. Toban xoolo daba joogta oo doogsin cararaysa

156. Intaasoo is wada doonatoo ul iyo diirkeeda

157. Intaasoo gudmaha daabatoo degelka soo oodda

158. Intaasoo danaa guud jirtoo daawo wada qaata

159. Intaasoo fadhiga deysa oo wada dedaaleysa

160. Intaasoo ladnaan wada degtoo daacadda ogaaata

161. Intaasoo daryeel wada heshoo gaajo dabar goysa

162. Intaasoo dagnaan loogu iman ama digtoonaata

163. Intaasoo is daba taaganoo cadow la doodaysnin

164. Intaasoo dagaal wada gashoo dab iyo baaruud leh

165. Taasaa la wada doonayaa dan uga faallooda!

166. Afartaa daleeyaye waxaan dib ugu soo laabtay

167. Toban uu Darwiikhkii I yidhi duqayda gaadhsiiye

168. Ninka caawa loo dadab dhigow maqal dabuubtayda

169. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duullin.

170. Wuxuu yidhi darwiishkii Taleex barasho waa doore
171. Dagaalkaan abaabuley ragii duubka wada qaaday
172. Daaraawiishta nimankii la baxay waxan u sii daayey
173. Daliilkii illaah iyo waxaan diinta ugu dhaarshey
174. Xeer laba dibleeyiyo waxaan daawo ugu yeeley
175. Waxaan daabcd iyo soodh af badan ugu durduuraayey
176. Haddii duullan loo baxo waxaan ula dardaarmaayey
177. Kolka ay dareeraan waxaan duco u taaraayey
178. Waxaan duhur illaahay baryee tiriyey deeqdiisa
179. Waxaan Daayimow idhi habeen doqonta oo jiifta
180. Darfooley la ii dhigay waxaan gees iga duubay
181. Dug madow waxaan keli ahaan umal la dooyaystay
182. Dibnahayga waxaan ciil saq-dhexe foolasha u daayey
183. Dawankaygu qaylada wuxuu gelinna deyn waayey
184. Dood iyo heshiis iyo waxaan nabad u diidaayey

185. Waxaan duubi weynow sengaha ugu duulaalayey

186. Dirkii Xiin-Finiin iyo waxaan seef isula doontay

187. Dabkaan shiday, waxaan gaal cad diley dabatadaan laayey

188. Dabayl ii cad goysiyo waxaan kiciyey duufaano

189. Danab iyo hillaac iyo waxaan weedh is daba joojey

190. Dillaalkiyo gumaystaha waxaan gooyey dabarkooda

191. Dulmadoobe iyo Cayn waxaan dhiigga ugu daadshey

192. Nolol dalab leh oo jaban waxaan geeri uga doortay

193. Gobanimo daryeel baan lahaa dawladnimo taage

194. Doorkiyo barbaartaan lahaa dawliska u dhiibe

195. Deegaanta Hawd baan lahaa goray ha daajeene

196. Maatada ha deeqdaan lahaa sidigtu Doolaabe

197. Dadkii dhaxal la'aa baan lahaa doogga haw hadho'e

198. Shanta kala dab raacdaan lahaa degel ha ooteene

199. Dakharada bogsii baan lahaa doogta kugu taalle

200. Ha yeeshii sidaan damacsanaa Daayin odhan waaye

201. Dagaallamaye daad xoog leh iyo daafi bay ridaye
202. Halkii laygu duugiyoo anoo jiifa duni hoose
203. Ayuun baa daboolkii sanqadho iga dul qaadeene
204. Calankoo deldelan baa habeen daaha lay furaye
205. Danwadaag heshiis iyo israac darammal yeedhaya
206. Laba deristayoo guul heshoo dawladnimo qaatay
207. Dadkiiyoo xornimo iidayaan daawo lay yidhiye
208. Dawaad iyo waraaq baan ka helay meel docdayda ahe
209. Hambalyada intaan deexday baan taarar soo diraye
210. Dibnahoo qoslaayaan gam'oon seexday dabadeede
211. Gabbal dumey habeenkoo dam yidhi aan dayaxu joogin
212. Dad bakhtiyey kul iyo dayro-dhaaf diqim wax laynaysa
213. Dibindaabyo xeer dabar go'oo doorashiyo beena
214. Dumar iyo caruur ooyayoo dugeydu yeedheyso
215. Xaq daguugmey daa'imo la dhacay dunida oo qiiqday
216. Gobannimo daryeel iyo xil iyo daacadnimo weydey

217. Dan hallawday guri daad watiyo dawladnimo qaawan

218. Calankoo ushii diidayoo daabku celin waayey

219. Fin dillaacay doog soo kacdo arimi soo daacdey

220. Ayuun baa dareenkii labaad daaha lay furaye

221. Intaasoo darxumo oo dhacdaa daawo lay yidhiye

222. Dibin daabyo uurxumo waxaan dugul madoobaado

223. Ilmadaydu waxay yaab da'doon ciil isaga duugo

224. Garab daar maruun baa carshiga layga soo degaye

225. Maruun baa xabaaliii dednaa wada dayaameene

226. Dhaaxaan deddiyo taah kacoon soo dingiigsadaye

227. Dorraad tawradii dhalatay baa daaha lay furaye

228. Allaylehe durbaanki la tumay waan ku diirsadaye

229. Godkaygaa digniin iyo farriin laygu soo diraye

230. Anigoo darmaan fuushan baan soo dabbaal degaye

231. Waagoo dillaacaan arkoo duushay dhaxantiiye

232. Dayax soo iftiimaan arkoo nuuray dunidiiye

233. Dantii oo la helay baan arkoo loo dab shidayaaye

234. Deegaan is gaadhaan arkiyo xoolahoo dihine

235. Dadkiyoo badhaadhaan arkoo reebay dacaskiiye

236. Dulmigoo carraabaan arkoy daacadii timide

237. Dikri iyo Quraan baan maqliyo diin la caabudaye

238. Dacar iyo rag dhuxul daacay baa daawo lay yidhiye

239. Door-roonayaashiyo raggaan anigu doonaayey

240. Duqa Janan Siyaad baan arkiyo dawladii sare'e

241. Dihin curatay oo igadh ah bay ii danbariyene

242. Kolkii aan dardugey een dhergaan dooxay hadalkiiye

243. Dooddaan u jeel-qabey kolkaan madaxda deeqsiiyey

244. Yaan idhi dan baan leeyahoon duubtay gogoshiiye

245. Degdeg baan xabaashii ku tegey daal la'aan socode

246. Dacallada intaan feytay baan hoos u daadegaye

247. Inkastoon dalluun awdan iyo joogo duni hoose

248. Albab ii daloolaan carrada diirad ku hayaaye

249. Degmadiinnna waxa ii fadhiya duulan la aqoone

250. In dardaarkanaygii fulaan helay daliilkiye

251. Caawana mid daw iyo jidoo doora iga hooya

252. Inay dunidu hawl tahay sidii Daayinkuba sheegay

253. In dedaalku dhaxal waara yahay duugna laga dheefo

254. Inuu samuhu door dhalo hadday daacadnimo raacdoo

255. Oy dhaqasho ruux doona tahay dib u xasuusnaada

256. Circa oo daruuraha marshoo darara mooyaane

257. Inaan roob da'aa laago rogin dib u xasuusnaada

258. Haddaan meesha doog iyo tayale duunyo lagu raacin

259. Inaan doobi loo culan hantida dib u xasuusnaada

260. Ruuxaan dantiisiyo aqoon waxa daryeelaaya

261. Inuu deeqda Eebbahay ka qaday dib u xasuusnaada

262. Daanyeer jarmaadiyo qadhaab gelin hadduu daayo

263. Inuu ruuxna soor uga durkayn dib u xasuusnaada

264. Hadday dunidu ber dheef lahayd dux iyo haaneedsi

265. Dufankii in laga laastay iyo dalaggi hoos yiilley

266. Oy maana dabagoosi tahay dib u xasuusnaada

267. Afartaa daleeyaye waxaan dib ugu soo laabtay

268. Waa toban dastoor tawriyoo deelku wada yaalle

269. Ninka caawa loo dadab dhigow maqal dabuubtayda

270. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duulin

271. Dardarta iyo geeddiga socdee meella degi waayey

272. Gaadiid dadabtii sidee rarada loo duubay

273. Dabageliska baydiyo ratiga caynka lagu duugay

274. Baalaha dareeriyo hantida deyr laga leexshay

275. Dibnaa sheekadii laga xidhee hadalka loo diidey

276. Daabkiyodumaha laysu tumay warank loo deyley

277. Daawada la wada qaatay iyo hawsha lagu daastey

278. Danta loo dhaqaaqiyo fadhiga dabarka loo gooyey

279. Doorkiyo abwaannada kulmee laysla wada doontay

280. Ma daalaha hoggaanka u hayiyo cuurka daba taagan

281. Dabka shidan dayaxa soo bixiyo dirirka loo guurey
282. Deegaantu meeshay ku taal doqoni waa mooge
283. Dhul dabayshu toban sii dhaxdoo durugsan weeyaaane
284. Daanshood waxa lagu tagaa boqol diraacoode
285. In la duulo mooyee si kale looma ood dego'e
286. Digdigiyo hayaankiyo guclaha deeddankiyo heesta
287. Daruuraha in laga dhaansadaa laysku deyeyaaye
288. Ma dekaame awr daabbadaa lagu dul joogaaye
289. Doox baa la marayaa badweyn dulin ka buuxaaye
290. Inkastaad dabbaashiyo taqaan duurka xuliddiisa
291. Ood dabin ka bood tahay nimaan cidi dareemeynin
292. Wawa daadka lagu dhaafayaa daacaddoo qudhahe
293. Ninkastaa dawaar xiimayuu dacalka haystaaye
294. Doonnidu ninkii ay riddow dan iyo xeeshada
295. Afartaa daleeyaye waxaan dib ugu soo laabtay

296. Toban Digiidiinnu tidhi sii diktoorada'e

297. Ninka caawa loo dadab dhigow maqal dabuubtayda

298. Diktoorkaan u maahmaahayow hadalku yuu duulin

299. Waxay tidhi dalkaan wada aqaan labada daamoode

300. Deyn nimaan ku leeyahay hadduu daw I marin waayo

301. Waxay tidhi xaqii iga durkaan doonan karayaaye

302. Waxay tidhi gammaan doobir leh oon daalin baan ahaye

303. Waxay tidhi halkii didib ah baan dibi ku jeexaaye

304. Waxay tidhi dixdiyo buurahaan dalag ka beeraaye

305. Waxay tidhi durduurtiyo khamriga waan ka daahnahaye

306. Waxay tidhi darmaan curatay baa lay dambariyaaye

307. Waxay tidhi surwaal duluc-lehoo daadsan ma aqaanne

308. Waxay tidhi go'duugaan xidhaa dacal hagoogtaaye

309. Madaxayga deeb uma oggoli waxaan daweynneyne

310. Darro iyo malaas baan timaa ugu dedaalaaye

311. Duunyadu hadii ay gudhoo dooga la idlaysto

312. Waxay tidhi diraacaha dhacaa ima durreeyaane

313. Waxay tidhi dibtaag naaxday baan daban aqaannaaye

314. Waxay tidhi galleydaan dubtaa duraha jiilaale

315. Digir iyo hadhuudh lay karshaa wayga degayaane

316. Dantu waxay I siisaan gutaa Daayin mahadshaaye

317. Waxay tidhi digaaggiyo ma cuno hilibka doofaa

318. Daribio mud baan kaga baxaa diifta gaajada'e

319. Waxay tidhi haddaan guur damcoo dumarka xiiseeyo

320. Dabagaab shisheya ah ma geyo imana deeqaane

321. Waxay tidhi hablaa diibka-laa aniga ii doonnan

322. Intaas hal oo dood ah iyo faallo daba joogta

323. Oon Deel ka wada sheegay baan daacad kuu idhiye

324. Waanada ha diidina rag waa lala dardaarmaaye.

20. DABA HUWAN 1995

[Kor U noqo](#)

001. Markay dani meeday tidhi

002. Maxaan talo meel ka deyey,

003. Markay dani maaha tidhi

004. Weyddiiyey qof meel ka deyey,

- 005. Markay dani maaha tidhi**
- 006. Ku laabtay halkaan ka deyey,**
- 007. Markay dani maaha tidhi**
- 008. Ka sii deyey meel la-deyey.**

- 009. Maxay doqonniino tidhi**
- 010. Ruuxaan jirin raad ku doon,**
- 011. Intaan isku duubay been**
- 012. Ka buuxsadey labada dacal**
- 013. Maxay runi daadi tidhi.**

- 014. Maxaan arrin dawlis dhow**
- 015. Ma-diiddo la-soo qor-qoray**
- 016. Ku daabacan baal madow**
- 017. Ku daawaday meel madow**
- 018. Wax aan duluc sii ridney**
- 019. Indhuu ku daraandareen.**

- 020. Maxaan dogob beer is idhi**
- 021. Daruuro u soo sasabay**
- 022. Dar-yeelka ku maal is idhi**
- 023. Biyuhu uga sii dareen.**

024. Wax aan degdeg jeer ku liqay

025. Maxay shishe ii damqeen

026. Kashayda dalooshadeen,

027. Muxuu hadba shay dellegan

028. Dareensigu soo tuf yidhi.

029. Ammuuraha duur-xulka ah

030. Duunkayga maxaan qod-qoday

031. Weydiiyey su'aal da' weyn

032. Dibnuhu iga aammuseen.

033. Dal-xiiska maxaan bilqaday

034. Maxaan farax-deeddankii

035. Maxaan sida daad jirfaday

036. Maxaan hadba daaf qulqulay

037. Maxaan hadba deex sunsumay

038. Maxaan deli jeer ka dhacay

039. Maxay jarar soo deldelan

040. Doolaaladu fuul i-tidhi,

041. Dushooda markaan u baxay

042. Ha soo degin laygu yidhi.

043. Maxaan dihin weel la galay,

044. Ku-dayga maxaan ummuur

045. Daboolka ka qaad is idhi

046. Cabsidu iska daa i-tidhi

047. Indhuuhu dib u soo noqdeen.

048. Maxaan dhilay doog lingaxan

049. Hal daahan maxaan furfuray

050. Inaan dib u sii xidh-xidho

051. Garaadku ku daaley, yidhi.

052. Maxaan dardaraa habeen

053. Anoo daba jooga raad

054. Dedaalku i-soo xidh-xidhay,

055. Dakaanka anoo jil-jilan

056. Muxuu dayax soo mir-kacay

057. Degaan kale ii fur-furay

058. Dayaan igu sii gil-giley.

059. Maxaan qoday doox sal weyn

060. Maxaan helay deeq mug weyn

061. Wax uu dad jeelaan lahaa

062. U waayey wax soo dal-dalah.

063. Waqtigu boqol-doocsanaa,

064. Dersuu kugu beerayaa

065. Dur-duur kugu siinayaa

066. Dar-daaran adoo qabuu

067. Dagaal kugu riixayaa

068. Dil buu kugu oogayaa,

069. Markaad del-delaad gashuu

070. Haddana kugu diidayaa

071. Dorraato wuxuu Ku-yidhi,

072. Intuu ku diruu haddana

073. Dabbaal kugu sheegayaa.

074. Rugaha dunidaa bulsho ah

075. Indhaha deyayaa xujo ah

076. Docaa laga eegayaa

077. Daymaa lagu eegayaa

078. Danaa laga eegayaa,

079. U daana cid baa taqaan

080. Ka daana cid baa taqaan

081. Ta doora Rabbaa yaqaan

082. Ka dooro adaa yaqaan.

083. Dildilo-rogan baad tihiiin

084. Sidaa isu doorisaan

085. Ayaa isu doorataan.

086. Markay dahatay dhul tahay

087. Markay dihatay dhir tahay

088. Markay duhur-tiigsi tahay

089. Ayey dalan-dool caddahay

090. Duf bay ku sarbeeban tahay

091. Dabay ku aleelan tahay

092. Lafiba diirkeed qodnayd.

093. Dal iyo magac bay lahayd

094. Dad iyo mudan bay lahayd

095. Duunyiyo mahad bay lahayd

096. Diin iyo dhaqan bay lahayd

097. Duug iyo dhaxal bay lahayd

098. Dan iyo tacab bay lahayd

099. Dedaal xejiyey lahayd

100. Xadhkiyo dabar bay lahayd

101. Aqoon durugtay lahayd

102. Xil daacadah bay lahayd

103. Duleed-jiratay lahayd

104. Duggaal hanatay lahayd

105. Daw iyo marin bay lahayd

- 106. Dareer taxan bay lahayd**
- 107. Dardaaran cad bay lahayd**
- 108. Dabool adag bay lahayd**
- 109. Digtooni horay lahayd**
- 110. Dabaylo hadday ruxaan**
- 111. Durbaan weriyey lahayd**
- 112. Awaal-deyis bay lahayd**
- 113. Dawiyo kabashay lahayd**
- 114. Xidhiidh degsan bay lahayd**
- 115. Dagaal sharafay lahayd**
- 116. Duciyo nabad bay lahayd**
- 117. Caqiibo danbay lahayd**
- 118. Han iyo dugsashey lahayd**
- 119. Deeq iyo hirashay lahayd**

- 120. Duddiyo gacal bay lahayd**
- 121. Dareen xidid bay lahayd**
- 122. Xormiyo deris bay lahayd**
- 123. Dul iyo magan bay lahayd**
- 124. Xishood dedan bay lahayd**
- 125. Dux iyo soddoh bay lahayd**
- 126. Dumaashi dhan bay lahayd**
- 127. Dad kala-guran bay lahayd**
- 128. Rag iyo dumar bay lahayd**

129. Nin-door taliyay lahayd
130. Marwiyo degel bay lahayd
131. Duq iyo garashay lahayd
132. Haween darban bay lahayd
133. Barbaar diran bay lahayd
134. Habliyo dardaray lahayd
135. Halyey diriray lahayd
136. Darmaan boqrran bay lahayd
137. Duud iyo oday bay lahayd
138. Da' iyo da' dhexay lahayd
139. Da'aad yar-yar bay lahayd
140. Is-daaddihin bay lahayd
141. Deryaale cad bay lahayd
142. Dalaandaliyay lahayd
143. Hor-weyn dal maray lahayd
144. Irmaan dararay lahayd
145. Hal iyo dalaway lahayd
146. Wan dool culus bay lahayd
147. Sal iyo daab bay lahayd
148. Dallaayad saray lahayd
149. Shishiyo duluc bay lahayd
150. Wixii dumey bay lahayd!!!

151. Iskuulladu waa deyeyn
152. Damiinnimaday dhigaan
153. Dartay uma soo lug go'in
154. Duruustu falkay tiqiin
155. Digtoor cadoway sideen
156. Digrii nacabay sideen
157. Xaq bay garba-duubayeen
158. Diintay gibil saarayeen
159. Waxay dedayeen ummuur
160. Dhibteedu dib iigu tiil,
161. Waxay doc-faruurayeen
162. Dedaal abid soo taxnaa.

163. Xafiisyadu waa dulleyn
164. Dulmay ka hor-seed yihiin
165. Dikteetarraday dhalaan
166. Direyska wedkay tolaan

167. Dardaaran shishay qabeen
168. Dalkay shil u loogayeen
169. Dadkay u shidhaynayeen
170. Dardaar-werin meel u tiil
171. Nin bay u danaynayaan,

172. Dugaagnimaday dhalaan
173. Indhaha dannigay dhalaan
174. Intii daran bay dhalaan
175. Xadhkaha doqonkay tidcaan
176. Naftay damac-raaciyaan,
177. Waxbay daba qaadayaan
178. Qofkii biya-diid yaqaan
179. Darleefyey ninkay baraan
180. Sagaashan dabeecadood
181. Hadday kol ku soo degaan
182. Diihaal iyo saar gumeed
183. Ma aamino deeq ka weyn
184. Inay laba duul dhintaan.

185. Dukaannadu waa nuxuus
186. Sun iyo dacar bay hayaan
187. Daraandariyay hayaan
188. Dareen xagatay hayaan
189. Dalaaqda Tus bay hayaan
190. Waxay demesh soo rogeen
191. Waxay diric raarayaan
192. Durraaxad u heesayaan
193. Waxaa lagu doonayaa

194. Waxaaan u daafad hayn.
195. Wuxaan diro lay carree
196. Wax soo degey lay cusbee,
197. Ka dooro intaan lahaa
198. Ku sii dar intaan lahaa
199. Ku sii dil ayuu lahaa
200. Ninkii digashada badnaa.

201. Daaruhu tayo waa ka Gaal
202. Dulmay taran leeyihiin
203. Bar duunyo ah waa ka caydh
204. Waxay ku dul nool yihiin
205. Nin daaqsada xoolo nool
206. Dubbaha fakhrigay tumaan
207. Waxay derbi jiifiyaan

208. Barbaarkiyo doobka nool
209. Carwada dib-jirkay dhalaan,
210. Hadday kugu soo durkaan
211. Ducaa laga hoos galaa,
212. Maxay damal weyn shiteen
213. Maxay qudhac deebiyeen
214. Waxay dab sudheen dhirtii
215. Dhulkay midab-dooriyeen,

216. Bal eeg degelkii hufnaa

217. Bir iyo waxa daasad yaal,

218. Bal eega dalkii xallaa

219. Waxay lafo daadiyeen!!!

220. Shil baa dunidii ka dhacay

221. Daacuun halisaa ku fiday

222. Duufaan simay baa la tegey,

223. Doofaarrada aan gudnayn

224. Diin-laawaha Gaalku dhalay

225. Maxay dulin faafiyeen

226. Maxay samo duudsiyeen

227. Maxay godob daaqsadeen

228. Maxay denbi xoogsadeen

229. Maxay dabar soo xardheen

230. Maxay dabin soo shaqleen

231. Danbeed-maran soo asleen.

232. Waxay dumiyeen aqoon

233. ILaa dura' soo taxnayd,

234. Waxay damiyeen ilays

235. U daaran qof meel lahaa,

236. Waxay kala daadiyeen
237. Dar-yeel isu dheelli tiran,
238. Naf daahira bay legdeen
239. Docdeeda xun dhiirriyeen
240. Dan bay can-labeebiyeen
241. Dawgeedu xidhiidhsanaa,
242. Waxay iga soo duween
243. Jidkaan isku daawan jirey,
244. Waxay dibad-yaaliyeen
245. Nin tiisa u door ahaa,
246. In loo dewerey rabeen
247. Da'diisa nimaan baryeen,
248. Waxay ka dhigeen dadkii
249. Af iyo labadiisa daan,
250. Duuggii ubadkay cuneen
251. Wixii jirey bay dubteen,
252. Dusuud madhan bay dhigeen
253. Halkii beri doobi yiil,
254. Waxay dambas toomiyeen
255. Rugtii digo loo yiqiin
256. Duxdii noloshay tireen,
257. Waxay debciyeen naftii
258. Waxay dac wadheen hankii

259. Waxay isku soo dareen
260. Dadkii kala caagganaa,
261. Intii gabadh diib lahayd
262. Daf iyo Kaban baa la tegey,
263. Dhulkii derrimaha lahaa
264. Deegaantiyo baadku yiil
265. Dabaylo cas baa ka kacay,
266. Dorraatiyo guulihii
267. Dallaallimadii dhisnayd
268. Wixii dalag meersanaa
269. Daadduun qaxay baa ka hadhay,
270. Wixii duluglaa ka nool
271. Dibnuhu dhubbud qaadayeen.

272. Dagaalku sal buu lahaa
273. Daad soo jabay baan intaas
274. Gacmaha ku dabbaal lahaa,
275. Anigu dirir maan hanbayn
276. Dooddayduna may hinnayn
277. Hubbaa lagu diiddanaa,
278. Waxay igu soo dabreen
279. Halkay ila doonayeen,
280. Aniyo debad baannu nahay

- 281. Cidlaan dil-dillaamayaa**
- 282. Daleel madhan baan tub nahay**
- 283. Sas iyo dala'saan qabaa**
- 284. Dareen dhidar baan gashaday**
- 285. Dugaag falan baan qor nahay**
- 286. Daaraantuna way fog tahay**
- 287. Duullaankuna waa sidi.**

- 288. Haddaad liqday daacaddii**
- 289. Adaa damacow yaqaan**
- 290. Sidaad uga deyn baxdee,**
- 291. Wixii dummaadaada jira**
- 292. Ku sii dar tu kaaga daran.**

- 293. Cilmigan dib u heega-dhaca**
- 294. Cilmigan dul-ka-xaadiska ah**
- 295. Cilmigan sama-dawdarka ah**
- 296. Caqligu ka daboolan yahay**
- 297. Bukaankiyo daafka qaba**
- 298. Gumaysigu diin u yahay**
- 299. ILaal lagu diiddan yahay**
- 300. Islaam-la-dagaallanka ah**
- 301. Danaysigu weel u yahay**

302. Dir-soocu u aabbe yahay
 303. Daandaansigu guul u yahay
 304. Dabkiyo wada hawsarka ah
 305. Dilkiyo wada dhiig-cabka ah
 306. Duullaankiyo boobka jecel,
 307. Cilmigan dal-daloolka badan
 308. Damiirku ka meydka yahay
 309. Khansiirkiyo duufka cuna
 310. Dillaalkiyo tuugga dhala
 311. Wanaaggu ka dayro yahay
 312. Xumaantu u dooran tahay
 313. Dadkiyo simay xoolihii
 314. Raggiyo dumarkii fur-furay
 315. Intuu dumarkii is-baday
 316. Raggiii dumar qaar ka dhigay
 317. Af-duubkiyo qoolka taxan
 318. Run baa lagu daahayaa
 319. Dijaal korayaa qarsoon.
-
320. Dalaal iyo been madow
 321. Ninkii Run ku doonayow
 322. Abuurtu dumaal miyaa?
 323. Ma duur iska beermay baa?

324. Ma baadi dibbootey baa?
 325. Ma doonni hallawsan baa?
 326. Dawliil iyo quus miyaa?
 327. Ma buur lagu daalayaa?
 328. Ma boog damaqdaa wadnaha?
 329. Ma doonis calool bugtaa?
 330. Ma shay laga daawadaa
 331. Garaadka nin daymo dhow?
 332. Ma Daarwin siduu yidhaa?
 333. Daayeer nin ka soo farcamay
 334. Ma suu u dareemayaa?
 335. Miyaanay dastuur lahayn
 336. Kitaab iyo diin lahayn?
 337. Miyaan laga sii danbayn?
 338. Sidiif Daraygii miyaa
 339. Midhii daraygii miyaa?
 340. Duudduub ku liq yaa ku yidhi?
 341. Nin diidey Inaad Run tahay
 342. Ku doodey Inaanad jirin
 343. Rabbow dunidaada bilan
 344. Dunteeda ma sheegi karo.
-
345. Daayeerka waxaa ka yimi

346. Wuxaan dad habboon ahayn!
347. Innagu dir kalaynnu nahay
348. Duudkii Nebigaynnu nahay
349. Deeqdii Rabbi baynnu nahay
350. Dar loo buriyeynnu nahay
351. Ka sii daray baynnu nahay
352. ILaal ka durkaynnu nahay,
353. Islaam dilan baynnu nahay
354. Dugaag u dhacaynnu nahay
355. Ka daatay muskaynnu nahay
356. Ibleys didsadaynnu nahay,
357. Doofaarrada aan gudnayn
358. U doortay runtaynnu nahay
359. Xaqay garba-duubayaan

360. Ku diirsanayaynnu nahay,
361. Diin-laawaha gaalku dhalay
362. Ku dayday ayaynnu nahay
363. Dayeysan ayaynnu nahay.
364. Sidee duni loogu lumay
365. Maxaa dad ku soo lug go'ay
366. Maxaa ku hungoobey duul
367. Diihaal kula soo dhex dhacay,

368. Maxay duluc guud martaa
369. Maxay dersi yeedhisaa
370. Maxay nin u deexataa
371. Ladnaan ugu duur xushaa
372. Hadhow xagal-daacisaa,
373. Maxaa deg-deg wiil ku yimi
374. Dusheeda ku foos bur-buray,
375. Maxay doqon loogataa
376. Maxay laqan dooxataa
377. Maxay danab liicisaa
378. Maxay dabar liilisaa
379. Maxay dil-dillaacisaa
380. Ummuur kun dabool lahayd,
381. Maxay sado daadisaa
382. Maxay amar duulisaa
383. Maxay dar-dar loodisaa
384. Maxay diric quusisaa

385. Maxay kibir daalisaa
386. Maxay damac beenisaa
387. Maxay nin dabbaal yaqaan
388. Dalluun ku waraabisa,
389. Maxay dal-daloolisaa
390. Deeqdeeda hadhuub lahaa,

391. Maxay lur u sii dirtaa
392. Ku sii dar ninkii yaqaan,
393. Maxay dab ku sii shiddaa
394. Ninkaanay daweyn karayn!

395. Adduunyadu waa daryeel
396. Daryeelka wixii ku nool
397. Dad bay magantiisa tahay,
398. Dardaaran cad baa ka yaal
399. Daymiyo garashay rabtaa
400. Hog loo dayo bay rabtaa,
401. Runteeda qofkii duwaa

402. Xaquu kaga dayro yahay,
403. Dawgeeda haddaan la-marin
404. Daliil Rabbi looga dhigin
405. Deynkeeda waxaad guddaa
406. Mar aanad u daafad hayn,
407. Ninkii dabinkeeda gala
408. Dib bay u xusuusisaa
409. Digniino horoo badnaa.

410. Abuurtu dahaysanaa

411. Sir iyo duluc raaranaa
412. Daabkeedu aroorsanaa
413. Degaandeg ballaadhanaa
414. Dawgeedu aloosanaa
415. Rugaanrugo durugsanaa
416. Muggeedu daruuranaa,
417. Dijaallada soo if-baxay
418. Weelkay darayaan yaraa,
419. Damiinka waxaa ka dhigay
420. Ummuurahan daalka badan
421. Siday u dul cararayaan,
422. Kashii demman bay legdaan
423. Siday wax u duufsadaan
424. Daliil uma sii hayaan.
425. Hubkooda dayaanka dheer
426. Markay daran-doorriyaan
427. Cid bay ku dullaynayaan
428. Cabsay dad ku beerayaan
429. Korkeenna inay degaan
430. Dusheenna ka soo hadlaan
431. Waxay ugu duur xulaan
432. Kasheenna inay dabraan
433. Hankeenna inay dilaan

434. Jidkeenna inay duwaan,
 435. Dawaafka is dhaafayaa
 436. Duullaanka cirkee socdaa
 437. Dedaal iyo maaha guul
 438. Daryeel kuma baadhayaan
 439. Wanaag kuma doonayaan
 440. Inay cilmi daalacshaan
 441. Aqoonta ku sii durkaan
 442. Wixii dedan qaawiyaan
 443. Dantoodu ka sii gun dheer,
 444. Rugaa dirir saran yahay
 445. Waxay u docaynayaan
 446. Dayaxa u hadhaynayaan
 447. Dagaar u cagaynayaan
 448. Inay Run ku duudsiyaan
 449. Xaqiqada daah sudhaan
 450. Adduunyada dooriyaan
 451. Iyagu u daliil noqdaan.
-
452. Nin diidey Inaad Run tahay
 453. Ku dooday inaanad jirin
 454. Rabbow dunidaada bilan
 455. Ammaan kuma daaqi karo.

456. Diddii hungurow diddii
457. Kal daaf hagayaay diddii
458. Dhegaa dedanow diddii
459. Dareenka bukow diddii
460. Adduunyadu maaha dool
461. Dijaallada soo if-baxay
462. Haddaanay war deeqa hayn
463. Sidaan u dayaaba waa
464. Docdaan u kacaaba waa
465. Dushaydiyo hoostu waa
466. Daliil iyo waa Yiqiin
467. Dallaallimadeeda guud
468. Siday u dalaysan tahay
469. Siday u degmaysan tahay
470. Siday u duggaashan tahay
471. Siday u dalleensan tahay
472. Siday u damiin caddahay
473. Siday u dareersan tahay
474. Sidaanay u daadsanayn
475. Da'deeda la-yaabka weyn
476. Siday uga duug la'dahay

- 477. Siday dalandool u tahay**
- 478. Siday u dekeysan tahay**
- 479. Siday u taqaan didmada**
- 480. Siday u dareen la'dahay**
- 481. Siday u daryeelan tahay**
- 482. Siday u darbaysan tahay**
- 483. Siday u daraandaraan**
- 484. Siday uga dayriyaan**
- 485. Siday laba duul u tahay**

- 486. Siday laba-deeq u tahay**
- 487. Siday degel-degel u tahay**
- 488. Siday degel qudha u tahay**

- 489. Hal-doorba hal-doorka kale**
- 490. Siduu ula daawo yahay**
- 491. Ummuurahan laysku dabay**
- 492. Dawaarahan laysa sudhay**
- 493. Sidii deleb loo dhig-dhigay**
- 494. Wadaagahan laysu diray**
- 495. Lammaanahan laysku daray**
- 496. Hadday is daboolayaan**
- 497. ILaal dejyaan maqnayn.**

498. Cadceeddu dorraad ma dhalan

499. Kulkeeda dawaa ku shuban

500. Ifkeeda Run baa ku duxan

501. Dayuxu marin buu hayaa

502. Xil loo diray buu hayaa

503. Daw buu ku aroorsan yahay

504. Dilluu ku hoggaansan yahay,

505. Dooggiyo dhirtu maaha baad

506. Caleen iyo maaha daaq

507. Ka sii duluc dheer intaas

508. Waxaa ku dareersan nuur

509. Run bay ku dalaysan tahay

510. Wadduur culus baa ku taal

511. Daymaan lagu faaqidayn

512. Dareen akhriyaan la-hayn

513. Indhaha damac baa hor yaal

514. Waxaan dahab meel ka gelin

515. Waxaan magac Doollar sidan

516. Diinnaar iyo lacag ahayn

517. Yaqiin kama sii dayaan,

518. Damiirku hadduu qallalo

519. Hadduu dufan-raadis yahay

520. Daliilka hortiisa yaal
521. Waxaa kaga beegan daah
522. Dadkuna badi waa sidaas
523. Dakano gacal bay qabaan
524. Dagaal ramatay noqdeen
525. Dabrayn iyo weerar bay
526. Runtii kaga duuban tahay,
527. Xaqiiqada daahirka ah
528. Dulmay kaga hoos jiraan
529. Abuurta ma daawadaan
530. Denbay kala boobayaan
531. Dushooda ma eegayaan
532. Dux bay kaga fooraraan
533. Si bay u dar-jiidhayaan
534. Dunuunuc bukay liqeen
535. Dalqay wax ku eegayaan
536. Dil bay u hamuumayaan
537. Dibnay la haliilayaan
538. Dedaal ma haleelayaan
539. Daryeel ma hanbaynayaan
540. Dardaaran ma dhuuxayaan
541. Digniin ma dhabaynayaan
542. Dharaar kama doodayaan

543. Halkay ku dambaynayaan

544. Dayow kama toosayaan.

545. Wax-diiddo markay jirtaa

546. Wax-doonkuna meel-mar yahay

547. Naftana dabar baa xaslada

548. Dibsooduna waa ammaan

549. Digtooni haddaan la-hayn

550. Dagnaaniba way jirtaa

551. Dannaanni miyuu xunyahay

552. Markaan danan loo maqlayn.

553. Xilkii dadnimay gabeen

554. Xuquuq dadnimay rabaan

555. Naf daallina bay rabaan

556. Inaan dulmigeedu qaban

557. Dawgii noloshay rabaan

558. Inay shar ku daydayaan

559. Xumaan qof ku daalayaa

560. Wanaag damaciis hayaa

561. Dammiinka halkii ahayd

562. Siday uga soo durkeen

563. Miyay dib u soo noqdeen

564. Siday u duleed-baxeen

565. Ayay u dabayshadeen

566. Waxay dumiyeen Runtii

567. Waxay u dumeen Runtii

568. Markay dumiyeen Runtii

569. Nin daacad hoggeeda qoday

570. Miyuu ka danbaynayaa.

571. Intuu bahalaa dugsado

572. Intuu Dubur hawd ka xulo

573. Ayuu qofku doonayaa

574. Dugaaggoo inaanu cunin.

575. Naftiisa qofkii dulmiyey

576. Deyrkaaga Rabbow ka baxay

577. Muxuu halis daaqayaa!

578. Addoonku Rabbow ma dayo

579. Deeqdaada intuu hantiyo

580. Duntii maqan buu tebaa,

581. Wax uu deg-deg kaaga filay

582. Haddaanay ku soo dul quban

583. Cadhuu la dakaamayaa,

584. Dibnuhu baryaday karaan

585. Daryeel kama mahad ceshaan,

586. Jiilaal la-darbaysan yahay

587. Diihaal iyo gaajo kulul

588. Haddii beri roob ka da'o

589. Qof doogey markaas illow

590. Siduu u ducayn yiqiin,

591. Xusuusba ka sii durduri.

592. Nin duunyadu mool ku tahay

593. Dadkiisuna maansha yahay

594. Ayaa misna kuugu duda

595. Waxaanu u daafad hayn,

596. Qofaad shar u diiddan tahay

597. U doortay si khayr ku jiro

598. Ayaa misna kuugu duda

599. Wuxaad uga daacad tahay.

600. Sifaadkaaga deyr ma xidho

601. Dareenku ma gaadhi karo

602. Garaadku ma duubi karo

603. Dibnuhu ma macnayn karaan

604. Qof doonay inuu dhex galoo

605. Ku daaley, ma dhaafi karo.

606. Dunjiga khalqigaagu yahay

607. Haddii gelin laysu dumo

608. Raggiyo dumar laysu guro

609. Jinkiyo insi laysku daro

610. Hadday ku dedaal galaan

611. Intay dar-dartoodu tahay

612. Hadday orod dooddyaan

613. Hadday fadal deeddamaan

614. Muggood daran-doorriyaan

615. Haddii badda loo dar-daro

616. Dawaad milan looga dhigo

617. Dureemada loo qor-qoro

618. Waxay ku danbaynayaan

619. Inay dib u soo gurtaan.

620. Astaamaha dawladnimo

621. Markay derejiyo Run tahay

622. Adaan cidi kaaga dayan.

623. In daalacan Baad taqaan

624. Intii dedan Baad og tahay

625. Horraysana Waad digtaa

626. Dambaysana Waad sugtaa,
627. Intii daran Baad kartaa
628. In doora Rabbaad u Tahay
629. Dulleynna Adaa ku filan
630. Daryeella Adaa ku faxan
631. Sidaad damacdaaba fudud,
632. Dardaar-werintaada guud
633. Adaa naxariis ku daray
634. Dannina Boqor Baad ka Tahay
635. Dayrona Hodan Baad ka Tahay
636. Denbina Dhaafaad u Tahay
637. Dulqaadna Allaad u Tahay
638. Baryana Deeqlaad u Tahay,
639. Adaan talo kaa deg-degin
640. Dorraato wax Kuu ekaa
641. Adaan dib u qoomamayn
642. Adoo isla doonay laba
643. Adaan midi Kaa durkayn
644. Adaan waxba Kaa dib-jirin
645. Adaan damac fuushanayn
646. Adaan waxba daba ordeyn
647. Aday dani Kuu dhan tahay
648. Adaan xagal-daac lahayn,

649. Wixii hadhay baa dellegan

650. Daalaa-dhacu waw astaan,

651. Waxaa doqonniino badan

652. Intuu dadba kow ka yahay,

653. Wuxaan dalab waayi karin

654. Intuu durey hoog ku yahay,

655. Hadduu dib-qallooc yar yahay

656. Naftuu damqayaan is bixin.

657. Sidii dur-durkaan socdaa

658. Si baan u dur-durinayaa

659. Hortayduna waa der-deran

660. Hareeruhu waa del-delan

661. Gadaashuna waa dam-daman

662. Aboor iyo waa dun-dumo

663. Daddaabba-xidh baan tog nahay

664. Darmaan falan baan sudh nahay

665. Dameero jin baan intaas

666. Dib uun ugu guurayaa,

667. Shax baan degayaa hog-hogan

668. Hog baan ka il duufayaa,

669. Wadaamo dugeed ayaan

670. Darroor ka gufeynayaa

671. Qabyaan ku dul meerayaan
672. Iyadu dal-dalool ku nool,
673. Markaan gudin daab u helo
674. Ayuu dumayaa habeen,
675. Dab baan dab cunsiinayaan
676. Dab baan ku bakhtiinayaan,
677. Ummuur dedan baan haddana
678. Dabool kale saarayaan,
679. Bar baan kula doodayaa
680. Bad aan bado daalin karin,
681. Naf baan isla doonayaan
682. Is-diiddo dhexdeeda taal,
683. Duunkayga baqaa ku jira
684. Dareen cabsiyaygu badan,
685. Hadduu dacaw meel ka ciyo
686. Didmaan isla boodayaa,
687. Malyuun dakhar baan qabaa
688. Doogtooda ma ciidmi karo,
689. Wuxaan ahay ruux u dagan
690. Cadaawiyo duullan baas,
691. Kal dooxani way habtaa
692. Dar-daaran haddii la-faro
693. Digniintu hadday caddahay

694. Damiinku ma dhuuxi karo
695. Dorraad ma xusuusan karo
696. Waxaan dibindaabyo falay,
697. Shalay kama daacad noqon
698. Dantayda wixii ahaa,
699. Haddeerna si dawgu yahay
700. Dib baan ka illaawayaa.
-
701. Dad baan ahayoo Rabbow
702. Kolley denbi way ag yaal
703. Hawiyo damac baa i-sida
704. Hiyiga falan baa i-diraa
705. Dareenka xun baa i-shidan
706. Ta ii daran baan jec lahay
707. Kas baan ahay daymo dhow
708. Kal baan ahay doonis badan,
709. Inaan dumey maan ogeyn
710. Inaan degey maan arkayn
711. Sidii qori daad la tegey
712. Wed baan dul sabbaynayaa,
713. Intii dabin ii xidh-xidhan
714. Intii belo ii dahsoon
715. Intii dalag loogu dhaco

716. Dalluumaha ii qarsoon
717. Rabbow debecaaga saar.

718. Miisaanku doc buu jiraa
719. Docdii halistuu jiraa!!!

720. Intaan dawan laysu tumin
721. Dayaanku intuu neg yahay
722. Intay belo deyran tahay
723. Intay weli duur-xul tahay
724. Duul-duulka ku kooban tahay
725. Hadday tahay maalin daran
726. Ka sii daran baa jirtee
727. Intay weli doobir tahay
728. Dib iyo noqoshaan rabaa
729. Dan iyo nolol baan rabaa
730. Dawiyo nabad baan rabaa
731. Xil daahirah baan rabaa
732. Naftayda inaan u diro
733. Wax uu dugsadaan rabaa
734. Hankayga inaan ku dayo
735. Dagaal xaqa baan rabaa
736. Deeqdaada inaan ku helo

737. Damiir xalan baan rabaa
738. Deynkaaga inaan ku gudo.
739. Rabbow ifka nooga door
740. Dedaalkana noo rumee,
741. Rabbow danbe noo ogow
742. Wixii tegey duudsi yeel,
743. Rabbow dunidaada weyn
744. Dabaylo fayow ku xeer,
745. Intii dulin baas dhex taal
746. Rabbow diga-xaadh ku fiiq.
747. Rabbow magac dawladeed
748. Intaan dugsanayn Yiqiin
749. Rabbow dumi waa hungee.
750. Dastuurrada baaddilka ah
751. Intaan xaqa daafacayn
752. Ka reeb dambas waab dhex yaal.
753. Rabbow dalka kaanu nahay
754. Intii degel muummin yaal
755. Wanaag ku dallaallimee
756. Islaamka ka soo dabbaal
757. Waxay ku dulloobayaan
758. Dijaallada soo if-baxay
759. Qof deyma leh haw shidhayn,

760. Haweenkuna waa duggaal
761. Deeqdaada badh bay yihiiin
762. Waxaa lagu daaqayaa
763. Siday u dul leeyihiin
764. Shar daalacan baa jiree
765. Iyagu dedan bay dhasheen
766. Dunuubta ninkay badhxaan
767. Rabbow ducadayda sii
768. Samaa dumar noogu dhiib,
769. Raggana dummaddooda saar
770. Waxay dumiyeen Rabbow
771. Haddaanay xumaanta deyn.
772. Rabbow dalandoolkha dhow
773. Shil noo dihin maalintaas
774. Rabbow naga sii dabool
775. Hortaadana noo dalee
776. Degaankana nooga yeel
777. Daryeelku halkuu Run yahay.
778. Haddanay dir-sooc lahayn
779. Falkaagu u daw-bannayn
780. Cibaadadu waa ku daal,
781. Badbaado qof doonayow
782. Kashaada dareen ku beer

783. Dareenka samaa ku beer

784. Indhaha dib u soo Muslimi

785. ILaahey Dartiis ku eeg

786. Daliilka hortaada yaal.

ALLAA MAHAD LEH.

Tifaf-tirkii iyo diyaarintii:

Dhuux Digale Dualeh.

--49.Mayal dheer

[Kor U noqo](#)

Waa maanso cusub oo la magacbaxday mayal dheer oo uu curiyey
abwaanka caanka ka ah dhulka Somalidu degto

Abwaan Maxamed Ibraahim Warsame (Hadraawi) Waana maanso aan
odhan karo waa dacwad dadka lagu xusuusinayo

aakhiro oo qiimo aad u balaadhan xanbaarsan, waxaanay ka turjumaysaa
sida uu hadraawi uga qayb qaadanayo

waxyi galinta umada islaamka ah gaar ahaan kuwa ku hadla afka Somaliga,
waxa kale oo ay wacyi galin ka

tahay bahalka dhibka badan ku haya Somalida ee loo yaqaano qaadka iyo
sida loo dayacay xaasaskii laga

masuulka ahaa, Maansadina waa tan ee u dhugta:-

Noloshu waa madawdahay

Marin seegan baa yaal

Mahadhooyin baa yaal

Iyo maado farabadan

Maya iyo mayaa taal

Maya iyo wir baa taal

Muruq iyo car baa taal

Mukur iyo qab baa yaal

Ismaroorin baa taal

Makri iyo dhac baa yaal

Mixnad iyo shil baa yaal

Makal iyo dil baa yaal

Mallaf iyo dulmaa yaal

Madfac iyo hub baa yaal

Dhagar iyo mir baa taal

Maryo dhiig leh baa yaal

Midib iyo xin baa yaal

Marre iyo fal baa yaal

Musuqmaasuq baa yaal

Marag beena baa yaal

Macsi iyo kufraa yaal

Dhir la muudsadaa taal

Shar la miisto baa yaal

Macaluul cas baa taal

Jahli macalinaa yaal

Dadku inay masoobaan

Maskax diidan baa taal

Maya dhago la' baa taal

Wixii maal la dhaqan jiray

Murugay la tuban tahay

Dhirtu wayska mudantahay

Mar maroorku farabaday

Laga furey marriinkii

Ubixiyo magoolkii

Allaylehe marduufkii

Cunay maahirtaydii

Iyo may cas-kaygii

Macal iyo wankii raas

Iyo maydalkii raan

Qudhac iyo maraagii

Milliqsuu ku shidayaa

Cirka mooyi waxa jira

Mayaygiyo gudgudihii

Meexaanihii daa.

Dadku waxay ka maydheen

Madadkiyo hufnaantii

Milgihii dalaysnaa

Malmalbay u shidayaan

Ninka maratidiisii

Culustiyo min-weyntii

Mijin bay gadaysaa

Isna miiladiisii

Merfesh buu la joogaa

Makastiyo haweenkii

Milic bay hadhsanayaan

Mugdi bay ifsanayaan

Ragna maah ka badin waa

Iyo meheradii jaan

Ku masuug xilkiisii

Murti iyo hal hays iyo

Maahmaahihii daa

Marka uu had iyo jeer

Ku mergado su'aalaha

Dadku ay maldahayaan

Marmarsiiyo doondoon

Dayaxiyo maluugaha

Masanuun ku faalee

Hadba gaajo fara madhan

Markab luula waydii

La fogaa mirqaankii

Talo waysla maqantahay

Rabina tiisu waa meel

Waxay meeris fagantaba

Waxay meysi ruqantaba

Waxay mooro dumisaba

Waxay moysin debecdaba

Waxay muunad rogantaba

Waxay sii maldahantaba

Waxay sii murmurugtaba

Waxay sii murkacantaba

Waxay qooq makalantaba

Waxay maag ku dhimataba

Waxay miino jarataba

Waxay muumin qalataba

Waxay meyd ku orisaba

Waxay mawd ku durugtaba

Miyirkay xasaysee

Hadaan maanku soo noqon

Mucjisaa sugaysee

Ninka mooganaantaas

Ku xasila ismoodsiis

Malihisu waa been

Inta maalin baqasho leh

Ta u maan gilgilid badan

Muddadeeda shiranta ah

Mayalkeeda dhaadheer

Manjo-daalay fuliyaan

Allaheedu madal yahay

Nin maqnaaba sugi jiray

Oo markhaatigeedii

Mursalkiyo rasuulkii

Mahad loogu gogol dhigay

Dayaxeeda muuqdaa

Nebi muxamed sii yahay

Marinada la kala xigo

Labadeeda kala mudan

Ninka muumin sheegtaa

Dhanka midig ku sugaran yahay

Iyadoo malcuunkii

Todobaatan midab lihi

Macna yare la odhan jiray

Murtad iyo dhal shaydaan

Iyo mukhawiyiintii

Dhanka bidix u meersaday

Madal laysu soo baxay

Warba mooyi laga yahay

Mahadhiyo ladhaa toosiyo

Waxa maangad dhacayaa

Miyir doorsan dhaliyeen

Mahwi aan la kala hoyan

Milic aan hadh laga galin

Maro iyo kab loo sedan

Mucsur lagu quturanyahay

Sida mallow usoo baxay

Maqrib dumay dhir maygaag

Naxdin lala madow yahay

Ishu dhiilo mudan tahay

Wajigeedu Milan yahay

Marwo iyo dhabeel iyo

Laga yimi miyaradii

Iyo mudanayaashii

Marta loo furfuri jiray

Mindi iyo tolaaydii

Iyo muusanawgii

Mirta looga kici jiray

Ma dhantahay docdoodii

Mahuraanku kala naxo

Rag ninkii wax miran jiray

Miismiisan jiray ciin

Iyo mur iyo deebaaq

Muhashadu u baaqayn

Dhal magaalo kulushahay

Mallayada naftiisa ah

Magac iyo hankiisii

Nina maal ku furanayn

Qofba meel ku luran yahay

Kashu maayad ruxantahay

Marmaroortu lurantahay

Garashadu muduci tahay

Runtu soo mutuxan tahay

Nin muraad ka xidhanyahay

Maxarashoonku sugayaan

Danta waw min tiriyaan

Muslinow dharaartaas

Amarkiyo mug-weynta ah

Nina malab ka dhabaqsaday

Nina dacar ka muudsaday

Maqal yaanay kugu noqon

Ha lumin muftaaxii

Furi-jiray martabadaha

Mahadoodu badan tahay

Naftu macandi weeyee

Male hawgu sahan tegin

Ha ku daalin meermeer

Waligaa ha muunayn

Madhantiyo xagxagatada

Jinka ha u muraad qumin

Yaan masuuga shaydaan

Milicsiga aduunkiyo

Madadaalo kugu hodin

Noloshana kas iyo maan

Miyir sugaran ku doondoon

Muslinow ha xaalayn

In munaafaq jecel yahay

Haysku milin shar iyo khayr

Midabad iska ogow

Lagu naco masuuuskiyo

Qofka geed ismariska ah

Hana noqon mashkadahaa

Xanankiyo maduunka ah

Midho geed ku wada yaal

Madi iyo magayno ah

Ha ku ridin ismaandhaaf

Madax iyo minjaa sida

Madmadaw ha kala galin

Maxastaada waligaa

Mijin hawga roonaan

Mitid noqo abaabulan

Iyo lagama maarmaan

Marwadiisu jeceshahay

Ubadkiisu meel dheer

Uga soo mashxaradaan

Majaraa ha sii dayn

Rabbi loogu maqan yahay

Inaad muuqa qudha tahay

Mahad inaad ku nooshahay

Labadaasna kala miyo.

Dhamaad

Diyaarintii: Siyaad Maxamed Haybe

siyaad@haybe@yahoo.com

Xigasho: qarannews.com

35.Hal iyo halkiis

[Kor U noqo](#)

HAL iyo HALKIIS, waa tix gaaban oo uu Abwaan Maxamed IBraahim Warsame (Hadraawi) ku sifaynayo

arrimo ka mid ah ILaahay iyo awoodihiisa (SWT). Sidaa darteed mar haddii EEbbe iyo awoodihiisa

laga hadlayo, waxaa waajib ah in aan lagu deg-degin, oo laga fiirsado dulucda iyo xigmadda ku

hoos jirta heestan, si aan denbi uga iman. Waayo qofka ay ku cusub tahay, ama aan xog hore ka

hayni wuxuu u arki karaa, ama u dareemi karaa wax sahlan ama fudud, Sifaha iyo dulucda tixdan

ku lammaani, runtii aad bay u qoto dheer yihiin.

Waxa aannu ku rajo weyn nahay, in haddii EEbbe idmo, aan mar kale halkan raacin doonno sifaha

iyo beyd kasta ujeeddadiisa - (hadba sidii suurto-gal ah), annaga oo wixii adkaadana Abwaanka

Ia kaashan doonna INSHA ALLAAH.

I

Hal-ahaade

Halnimadiisa

Iyo halkiisa

Hal ku-ahaade,

Halnimadiisa

Iyo halkiisa

Hal ma-ahaade

Hal kaga-yeele

Hal ku-ahaade.

II

Hal-abuure

Hal ka-abuure

Halal ka-abuure

Sii-halaleeye

Kala hal-yeele,

Hal ku-abuure

Hal ma-abuure

Halla ma-abuure

Hal ku-ahaade.

III

Hal isu-waaye

Hal isu-waaga

Hal uma-waaye,

Hal-labaleyda

Laba-halleyda

U hal-haleeye

Hal-samihiiisa

Ma hal-haleeye

Hal ku-ahaade.

IV

Hal-ahaade

Halnimadiisa

Iyo halkiisa

Hal ku-ogaade

Hal la-ogaade

Hal ma-ogaade,

Hal hal u sheegtay

Hal uma-sheege

Hal ku-ahaade.

V

Hal-ahaade

Hal ma-ahaade

Halal ma-ahaade

Lama-haleeye,

Halnimadiisa

Iyo halkiisa

Hal hal ku doonay

Hal kuma-gaadhe

Hal ku-ahaade.

VI

Hal-ahaade

Hal ka-haleeye

Hal-halaleeye

Halal-haleeye

Lama-halaleeye,

In halalkiisa

Halnimadiisa

Hal kaga-yeele

Hal ku-ahaade.

VII

Hal-ahaade

Hal halleeye

Halal halleeye

Halnimadiisa

Kuma-halleeye

Hal halkiisa

Kuma-halleeye

Hal kama-yeeshe

Hal ku-ahaade.

VIII

Hal-ahaade

Hal-haleeye

Hal ma-haloobe

Hal ku-haleeye,

Hal isu-doore

Hal uga-doore

Hal hal u doortay

Halal ugu-doorshe

Hal ku-ahaade.

IX

Hal kama-yaabe

Hal laga yaabo

Hal kaga-yaabshe,

Hal isu yaabay

Hal uga-yaabka

Hal kuma-yeele,

Hal uma-buuxshe

Halnimadiisa

Hal ugu-buuxshe.

X

Hal-ahaade

Hal ku-labaale

Hal ka-ahaade,

Halal halalaystay

Halalnimadooda

Hal ku ahaaday

Halnimadiisa

Hal ugu-yeele

Hal ku-ahaade.

XI

Hal-ahaade

Hal la-ahaade

Halal tiradooda

Hal ka-ahaade,

Halal tirintooda

Hal ku-ahaade,

Inta hal iyo hal

Isu hal sheegta

Hal ka-ahaade.

ALLAA MAHAD LEH.

Diyaarintii: Dhuux Digaale Dualeh.

09. Badbaado

[Kor U noqo](#)

Balliyada salkoodii

iyo baaca webiyada

marka boodh ka sare kaco

rahu boholo dheer galoo

biyo lagu haloosiyo,

dhulka oo basaasoo

inta budul ku jiifsaday

buska tarantarkiisii

Isha lagala soo baqay,

Allihii galshiyo baad

ku ballaadhin jirayoow.

Xaqa lagu bukoodiyo

xaqa lagu bogsoodiyo

inta laga badheedhiyo

inta lagu badheedhee

xumo loogu babac-dhigo,

nafta bedenbedkeediyo

bog intii xasilisiyo

inta baal ku ledi karo

burjigiyo hubaalaha

berri lagu halleeyee

lagu sugo ma barideen,

bedad-guurka waayaha

inta lagu baxnaanshee

hiyi looga dhigo baan,

inta lagu bariistiyo

inta lagu baraarugo

inta baaca noloshiyo

**runta lagu bilkeedee
xaqa lagu bidhaansado.**

**Inta baaxad dedan iyo
inta taal bannaankee
nin is biday ka xoog weyn,
inta loo bal reebree
nin ka baqay ku nabad galo.**

**Inta aan la burin karin
inta aan la baran karin,
biliqyo awoodaa
xejinaaya buuraha
iyo badaha waaweyn,
barakada Qur'aankiyo
bisha lagu xurmeeyiyo
boqortooyadaadiyo
boqolkaaga magac iyo
Bismillaahi keligaa.**

**Bulsho waxay cadhowdaa
ama baali noqotaa,**

marka ay buseelkiyo

bud dhiggeeda sharafkiyo

inta aan la biimayn

ka gumowdo bilicdiyo

in bisaylka lagu cuno.

Kol hadday baxdoobaan

dadku baydda goostaan,

bido lahashadeediyo

bohorada wax lagu rido

lagu bulo samaantii

isu boodda-dhigashada

sharka loogu beretamo,

naftu baylah weeyee

biri waxay af leedahay

marka baajinteedii

belo lagu halleeyee

inta ba'an la qaayibo.

Marka bidixda oo qudha

lagu qoro run iyo been

taladaa han bururtoo

**laba baahiyoodbaa
isku beegmi waayee,
nin bursaday hadduu jiro
nin wax beelay baa nool,
nin badsaday hadduu jiro
ka la boobay baa qaday.**

**Allahayow bardaankiyo
kala-badhashadii guud
barbar qudha in laga raro
aragtida bannaysaa
bunduqana samaysoo,
bani-aadminnimadii
nin ka baadiyoobaa
badhi furay wanaagoo,
dadku beerihiisay
ka gurtaan bawaarkee.**

**Shilkan baahay aashii
halisahan gun iyo baar
Bari iyo Galbeed yaal,
jidka lagu boqooliyo
bilqashada dareenkiyo**

**bara-kaca aqoontii,
dabinnada is biirsaday
nin baraystay falashada
iyo buunka sixirrada
iyo badalli-oogsiga
bixisada la aaminey,
buhashaa ka salagloo
beryo hore sidoodii
ama beelihii Caad
marka doobi buuxsamo
burburkaa yimaaddee,
boqorkaan rugtiisiyo
baradiisu madhanow,
kaan baahan jirinow,
kii baahan jireybaa
kuu baahan Adigee,
baryo waxay ku leedahay;
boholoyowga garashada
iyo baaqa hirashada
Allahayow badbaadada
iyo baydhka xilashada
ha ku xidhin Bush iyo Joon
iyo Booris Yaalsiin**

**iyo bacawda xoorka ah
iyo gaal wax badowsada.**

Boholowga garashada

**iyo baaqa hirashada
Allahayoow badbaadada
iyo baydhka xilashada,
ha ku xidhin billaawaha
nimaan Adiga kaa biqin.**

Boholowga garashada

**iyo baaqa hirashada
Allahayoow badbaadada
iyo baydhka xilashada,
ha ku xidhin nin beer adag
iyo bahalo aan nixin,
bishmo lala haliiliyo
carrab dhuux baraar jecel
iyo buulka qalatada
iyo haanta Bow-dheer.**

Boholowga garashada

iyo baaqa hirashada

Allhayoow badbaadada

iyo baydhka xilashada,

ha ku xidhin intii baas

bakhti-yahan xalaal neceb

iyo booli-quutaha

damac lagu balleysimey.

Boholowga garashada

iyo baaqa hirashada

Allahayoow badbaadada

iyo baydhka xilashada,

ha ku xidhin bakhayllada

nin bushaaro uga dhow

balawaaska quustiyo

babbisada adduunyada.

Boholowga garashada

iyo baaqa hirashada

Allahayoow badbaadada

iyo baydhka xilashada,

ha ku xidhin bayuuraha

bullashada wirteediyo

baga iyo bagaaleey

iyo lihi bar-kuma-taal.

Allahayoow badbaadada

ha ku xidhin bah iyo reer

biya-dhiijin qolo qolo

isu baanka digashada

iyo sheeko-baraleey.

Allahayoow badhaadhaha

Allahayoow barwaaqada

ha ka dhigin baroor dumar

iyo barada meyd yaal

08. Baaq [Kor U noqo](#)

Adigaan cirka u bixin

Ama boodin leexada

Ama badaha waaweyn

Nafta aan ku biimayn

Baariis adaan tegin

Ama Boon ka sheekayn

Barashada dalkaagaa

Horta laga bogtaayoo

Beryo laysku hawlaa

Dhulku baaxad sooriyo

Banan miidhan weeyaan

Ama waa bus iyo oon

Ninka buug ku haystow

Beentaada weeyaan

Balcad Jawhar Shalanbood

Barakada Qoryooley

Waxa canab bislaadee

Baydhabi u gaar tahay

Boosaaso iyo Beer

Bixin-Duule Laaleys

Biyo Guure Kalabaydh

Beeraha Wajaalee

Lagu reebay baahida

Baardheere iyo Jilib

Waa boqol kun oo mayl

Dhulka lagu badhaadhee

Beeyadu ku taallee

Badar lagu abuuree

Lagu ridey bariiskee

Balka lagu tallaalee

Muuskiyo babaygii

Barkadeen xareeddoo

Waxa taa ka sii badan

Dhulka bari samaadkee

Beeshaannu daaqdee

Barta aynu dhaqannaan

Barqo dhereg ka joogtee

Iyadoo barwaqa ah

Balliyada xareeddii

Ku bariisanaysoo

Bidix midig dhan loo dayo

Barigiyo galbeedkaba

Waaberi cadceedii

Soo saartey baallaha

Bilcikyo maraagii

Shinbiruhu bulxamayaan

Indhihi basaasow

Boorame ma aragteen?

Ma ogtahay barbaareey

Heesaha Barawn tumo

Adigaan bogga u lulin

Beerrey Kabeebey

Bismillaahi Saylici

Hana-haybsantii bari

Batar iyo Wareegtaa

Kuu baadi sooce.

Ma ogtahay barbaarreey

Qalabkana bud dhumucliyo

Waran iyo billaawaa

Kuu baadi soocree

Ma ogtahay barbaarreey

Barshin iyo darfooley

Bayluuli xaradhlaa

Kuu baadi soocree

Ma ogtahay barbaarreey

Waxa loo buseelaa

Ama qurux ku caan baxay

Ama laysku baantaa

Ama lagu bogsoodaa

Kal bugtaa ku faydaa

Kugu deeqa baashaal

Guri bila ku magac dheer

Hablaheenna bilicdiyo

Biligiyo il-waadka leh

Bilcantii shisheeya ah

Ninka beegsanaayow

Waxaan kaaga baqayaa

Inaad baadi noqotee

Cidla baylah keligaa

Yaanu bahalku kaa helin

Isu buri geyaankaa

Barta gogoshu kuu taal

Bahda lagama maarmaan

Bud-dhiggaaga koowaad

Baaqaygu waa kaas.

7. Awaal tiris 13-09-2009 [Kor U noqo](#)

Hargeysa, Jimce, 05, Mar, 2010 (Hillaac.net) Hargeisa (APTEN) Maansadan
Awaal-Tiris, waxa
curiyay Abwaanka caanka ah, Maxamed Ibraahim Warsame (Hadraawi),
waxaanay soo baxday
13/09/09. Waxa uu kaga hadlayaa mushkiladaha dhinacyada badan ee
maanta mujtamaca ku

xeeran. Qaadka oo ah kan sababay in ragga Soomaaliyeed gabu kaalintii uu nolosha ku lahaa, taasina geyaysiiso haweenka inay ku keliyaystaan dhibaatada nolosha; ayuu si ba'an u dhalilayaa.

Obocda Maansada, waxa uu Abwaanku ku xusayaa sheeko naxdin badan. Gabadh ayaa ninkeedii ku mashquulayaa aafada Qaadka, kagana jeedsanaya masuuliyaddii ubadka iyo noloshaba ka saarnayd. Si carruurtu u hesho quutal-daruurigoodii, ayay gabadhu bacadka u ban-baxaysaa, iyada oo Qaadka laftiisa ka ganacsanaysa. Af-xumo, guhaad, amaah iyo qaylo ayay intaba u dhabar-adaygaysaa. Maalinta dambe ayaa Aabbihii qoyska ee caqaarta ku ruugayay Albaabbada kheyrku seegay, waa sida Abwaanku leeyahaye, ayaa muddo Toddobaad ah ka maqnaanaya guriisi. Isagu waxa dabadii guriga ka dhacay war uma hayoe, iyada oo loo fadhiyo Tacsidii inantiisii curad ee Ugaaso ayuu soo galayaa. Qaad ayuu kilaankillada ku haystaa, waxaana u daran meel uu fadhiisto iyo Shaah/Biyo. Si ay intaas ugu fuliso Inantiisii curad ee Ugaaso, ayuu odhanayaa Ugaasoooy Ugaasoooy. Ugaasada uu la hadlayaaba miyaanay dorraad dhiman oo inta kafan loo amaahday axan loo yaboohin. Yaab! Halkas ayay hooyadu dhawaaqeeda ka billaabeyaa.

Gebagebada Maansadana, waxa uu Abwaanku kaga warramayaa sida Odaygii iyo Waayeelkii ummaddu u ab-guuray ee uu u noqday mid iimaankiisa xaraasha. Sidoo kale waxa uu si weyn u naqdiyayaa Siyaasadda Awaalkan jirta oo u ku tilmaamayo mid aan Aabbo lahayn, ku-daalkeeduna aanuu macno buuran samaynayn.

Iyada ayaa Maansadu is fasiraysa ee aan idiin kala baxo:

01. Uub baad ku jirtaa qarsoone,
02. Ka soo baxa iilka Qaadka,
03. Adduunka ragoow mar kaalay,
04. Abuurtiyo heega daawo,
05. Awoodaha saaran daawo,
06. Falaadkiyo alabbadeeda,

07. Ilaah samihiisa daawo,
08. Udbaha iyo teedka daawo,
09. Aloolka ku jeeran daawo,
10. Hagoogta aslaysa daawo,
11. Cadceedda ifaysa daawo,
12. Ilwaadkiyo nuurka daawo,
13. Abaabul-caddaanta daawo,
14. Ummuuraha toosay daawo,
15. Dayaxa ishin-buuxsankiisa,
16. Aashaa socodkiisa daawo,
17. Cir-jiidhiyo ololka daawo,
18. Rugaa afo-gaalladiisa,
19. Laxaa iyo ururka daawo,
20. Aleelaha guudka daawo,
21. Habeenka amuuman daawo,
22. Shareerkiyo aqalladiisa,
23. Haddana ashqaraarradiisa,
24. Ardaayada gogosha taalla,
25. Ammuuraha seexday daawo,
26. Haddaanu arbeebigeedu,
27. Ku barin abtirsiimadeeda,
28. Inbiig ku dhex joogi maysid;

29. Ugaas bokhran baad ahayd'e,
30. Irdaha noloshaad ahayd'e,
31. Ilayska dhulkaad ahayd'e,
32. Ragoow indho-beelistaada,
33. Asaayo maxaa ka beermay!
34. Halkaad ku lahayd astaanta,
35. Maxaa umal soo fadhiistay,
36. Maxaa gudcur soo af yeeshay,
37. Naftaada markaad illowday,
38. Bal soo tiri aafadaada,
39. Wixii lumay aynabkaaga,
40. Bal daawo inkaarahaaga!

41. Unuunka dhirtaad ka goysay,
42. Aahdeeda bal soo dhegayso,
43. Hashii iyo awrka geela,
44. Abaaludda loo dareershay,
45. Ureenkiyo tiinka daawo,
46. Rasaasta alwaysa daawo,
47. Oomaarkiyo dhiigga daawo,
48. Areerinka meydka daawo,
49. Islaan curadkeeda weyday,
50. Asayda la saaray daawo;

51. Habliyo ubixii dalkeenna,
52. Markay Ingiriis u xiistay,
53. Markii Inglan looga yeedhay,
54. Wedkay ku aroortay daawo;
55. Uneexada gabanka xoortay,
56. Abaydinka dooxa yaalla,
57. Abkiisa la sheegi waayay,
58. Abootigu boobay daawo;
59. Addoonka addoonka maagay,
60. Ku yidhi isku Aadan miihin,
61. Gabooye agtiisa yaalla,
62. Walaalnimadii ka ootay,
63. Aayaadkiyo diinta qeexan,
64. Sidaas kaaga aayo beelay,
65. Halkuu illin mooday daawo;
66. Cirkii onkodkiyo hillaaaca,
67. Daruuraha alabaskooda,
68. Cuslayn jiray alalagtiiisa,
69. Bal daawada uummigiisa;
70. Dhulkii ubixiyo caleenta,
71. Ugbaadkiyo doogga laaca,
72. Ilwaadkiyo nuurka sheegtay,
73. Awaaraha jiifa daawo;
74. Basaastiyo oonka daawo,
75. Geyiga umal-toobankiisa,
76. Ayaayurantiisa daawo,
77. Bal dhawr laba-eefiddaadu,
78. Waxay af-dhabaandhab keentay!
79. Garaadka abloobay daawo,
80. Adduunyadu baadi maaha,
81. Mudkeediyo bulad ammaanka,
82. Afkii cunay quusan waaye,
83. Hadduu laba-aabudh saaray,
84. Hadduu ugubkeeda leefay,
85. Muxuu ka dhex joogi uuska.

86. Ugaasadu meeday? hee dhe,
87. Dorraato miyaan la aasin,
88. Miyaan kafan loo amaahan,
89. Miyaan axan loo yaboohin,
90. Markii araggaa la waayay,
91. Miyaan jinku qaylo oogsan,
92. Miyaan insigii gadoodin,
93. Miyaan ollogeenu yaabin!

94. Ishaaro san kaama hayno,

95. Shidaad naga oollin maysid,
96. Ogaal nagu caymin maysid,
97. Itaal nagu xoojin maysid,
98. Qudhaanjo afuufi maysid,
99. Dalool naga awdi maysid,
100. Xashiish nala ururin maysid,
101. Aqool nala seesi maysid,
102. Aqoon nagu biirin maysid,
103. Xilkaagana oofin maysid,
104. Afkaagana dhawri maysid,
105. Sidii gabadhii Ayaan'e,
106. Ayaan-Hooday dhahaan'e,
107. Abwaannimo sheegan maysid,
108. Aroor qudha toosi maysid,
109. Dhiggaagiyo aynigaaga,
110. Adduunka la qaybsan maysid,
111. Iskaaba xusuusan maysid,
112. Wixii Rabbi kuu abuuray!

113. Intaydu ku deeqi mayso,
114. Intaada ku biirin maysid,
115. Hantida arladoo dhan taalla,
116. Haddaad irbad nooga keento,
117. Ducaa ku asqayn lahayd'e,
118. Inkaar naga waayi maysid;

119. Ufiyo bacad baan fadhiistay,
120. Anfaaciga aad cunayso,
121. Ilaaqda raggaan ku keenay,
122. Wuxaan u adkaystay maagis,
123. Amaah iyo qaylo joogta,
124. Urkayga wuxaan ku haysto,
125. Afkayga ka sheegi maayo,
126. Asluubtana qoomi maayo,
127. Awaashiyo waayahayga,
128. Ka daalaco oogadayda.

129. Haddaad na ilaalin weydo,
130. Axsaanta ku laaban weydo,
131. Abaal nagu yeelan maysid,
132. Ammaan naga dhowri maysid,
133. Anigu kugu faani maayo,
134. Dharaar kugu aarsan maayo,
135. Adiga kuu uunsan maayo,
136. Agtaydana jiifi maysid,
137. Haddaan beri kuu il-duufay,

138. Haddeer ku abaysan maayo;

139. Markay ajashaada gaadho,
140. Cidina kuu ooyi mayso,
141. Ilaahay ka dhuuman maysid,
142. Jannada ku aroori maysid,
143. Cadaabta ka oolli maysid,
144. Godkaaguna waa aboor,
145. Abeesiyo waa ciqaab.

146. Ragoow amarkaaga weyni,
147. Haweenka uleeya maaha,
148. Dhibtooda ku iida maaha,
149. Ufaan uf qadhiidha maaha,
150. Albaabbada kheyrku seegay,
151. Caqaar ku aroosta maaha,
152. Asaasaq ku gaadha maaha,
153. Ku aakhiro-seega maaha.

154. Ragoow irdho qaadan maysid,
155. Ugaadhsi ka seexan maysid,
156. Abeerka badbaadin maysid,
157. Ugeybkana dhaafi maysid,
158. Haddaad cunto aayahaaga,
159. Xulkooda haddaad abbaarto,
160. Unuunka haddaad ka goyso,
161. Areebo sidaad ka yeeli?;
162. Sabeen inanteennu maaha,
163. Adeeri ka sii mug weyn'e,
164. Asoolkha hablaa ka daaya!

165. Abaartiyo roobka dhoofay,
166. In waalan, intiinna dhoohan,
167. In qaawan, intii sawaabani,
168. Dhammaan ifafaalayaasha,
169. Ka muuqda adduunyadeenna,
170. Ragoow ubadkaaga leexday,
171. Islaamnimadii ka baydhay,
172. Agoonnimadooda buuxda,
173. Dhashiinna kuaabbo weyday,
174. Asmay ku calool galeen'e,
175. Ammaanada boodhka taalla,
176. Ragoow ololaynta Jaadka,
177. Haddaad kaga ood fogaatay,
178. Maxaa arrin kuu dambeeyaa!

179. Ragoow ka adkoow xilkaaga,
180. La saayira ooryihiiinna,
181. Irmaanta xaqeeda siiya,
182. Ragoow ubadkaaga toosi,
183. Wixii arrin kaa daboolan,
184. Iimaanka ku baadi-doona,
185. Afeefna ka yeesha xaajo,
186. Ilaashada baylahdiinna;

187. Alhuumadu way fiddaaye,
188. Haddaad ummad liil ka weydo,
189. Hadday ahab yeelan weydo,
190. Waayeelku hadduu ab-guuro,
191. Hadduu odaygeedu waasho,
192. Hadduu la anbado xilkiisa,
193. Hadduu runta aamusiiyo,
194. Hadduu kolba eed xanbaarto,
195. Asuulkiyo xeerka soohan,
196. Hadduu marba oof-daloosho,
197. Hadduu laba-eef caddaysto,
198. Iimaanka hadduu xaraasho,
199. Hadduu wacadkiisa iibsho,
200. Araadi hadduu ku doono,
201. Ilaahay ka yaabi waayo,
202. Hadduu kolba iin' caddaysto,
203. Hadduu umal saaqa yeesho,
204. Sidii abris qooqan guuxo,
205. Hadduu sida awr xunbeeyo,
206. Hadduu abur xoor leh saydho,
207. Hadduu ilko jiira yeesho,
208. Hadduu noqdo aadun huursan,
209. Abeesada meel la daaquo,
210. Aqoonta qofkii ku dhaama,
211. Hadduu asaraar ku beensho,
212. Dhirtuba kala ayni weeye,
213. Hadduu Garan-waa' abuuro,
214. Hadduu kala geeyo uunka,
215. Hadduu marba qayb la ooyo,
216. Hadduu marba iil banneeyo,
217. Hadduu yahay uur-ka-gaal,
218. Wanaagga ku aabi badan;

219. Aleelo hadduu ku waasho,
220. Islaan iyo foox karaarsan,
221. Agtooda hadduu fadhiisto,
222. Ijaabo ka baadi-doono,

223. Ibliska hadduu la showro,
224. Hadduu marba ood ka boodo,
225. Ishaaro xun baa qarsoon;

226. Haddaanay astaan lahayn,
227. Abbaar iyo nuxur lahayn,
228. Aroor iyo raad lahayn,
229. Ammaaniyo qawl lahayn,
230. Asluub iyo dhaqan lahayn,
231. Islaamnimo sheeganayn,
232. Hadday wada eexo tahay,
233. Hadday asaroorin tahay,
234. Asaasiran lagu bursado,
235. Hadday dabin aasan tahay,
236. Shil iyo wada eeso tahay,
237. Hadday wada aano tahay,
238. Hadday agaraadam tahay,
239. Addoonsigu diin u yahay,
240. Hadday orgobaysan tahay,
241. Iimaanku ka qooman yahay,
242. Hadday Arrawelo tahay,
243. Hadday abnawaasad tahay,
244. Af-duub iyo beeno tahay,
245. Axsaantu ka maydhan tahay,
246. Hadday orgi iyo ri' tahay,
247. Or iyo wada qaylo tahay,
248. Hadday adhiyysi tahay,
249. Hadday adhax-tuujin tahay,
250. Il duuf iyo jeeble tahay,
251. Hadday wada 'Aniga' tahay,
252. Siyaasadi aabbe ma leh.

253. Ku daalka abaabulkeeda,
254. Alooskiyo baanaheeda,
255. Ujeeddo ka keeni maysid!!!

Maxamed Saleebaan

APten HARGEISA.

07. Axaddii

[Kor_U_noqo](http://kor-u-noqo.com)

Waa lay addimey

Axaddii sidaan

Kuu eegayee

Araggeeda taan

Ku il-doogsadaay

Ma illawsan tahay

Axdigaad martiyo

Meeshaad I tidhi

Waan imanaya.

Immisaad farriin

Ergo soo dirtood

Oontiyo biyaha

Hurdo aawaday

Uga soommanayd

Eed layga keeniyo

Midna amar Illaahay

Kuma aad maqnaanine

Adigayska baaqdee

Haddaad I tidhaahdo iman maayo

Ma aadeen halkaad ogsooneyd

Anigaa isla hadloo

Mar waxaan idhaahdaa

Ku illaawi maysoo

Way imanne sii joog

Mar waxaan idhaahdaa

Axdigaydin dhigateen

Kola oofin maysee

Samir Eebbe qaadoo

Ka fogow agteedaan

Uurkayga geliyaa.

Arimada jacayl baa

I hogaaminaysoo

Misna kuma adkaystoo

Kama hoydo aydoo

Naftu olol ma deysee.

Indhaaga habeenkii

Ku ilaolinaayoo

Dhammideed addunyada

Afarteeda waaxood

Hadba gees u eeggee

Aammusnow habeenkii

Ug baadka iyo dooggaa

Tiiraanyo ooyoo

Idilkood xiddigahaa

Afar qaaday socodkoo

Ubax baan guroo

Soo ururiyoo

Amranow golii

Ooddii madhnayd

Ku ag daadiyoon

Ku ilaa xidhoon

Weheshada idhee

Eedaanka diiggoo

Oogsadey salaadiyo

Waagoo iftiimaan

Keligey inaan ahay

Asaraar ka saaroon

Addimada cuskadayoon

Dib u soo arooree

Qof ammaano lumiyoo

libsadey xilkeedii

Samo uguma aaye

Aan kala war haynaan

Ku afgooyey heestee

Maxay adiga kula tahay?

06. Arraweelo

Kor U noqo

Ooshu waa halkeedii

Cirku waa engegan yahay

Naxariisi kama iman

Dhulku waa arradan yahay

Oogadiisu damac ma leh

Waa abaar dad qalata ah

Waa sabaan la adhax jabay

Ma aloosna geedkii

Afti baana sii tiil

Dadna waa ogsoonaa

Anna baanahaygii

Ku adkaysan waayee

Sow iimahaygiyo

Alabkayga lama baran

Olol-reenka hibashada

Uugaanka baxayaa

Ma naftii asqowdaa

Mar labaad arrumisoo

Agabtii xidhxiidhatoo

Awrkeedu raran yahay

Ma awaalihiibaa?

Asmadiyo xanuunkiyo

Aynfaadku saarrraa

Ma abaabulkii baa?

Oohowda waallaa

Ma dabkaan afuufee

Aasee bakhtiiyaa

Ololkiisu baxayaa?

Kalgacaylku aafiyo

Urugiyso dhib badanaa

Kasha nugul ka adakaa

Soo aarey nabarkii

Ma alwadey sidiigel

Edeg madhan ma deydeyey

Sida bahal ma oogsadey

Ma illaday kabtii jaan

Ma ku jiitey awdalani

Ma arooryadii baa?

Waabayda udugga leh

Idin laygu shidi jirey

Abbaartayda saakana

Ma adeeridii baa?

Sidaan aar libaax ahay

Araggaygu didin jirey

Arrawelo dumareey

Arrimaha dhixdeenna ah

Asaraari maayee

Igu tidhi "ha ii iman"

Anna waan hubaayoo

Inaan uurka kaa jaro

Afar iyo shan goor baan

Axdi kuugu qaadoo

Misna oofin waayee

Isma ogiye goormaan

Tolow aqalka soo galay?

Ma naftii ku eeddeed

Obocdeeda karisee

Ishu kaaga fagantaan

Usha kaaga reebaan

Igdhayee sabaayee

Uubaale geeyeen

Meelaanay kaa arag

Ku ilaolinaayaa

Soo jiidhay ooddii

Ma adaahidi baa?

Addinkaaga hoos taal

Aburkiyo xarraankiyo

Orka iyo mashxaraddiyo

Alalaaska baxayaa

Ma ujeeddadaasaa?

Ma addoonsigeeda?

Ajar kuugu sugar yahay?

Arxanlaay karkabaddiyo

Araggaygu murugiyo

Yaanu umal ku saaqoo

Anfariir ku geliyiyo

Kugu noqon af kala qaad

Arrintayda gabadh yahay

Nin ambaday ka soo qaad

Naftan oonku shidayee

Deyn weydey ololkaa

Amankaaga dhalisee

Abhin iyo tusaaliyo

Ergo waaya hadashiyo

Imisaan karaankay

La cuskaday aqoonta?

Ma waxaan odhannoон

Ka illaawey baa jira?

Hadday diiddey amarkii

Ka irdhowdey taladii

Oggolaatay dala'siga

Eelka maanigaa dhigay?

Indhahaagu kululaa

Eebadaadu toganaa

Warmahaagu adakaa

Arammida ku haysiyo

Aanadaadu weynaa

Yaad ka aarsanaysaa

Ma nin aabbahaa diley?

Nin astaamahaagiyo

Quruxdaada oog iyo

Ubx dharan ku sheegoo

Ammaantaada koobaa

Eed beeli waayee

Erey tuurleh ruuxii

Afka kaa yidhaahdiyo

Utin nimaad ku leedahay

Waa maxay abaalkii?

Sow ma tihid ilayskiyo

Iidaanka noloshiyo

Iimaanka lahashada

Sidaan kaaga oolaa?

Immisaan ku jiri baaq

Heestii ukulidiyo

Cabashiyo abla-ablayn?

Xeerkii Islaamkiyo

Wixii Eebbahay faray

Olloggayga godobtiyo

Aanfada ka doortoow

Aabi loo badheedhiyo

Ansax maaha digashadu

Yaan inkaari kugu dhicin

Ashqaraarka kibirkayo

Yaanay iiddu kula tegin

Ha ku tuman aleelaha

Ha afduubin xaajada

Isirkeeda doon doon

Ka ummuli tusaalahaa

Alif macallin weydi

Bal abuurta dunidiyo

Shalay iyo awaasheed

Aashaa dib ugu noqo

Bal oddoros hilaadaha

Bal malee wax iman kara

Berritiyo ayaamaha

Ifafaale daymood

Bal iskaa ka sheekhee

Wixi aadmi soo maray

Taariikhda uur baadh

Ugub maaha jamashadu

Ma ishaaran keligey

Kalgacaylku waa oday

Asalkiisu waa geed

Ab abkii lammaanaa

Nabar oof wareemuu

La abloobo mooyee

Abidkii ma qaran jabo

Gabadh yahay addduunyada

Waxaa loo agaasimay

Aayatiinka dhaqashada

Agan maaha gamashiday

Ma idlaan hankeedii

Gabno ibo kuryowdoo

Ablo lagala quustoo

Maaha laga inaabsaday

Weli way irmaan tahay

Waa aroos toddoba baxay

Oori weeye qurux badan

Waa ammaano dhaxal gala

Aayadaa ka soo degey

Rabbi baa aqoolkiyo

Abyiddeeda labadaba

Ka afeeftay beri hore

Duminteeda ma oggola

Haddaad siibto udubbada

Soo dhaafsto Alamtara

Miyaan eedda keligaa

Cidi kuugu imanayn?

Maadigaa awoodda leh

Taladiyo ummuuruhu

Ma sidaad u aragtaa?

Ma Illaahay baan jirin

Ula-jeeddadaydii

Arar baan ku lumiyoo

Warka waan agmarayoo

Irbad baan ku qalayee

Uus-miirka dulucdiyo

Amba-qaadka geeddiga

Waxaan guurti ku egmadey

Hadalkana ku urursaday

Irrid waliba kuu furan

Haddaan iisho gabadh yahay

Marna waa ayaankaa

Marna waa itaalkaa

Sheekadayda iib gee

Aahdayda faallee

Arladoo dhan gaadhsii

Unuunkaygu waa hibo

Kuma haysto aakhiro.

05. Arag maqal

ibmaal.com

Kor U noqo

Ergaduu farriintiyo

Ku adkekeyey heestee

Egmadaanu kulanoo

Looxii ilhaankaamkaan

Sida uurku baalaha

Indhahayga saaroo

Warku waa ammaanee

Adna Maxamed Moogow

Aakhiro halkay tahay

Cabdi Qays ogeysii

Ayaadaha Qur'aankiyo

Araxmaan sidey tidhi

Hadalkii Illaahay

Ruuxuu Islaamii

Sida uu aqoonsaday

Waa ooman hawdoo

Waa guri abeesoo

Adeg weeye hoosoo

Abataq ku yaaloo
Waa iil madow oo
Rabbigay adoomaha
Kaga aar gutaayoo
Waxa laga arooraa
Irridaha xabaashoo
Anban maayo ruuxii
Qabri lagu adkeeyaa

Marna oogadeeniyo
Waa oosha guudkoo
Waa beer udgoon iyo
Duni wada ilaysoo
Waa ceel irmaan iyo
Togag wada ordaayiyo
Ilo wada xareedoo
Lagu oon baxaayoo
Naftu eegmo sugashada
Ashqaraar ka qaadoo
Toddobaatan ooryood
Lala aqal galaayoo
Rabbigay addoomaha

Ku abaal marshaayoo

Dhibta lagu ilaawaa

Afhayaha barbaartow

Ababshaha dhallaankow

Taliyaha abwaankow

Aabaha jacaylkow

Adigaan ogeyn baan

Uurkaaga baadhoo

Ula jeeddadaadaan

Ka arkaa dhul dheeroo

Arrintaadu Qaysow

Af gobaadsi weeyee

Aakhiro Cabdow

Way aasan tahay

lilkay jirtaa

Aakhiro Cabdow

Anbatoo luntuu

Ururkiyo laxaa

Awrkii cirkay

Ku ag-xidhantahaa

Dadku yuu ku eedayn

Ha dhex gelin ammuuraha

Isha xidho afkana dhawr

Arag maqal warkana ood.

04. Anun baa hoyadaa ah

[Kor U noqo](http://ibmaal.com)

Maansadani waxa ay ka mid tahay maansooinka Hadraawi ee dambe.
Waxa ay curatay 26kii April 1998.

Waxa ay ku saabsan tahay hooyo dhashay dhawr wiil, ku soo tacabtay
barbaarintooda hiil iyo hooba,

soona ababisay, korisey oo bulshada dhex keentay iyaga oo 'mudh baxsan
oo wada xal xalan' oo

xilligii kaalin qaadka jooga, quruxda iyo shacnigooda shaydaanka laga
naarayo. Hanaqaadkii inammadaas

ka dib, ayay hooyadaasi ku keliyeysanaysaa oo inammadii kaga
dhaqaqayaan halkii ay ku soo hadal iyo

hadaaq bartay, rugtii ay ku soo ababisey ee ku soo korisey. Waxa isku soo
hadhaya gurigaas oo mugdi

ah iyo hooyadaas oo cad ah (da' ah). Waxa ay dareemaysaa in ay goblan
tahay iyada oo haddana inammo

dhashay oo weliba ay meel la joogaan. Waayo inammadu kama war qabaan
hooyadood in ay xalayto nabad

qab ku seexatay iyo in ay saaka nabad ku waaberiiisatey, ma oga xaalkeeda
iyo waxa ay ku sugar tahay.

**Waxa ay hooyadaasi ku ciil belbeshaa oo tidhaahdaa: "Tib dhalay,oo
Mooye dhalay, Magalooti dhalay,**

Soo muuqde dhalay, Sii muuqde dhalay, goblan wiilal lagu falaan ahay!

**Dareenkaas ayay maansadu ka dhalatay, waana hog-a-tus ku saabsan
hooyada doorarkeeda, hankeeda iyo**

**hirashadeeda iyo docda kale dheg-weynida iyo dammanida ubadka, gaar
ahaan kuwa dayaca waalidka ee ka**

**gaabiya gudashada iyo garashada xaqa iyo xuquuqda waalidka, gaar ahaan
hooyada. Hooyadaas dayaca iyo**

**darxumadu haleeshay oo aammusi kari weydey, hoogeedana qarsan kari
waydey, waxayna tidhi:**

Hunguri calaf baa xukuma

Hantina dhaqan baa shushuba

Dadkana hiddihiisa guud

Wixii la hayaa dhexyaal

Xaq iyo u-hal-buuxintiisa

Habboonkiyo waalid tiisa

Hilbiyo ku-arooriddooda

Siduu uga hawl yaraysto

Halmaan laga yeeli maayo

Hawiyo tumashoy dhashayda

Ka daa gacan-haadiskaaga

Barbaar hanaqaad ku leexday

Duciyo habaar qaadan waayey

Cir iyo heeguu noqdaa

Hadhaysa dhul aan aqoone

Hoygii madhan wiilashiisa

Haween dumar baa ka sheegta

Hablahaa kacaybaa u yeedha

Haldhaa jecel baa u qaybsan

Inaan hadlo maan sugaynin

Baxnaanana maan horjoogsan

Hubsiiinana maan illaawin

Hoggeediyo xaajadayda

Dareenka haloosigiisa

Hu'giisa inaan ka qaado

Hayaanka fogaaday baa leh

Markaan cidla hiil ka waayey

Naftayda halaanhalkeeda

Waxaan huri waayey sheego

Haantii lulatay dhegayso

Hoobaanta agtaada taalla

Hadhiinadu baadi weeye

Hashii korisaa u ciillan

Qofaad halab-saariddiisa

Daryeelka horseedadiisa

Dedaallada heensihiisa

Habeenna ka seexan weydey

Ku meel maray heegantaada

Markuu hagar kuu banneeyo

Dharaar ku haleeli waayo

Hortaada waxaa yimaadda

Sidaad ugu heellanayde

Harraad iyo waa kalkiise

Hillaac baxayow dhegayso

Siday talo kaaga hoostay

Calooshu intay ku hoysey

Hiyigu ku baxnaaninaayey

Horraadka intaad jaqaysey

Dhabtaydu intay ku haysey

Intaad huwanayd taftayda

Hobeeya hobey hobeyda

Intaan dusha kuugu heesay
Intaan hanad kuugu yeedhay
Hawraarah kugu ammaanay
Intaan hubin kuu xambaaray
Dartaa u hoggaansanaaday
Hadhuubada aan ku siiyey
Habniin adigoo ku diidey
Intaan hambo kuu daboolay
Hammuun iyo gaajo qaatay
Adoo haqab-beel ku seexday
Intaan hurdo kuu illaaway
Ilaashay hareerahaaga
Hungaa i xasuusinaysa
Hayaydana meel shishaa leh
Hilowga naftaa aloosan
Kashaa hinqanaysa goorba
Hankaa i waraysanaaya
Tolow hebel mee ku foogan
Aniyo hirashaa is weynay
Higsiga noloshaa adkaaday
Adduun iyo haybsigiisa
Hangool li'idaan ku daayey
Waxaan ku hagaagi waayey

Dhankaad ku hagaagsanayde

Adoo ka hanweyn xaggayga

Qof kuugu hanweyn dantiisa

Ciddaad ku hallaysay mooyi!

Halyeynnimadaada sheelan

Habawgiyo dhiirrintiisa

Ayaan halis kuu tusayne

Intaan kugu hawlo-daaley

Intaan kugu hoodo-sheegtay

Intaan hebla' kuugu faanay

Hilaado fog bay lahayde

Inaan hafarkaaga qaato

Sidaad ku heshaa da' weyne

Adiyo habigaaga mooyi!

Habaaska inaad cantuugto

Adoo hanadaan ka dooratay

Xaggayga hibaan ku saaray

Anigu ku habaari maayo

Huqbaase ku raadinaysa

Hibaaq xalan maad ahayne
Hufnaanta dhibtii abuurtay
Inaanay hadhayn yiqiinso!

Hawaala adduun rabbaa og
Dadkuna kala hoodo weeye
Haddeer iyo tii haddeer
Hadhow iyo tii hadhow
Hoosiyo sare tii ku raacda
Anuunbaa hooyadaaya.

03. AMAL

[Kor U noqo](http://jibmaal.com)

Maansadan Amal waxa ay ka mid tahay heesihii dardaraha jacaylka ee
Hadraawi, soona baxay
sannadihii berisamaadka fanka soomaalida ee horraantii
toddobaatanaadkii.

Dadku kala ayaan roon
Ama kala aqoon dheer
Ama kala asluub weyn
Haddaan eed la doonayn
Ama deeq Ilaahay
Asaraar ka taagnayn

Dadku eexo kaa gelin

Inan yahay la'aantaa

Dumar lama abuureen

Gabadh lama ammaaneen

Jacayl looma oyeyen.

Geed beer udgoon iyo

Ku dhex-yaal ugbaadoo

Ubax iyo man fuulaay

Ulihii madheedhkee

limey ku yaalliyo

Ilo wada xareedoo

Nafta lagu illaawaay

Dayaxoo iftiimoo

Arladoo dhan gadhoo

Afar iyo tobnaadaay.

Qorraxdoo aroortii

Dhulka soo abbaartoo

Sagal iid dhex joogtaay

Waxaad tahay adduunyada

Dhexda udubka haystoo

Xejiyoo adkeeyoo

Af-gobaadsan maayoo

Qurux lama amaahdee

Ashkir geenyo ugubeey.

Adhaxdiyo laf-dhabartiyo

Sanbabbada agtoodiyo

Ililaha halbowlaha

Eebaa ku mudanoo

Arrintii cuslaatoo

Naftu aammusnaantii

Iimaansan weydoo,

Amaleey jacaylkii

Soo dhaafyey uurkoo

Afku haysan waayoo

Goortaan ogaadee

Arammidu dillaacdaan

Ooddii ka leexshee

Axdi jaba abaal luma

Kaa eegi maayee

Igadh iyo maqaarkeed

Innagoo ahaannaan

Hadalkii ku ururshee

Adiguna dheh aammiin.

38. Heeliyo - Hoombaro

[Kor U noqo](#)

Higlo weeye dulin badan

waana hoga kaliileed

hongorraha cadceedduu

ka hadh-galay qadhaabkii,

haylaa ka yara dhacay

hurdana wuu iskaga jirey.

Hillaac wax i tus bay tidhi

hilayguna indhaa qabey.

Intuu soo hanbaabirey

haab haabtay maradii

kuye Heeliyooy toos

iga eeg kor iyo hoos

miyaan hoolif mooyee

hal turxaana leeyahay?

**Halacsiga sarbeebta ah
iyadoon u hagar bixin
wax-ka-sheegga Haaruun
ha ka yaabin bay tidhi.**

**Huuhaadu digashiyo
hab sabaale weeyaan
waana lays hunda ogyahay.**

**Iyadoon ku hawshoon
wax-ka -sheegga Haaruun
waxay hoos u sii tidhi: -
"Nin gumeysi habayoo
isticmaar habeeyoo
la hal maalay baad tahay ".
"Hamrashada xaq-dhawrkiyo
haasaawahoodana
nin u heellan baad tahay."**

**"Markay heedhe waalaha
hirwo kuu tuntumayaan
hebed minaw san baad tahay
"Halgan iyo waddaninnimo
inaad heerto mooyee
weligaa dab uma hurin**

"Marka aad nin hanadiyo
hor-u-socod murmaysaan
halaq laba af-laad tahay".

"Marka ay hufnaantiyo
qofhagaagsan joogtee
hebel kale la magac dhebo
nin hinaasiyaad tahay".

"Garta hoga tuskeedana
hiinraac gurracanoon
waxba hubinnin baad tahay".

"Midhka hoos ka tuurka ah
nin ragaa hilmaamee
naxli huursan baad tahay"

"Hadashada aqoontiyo
hinddisaha garaadkana
hungo qaawan baad tahay".

"Hayntiyo dhaqaalaha
gacmo hoorsadaad tahay".

"Hooda iyo deeqdana
hor A llaad ka joogtaa".

"Dadnimada hoggeedana
dibaddaad ka huruddaa".

"Hollashada dagaalkana

hooto rogascho maad lihid".

'Hayal waad ka madhan tahay

heemaalna kaa dhimey ".

"Abaartii Hawaariyo

Harga-cuna mar baad tahay

mama Haarriyaad tahay ".

"Higil nuxurla' baad tahay

hirrig qodax leh baad tahay

hawo beena baad tahay

hadal kama dhergaad tahay ".

"Nin ammaanta heesaha

u hamuumayaad tahay ".

"Hibo iyo nm madaxnnimo

u haliilayaad tahay ".

"Nin waxaanu hidin karin

isku hawlayaad tahay ".

"Nin Waxaan la heli karin

u harraaddan baad tahay."

"Hawkar iyo dhib baad tahay

habaas iyo ufaad tahay

hummaag iyo riyaaad tahay

habeen yuururaad tahay

mugdi hoganayaad tahay

hafar iyo cidlaad tahay

intaasoo hal baasoo

is hareer socdaad tahay

habaar biiray baad tahay".

Afartaas heshiiskii

Huriwaa ku magacaw

hakad iyo tilmaan saar

hinji nabarka qalinyohow

hohe leebka igu mudan

waxba hawla kala hadhin.

Hoonbaro libaaxley

hoosaaso badanley

weligaa hunbaallee

huga dhagarta laga rolay

kolba midab ku hooshaar

dadka Hawdka wada yaal

isma hurada kala gee

haan haan u kala sooc

hilqadlaha isugu dhiib

maadhiin holcaayiyo

hanti qaranku leevahay
hayin rarato guurtoon
wax hallayn ku dabar goo
haweenka iyo maatada
hardafaha ku baabi'i
hebel hebel u aanee
ma colaad hagooglliyo
hiirtaanyo reeb bay
hawraartu kaa tahay?
Halse waxad ogaataa
hiyigaaga gelisaa
haddeer waa la joogaa
hadhow waa la noolyahay
hor-dhacii qudhqudhisee
adigay hadhuubkii
huubadiisu kuu taal
waanad heensan doontaa.

Afartaas heshiiskii

Huriwaa ku magacaw
hakad iyo tilmaan saar
hinji nabarka qalinyohow
hohe leebka igu mudan

waxba hawla kala hadhin.

Naalleeye habacsane

yaa horseede kaa dhigay

hayb baabad sidataa

maadigaa hoggaansha ah

gobannimo hawadin kara

haneedka qaban kara

higsankara asaaggaa

qarannimo hitiqin kara

isku duubni hanan kara

dad saboola hagi kara

himillada xil furan kara

taariikh la hadhi kara

hal-abuurka sharafka leh

murtidooda heli kara

hoodaale noqon kara?

Maxaad boog horeetiyo

haydaar daweysaa

dadkii sawtan haadkiyo

haanraawe boobeen.

Afartaas heshiiskii

huriwaa ku magacaw

hakad iyo tilmaan saar

hinji nabarka qalinyohow

hohe leebka igu mudan.

waxba hawla kala hadhin.

Hal kalaan xusuustee

hogolyahay aduun baa

ku habsadey dushaydee

miyaan anigu heegooy

soo haabo kugu idhi?

Baaruudda huguntee

ambbatee habawdee

habili'i sokeeyaha

ku hawaawi duushee

hadhka yeelataay yaad

hungo madhan inaad tahay

ka hadoodilaysaa?

Hamta iyo digtaadii

dhulka hogag la yaabliyo

haaray ka jeexdoo

hanfariirka meydkaa

hayn waayey luxudkoo

Haabiil gilgilashada

hanqalkuu la boodoo

hanbadii aboorkiyo

harag iyo lafkeliyaa

hanbaberey dareenkoo

hurdadii ka toosoo

hiyigayga waxa galay

nimankaad is hayseen

kala hoyatey guushee

Gaarriyow hireydiyo

hayayda iyo qaylada

dhul fog baan u haystee

ma hareerahaygaa?.

Hooshaarka aarkiyo

huntutuulka dhidarkiyo

hangagaarka baqayaha

handashada waraabaha

raqda heelka taallee

laga haagay ii sheeg.

Hiyigayga waxa galay

nimankaad is hayseen

hahdoodi weeyoo

waxad kala hufaysee

kala haadinaysiyo

hirka dhiigga muuqdaa

ma halbowlahaygaa?

Haybad iyo xishoodlaay

waayeel habsooboo

hangabsiga dhawaaqiyo

higsanaaya beeshoo

hollashada culayskii

hadiwaayey socodkoo

hindawaas tallaabada

hakinaaya jaantiyo

hablo maydhax diirtiyo

hibashada xanuunkiyo

haydaarta xanaftiyo

ma hadhada ajarankii

ummul fool hallawdoo

abidiyo hurgumadii

hoosteeda yaalliin

qaryad weerka hooggiyo

hengel iyo asay xidhan

hadal barad gurguurtoo

hawadiisu caaniyo

hooyo naaska joogtiyo

habaqlaha aroorkiyo

horashada ku jeediyo

jidib iyo hangoolliyoo

habartana ma geydaa?

Hawsaryohow gurxamayaa

hodaddaabadaadiyo

halkaan kuugu tala galay

hal-xidhaale noqotee

galley iyo hadhuudh iyo

ninka halo ku dhaafsatay

hayntiisa kugu gaday

hindisana ku tab galay

mu kugu horjoogsado

hororkiyo cadaawaha

hawo damac ka soo gab

hiddihiisa gobannimo

halistana iskaga jiro

haybaddaada gaarka ah

ma inaad heddiisiyo

hooggiisa joogtaa?

Hadimada Garoowiyo

hanaq go'a Nugaaleed

halka aad tummaatiday

waxa kaga habboonaa

dar kaloo i hawlee

huqdaad reebtay weynaa

hibashiyo ladh kululaa.

Colka Bari harraatiyey

hubka Mudug ku talax tegey

Allaylehe hubsiiniyo

haki buu u baahnaa.

Adigaa halyeygiyo

hanaddada ku dabar go 'ay

himilooy u baahnaa.

Hebelow laguu sheeg

ummaddaad hankeediyo

hilbaheeda gada taa

hiilka kaaga baahnayd.

Hawsaryohow gurxarnayaa

caku halalacdaadivo

habar wacashadaadee

ku hawirantey meeshaad

haab haabanaysee

kor u qaad hinaasaha

dadka haybi weligaa

hilimmadana kala baro.

source: www.aftahan.com

--17.Daahyaley

[Kor U nogo](http://iibmaal.com)

iibmaal.com

Daalacan warkeedii

Iyo faraskii Doolaal

Dalan-doolka maansada

Dar-dartiyo wacdarihii

Sida danab u laba dhacay

Dadku maqalyey shaalle.

Dedda kaca rogaalkiyo

Daahyaley car-caraaheed

Maantana dinaahyaha

Dayax Weerar baa sida

Gaarriyow ku soo durug

Malmalkiyo dab-qaadkii

Iyo weliba deebaaq

Dabray oo haddana furay

Misna daah kalaan rogey

Deelley wankeed qalan

Daaheedu waa furan

Hibashada dareen kacay

Degmadeenna beer-qaad

Sida daadka maanshee

Hal-abuurku duunkiyo

Dhul damqaday ka faalloo

Ninba garashadiis direy

Darka cagaha soo geli

Sii durugtay sheekadu

Dumarkiina soo biir

Rag darmaano soo fuul

Ragna dalawadiisii

Iyo doobigii keen

Ragna deer-cadkiisoo

Baar-baq dooblyayaa wado

Bandhigii ku soo daa

Nin dameero soo horay

Yaan la odhan denbuu galay

Billay duunyadiis tahay

Waxes iga dardaarana

Ninka daaqasanaayow

Dafac Iaa gosheediyo

Dixda hayska joogtee

Yaanay nagu dannaaniyin

Ama geela naga didin

Nirgo daaddah baradaa

Derrimaha madheedhka leh

Sida digirin jiifee

Yaanay naga danbaabidhin

Doqon yahay masayrkiyo

Danni lagu abuuree

Deeqdii Illaahay

Deelqaaf ka mudataay

Adigiyo dangaladaa

Da'kastaydin qooqdaan

Waxa aydin dihataan

Daratiyo ma caal baa?

Maansada duntee迪

Waxa lagu dir-soocdaa

Degelkiyo dhirteedee

Heellada ma danadiyo

Dibowgaa ka gurataan?

Murtidiinnu dakhariyo

Dalab iyo lanlaamiyo

Daldaloolo badanaa?

Ma dareere miirtiyo

Duddun bahal galeenaa?

Dardartii aftahankiyo

Dilladii farshaxankiyo

Dux abwaan ma sidatoo

Diiftii saboolkiyo

Daal baa ka muuqdee

Gabaygaba ma ducashiyo

Dawersaa ku keentaan?

Mise dagan ma dhaaftiyo

Duul baa ka gadataan?

Dhul dellegan ka soo xada

Mise luuq dahsoon iyo

Suuqa doqon ma garatiyo

Ku-dhacdaa ka dayataan?

Marka geel dar loo horo

Diin maxawgu heestaan?

Haddii reerku lama dego
Meel daaq ka dheer yahay
Degel oomman furan yahay
Dadka guriga joogiyoo
Waxay duunyo haystaan
Diihaalka wada qabo
Daruurana ka hooraan
Meel durugsan goortaas
Maxaa daanka oo qudha
Ula doogsin carartaan?

Gudin-yahay dulbaaxdiyo
Dufan lagu afeeyee
Dareenkeedu laaciyo
Milicsiga ku deexdee
Danbarsiga cadceediyo
Dabayoodka luunka leh
Weligeed ku darartaa
Maxaad doodad beeshiyo
Danta qaranku leeyahay
Dusduskaaga foofkiyo
Damac uga hor marisaa?

Noloshaba ma dirashiyo

Damqashada calooshiyo

Dalqadaa ka barateen?

Midha-Daray raggiinaa

Duudduub ku liqayow

Kolley geedka duuggiyo

Taariikh la daastiyo

Laga diirto magac hadha

Sida diirta xagatoo

Dadnimada arradisee

Dib maxaa u dhigateen

Duniduba ma maantaa?

Dab cunaannu idin nidhi

Maansadu dan guud iyo

Dalka hanashadiisiyo

Dadka wada-jirkiisiyo

Dawna way ku socotaa

Dawladnimou samafala

In kastoo dirkeediyo

Dulucdeedu saas tahay

Misna loo dardaar weri

Ka hor yimi nin diiddani

Deri iyo u yeel tuur

Dunjigeeda maydhaan

Xistegeedu daba gure

Dibinada shirqoolka ah

Inta boholo loo dedey

Kaga gudubtey daanshood

Digashadu ma saamayn

Dhibta waw dul leedahay

Dibin daabyo hoosiyo

Dabra, weerar caabbiya

Duullaanna waw hadhay

Dibso aan nidhaahnoo

Ha dekaanto mooyee

Dabarkeeda geenyada

Geedkee ka diirraa

Qorshahaba laguma darin

Doc wareenka sheelka ah

Iyo saymo dawdilan

Kuma dagato maansadu

Xinka way ku darartaa

Kulka way u dirantaaa

Dabka way ku carataa

Haddii jeedal lagu dayo

Deeddankay ku badisaa

Dakharada la yeeliyo

Hubka lagula daalee

Ha ku debecdo lagu wado

Dardar bay ka qaadaa

Haddii dayro laga dhigo

Derejaabay tolataa

Calan bay deldelataa

Haddii seyga laga dilo

Doqon geesigeedii

Ninka daray billaawaha

I dumaal tidhaahdoo

Dakanada illowdoo

Danka kale u durugtoo

Diga-rogata maahee

Timahaabay dabataa

Dunta waxay ku xidhataa

Wiil dardaarankeed qaba

Magaciis Dulmane yahay

Duqa dhalay sabool yahay

Danyar hooyadiis tahay

Inta xeerka dumisyo

Deni waa ka garanuug

Dacwadayda Ciinow

Dire dire umaan tiring

Deel-qaaf ka xeel dheer

Uma jeeddo daw dhaaf

Daandaansi kama wado

Ka da'weyni ruuxaas

Derejiyo xil-qaadkeed

Nin u dudaya maan ihi

Damac wayga xaaraan

Dilla gabay ku faankiyo

Doqonniino hadalkiyo

I dayaay wax kum falo

Maba lihi dareenkaas

Waxa qalinka igu diray

Dadku way tirsanayaa

Deyna waa ka maqan yahay

Dana jirena waan ahay

Danyartiyo saboolkiyo

Anigiyo doc-wadhangtuna

Isku digato miihine

Daawaannu leenahay

Diilalyada cuslaysiyo

Daala-dhacoodaan

Aniguna damqanayaa

Xaq haddaan ku daakiro

Ma deyrkii Maakaan gubey?

Danbarkiyo karuurkiyo

Caanaha durduurta ah

Dadku haw sinnaadeen

Haddii laygu dilo taas

Taariikhdu duugeed

Dirirrada sidkod go'ay

Door-roone haw hadho

Dibna mooyi saw noqon

Dal Allee Dharkaynow

Haddaad maanta dagan tahay

Ninka duunyo kaa wada

Afka kama daboosheen

Maxaad deelka maansada

Dacar iyo dhunkaal iyo

Duumo uga arkaysaa?

Maxaad uga didaysaa?

Uga dhigi wax kuu daran.

Armay doorba kuu tahay.

Haddaan waawey roob da'ay

Dayra-dhaafka jiilaal

Guri laga dugaashado

Aqal laba deryaala ah

Dadabtiisu nooshahay

Celin kara daroorraha

Docaha iyo raartiyo

Dhan kastaba ka dalab tiran

Ummadduna dugsoonkaas

Dermo qaran ku jiifaan

Bulshadoo dar hoogiyio

Taalla dooxa geerida

Hadii daad u soo galo

Miyaan waayey deelkiyo

Dareensiinta dhiillada

Duunyo waa la foofshaa

Daaqna waa la geeyaa

Doorna waa ilaashaa

Isha daymadeediyo

Digta luuqdu waw wehel

Duhurkaa la ururshaa

Tiro lagu dabbaalaa

Dabadeed la hooyaa

Kol hadday dareeraan

Deegaanta raacaan

Dildilaan ku goosmaan

Wax daryeela waayaan

Daaha hiimmowga ah

Maqal daaqda lagu tebo

Cawa-daran la raad guro

Dibjirtaye ma been baa?

Shilna wayna daan-weyn

Demmaniaanta kama foga

Xoolaha dayacanta ah

Inuu daayo mooyee

Kam durugsanaan karo

Doon-doonisteediyo

Day-dayashadeeduna

Darayada libaaxiyo

Ninka damalka ka hadhsaday

Deleb waw gudboon tahay

Haddaan waayey doobkii

Xilka doonnantiisa ah

Dayrada u noqon laa

Danyar habaqlaheeddii

Duddo habalku kala tago

Miyaan waayey deelkiyo

Daba socodka qaylada

Hayin sida dadweynaha

Dalaggiyo dhaqaalahaa

Duuggiyo wixii nool

Haddii layska dabo galoo

Hadduu aar dalaafiyo

Arko belo ku soo diran

Nafta dawdab roorka ah

Daran doorri orodkiyo

Durdurada ka buuxsado

Maatada derderan iyo

Deli iyo jar kala dhaco

Dooggaan la maarayn

Dibna looga soo kaban

Didmadiisu keentee

Haddaan waayey dabarkii

Dhacdo lagu daweeyoo

Lagu dagagaraa jirin

Miyaan waayey doohdiyo

Doobirtii la odhan jirey?

Danta guud mudnaanteed

Gobonnimo daryeelkeed

Damaciyo hankaygii

Haddaan waayey dawgaan

Is lahaa ha lagu dego

Berri degel ma dhaafaan

Dadka wada jirkiisiyo

Isku duubnidii

Lagu doorshey reer reer

Kala daadsan laga dhigay

Mus duleedku xanan yahay

Qarannimadu dagan tahay

Gudahana dab kaga kacay

Dawankiyo carooggiyo

Miyaan waayey Daalacan

Sengehayga Doolaal

Ama faras dirkiisa ah

Dayax-weerar oo kale?

Ragga daawadii furay

Ama daacaddi jaray

Ama qaranka duudsiyey

Hantidii dadweynaha

Dacallada ka buuxsadey

Dalku eed ku leeyahay

Rag la deydeyaayoo

Dedan oo qarsoonoo

Damacooda xeel iyo

Ku darsaday tab hoosoo

Wixii deyn ku soo baxa

Berri diidi karayoo

Dufankiyo karriinkii

Iska duugey maahee

Sida buurta Daalood

Dal fog bay ka muuqdaan

Diricaasi waa kuma?

Dawdar weeye shalay jirey

Durba sawkan jeedladay

Dhistay aqallo daah weyn

Tolow duubka yaw xidhay

Hadmuu tobanka doonyood

Dekedaha ku soo xidhay

Hadmuu dunida gaarkeed

Intuu daawashaw tegey

Demesh iy wixii yiil

Sida daad u soo rogey?

Kaftankaas dareenka leh

Danyartaa ku heestee

Dadka maanigaa baray

Derejada hummaaga ah

Magacyada dul-saarka ah

Dorraad soo gadaal baxay

Maxaa laygu digayaa?

Dooddaa aan ku soo xidho

Bi'l waaye deylooy

Adna darayga hays dhigin

Xaajadu dalluun iyo

Dalow bay ka lulataa

Ha ka tuurin daaddeys

Anna hay dardaar werin

Deelleyna aan faro

Duco iyo sidi roon

Dawgaagu waa sahan

Dadku waa abbaartaa

Isku dira bahdeediyo

Kala dila ha noqonnine

Isku dara ha lagu dhaho

Nin xumaa daneeyoo

Waxa jira damqanayee

Yaanu xagal ka daac iyo

Gol daloolo kaa helin

Xidho duubka nabadeed

Daacaddiyo runtaba sheeg

Daaraanta magacaw

Cadowgaagu duurkiyo

Hadduu doogga cawskiyo

Dareemada ka badan yahay

Adiguna dab baad tahay

Digo shidan hadduu yahay

Adna daad socdaad tahay

Damal adag hadduu yahay

Adna danab dhacaad tahay

Baaruudda duushiyo

Dubbe culus hadduu yahay

Derbi soo ceshaad tahay

Mugdi lagu dayoobiyo

Gudcur dama' hadduu yahay

Qorrax duluca furatiyo

Dayax buuxsamaad tahay

Hadduu aw dillaaliyo

Qalin duurre faashiyo

Yahay fiqi dammiinana

Cilmi durugsan baad tahay

Dulin dhiigga miirtiyo

Dulmi hilan hadduu yahay

Xaq dillaacay baad tahay

Nin qabiil daftiisiyo

Sita daramalkiisoo

Ku dan qaba hadduu yahay

Qaran dawladaad tahay

Hadday daana daaniy

Dawliil ku heesaan

Waxyi soo degaad tahay

Inta dunidu raarkiyo

Deyrka hoose leedahay

Qof dulmani ku nool yahay

Ilays daaran baad tahay

Wed jiraana kuma dilo

Anigana bir danantiyo

Dabran iyo melmelan iyo

Deldelaad ha lay sudho

Duuggaygu waa adi

18 . DAALALLEY

Kor U noqo

Marka hore dad baan ahay

dad dad reebay baan ahay

dunji dhalan rogtaan ahay

hadba fadal durkaan ahay

Qof dooran baan ahay

han dareersan baan ahay

hiyi durugsan baan ahay

da'da'deeds u talisoo

ugu damac fog baan ahay

Dunidaannu wada naal

Noloshaannu deris nahay

Dalandoolkha geeddigaa

Dan qudhaan u jeedaa

Haddii taas mid lagu daro

Ama daadku halis yahay

Iinta mudan wax doorshaan

Inta daran u leeyahay

Dab waxa ku guban kara

Intuu daaro mooyee

Nimaan xeel ku damin Karin

Docse aniga way wehel

Iyo dulucda guulaha

Intaan daw ku laalla.

Daray waaraayaan ahay

Duufaanku ima lulo

Dulin hoose ima galo

Dardaraale ina rido

Digdig beena kuma ruqo

Cirka danab ka soo dhacay

Deli igama raarrido

Kuma dumo tab iyo xeel

Dibin daabyo mooyee

Digaxaadku ima tiro

Nin danaystay ima tebo

Nin darjiidhay kama naxo

Nin u go'ay daraadday

Isba garey daraadday

In dalleemo lagu huro

Nin dushayda ku xajiyey

Iska daansha daanshoo

Siduu iigu diran yahay

Ayuu iigu dagan yahay

Nin Dagaar fog iga koray

Anaa daaf u soo roga

Marna waxaan dammiintaa

Nin dil iigu xidhan geed

Danni kuma tallaabsado

Wax dahsoona uma tago

Demmanida shil kama dhigo

Ma aqaanno digashada

Haddaan lay dardaar werin

Dib waxaan u dhigan karo

Degdegeeda kuma qalo

Waxaan daadshey baa jira

Intaan daastey baa badan

Daymadaydu waa gelin

Duur-xulkaygu waa seben

Dul-qaadkaygu waa guun

Digniintaydu waa boqol

Diidmadaydu waa kow

Hadday daahdo waa labo

Dardartiisa gaarka ah

Qofna iguma deeqee

Dalabtaanan moogeyn

Inaan dayro lagu mudan

Qofna xagal ka daaciyo

Dal-daloolkha kuma naco

Nin la yimi dedaalkiis

Anigaa wax ugu dara

Marna waxaan daboolaa

Xubnihiisa derida leh

Dedda kaca hayaan dheer

Nin dekaanka ila lumay

Inaan soo duwaan furan

Hadduu daal la kala dhaco

Dul la saaro kuma gabo

Uma dudu karaankiyo

Waxaan daafad loo hayn

Doqonkana anaa xila

Si aan dawga uga xidho

Waracana anaa dira

Si daddaabba lagu furo

Damacana anaa dhiga

Halka dabinku ii yaal

Ninka daacad igu nacay

Duudsigayga kuma helo

Wuxuu doonayee baas.

Ninka ii darraadow

Anba waw darsanayaa

Dibin-daabyadaadee

Tirtirsiga ha iga deyn

Carrab dananka laasima

Wacdi dowdab lagu yidhi

Ninka ii dudubiyow

Kuma deexdo hadalkee

Wax kaloon daneeyoon

Ku damqado ma haysaa?

Duni aanan weli maqal

Nin I daawisiyyow

Kuma arag daraandaro

Midabbada dalxiiskiyo

Ku dalaysan dheehee

Dux la'aanta gadantee

Wax intaas ka door roon

La dugsado ma haysaa?

Waxaan daanka soo marin

Dalqadaaba celisee

Wax dareenku iga jiro

Ninka ii dardarayow

Taas dameero loo sheeg

Dirxi iima dhuuntee

Midho daray nin jecelow

Ku liq adigu duuduub

Ninka dayday kaga dhacay

Dad intuu u xilan jirey

Noloshiisu duug ma leh

Bad daruuran baan ahay

Laygama dabbaashee

Ninka doonidaydii

Kala degey halkiisow

Anba doonnidaadii

Kala degey hankaygii

Damdamtiyo shirqoollada

Dirashada dhufaannada

Shaxda dalagta lawlaban

Waa laygu dagayaa

Xadhig qoob la duulaa

marba lay debcinayaa

nin I deydeyaayow

dhuka qaar ha iga deyin
nin dorraad ogsoonaa
halkii Daado lala maray
jidh dubaaxi maayee
nin gar iigu dudayow
dermno haygu kala bixin
duhur lays hor-joogaa
la'I deedafeeyoo
duqaydiyo wax garadkii
dhulka ugu da'weyneyd
dunbukh baan u dhiiboo
meyd bay dul yaallee
miyaan geedka damalka
dooyaysan karayaa.

Naxariisi kuma duxin
Dhegihiid dorraatee
Hadday ii daloolaan
Damqashaa ku dhalisee
Dayo toobad laga filo
Denbigeedu ma oggola
Dawliilka hadalkay
Nin qabow ku durataa
Wax u dihin shar baa jira

Shacigeeda dura baxay

Dawadaydu kuma taal

Da'day maanta joogtana

Haddii loo kitaab dayo

Waxay daaqdo mooyee

Waxay deeqdo lama cuno

Malaa waa duqawdee

Haddii layska deyn laa

Dulmigay ku tarantoo

Dacawooyinkaa badan

Boqol baa ku daba jira!

Intuu daalac leeyahay

Ninka doonan karayaa

Dacwad qoro ma liqi karo.

Marka deelba deel cuno

Anaa tayda diirtee

Toban daawo lala galo

Derejiyo xil lagu taxo

Ama duunyo lagu qubo

Uma korin darmaantee

Waxaan duullan u cuskaday.

Inaan duug ku hubin karo

Madal iyo shir ila da'a

Inaan dood ka odhan karo

Inaan daahan garan karo

Dibnahayga bari karo

In la diidi karo yeel

Anigiyo dedaalkay

Inaan door ka filan karo

Anoo doogsin cararkii

La durduriyey haamaha

Inaan roob I daba maray

Ufadiisu igu digan

Debeciyo is dhigashada

Haddaan duulo halabsiga

Inaan hoos u degi karo

Dersi qudha ka dhigo laba

Dakharrada kol igu dhacay

Misna inaanay doog noqon

Ilaa daayin igu shidan

Daribtayda malabka leh

In dugaaggu nici karo

Inaan doogistaydiyo

Danahayga labadaba

Nin direyska igu qaba

Dummaddiisa lagu xidhin

Dad inaanu kala noqon

Dangalooyin kala jira

Si la dayaba aayaha

Dur u tuuran maayee

Dufan iyo nin jecelow

Rido adigu daabaca

Laba duni ku kala mudan

Doqonkaba u kala mida

Waxaan doortay taydee

Dirgan waaga hurisada

Maqashaa is dadabtoo

Dalanbaabi noqotee

Dib u guuri maayee

Nin da' furay kalkiisow

Dalka waan aqaannaa

Bahal iga da'weynoo

Dad cunii ma joogee

Ma didee hargooolow

Haygu tumin durbaannada

Iyo daasadaa madhan

Talo duubka lafa furay

Degdeggana wax lagu faray

Iyadaa durduro falan

Sebenkay derderan tahay

Xadhko lagu dabbaaliyo

Qabashiyo diddii ma leh

Dib waxay ka noqotaba

Below doorkan maanta ah

Adaan daacad kuu ahay

Haddii laygu kaa diro

Digashaan ka dhigayaa

Adna diid nin kula faqay

Samana waysu dihinnahay

Gabadh ii dambaysoo

Ii doonnan weeyaan

Waxaan dayday leeyahay

Degmo lagu aroosiyo

Gole lagu dabbaal dego.

Dibno iima gooyaan

Dakanooyinkaygee

Laba daw mid iga xidhan

Iga dayrsan nacasnimo

Iga deyran lahashadu

Iga duuban googoos

Boholowna iga dedan.

Ha is deyso qiil ma leh

Dushaa layska eegtaa

Dib baa laysu eedaa

Haba diillin badatee

Shaxi duud u kala rogan

Siba deleb u kala guran

Weligaa ha igu degin

Godka daraya qoolka leh

Daran doorri nabarrada

Xagga hore u dalandali

Ha durduuratee sii

Ha is daashatee lali

Ha is daasatee hubi

Dadna wada dad maahee

Dalladaa habeenkiyo

Danbas buu huwanayee

Sawnigii rag kala diray

Kuwa dayrta iyo guga

Sida diinka sugayow

Anaa daaqa cawskoo

Ku higsada daruurtee

Ka hadh-gala diraacaha.

Nimaan diiftu saarrayn

Dusha sare ka qolof dhicin

Dubatadu ku shaacnayn

Nimaan daawa shiillayn

Ama degel ku sheellayn

Ama dibad ku sheegnayn

Daymadaydu suurayn

Waxa loogu digayaa

Dohdu Waamo maahee

Dirir baa ka socotee

Firdhisada iskaga durug

Marka dirir gabaabsiyo

Isma dayada dhiifta leh

Iyo duraha jiilaal

Dayawgiyo kulka is wada

Doorsoonka garashada

Daaddduunka nugukiyo

Doc ku dhiidhigeediyo

Dar-wisiisigeediyo

Dambabeera ruqankiyo

Daabaan u jedankiyo

Duul duuka Jaahweyn

Anigaa ka doogoo

Weligay danbeeyee

Dhulka deexda dharabka leh

Nin dallaallimaystow

Dad anaa ku hadhayee

Dhanka kale u diga rogo

Anoo daaya mooyee

Godobteyda daah iyo

Dadab yaa ku xidhi kara?

Anoo daadsha mooyee

Dabka yayga dhiga kara?

Haddaan doohba lay barin

Dibso yaa I odhan kara?

Rag dagaal isugu yimi

Haddaan guuli kala dirin

Ama duubi wada jabin

Isma dooda dhuuxdee

Marka dhaylo dubantee

Digsi xanan kulkaan bado

Iska rogo daboolkee

Fadhi dagagar yeeshaan

Garan dooca hadalkee

Debci qori hay faro.

Dirirtaan dhanna u dhicin

Dillo aan cuskano

Dabar ugu badheedhaa

Docna ima hor-taallee

Waxaan dani I yeelsiin

Is dugaashan maynoo

Dalqad baa ka taallee

Ilaa laysu dayn baxo

Waa duurxul nabadduye

Anigoo wax dili kara

Duco qaadan maayoo

Nolol kuma dardaarmee

Haba diirran oloshoo

Danba haw gilgilatee

Aaway dawladdii Xamar?

Duqri may maqlaysaa

Daratiyo kud iyo caal

Durey iyo kul iyo daaf

Waxaad duumo hidisiyo

Waxaad hayso daacuun

Annagaa daweynee

Dabaq qudha isugu gee

Ha ka tegin duruustey

Rag isaga danbeeyeen

Isku soo daroo keen

Cirka sare badh soo dumi

Waxaad hayso soo daa!

Dala'siga xanuunka leh

Dadnima ka dhalatee

Nolol aan ku dirirree

Darxummooyin nagu fala

Aan doombir qodonnee

Durdurada si naga dhaha

Dhirta aanu daaqnee

Guba dalagga beeraha

Dekedoo dhan naga xidha

Aan diinka qalannee

Cagta mariya duunyada

Aan direyska jamannee

Dirka maradu leedahay

Duni yaanay nagu hadhin

Marka salabku deeddamo

Daran doorri laba dhaco

Ardadaa dillaantee

Dadku haysu boodee

Ku dalbada hubka is wada

Dawersaad ku dhaqantaa

Dixda dhagaxa yaalliyoo

Dogob aan ku furannoo

Farsamooyin dayannee

Keen dabaabadii hadhay

Cabsi iyo dardaan iyo

Dacwad iyo baroor iyo

Dugey yeedhi maysoo

Hengel waa la daayee

Ha mashxarado dumarkuye

Deldelaadda boqol boqol

Kala daran isugu xidha

Dacartaa ku shidantee

Ha darrooro hilibkuye

Daldaloosha xididdada

Marka toban la dooxaba

Annagaa kun dihannoo

Badhba diir u gelinnee

Dubta beerka caydiga

Dunqulaalka madagtiyo

Xololaddada ka daba hura

Annagaa ku daarroo

Qaybo degel gufeynoo

Duni kale abuurree

Duddun waayi maynee,

Idinkaa wax dumiyee

Daari yaanay taagnaan

Idinkaa degdegayoo

Nafta doojinaayoo

Diihaal la sahayee

Dux halkaad ku aragtaan

Dardarsada wadaamaha

Isku lura daldalashada

Docolkiyo hareeriga

Annagaa ka diirree

Furta dahabka ooryaha

Iyo duluca gaarida

Diriciyo malkhamadaha

Kala baxa dukaannada

Inta lagu dekeeyiyo

Inta lagu dingiigsado

Inta daabac lagu dhigo

In durraaxad lagu simo

Adaa dawladee guro

Anna weliba deeqdaas

Waxaan kuugu darayaa

Inta igu dul-saarka ah

Marka ay dibbootee

Nin hagraday ka daryshee

Dugsi looga leexdaan

Daba geli aqaannaa

Markay ciinka daaqdaan

Dabka ugu xiddigiya

Nin dumaala baan ahay

Degel fule ka bara kacay

Nin ku diirsadaan ahay

Maalintay u daran tahay

Marka daawad lala tago

Nin didsani iskaga hadho

Annagaa ku dirirnoo

Halka daranku dhicinoo

Sida loogu dabar go'ay

Deelley ka tirinnee

Nin debcow dhan uga guro

Dibadda iyo gudahaba

Dacallada hor iyo gees

Doc kastaba adoo jiga

Isu baydh dad-qalatow

Isku daya kas iyo maag

Inaad xeesha dalabta leh

Igu laba dibleysaan

Isku duuba qorigiyo

Birtaan daabka haystiyo

Midigtayda daalacan

Rabbi derejadiisiyo

Deeqdiisa culus iyo

Daintaan ku dhaartay

Culimada ducaysiyo

Lagu hubo daliilkee

Digrigaan u dhaartay

Xilka dawlanimadiyo

Dalka iyo shinkiisiyo

Dad leh baan u dhaartay

Dooddigii Mandheeree

Laga qaxay dayaankiyo

Darban baan u dhaartay

Dhabbad iyo Gal-dogob iyo

Digtii warayaal iyo

Duman baan u dhaartay

Birjeex deedankeedii

Laga diday kulkeediyo

Degsan baan u dhaartay

Lixle damacyadiisii

Diric Ina Saleebaan

Duxan baan u dhaartay

Ifku Xaamud daariyo

Khaliif doorrankiisiyo

Digan baan u dhaartay

Hurre doonantiisii

Gurey Ina Dawaarriyo

Dar kalaan u dhaartay

Islow dara-digiisii

Danab Aadan Shiiniyo

Dadban baan u dhaartay

Karuur duur-xulkiisii

Iyo damalki Koosaar

Dedan baan u dhaartay

Dil-dillaanka dhiiggiyo

Inta nacabku dooxee

Dahan baan u dhaartay

Inta daahya dhagartiyo

Ku xidh-xidhan dalluuntee

Dabran baan u dhaartay

Dalan-doolka caydhiyo

Dingaraarka mudankiyo

Dibjirkaan u dhaartay

Inta cadowgu dayrshee

Dibadaha u hoyatee

Dulman baan u dhaartay

Aqallada daloolee

Doolaabo huruddee

Dansan baan u dhaartay

Garashada dareenkiyo

Inta laga dab-qaatee

I dirtaan u dhaartay

Dacar iyo ladh jiifiyo

Inta doogta kicisee

Damaqdaan u dhaartay

Dhulka hanad ka duuliyo

Duriyaan ku geydee

Daalacaan u dhaartay

Dar-daraa barbaartiyo

Inta dirirta geydee

Diran baan u dhaartay

Dedda-ruxanka maankiyo

Daaraanta godobtiyo

Dunbukhaan u dhaartay

Doodaha sinnaantiyo

Dimuqraadinimadiyo

Daacadaan u dhaartay

Deebaanka noloshiyo

Diiwaanka nabaddiyo

Duuggaan u dhaartay

Dil-dillaaca waagiyo

Dabka iyio cadceeddiyo

Dayaxaan u dhaartay

Qalinkiyo dawaaddiyo

Dugsiyada aqoontiyo

Dawankaan u dhaartay

Dalawada la maaliyo

Daableyda gudintiyo

Doobigaan u dhaartay

Darka iyo wadaantiyo

Inta doojinaysiyo

Dawliskaan u dhaartay

Digirtiyo galleydiyo

Durdurrada waraabshiyoo

Dibigaan u dhaartay

Inta dhididku deeqee

Dan xalaala jiratiyo

Dubbahaan u dhaartay

Da'da soo kacaysee

Dummaddayda xilatee

Dagan baan u dhaartay

Hirka Daalalleydiyo

Dersan iyo Rashiid iyo

Duculdaan u dhaartay

Inta diib is marisiyo

Naxariista dunidiyo

Dumarkaan u dhaartay

Dab haddaan hunqaacdiiyo

Haddaad daacdo dhabataba

Haddaad adigu doontiyo

Haddaad adigu diiddaba

Haddaad ii darraatiyo

Haddaad ii ducaysaba

Haddaad maato dabatiyo

Haddaad doobta lalisaba

Haddaad doolli noqotiyo

Haddaad daasas fagataba

Haddaad geelal didisiyo

Haddaad daylo shabisaba

Haddaad faan dudubsiyo

Haddaad been daldalataba

Haddaad kaara ducatiyo

Haddaad geeri dihataba

Haddaad dooddi oroddiyo

Haddaad deeddan socotaba

Haddaad soo durdurisiyo

Haddaad xeel la durugtaba

Haddaad waalli duushiyo

Haddaad maan ku dirirtaba

Haddaad daad faruurtiyo

Haddaad soo da'fanataba

Haddaad duusho kicisiyo

Haddaad dawri carisaba

Haddaad dawga xidhatiyo

Haddaad deyr is marisaba

Haddaad buur la deristiyo

Haddaad dooxyo qodataba

Haddaad doobir shidatiyo

Haddaad diina taxataba

Hadduu dhiigu daatiyo

Hadday xaydhi dixataba

Hadday guushu degatiyo

Hadday daahyo rogataba

Hadday qaanso debeediyo

Hadday shiish dellegantaba

Hadday Daylo curatiyo

Hadday deero tebisaba

Adoo dool dhaqaaqiyo

Adoo data mooyee

Damac waa halkiisii

Dabna waa dabkiisii

Dusdukay ku dheregtee

Haddaan daalku dheeraan

Gabbal baas u dumin nabad

Nin dalleensi lagu cunay

Haddaan guuto loo dilin

Dakharkiiba tobant noqon

Nin kastoo dun iga qaba

Haddaan daab-cad lala dhicin

Jannnada durduurta ah

Haddaan daadku soo qubin

Aqalada derbiga dheer

Haddaan daaqad laga gelin

Ninka dabin ka boodka ah

Haddaan diirad lagu helin

Haddaan duubka gogoshiyo

Lagu dhuuman dalowyada

Haddaan shaashka derejada

Dallacaada laga nixin

Dal Allay u kibirtee

Haddaan iilka lagu degin

Haddaan meydku duurkiyo

Derrimaha ka fara badan

Sanqadhaa dabayshiyoo

Haddaan fiinta laga didin

Fadhibay ku daaqdee

Haddaan soodhku dalandalin

Halka doobi lala maro

Haddaan raacdoo daba gurin

Dacfalaanka mahaddiyo

Dardarsiga barwaaqada

Iyo doosha subbaga leh

Haddaan laysu dacarayn

Inta daran intaw daran

Haddan duulal lagu falin

Haddaan deebta gumuciyo

Lagu guban dabkaan shido

Duhur laysla wada jiro

Haddaan guusha lay deyn

Alley-lehe docdaydii

Ha Goblamo dad weynuhu.

31. Gudgude

[Kor U noqo](#)

Gedgedoonka maankiyo qalbiga, gocasho soo boodka,

Xaajada garlayliga jartiyoo, Gun u saluugayga

Gibladiyo mashxaraddayda iyo, farax la goohayga

Gandoodekayga taahayga iyo, goobo xaradhkayga

Gurmadkiyo haloosiga taxmiyo, guluf alooskayga
Gama'li'ida reenkayga iyo, jiif galgaladkayga
Goobyaalka caga-jiidka iyo, Meel-ka-gabargaalka
Guula orodka seeraarka iyo, geyllan dirirkayga
Haddaan geestan eegana cabsida, gaarkay igu raaran
Gabranaanta qoollaalligiyo, mala gorfayntayda

Gadoobnaanta yeelkayga iyo, kala gantoobnaanta
Garab lida soodhkayga iyo, gooninnimadayda
Goofkiyo xabaalah shixnadan, godadka buuxbuuxa
Cagta go'an lugaa iyo gacmaha, gabawar duugoobey
Naafada garbaha kaashatee, sumucu gaagaabshey
Geerida shinkeed dhaaftay iyo, Guri dambayskayga
Goodaadsigaygiyo hiyiga, garar tallawgiisa

Kol haddaan wadnuhu kuu garrayn, geydha kugu yeedhye
Garasow anaa kula hadlee, gacalkayow heedhe
Nafta gororaheediyo haddii, galowda lays taabto
Geesteyda waafule ninkii, goob ka saahidaye
Guddoon dhacayna waa doqon ninkii, gaar u faashadaye
Guri ba'ayna waa cadow ninkii, raarta sii guraye
Gobannimana waa quus ninkii, gawska dhaafsdaye.

Ummad geeska loo tumay habeen, gocasho soo jeeddo

Haddii aan tashiga loo golayn, amase gaashaanka

Fallaadhiyo gabootaya haddaan, godobta loo taaban

Iyadoo gadoodiya hadday, fadal garmaammayso

Hadba nabar gataatiya hadday, gebi dhac tuuryayso

Galladdeeda oo dhow hadday, gaadhi kari weydo

Inta gudashadeed tahay hadday, geysan kari weydo

Iyadoon garaysnayn haddii, gacantu ay daasho,

Gamaarshaa ku dhaca amase way, gabax tidhaahdaaye

Gabbashay liqdaa amase way, gamashi luuddaaye

Way kala guddaa amase way, kala go'doontaaye

Ways gawdhisaamase way, feedha gurantaaye

Guushay nacdaa amase way, gubasho oydaaye.

Inkastoo guddoonkii burburay, loo gudcura joogey

Inkastoo go'aankii dulliga, geesinnimo diiddey

Inkastoo giyigu waa xormee, gaadhka lagu meershe

Inkastuu gaggaabkii cuslaa, garangar duul duulay

Xaajada god-raaca leh haddii, loo gabbala eego

Sida ay u kala geysan tahay, way gun dheertahaye

Kol haddaan garaad lagala hadhin, galabba sheeggeeda

Inta maanku gaajeysan-yahay, guuli waa weliye.

Gashigayga way dhaqanyihiin, gaasaskii qabaye

Weli gaaf dugsoon bay hurdaan, ganacya weyntiiye

Dibjirkii gidaarrada hurdaa, laysu soo guraye

Gebegebe rag lagu keenay baa, layga gadayaaye

Erey gara haddii loola tago, godol ma waayeene

Gargaarkoodu wuu dhimi lahaa, guul-darrada taalle

Lafa gerina wayjebin lahayd, maalin gudeheede

Gobanimana way dhalin lahayd, loo gudboonyahaye

Gacalnimana way hubin lahayd , aan la goyn karine.

Weli gumucu meel baydhsan buu, gawda ku hayaaye

Gariirkaad maqlaysaan ka dhow, goobahaan rabaye

Gadhqaadkeedu waa leexsanyahay, waana gudayaaye

Garar loo maleeguu ku ridey, guura socodkiiye

Guudkeedu waa wada fin iyo, gaatir iyo booge

Hadday gooli-baadh tahay, waxaa gabay raggeediiye

Guyaal iyo guyaal bay rarteen , gocorro shaydaane

Iyadoon goblamin baa haddana , geelo loo hadhaye

Gol-dalooladeedaa ka badan, galalka ciideede

Gelin looma wada sheegi karo, xaaajo geda weyne

Gawdiidka iyo quusta waa, lagu gumoobaaye

Mar haddaan hillaab lagu gudbayn, giriftan mooyaane

Gabgabteedu waa xubin intay, gawrac leedahaye

Geeddigaa cagaa daaliyaa , lagu geyoodaaye

Gellimaadka hayskaga jirtiyo, goosan habaqlaaye

Gubuksiga mar uun bay tirsiga, meel ka soo geliye

Gargaraaciddeediyo ha deyn, geed ka didinteeda

Garashadu hadday ruux la tahay , suu u garanaayo

Garaadkiisu suu qabo haddii, loola garan waayo

Gardarruu u qaataa ninkii , yidhi garaadkiise

Xaajadu markay gobo'da iyo , gawda culus joogto

Keligii nin gaashaantay wuu, gola ka fuulaaye

Gadaashiisa uun baa durbaan, laga garaacaaye

Labadiisa geesood ma jiro , ruux ku gelayaaye

Arrin lalama guulee warkuu , gura yidhaahdaqye

Dadka wuxu u gacan haadiyaa, qof iyo gaarkiise

Gendi iyo dhukaan buu qabaa, cudurro guumeede

Gogol wuu ku shaashoonayaa, loo gudboonyahaye

Sida goray fallaagoobey buu, Gooni joogyahaye

Kol hadduu nin mawd lagu gudbadey, tiisa uga guuro

Xil uun buu guddoontaye ka baydh, gudashadiisiye,

Ka galgaley habaar-qabe halkuu, gool ku cuno weyne

Nin hadduu tashiga guuto faran, keli ganaanaysto

Gaaraayucuuntiyo shinnida, gurucya dhaadheerta

Giiryaalayaashiyo fulaa, laguma guuraanka

Gumarta iyo maajeenta iyo, geed-xunkiyo tuugga

Gungunnaafka iyo maarta iyo, gocorka aan quudhin

Kun ninoo guraangura hadduu, goob isugu keeno

Guufkiyo haddii hooda iyo, giniga loo qaybsho

Dadka kale intii gudan haddii, gararka loo jiido,

Ninka gaaban meel dhow haddii, looga geda-sheegto

Guubaabadeedii haddii, loogu godadleeyo

Hadallada galoofta ah haddii, loogu mala gaaxsho

Guryo-noqoshadeedii haddii, lagu gawaan-raacsho

Gabbal daye sidiisii hadday, laba gar-daymooto

Shimbiraha gabraartiyo hadday, galow wax weydiiso

Kol hadday galaydh soo kallahay, laabta uga guuxdo

Garba-raar cadhaysani hadduu, gooyo taladeeda

Guulkeedu dheeraa sidii, geenyadii Bixine

Weligeed fal baa loo guntaa, lagu guhaamaaye

Mar uun bay gadooddan siday, gees lo'aad tahaye

Galab xiisaheeda wakhtigu, kaga gabooabaaye

Ninuun baa ku guuree iyada, geeddi waw weliyeye

Marka wiil ku guro Naarta iyo, godadka Yaahuuda

Ayay kii Jannada geyn lahaa, dayasho goobtaaye

Marka uu galaa buu iyaga, guba yidhaahdaaye

Markay raar guraysaba nin bay, gudub tidhaahdaaye

Gabno ugubi way quusisaa, gaawe Cumarowe

Garab-daar ninkii lagu bokhraa, geedad sare waabye

Gar-ma-qaatayaashiyo dadkaa beera, ruux gudhane

Ganbo nimaan la soo bixin haddii, guulo lagu waabo

Markuu dhaawac geystaba haddii, loo gargarateeyo

Isagoo canaan lagu gudbiyo, gaarran filanaaya

Giblo iyo haddii sacabbo lulan, loogu gogol-xaadho

Keligii inuu guurti yahay, maalintaa gunudye

Marka uu gadaan iyo gadaan, Gacan-togaaleeyo

Ayuun buu waxaan ganac lahayn, sii gorgoriyaaye

Seetada nin goostaba, wuxuu gesto lala yaabye,

Mar hadduu tallaabada gurguro, gaatan iyo booddo

Dhaaxaa gadaal laysla tebey, wiil galbaday jeere.

Toojaba waxaa lagu godlaa, say u gaar tahaye

Gurranidu mar waa dhalasho iyo, gacanba qaabkeede

Marna waa calool garac siddiyo, xaal ku soo gala'e

Kol haddaanay maankaaga gadin, talana kaa geynin

Gurracnaanta qiil lagu saxoo, loo gudbaa jira'e

Gudboonaantu way daalisaa, ruuxa meel gurane

Nin hadduu go'aankiyo sharciga, gawrac ugu jiido

Hadba goondhabaaliyo hadduu, Gooddi-furan keeno

Gacalnimo hal loo yidhi hadduu, gubasho sii beero

Guudaan haddii uu ku liqo, ereyga geedeysan

Runta wuxu u guul-guulayaa, way gun-dheer tahaye

Goldaloolo qudha maaha iyo, goonnidaa taliye

Gedaan loo filayn baa jirtiyo, Geel-la-daaq kale'e

Hadba geed-is-maris baa u hadha, guul dad leeyahaye

Miyaan Geeddi-Baabbow arladu, gelina waayeynin.

Gole miiggan, geed sheegan iyo, garangar muunaysan,

Gudban iyo cod laba geesa iyo, guurti kala soorta,

Garnaqsiga mudducigoo tashiga, gooni uga showrey,

Geda labe maddaacaley hadloo, dhaabad Wan geystey,

kala gurasho meertiyo rogaal, la isla guur guurey,

Maahmaaho wada guuna iyo, gabayo raac raacay,

Guudoon dhacay hubaal iyo go'aan , layku gacan qaaday,

shan god oo murtidu leedihiiyo, gororka suugaanta,

Gedda hadalka loo ruga geshiyo, marin gobaadeed dheh.

Gobannimadu waa libin ku taxan, geeddi nololeede

Waa gumaro aadmigu hantiyo, guusha ugu weyne

Guudoonkeedu waa faral siyaal, loo gafaa firine

Geduun buu ka leeyahay khalgigu, maalintuu gado'e

marka uu gabaabsiyo xilliga, laga gu'weynaadey

Ayuun baa ninkii gudan karaa , dhan ugu guuraaye

Qabyadeedu waa guun intay, gaadho weligeede

Galab noolba ooddeedu waa , gudinta loo hay-ye

Nin gufeeyya mooyiye ma jirin, ruux gunaanadaye

Gelbiskeeda oo qudha hadduu, tacabku kuu gooyo

Adigoo gadaashaday hadday , guure kugu dhaafsto

Gommodkiyo yaboohdeedu way, goora badataaye

Haddii aan gantada loo adkayn, amase gaafaanta

Guddo iyo waxay yeelataa, gulufu shaydaane

Gaadaa dhexdeedaba ka kaca, maalin gelinkeede

Gacmaa lagu xejaa amase way, galab dhaqaaqdaqye

Waa lagu gam'aa amase way, geeri badisaaye

Gob baa lagu noqdaa amase waa, lagu gumoobaaye.

Garan maayo maalmaha intuu, soor gad leeyahaye

Mar hadduu gidaad bahal qabaa, gaajo kula ciiro

Gujo-dhaadhigeediyo hadduu, taabo gorofkeeda

Waxba kama go'aan ruux ku shubay, xeedho gudaheede

Hadduu gaar u maamulo qof, waa geel nin leeyahaye

Inkastoo gantaal iyo wed iyo, gawrac lagu hooyo

Meel loo gun-raaciyo haddaan, gogol dhig loo yeelin

Mar haddaan garaad loo lahayn, wayska gubataaye

Geedkeed ba'waa sixir haddaan, garasho hilayne

Hadduu gaws dhurwaa ruugi karo, waa lafguri taalle.

Gunti-furey nin caashaqay haddii, guudka loo sudho'e

Galacdeeda uun baa indhuu, golongol eegaane

Giniis iyo hadday kala dhaxlaan, Gaar-la-ababkiisu

Waa maro gargaranoo adhyaha, lagu gabraartaaye

Mar hadduu waraabuhu gashado, Giiro waa halise

Iyadoo gashaantiya sidii, Loola gogol dhaafay

Guurkeedu tuuguu ahaa, Gaabsi iyo beene

Iyadoo garoobiyo markay, Guudka fidhanaysay

Inanuu gumaystuhu dhalaa, Gaadhka ka ahaaye

Gaboowgeeda way doonantahay, gedaha waayeele

marka ay geyaan sheelataa, garacu yeeshaaaye

Hadba wiil is gaalaynayaa, loo gu'tiriyaaye

Nin dharaar wuxuun laga guntay, guushu jamataaye

Gobannimadu ruux kuma xidhniyo, Giib ninkii dilaye

Agaabaynta maalmaha gudbiyo, galaha taariikhda

Gadood dhacayba sheekuu lahaa, geyfan iyo raade

Ganba-xoorka waayaha haddii, laysu minan guursho

Dad uun baa ma guurtada lahaa , goobihii baxaye.

Gurgurshaagu awr buu ka yahay, rarasho gaadiide

Gadh-wadeenku ruux buu ka yahay, geylan wadareede

Nin uun baa guddoonda'e xil waa, laysu gororshaaye

Galladduna waxay saaran tahay , wax isu geygeyne

Inkastuu wax galoo ama wax gudo , ama wax weyn gooyo

Inkastuu galool mudhay ka yahay, dhiraha gaagaaban

Hadduu geel abuuriyo hadduu, gaas cartama beero

Inta ruux wax gaadhsiin karaa, way gun dhowdahaye

Noloshana galgalaheda iyo, gebi ahaanteeda

Waxaan geesi karin baa jiroon, gaar ninawfaline,

Xaajaba gan baa loo unkaa, talaba waa goore

Ummadyahay tiraan kaa gedmane , wax isu geygeyso

Ninkii aad garaaddiyo shaxshaxo, saartay garabkiisa

Kol hadduu dharaar goonya kulul, kaa gelgelin doontay

Waxaad galabsatuun baa jiree, gaado kale yeelo

Ninkii aan gondaha kaala dhayin, gololo hawsheeda

Gardaadkaaga yuu baran inaan, taada lagu gaadhin

Hadday gibili kaa saarantahay, gocomo hooseeya

Waxaan geedna kaa qarin indhuuhu, yay ka gabargaalin

Hadba soo gadaal eeg ninkaad, gadato hiilkiiisa

Gol dalooladaaduu nin ogi, galagalaystaaye

Aduun bayse kaa go'an yihiin, maalmahays guraye

Godan baa la yeeshaa xadhkaha, haysku wada giijin

Geyigiisa wiilkaan ahayn, gibilka mooyaane

Gun-dhigiisu meel kaa fog buu, geed ku leeyahaye

Si aad uga go'daba ruux ku neceb, gaarar kala yeesha

Guushaada waa lala jiraa, gees ha ka ahaannin

Godobtaada meelee intaan, gacantu kaa boobin

Gacalnimada noolee intaan, gocasho kaa oodin

Guddoonkaaga reeree markay, kula gudboonaato

Gamaaddaada muunee haddaad, geeri huri weydo

Guntashana xusuusnow waxaad, godolba soo joogtey

Gurgurshaana haw raran nimaan, gudasho kuu doorin

Garashana ogsoonow inay, xaja badan goyso

geeraarku waa sude hadduu, kuu ged-bixi-waayo

Adba goor is weydii intuu, gabaygu kaa dhaafo.

Cir gadoodey, dirir gaamur da'ay, galayax waalaystay,

Onkodkoo gariirkii ka baxay , galowgu yaab yaabay,

Guulaamo sawsaba kortiyo , dhobic garaaraysay,

Guluuluco mareaegysey iyo, gabadhle miish-miishtay,

Fad godladey, mahiigaan dhex galay, mayay ku soo gaadhey,

Waqal gaaftey jarar soo gabradey , gebiyo soo ciiray,

Gibil bururtay, gale foos burburay , galangal leexastay,

Gurdan baxay, xareed-galal-jabtiyo, godanno midaystay,

Dadka oo intuu nabad gogladey, godob la'aan toosay,

Qorraxdoo garayskiyo martii , gees isaga xoortay,

Dayaxoo intuu gaadh ka degey, gacalo muunsooday,

Tigaaddoo ganbada uunsatoo, shidatay geed-saaqa,

Marka geela laantiisa dheer, gabantu soo reebto,

Guryahoo haleelada sidkani,, gaabis ka foofstay

Marka gorarka naasaha fatahay , goba'da deyn weydo

Galabuu kulaylkii ka jabay, gubayey jeedaalka,

Qorraxdoo gollaha kuulatood, gaari wakan mooddo,

Gaaraabidhaankiyo markay, taranto goobaantu,

Caweys ay gabdhuhu boodayaan, golaha saarreyda,

Dayaxoo galshada meersadood, geesi ba'an mooddo,

Xilligay gammaankiyo ifaan , quruxda gaarreydu,

Dhulka oo galaaluhu simeen, gun iyo baarkiisa,

Cosobkoo golxada fooraroo, laba gardhaalaystay,

Qorraxdoo gelgelimaysatoo , goroddu laallaaddo,

dayaxoo goyaal wada cas iyo, shaal galgala qaatay,

gu'xasilay, gudgudayaal habsadey , adhaxda Gaaroodi,

Marka awrku goojada ka simo, Gaasa-baya dhaartay

Qorraxoo guduud lagu bokhroo, meel garba ah saaran

Dayaxoo intuu garab la baxay, gooddi uga muuqda,

Gararkiyo taraaraha madow, Kala geddoonkooda,

Gabbal ururay, waa soo gurguray, labada worood dheh.

Ged ninkii ogaadaba shillale, guuto loo wacaye

Inta aan gar- waaqsaday intaan, garasho diidaayo

Inta laygu gaad gaadayaa, iiga geed ba'ane

Cishaday gabnowdiyo intay, gelinba heerjoogtey

Girif-giriftu way igu badnayd, gu'iyo jiilaale

Inaan gaabsho mooyiye cishana, tayda maan gabine

Galka seefta kuma haysan jirin, maalin gulufeede

Misna geeladay, gocoraday, iiga gaws kulule

Goonbaartu eelkay dhigtaba, gaari baw xidhane

Godobteedu waxay saarantahay, meelo aan geyine

God markaan daboolaba far baa, laygu godayaaye

Nin gefaabaa lay tirinayaa, garasho waa yaabe

Waxan ahay nin lagu saan gatoon, raadba soo geline

Garraantayda qaar iyo, lag iyo, gaasas baa necebe

Gabbashayda duul iyo badh iyo, goosan baan rabine

Haddaan gaasho yeeshana dar bay, gawl la leedahaye

Hadba waxaan ku guul seegayaa, lama garaystaane

Garba-duub waxaan ugu xidhnahay, maan gurracaneede

Inaan geenyo buubsaday haddii, guuxu welijoogo

Gadaal baaba lay eegayaa, gool tirsaa jira'e.

Ummadyahay dib uma guuri karo , gooshkan maanta ahe

Gosha hooyo waa laga koraa, goodir kay tahaye

Gashi baxana waa lagu dayaa, geed ka hadalkiiye

Hadday gudubto yeedhaydu waa , sheeko ii gadane.

Geyigaygu waa kow intuu, waajib ii galoe

Dhulka kale intaan gaadhi karo, waw gol leeyahaye

Adduunyada go'doon kagamajiro, garangar loo yaalle

Garaadkaygu waa dhaafsan yahay , xaaajo goboleede

Dareenkaygu gooddiga sibuu , ii gilgilayaaye

Guhaad iyo canaan buu hiyigu, ii gab-leeyahaye

Inta garasho ii meel la'dahay , tayda maan gudane

Hadba waxan galiilyoonayaa, goobo lay tebaye

Asaaggay wuxuu galoo ayaan , anigu gooyaaye

Anigiyoo kuwii lagu goblamay, waa gudboonnahaye

Qayrkay intuu guul suntaday, gooni iifarane

Nin kastoo ganbadu saarantahay, dunida guudkeeda

Gurmadkayga waw baahanyahay, ruux la gaasiraye

Taydana ninkii igu guntadey, waw gar leeyahaye

Marba gooha dhiillada halkii, igu galoolaata

Karaankayga waan geyn intaan, geeri moogahay

Waxa ina rag ii guulayaa , tiisa gaarka ahe

Anna waxaan go'aansaday inaan, lay gaboodfalone.

Garawshiiyo jeeraan ka helo, gaanka dunidayda

Jeeraan galaa baxo arlada, gooddi iyo gooddi

Jeeraan gufaacada ku tago, meelo geriyaada

Gaaliyo Islaamkaba ilaa, taydu wada gaadho

Barigiyo Galbeedkaba ilaa, laygu gacan qaado

Gurey iyo Islow iyo Hurrow, gabaygu waa beene

Godadleysan maayee tashiga, waan guddoonsadaye

Waxba yaan indhaha laygu gubin, gaabsi ma aqaanne.

Gudcur laga tallaabsaday ilays, baadi lagu goobtay,

Gamas iishay, gaashaan burburay, gawrac laga maarmay,

Dunidoo giblada iidsanoo, gacal walaalowdey

Gudboonaanta xeerkeeda iyo, garasho nuurkeed dheh

02. Af ku siran

[Kor U noqo](http://iibmaal.com)

iibmaal.com

Bismillaahi oohow!

Runtu aydin maahee

Bal adeentideedii

Oohow! Ka oohow! .

Dhulku waa ammaanee

Abbaan-duulihiiisow

Adhi raacistiisii

Ma-Orgaad ka tahay weli

Asaraarka maantii

Ka il nugul habeenkii?

Bogashada iddiisiyo

Wax ka maqan asaaggii

Nin ku helay il-duufkow

Hadba doqon-aroorkiyo

Hadba oon-ku-fuliddiyo

Indha-garashadeediy

IILlowgeeda badan baa

Gelin qudha intaadiyo

Kugu baray er'erigee,

Haddaad aammin-doon tahay

Eedahaaga biiraa

Aqal maaha laga galoo

Arrin lagugu leeyahay.

Marba waxay aslaysaa

Asal lagu-xumeyyee

Asliddeeda mooyee,

Isu eeddo weeyoo

Arbacaa ka werisoo

Waxay tidhi Isniintii

Ku idlaatay xagashadu;

"IL-baxnimadu waa yaab,

Maanta iibsadeediyο

Axaddeedu badanaa!

Weli waa ayaantii

Lagu cunay ayaankee

Immisaa ka hadhay tolow

Berritiyo amaahdii

Lagu qoray albaabada?"

Afo waa ninkeediyo

Arbe dheelli tiri kara,

Aarna waa dhiggiisiyo

Oori laysku dherersado,

Aragtida midaysiyo

Dadna urur ku qaan gaadh.

Wacashada Ibleyskaa

Indha-beelka sidatee

Dhulka obolos baa shilay,

Waxa lagu agaasimey

Asaroorintiisoo

Erayada tix-gelintiyo

Ummadaynta ficiqliyo

Innagaa ka madhatoo

Hadba inan qolaystiyoo

Isagaa ku badatoo

Magacyada Ukulidiyo

Alabbada fal-tuuggiyo

Anigaa ku tarantoo

Asma lagu xabaaliyo

Werwer bay ku aaseen.

Dhal Aboodi weeyoo

Intatabo ma weydee

Adhaxday ka jiiftaa

Addinkay ka tahay maya

ILLinkaa fal kaga jabay

Cabsi bay ku oodeen.

Waa adduunyo teedii

Ifafaalayaashii

Aammanuun ka soo yiil.

Waa ililihaeedii

Agankiyo lurkeedii,

Waa Aroosanteedii

Indhal-furashadeedii.

Marna Ayro-jookhiyo

Ula-dhabanta soofkiyo

Ambar-qaadka jaantaa

Kasha lulan ilaysoo

Tabashada ob-siisoo

Ha ekaatadeedaa

Af-yaqaanku seesaa.

Marna waxay ku ururtaa

Agagaarka calalkiyo

Raqda eegideediyo

Ubbadeeda dacarta ah,

Ajo-weerarkeedaa

Arammidu qunbacataa.

Marka lagu akekimo

Marka lagu ormeeyee

Falan lagu af-duubee

Marba eel ku gororee

Hirashadu asqowdee

Ulashedu hungowdee

Asalkeedu guuree

Ambisadu xidh-xidhatee

Babbisadu ku orisee

Is ahaanta kelinnimo

Dadku wada-ammaantee

Odeygeedu waashee

Ina belo ka taliyee

Lagu amarro-qooqee

La-ILaaHYO sheegtaa

La-awoodo beenshaa.

Marka laga dul ooyee

Asaydeedu badatee

Alwadkiyo hayaaydiyo

Kolba aah! ku firidhaa

Axdigeeda nabadeed

Lagu aammusiiyaa,

Bixisada ku oloshiyo

Agaraa-damteedaa

Ifisadu ka beridaa.

Waa ammaaraddeedii

Ardal loo qab-qaban jirey.

Waa astaamaheedii

Marka laga inaabsado

Shimbirkeedu iman jirey.

Waa awaaleheedii

Allaheedu furan jirey

Runta lagu asturi jirey.

Waa Arooryadeedii

Al-alooosku dhalan jirey.

Waa Islaaminteedii

Marka aadun laga dhigo.

Waa abaabulkeedii

Askarteeda lagu yidhi;

"Xadhko harag Abeesiyo

Urta bahalka hoosiyo

Abur beena lagu dedey

Usha ba'an ku sii daa"

Waa ummuuraheedii

Itixaanku saarnaa.

Waa abraaraheedii

Lagu kala astaysnaa.

Waa ardaa-dhiggeedii

Ninka aabo xidhatiyo

Xasan Guure odhan jirey;

"Mar hadday or'orod tahay

Ragannimo abkeedaa

Lagu iil-bannaystaa"

Xil adduunyo waa qool

Labadeeda aadka ah

Waxa laysku aadshaa

Marka labada aadka ah

Midba dhinac ku aad yahay

Laba dhinac ku aadaan.

Orrob lagu bariistiyo

Marka eexo-dirashada

Lagu gabu arbeebbiga

Af-ku-siran cad loo rogo

Ereyguna ku madi yahay

Alleylehe nin baa yidhi;

"Arartaa gun noqotoo

Kuma aaddo hawshay

Dadku odhan lahaayeen

Alle mahaddi weeyaan"

Dadka oof dalooshiyo

Ammin baa sugaysoo

Waa ayaamo jiratee,

Orka Gabay nin sugayow

Irbad baa wax humisee

Wax ku soo dar aammiin.

Anda-qaadka hubantidu

Qofba wuxu ishaartiyo

Idan lagu cawaystiyo

Ha ahaato maahoo

Ficil baa ansixiyee

Imminkaba garaadow!

Arrimaha dad lagu yahay

Ha ku xadin Allow sahal.

Naftu weyska oydaa

Marka aammuskeedii

Cunto loogu iibshoo,

Waxay eersi badataa

Markay iimo badatoo

Fadhibaa arradiyoo

Baryadaa awaadhee,

Haddaan aano loo hayn

Anafada masayrka ah

Cidi kuma irdheysoo,

Kol hadday asturan tahay

Cidi kama adkaatee,

Halka aayaheediyo

Awaydeedu yaalliin

Alamtara fogaatiyo

Abataqan ha kaga dhigin.

Isirrada gobtoodiyo

Agabaynta liileed

Unkiddii fal-samidiyo

Abyantii dalaysnayd

Alabada farshaxannimo

Halka ay ku ururtiyo

Wax abuur ku talax>taga

Axadkeeda mudanka ah

Ma abaaddadiisii

Galladdii adduunkiyo

Wax-ku-oolladeedii

Bilicdiyo As-gogolkii

Mahaddiyo ug-baadkii

Dhulka lagu ilaa-xidhay

Noloshiyo ilayskii

Indha-korisadeedii

Allannimadu saarnayd.

Idil halabadeedii

Uduggiyo cuddoonkii

Quruxdiyo il-waadkii

Ugubnimo ku dheehnayd,

Onkodkiyo hillaacii

Afaggaalladeedii

Ashqaraarradeedii

Dadka baray aftahamada,

Ula-jeeddadeedii

Lagu sugay abbaaraha

Nafta lagu abaabulo,

Asalkiyo hufnaantii

IIdaanka noqon jirey

Hadba oonta lagu liqo,

Ishin-buuxsankeedii

IImaanka dhali jirey,

Qumanyada afuuftiyo

Ku xusuuso aynfaad.

Ergadeeda dunidii

Uhu bay ka qaaddoo

Arxan gooyeheedii

Ka baxsaday asxaantaa

Ka dhex galay ilaalkii

Ka baxsaday inkaartoo,

Ibo-laalankeediyo

Awaydeeda gurantaa

Isha deeqi waayoo,

Hadba soo ur'ururkiyo

Abshirteeda fagantiyo

Aayeheeda jiitiyo

Idifkiyo rifnaantiyo

Afkan sii balwanayee

Hadba idhan durkinayee

ILko sii qor-qorayaa

Nafta aamminkeedii

Anfariir ku dhaliyee

Aga! Aga! Nin yaabow!

Addinkaa deg-degayee

Haddaan Aadan soo noqon

Aga! Agada! Maantaas

Aga! Kale ku doon-doon.

Aafadaada mooyee

Dhulku iin ma yeeshoo;

Waxay eersanaysaa

Dadka alamsigiisiyo

Insi iyo Jin weeyoo

Laba-aabbudhkoodaa

Asaddihinta keenoo

Garashada ablowdiyo

Gudin jecel abaartaa

Marba aag bannaysoo

Erigo'an ka yeeshoo

Ufadiyo dabayshiyo

Omoskiyo basaastiyo

Waxa umal hadhsanayaa

Waxa uumi shidayaa

Waxa oon ka hurayaa

Waxa oog ka baxayaa

Waxa olol ka kacayaa

Waxa uus ka hirayaa

Waxa baas ka urayaa

Waxa eel ku da'ayaa

Ruqa-udubbadeediyo

Arradkeeda buuxaa

Ololaha birtaadiyo

Hubka agabarkiisiyo

Aragtida hunguriyo

Ambadkaaga weeyaan!

Dabashada Atoorkiyo

Qalashada Ugeybkiyo

Ummul-raaca Maqashiyo

Waxa Dheri olkamayaa

Waa Abaydinkeedii

Lagu cunay amaahdoo,

Naca Aynabkaagiyo

Argagixisadaadaa

Urugada ku dhaliyoo,

Waxa damal Ab-guuree

La engegey harraadkee

Berkeduu asqeeyeen,

Waxa Lebi agoonee

Ehelkiyo bahdiisii

Olloggii ku xeernaa

Laga guray unuunkee

Cid-la' keli ku awdalan,

Jabka eleledkeediyo

Axda geedka dhacayaa

Isir nugul damqaayoo,

Boqol-eefiddaadiyo

Aabigaaga waxa lumay

Nin 'og baa xusuustoo,

Hadba waxad abbaartaa

Barta lagugu eediyo

Godka ooda-rogankoo,

Carra Edeg haliilow!

Ayax baad ku noqotoo

ILLashada hammuuntiyo

Ardi baad ku gadatoo,

Ahminkiisa nuurka ah

Ababkiisa naarta ah

Okholaad ku shubatoo,

Arroweeladaadaa

Ku addoonsanaysoo,

Waxad tahay Af-madhan-diid

Abxaddiisa gaalka ah

Weligiiis la iidoo

Dhulka arah ku joogoo

Hadba ubaxa laaciyo

Aslantiisa diirtoo,

Urtadiisa dabadeed

Ku abqaala ciiddoo

Uskagaynta mooyee

Abdo kaama dhalatoo

Waxa eel dul-yaallaa

Waa areebadaadee,

Mar awoowihiisow

Mar ayeeyadiisow

Waa abaal-gudkaagii

Rabbi kugu aqoon jirey!

Waxad tahay Arkaa-qaad

Ibtilooyin badanoo

Marba Saar eryanayoo

Hadba aafo dhabatiyo

Ololayso kicisoo,
Mahad lagu idlaystiyo
Marba deeq af-rogayoo
Axankiisa cunayee,
Ha ku eeran bixisada
Marba lagu-ag' dhigayee
Ajashaadu sudhan tahay.

Dadku waa ab culus yahay,
Ohli maaha weelkiyo
Lagu rido alaabtee,
Ha addoomin garashada.
Waxad tahay ugaaskii
Hanashada adduunkiyo
Ifka loogu hiishee,
Ha la biqin awoodaha
Lagu furo albaabbada
Xujadoodu adag tahay,
Axdi baa Ku-xidhayee
Magantaad ka oday tahay
Marti Adigu haw noqon.

Alkun laga war qaatiyo
Murti lagu ul goostiyo
Waa adduun sarbeebo ah

Waa abuur wacdaroo badan

Waa astaanta hirashada

Waa abbaarta xilashada

Waa ilayska barashada

Waa aqoonta gudashada

Waa ammaan-ku-sugashada

Waa ILlaah-ku-garashada

Nafta lagaga eed baxo.

Asli weeye raarridan

Waana amarro-weyn tahay.

Orgobaynta hororkiyo

Gudmo lagu ugaadhsado

Adyad looma soo rogin.

Idan bay ku joogtaa

Duluc iyo ujeeddiyo

Ahab bay ku tahay duni,

Eray bay ku timi qudha

Misna lama astayn karo

Erayadu ma koobaan

Alleheeda mooyee

Af tirshaana maba jiro.

Sirta unugyadeediyo

Alifkiyo ya'deedaa

Hadba sii ekaadoo

Dadbanaa Aloolkiyo

Abjedkeeda dahan baa

Marba adag gashanayoo

Ibaheeda sudan baa

Marba aasan dhalayoo

Waxa aadmi garan karo

Ibir madhan ka dhigayoo

Indha-daalis weeyee,

Taxanaha arooriyo

Udbaheeda Saantaa

Wax aqooni hubisiyo

Waxay eegmo baratiyo

Ino way ka badan tahay.

Nin ku ayni-dhaafiyo

Qof ayaamo milicsaday

Oommanuu ka joogaa!

Orod laguma jiidhee

Axadhkay ku tahay samo.

Ifafaale mooyee

Kol haddaan oddorosyada

Berri alabbadeediyo

Runta lama-awaalka ah
Sina lagu ogaan Karin,
Wax-aqoolka taladiyo
Fulintiyo awoodaha
Ta-ahaata weligeed
Cidi oolin karin taas,
Way ka ood shishaysaa
Ardaygeeda waagiyo
Nin aroorta sugayoo
Nin aflaxay tin kama jarin,
Nin irmaanta qaadiyo
Axad jiraba waa been
Afartiisa weedhoodh.

Isa siinta taadiyo
Anigiyo Anaa huba,
Runtu kuma idlaatoo
Ikhtiyaarka gaarka ah
Cidi kuma ahaatoo
Qof iskii is-mahadshaa
Maba jiro adduunkee,
Asalkeeda garashada
Ha ka dhigin ogaalkaa!

Haddii looga Awr-dayo

Sadarrada agnaanka ah

Lama helo asaaskee

Waxa lagu ilaashaa

Isir-barashadeediy

Wacad oofinteedaa

Aayaheeda weligaa

Hanashada ku eel-saar,

Oogsigeeda faralka ah

Xaajadeeda ugubka

Lama-aragta kowda ah

Ku arrumi xadkeedii

Marba loo akhriyi jirey.

Ma irmaana weligeed,

Igadh maaha yu' ashada

Lagu ibo-salaaxee

Marka ay asooshiyo

Markay uurka leedahay

ILma-rogashadeediy

Ku baxnaani iimaan.

Samaheedu waa iib,

Ha amaan teedoo

Oogadeeda waxa yaal

Ha ku urursan boobkee

Oggolaansho weyddii.

Asturkeeda mooyee

Yaan ayaanku kaa noqon

Furashada ab-guurka ah.

In ka gooso mooyee

Ha ku agagas dheeraan.

Ashkir weeye qurux badan

Inannimo carteediyo

Ugub kay ku tahay shay

Araggay ku wacan tahay

Afka laguma gaacshee

Indhahana wax kaga guro!

Wuxu waa adduunyoo

Lama sudho 'agtaadee

Waa la-aakhireeyaa!

Way ammaano jeceshahay

Waanay eeso badan tahay

Ma illowdo godobaha,

Ashtakooyinkeedaa

Fara badan ayaantay

Ka lahayd afeeftoo

Eedeheeda lama galoo

Utunteeda lama xigo

Aanadeeda kugu maqan

Nafta laguma aamino.

Abhinteeda badatiyo

Ergadeeda maragga ah

Ayo! laguma gees maro.

Denbi-oogiddeediyo

Aarsigeeda lama sugo.

Indho lagu xaqijiyo

Runtu aragga maahee

Aaminkeeda weeyaan.

Dhulku Aayad weeyoo

Lama oga xogteediyo

Arrimaha sirteedoo,

Xarumaha Aboorkiyo

Aqallada Dhalleydee

Shimbiruhu ka oriyaan

Agaraadam maahee,

Arar luuq-ku-qarintiyo

Ma-amuumiyeyntaa

Asaraar ku geliseen?

Dhagaxiyo Aleeluhu

Dhego awdan maahee

Aammuskay ku nooshahay

Waxa dhacaya ku og tahay

Eegmaday ku tahay ruux,

Waa ummuur ku-dagasho ah

Lagu dayo qof Aadmiyah.

Isa-sudhanta kayntiyo

Aydu maaha keligaa,

Ooshu waa naf iyo reer

Ummad baad dhex joogtaa

Aamarkeedu culus yahay

Agahaagu waa duul

Isha ba'an ka saahidey.

Lama ubateeyee

Yaan asluubtu kaa lumin!

Wax ka awr-ran baad tahay

Habka Eyda dheregtee

Haki ababa' daadiyo

Afar-qaadka kibirkiyo

Alalaaska nacaska ah.

Ummushooda huruddiyo

Abi-xoorta dhalatiyo

Ubadkooda kala quban

Aashaa! Ka aashaa!

Addimmada ka dhawr-dhawr.

Awrka qooqay Jinacyada

Waa Abeer ku-carashee

Al-aloooska hawlahaa

Ha ku ridin amaagguur!

Bullashada Amuurkiyo

Xerta alabaskeediyo

Ardaydooda shiranta ah

Nabaddooda eexee,

Cagta aayar dooh-dooh!

Mulacyada arooska ah

Colka inan-la-yaalaka ah

Ooryahooda diibka leh

Kal-amaarka Shalanqada

Nafta idibbilkeediyo

Uunsigeeda baaqa ah

Ha ku yeedhin uugaan!

Dhirta oday xidaariyo

Awliyaa ka dhalatoo

Waa akhyaar la-moog yahay.

Hal-abuurro magacliyo

Waa Abwaanno qaarkood

Laga qoro af-tahamada,

Dadka way in garataa

Qofka waw ab-tirisaa

Ka ilaali dala'siga,

Afka lagu xubeeriyo

Ixtiraamka kula hadal.

Ahlantaa xasilisee

Ha ku uur samaatee

Ehelnimo ku xadantee.

Yaanay oodda kaa rogan

Isha yaanay kugu gubin

Yey Afkeeda kugu xaman

Bahal yaanay kugu odhan

Axmaq yaanay kugu qorin

Yey asaasaq kugu tolin!

Arlo lama maleeyoo

Uumiyaan Ku-filayoo,

Isirrada dad weheshaa

Wax imbiiga maahee

Ku aqoonso qirashada

Aayadaa ku soo degey!

Edeb baa hor joogtee

Usta! yaanay kugu hodin.

Ka-ka urursanaadee

Anshaxiisa jira noqo.

Abdo kuma-shidhaystiyoo

Dadna looma oyaa

Arag lagu xasuustaa

Yaanu eersi kaa geyn

Arrimaha xuduudka leh.

Arxankaa garaabee

Doqon baa la-eedaa

Yaan asxaantu kaa madhan.

Egmashada dadnimadiyo

Ku dhex joog aloosnaan,

Amranaanta kula dhaqan.

Dadku waa addoomoo

Lama siin awoodaha

Alle lagaga maarmee

Keli lagu ahaadee

Ha illaawin baqashada.

ALLAA MAHAD LEH.

Tifaf-tirkii iyo diyaarintii:

Dhuux Digale Dualeh.

10. Barabaraale

Kor U noqo

Iyadoon bartiro jirin

Wax la yidhi lixlaha biig

Haddii Baashe lagu dilo

Marka qaybta laga baxo

Boolaynta laga dhigo

Shaxda booli-tuugiyoo

Sharci boob ah lagu wado

Afar turub nin barashada

Ka bogtaa ku gacan gala

Baandheeyaa weligii

Wax ku beela qaabkaas

Waxa adag ka bowsadey

Isagaana badin kara

Shaashowdey bilicdii

Ban martoo la garan waa

Badhxantoo la maydhaan

Waxa lagu ballaysimay

Indho buuryo-goyseed.

Buurrantu muuniyo

Barkhad kaydsan maahee

Barar taws ah weeyaan

Bugtadiyo xanuunkuna

Haddaan baadhay waa ciil

Bahalow shabeeelow

Hooy bara baraalow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Beri waxaan ogsoonaa

Adigoon ka soo bixin

Casha boholaheedoo

Dhirta baaxad-weynta ah

Baarkeeda seexdee

Maqlay inad bannaanniyo

Timi badhaha hawdkoo

Bulbullow libaaxii

Boqortooyadiisii

Duhur ugu badheedhoo

Burjigii ka furatoo

Bili qaadi weydee

Beelahanagtaadaan

Kaa soo bariidshoo

Budulkay la soo galay

Barkintaad ku jiiftee

Waxba baadi xoolaad

Beryahaas ma kulanteen?

Bahalow Shabeellow

Hoy bara baraalow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Beri waxan ogsoonaa

Adigoo baruurtiyo

Cunin bulad Ammaankoo

Riyahaaga baadhee

Bishan iyo bisheedii

Boqol iyo lag baa maqan

Wanankii Ba-Ceeblee

Badhi iyo leg goormaa

Boholoyowgu kuu galay?

Balse waxa la yaab dhalay

Nin barwaago haystoo

Ka engegan badhaadhee

Bishmahaagu Caarrow

Maxay kuu basaaseen

Ma buskaad is-marisaa?

Bahalow Shabeellow

Hoy bara baraallow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Dadka baylahdiisiyo

Baloolleyda tebiska ah

Koromada berdaa-le'eg

Iyo dibida beyga leh

Barbarriiji weligaa

Tarab tarab u bogol goo

Isku biirso liqanyada

Isku baano yeelkaa

Balse waxa la yaab dhalay

Barta aad ku qalatiyo

Baradaaada caydha ah

Raqi kama cidhaantee

Ma laftaad burbursaa.

Bahalow Shabeellow

Hoy bara baraallow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Badda iyo nafleydii

Balliyada ku noolayd

Bogon waaye jiifkoo

Wadnahaa babbayayoo

Beerkaa legdamayee

Xaggay bayr ka yeesheen

Biyahana ma joogtaa?

Bahalow Shabeellow

Hoy bara baraalow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Maxaa haadda buubtiyo

Baqayaha daruuraha

Balwadiisu noqoteen

Wax la baratamaa jirin

Ama booddo lagu qaban

Baqdintaada awgeed

Bogga uga qadhqadhayaan

Miyaad baalal leedahay?

Bahalow Shabeellow

Hoy bara baraalow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Bari iyo Galbeedow

Haddaad baahdey aashaa

Qalwo bogox ku leedahay

Bidixdana ku furan tahay

Midigntana badhkaa yaal

Nin boqol ku tala-galay

Dhankee kaaga baydhaa?

Dhinaceed u badan tahay?

Barbarkee ka maqan tahay?

Bismillaahi yaahuu-

Degelyohow barkuma-taal

Bulsho waxay ku leedahay

Bisiq iyo xangeysiyo

Banji iyo dharkayniyo

Bilcildaaga hawliyo

Dhirta boocda mooyee

Tolow baad la daaqiyo

Miyaan cawsna kaa bixin?

Degelyoho barkuma-taal

Bulsho waxay ku leedahay

Beertaadu hoog iyo

Bacad iyo habaas iyo

Bacow iyo qaniin iyo

Badso io shirqool iyo

Burso iyo khiyaaniyo

Beeraadka samihiyo

U buseelka godobtiyio

Boqon goynta nabaddiyo

Booraanta jarankiyo

Boholaha asaydiyo

Cabsi iyo ma been baa?

Biyaheedu dhiig iyo

Xinjir bururinteediyo

Ma baroorta dumarkaa?

Balka iyo sabuulkuna

Ma banbaane ololiyo

Waran iyo billaawiyo

Baaruudda huguntiyo

Birta lagu idlaadaa?

Baaq baaqu daab iyo

Bishil iyo ma soofaa?

Waxa lagu bislaystiyoo

Badarkeedu dhimashiyo

Baga iyo ku digashiyo

Ma busaaraad dhegalaa?

Bahalow Shabeeellow

Hoy bara baraallow

Waaryaa nin buureed

Bulsho waxay ku leedahay

Beryahaagan ka horow

Bahda habar-dugaag yahay

Marka ay biciidkiyo

Koran buuran loogtaan

Inta boodhku qariyaa

Waxba yay badhkoodiyo

Helin bawdo hiliblee

Kolay biixii ruugaan

Marka biidhi-qaatiyo

Qawluhu is-boobaan

mid afkii ka buux samay

wax ka bililiqaystaan

badanaa ma qadi jirin

raqda baallaheediyo

badka kama maqnaan jirin

saw tan Buulalleydii

ku bakhtiday ag-taadii.

Burrusow Dameerow

Biyo ceel ma keenow

Hadba dhaan ku biirow

Beelaha aroorka ah

Iska daba boqoolow

Bulsho waxay ku leedahay

Geela baadi soocdiyo

Sumaddiyo birqaabka leh

Boodaanta wada xidhan

Meeyey baarqabkiisii

Baqal looma tu'iyee

Yaa baacso kugu yidhi?

11. Beeraad

[Kor U noqo](#)

Aan baab tusaala ah

Ku bireeyo heestee

Waxa iga ballaysina

Bismillaahi waa kow

Cabdiyow ba'lagu yidhi

Beertii jacaykow

Haddii siinki buuq iyo

Badhax iyo cindiid dhalay

Kaftankeenna balliyo

Ba'ba aan u rogannee

Waynoo baloolley

Lugta bidix ka jaamee

Barni iyo Saluugliyo

Basradii Hargaysiyo

Burco Saxarladeediyo

Cabdiyow ma beenayn

Ballankii Suleekhee

Sed bursiinyo doon baa

Beled-weyn I geysoo

Badhidaan leggeedii

Is lahaa ku biirsoo

Waxaan buuxi leeyahay

Haantii barwaaqee

Bi'I waaye Qaysow

Hawshayda kala quban

Xilka aan u baydnahay

Barashada xusuusta leh

Ha ka dhigin bar kuma taal

Ana baadi hadaftoo

Iska badalli roortiyo

Hayga dhigin nin biya-dhacay

Sheekada bu'deediyo

Baaceeda sii raac

Gunta hoos u sii baadh

I baxnaani saaxiib

Ruuxaad ba'iisiyo

Iintiisa baratee

Bedenkiyo calooshiyo

Kuu baadha feedhaha

Boogtiisa Qaysow

Lama sii banneeyoo

Bacda lagama jeexhee

I banbaani saaxiib

Beerlula warkeediyo

Buundada korkeediyo

Baaxaa deggaygiyo

Kalgacaylka beermiyo

Taliyaha I badhi-furay

Berigaas wixii dhacay

Bandhiggii nin joogow

Sheekada ka bogatoo

Uma baahnid faallee

Adiguba barbaartiyo

Bulshadaad la socotoo

Barbar baad ka saarayd

Baabuurka dhoofoo

Batarkiyo ciyaartaba

Adigaa ka boodee

Cabdiyow baroortuba

Ka badh weeye meydkee

Beybeysigaagiyo

Beeraadka iga daa.

Ragna biime weeyee

Taladii bir lagu jaro

Hadday baydu furatoo

Xadhkaheedu buubaan

Lama baraq nuglaadoo

Bishmahaaga Qaysow

Baqe lama qaniinee

Waxa loo badheedhaa

Biyo dhijinteedee

Haddaad bayr ka leedahay

Biyo jira kashaadiyo

Buro adiga kugu taal

Boholiina lagu dhacay

Ma bir baynu xidhanna.

Iska booqi maayoo

Bulxanka iyo qayladu

Wax bilaasha maahee

Beesheenna weyn baan

Ku baxaan baxaayoo

Hadba dhinac ka booqdaa

Hablaheenna biliqiyoo

Bilic lagu majeertee

Loo soohay baarkaa

Timahaa ka badannoo

Iyagaan bad iyo webi

Ugu baaqayaayoo

Anna bilihgt laafyaha

Baxsanaanta jaahaan

Ku baarugaayoo

Hadba tii I baabtee

Boholiyow I gelisaan

Kalgacaylka Boodhari

Ku bariidiyaayoo

Boogaha jacaylkaan

Siiyaa badhkeedee

Waxa kuu bushaara ah

Berritana Jamaamiyo

Baar-Dheere iga eeg

Ido boqol kun gaadhoo

Barqanaaya doog baan

Hadba baal u rogayaa

Bahalaha ka rebayaa

Barkan maayo gacantoo

Baashaali maayee

Cabdiyow bal ila soco

Aan baab gunaanada

Ku bisleeyo heestee

Waadigan ba'iyo siin

Labadaba bilkeedee

Anna baadi doonkiyo

Budulkaan ku joogaa

Belo waa danbaysaa

Ha is boobin saaxiib

1. 12. Beledweyn

[Kor_U_nogo](#)

Bi'i waa jacaylow

Boodhari inuu diley

Been baan u haystee

Bi'i waa jacaylow

Boog aan la dhayinoo

Cidi baanan karino

Beerkayo wadnaa iyo

Bogga kaaga taalliyo

Inuu yahay bir caashaqu

Been baan u haystee

Webigoo butaacoo

Beeraha waraabshoo

Dhulka baadku jiifoo

Dhirta ubaxu buuxshoo

Canabkii bislaadoo

Badarkayo galleydii

Laga tuuray baalkoo

Bulladiyo ciyaaraha

Lagu waa bariistoo

Beeluuhu gu' joogaan

Sow beri-samaadkii

Beled Weyne maan tegin

Dhanka bari magaalada

Sow boqorad joogtoo
Biyo dahab la moodoo
Cilicdii haweenkiyo
Bili loo dhameeyoo
Timo boqonta joogoo
Baal gorey la moodoo
Baarkana casaankii
Bidix midig is gaadhoo
Bul-cad lagu xiddeeyoo
Badh ku xeexanaysoo
Barkanaysa qaaroo
Huwanaysa baaloo
Igu beertay lahashoon
U buseelay maan baran

Sow goor barqa ahoo
Bishu ay siddeed tahay
Aniga iyo Beer luli
Isku maannu soo bixin

Sow bariidadaydii
Iyo bedashadeedii
Buundada ciyaartee
Beled Weyn ku taallee
Biyo lulata guudkood
Badhtankeeda maahayn

Sow bixiso weeyee
Ballan maanu dhiganoo
Beeri joog imay odhan

Sow bayd go'aygii
Layguma bushaareyn
"maantaa la baxayaa
bulshadii imay odhan"

Sow waa bastey oo
Socod beegsan maayee
Ina baaja caawoo
I baxnaansha maan odhan

Sow taliye baasoo
Ba'anoo war-moogii
Taydii ma beenayn

Sow badiba kooxdii
Goortay badheedhee
Baabuurki fuulleen
Anna baal kamaan korin

Boholiyow daraaddii
Sow baraqtuglaantii
Belo lagu ducaystiyoo
Baryo kumaan maqnaynood
"Biri may xumaatoo
batroolka daadshoo
ka wadaa bukoodoo
bogsan waayo" maan odhan

Sow beriga waagiyo
Barqo kulul dhexdoodii
Geed baaxad weynoo
Dherer iyo ballaadh-loo
La yidhaahdo Baarood
Bilik dheer hirkiisii
Ma bidhaan sanaynood
Bulxankiisa yeedhiyo
Ma maqlaynin baaqii

Sow baaxad soorii
Iyo laba boglayntii
Maan noqon bestey oo
Bacadkii ma dheelliman

Sow galab-baqoolkii
Annagoo barwaaqiyo
Meel baadle joognood
Tumanayna Beerrey
Sow maan baaarugin

Riyo beena weeyee
Sow baalla daymii
Baabuur lalaahyood
Haad baalle mooddoo
Fananaaya buur dheer
Isma odhan ka boodoo
Nafta sow ma biimayn

Nin Banaadir joogoo
Beled-Weyn la haystoo
Waxaan ahay la baabee
Sow baadi doonkii
Weli baafi maan ihi

Beled-Weyn Allahayow
Ka dhig xiro badhaadheed

Beerlula Allahayow

Belaayada hareer mari

Beled-Weyn Allahayow
Ka dhig guri barwaqeed

Beerlula Allahayow
Beryo samo ku noolee

Beled-Weyn Allahayow
Ka dhig beerta raaxada

Beerlula Allahayow
Ka barii wax yeellada

13. Bulsho

[Kor U noqo](#)

Talooy go'an baydhaa
Xujooy taran bedenbedkaa
Hawooy balaggaa furfuran
Sengow dhimay badalligaa
Biddoow camalkaa ku sheeg
Badeey adigana mugaa
Hirkaagiyo baaxaddii
Buraashad miyaan ku dhuray
Ballaadhkiyo mowjaddii
Bilaale miyaan dardaray
Shantaa hore bidix lisee

Caroog kulul baa balwadey
Babtiisii baa la naxay
Dad baa isu soo bulladay
Dhankee babbisadu jirtaa
Baquhu yuu saaran yahay
Ninkee boholaha Xargaga
Balbalo u daboolan tahay

Bulshaale wad buu sidaa
Bahdoon buu maaggan yahay
Ul boocuu ugu tukubay
Berdaa lagu kala negaa
Dhexdoodii buu ka baxay
Dhammaa beydbeydsigii

Ban weyn baa layska helay
Fallaadhuhu gun iyo baar
Bartii shiishkay hayaan
Biciidkuna wuu arkaa
Xaggeese la beegsadaa
Badbaado miyay dhacdaa
Belaaydu yaab lahaa
Wax bay buun buunisaa
Nin jeeday bararisaa
Shantaana ballaysinkii dheh

Bulshoy adigaa milga leh
Ninkii boojimo ku yidhi
Shalaad barataannu nidhi
Bayluulida haw furfurin
Bariidana kaama geyo

Ninkii ballankaaga qaaday
Ka baaqday xilkaad u dhiibtay
Ka baydhay ujeedadaada
Ku boobay adoo sabool ah
Ku wiirsaday baaba'aaga
Adoo bogan waayey taada
Ninkii u buseelay raaxo
Huwaday bulbushii libaaxa
Buruudkiyo shaashka qaatay
U booday cirkaa dusheenna
Bilkeeday laboontidiisa
Buurtuu koray waarin mayso
Heddiisana baajin mayso
Kub iyo bawduu ka jabi

Shantaana umal fool bashiishtay
Berdaanka xusuusta ii dheh

Bulshooy adigay boqraday
Beerkayga adaa gogladey
Bogeyga adaa huwadey
wadnaha adigaa barkaday
bishmaha adigaa furfura
Markii lagu bililiqaysto
Markii baaqagu yeedho
Ayaan boholyoow gabayaa
Dareenku baraarugaa

Bulshooy adigay boqrday
Adaa bili igu shakalay
Baruudka adaygu xidhay
Haddaan ahay wiil bir kulul
Burjiga adigaa iska leh
Badheedhka adaa i faray
Dagaalka adaa i baday
Belaayo haddaanay dhicin
Dantaada haddaan la bi'in
Haddaan baradaadu guban
Miyaynu is baran lahayn

Haddaan wanka badhida weyn
Baraarkana loo qalqalin
Ninkii cunay booligaaga
Haddaan buro loogu darin
Saboolka haddan la badin
Haddaan boqol ruux la korin
Dhulkii beeraha lahaa
Haddaan basanbaas ka dhicin
Bal iyo xaab laga idlayn
Dadkii qabay berisamaadka
Haddaan badhax loo shubshubin
Barwaaqadu tuugsi noqon
Haddaan badar loo kaltamay
Biyaha sixin looga dhigin
Basaasta ninkii huwaday
Badhaadhnay haddaanu oran
Naftiisana been ku furan
Miyaynu is baran lahayn

Haddaan waa kuu beryaa
Bayuur iyo ummal ku tarin
Haddaan berritiyo sed maqan
Busharaa lagaaga dhigin
Baxnaanadu kugu adkaan
Haddaan sida Baar-caddaa
Baloolliyio badowyaley
Naftaadu ku ciil belbelin
Qabiilka haddaan la bilin
Haddaan boodhka laga tuntumin
Haddaan is bahaysigeenna
is biirsiga wada-jirkaaga
Budh iyo xoog lagu furfurin
Bartaada haddaan la dhicin
Bukaanka haddaan la nicin

Haddaan bogso lagu daweyn
Miyaynu is baran lahayn

Barbaarta haddaan la layn
Billaawuhu dhiig matagin
Ninkii ku bud dhigi lahaa
Haddaan baqayuhu ka lalin
Halyeyga badbaadadaada
Haddaan bahaluhu ku shirin
Haddaan bir ma geydadaada
rasaas loo berentensiin
Waraabuhu baan ka dhigan
Baroorta qofkii lahaa
Haddaan u rogan bil-khayr
Belaayo xijaab ka dhigan
Wixii hadhay baylahdaada
Haddaan buntukh loogu talin
xanuun lagu baraq nuglayn
Nin bayr lihi salow ku gelin
Miyaynu is baran lahayn

Basaas iyo oon dartii
Haddaan dhulku baali noqon
Haddaan sida bagagidii
Banaadir indhuu ka nixin
Bariiso haddaan la qixin
Boqoolku is daba taxnaan
Bugaan bugtu gelin Xijaas
Badroolka haddaan la yu'an
Hablihii boqorkiyo dhacalaha
Baftada lagu wada yiqaan
Haddaan baxsadkooda dheer
Baxreyn laga soo qab qaban
Haddaan boqorrada Carbeed
Amiirada baalka xidhan
Kun jeer baryo loogu tegin
Miyaynu is baran lahayn

Haddaan bari ina qalayn
Haddaan bogox ina fantayn
Beelahaageheenna yaal
Haddaynaan buro ku noqon
Tukii baallaha caddaa
Adduunyadu baadideenna
Bannaanada kaga xeroon
Boogteenniyo dhaawaceenna

Haddaan baga laynna odhan

15. Ceel Walwaaleed

[Kor_U_noqo](#)

Wahe dhalashadaadaan

Farxad waalan gaadhoo

Weedhkiyo dabaylaha

Ama weriyahaagii

Goortaan waraystaa

Werwer ii dhammaadoo

Wahab layga qaadoo

Lugtu weerar mooyee

Wahsigii illowdoo

Wadar iga lib-haysaan

Wiil curad sidiisaan

Wanan kuu bireeyoo

Waayeel duceeyyaan

Wacayoo u yeedhee

Walqashaadii maadaa

Cunay waaxyaheedii?

Weger iyo ka waaweyn

Tani waa ka waasacan

Hadday ceel Walwaaleed

Ku go'aan wadaamuhu

Waan-waani dhacantee

Wadnahaan farta ku hayaa.

Inkastaanu weydeyn

Waranlahaa ilaashaa

Waadaasha xooluhu

Iyadaa waraabaha

Wehelkeeda mooddoo

Woohowda diiddee,

Waddo halaq nin moog baa

Waabay ka leefee,

Wed hadday ka nooshahay

Waageed ha gaadhoo

Waxaraaha raacdaan

Wakhti kuugu simayee

Goormaad wadaadkiyo

Weliyada sidoodii

Ii waaninaysaa

Wacdi ii furaysaa

Werdi ii rogeysaa

Weger iyo ka waaweyn

Tani waa ka waasacan

Hadday ceel Walwaaleed

Ku go'aan wadaamuhu

Waan-waani dhacantee

Wadnahaan farta ku hayaa.

Isla-weyn qabkeedaa

Wiyil aan jaraysnayn

Ugu wadha maqaarkoo

Lugta webi u geliyee,

Haddaan weel gun laga tolin

Waayaha adduunyada

Xog-ogaal la weydiin

Ruuxii gu'kaa weyn

Lagu odhan wax ii sheeg

Taladaadu wiilooy

Dalab waayi maysoo

Qofna waari maayee

Mudanaha walaalkaa

Haddii weerar lagu dilo

Isha lalama waabtee

Weerkiyo baroorta

Dadka lala wadaagaa.

Weger iyo ka waaweyn

Tani waa ka waasacan

Hadday ceel Walwaaleed

Ku go'aan wadaamuhu

Waan-waani dhacantee

Wadnahaan farta ku hayaa.

14 . CAJEB

[Kor U noqo](#)

Cajebey cajiibeey

Cawo iyo ayaaneey

Caqligaad xadaysaa

Caku barashadaadii

Iyo caabuqaagee

Sida faras cag fududoo

Cadda-horor yaqaannoo

Gulufkiyo colaadaha

Ninka lihi cad-goostaa

Raggu kuu cugtamayaa

Anna caashaqaagaan

Hadba weel u culayaa

Cimri-dherer hadhkaagaan

Riyo kula caweeyaa.

Dhulka oo cagaaroo

Cosobkii dul-saarrraa

Isagaan car-jabin weli

Cabbanaan daraaddeed

Ciidda hoose raantiyo

Kula ciiray foooddoon

Cagta meel la saaroo

La cuskado lahaynoo

Calcalyada xareeddii

Halka godan cuslaysiyo

Fiid-cawl horraantii

Cirka oo daruuruhu

Midab wada cillaaniyo

Ku dhigeen canjiidaha

Xilli ay cadceeddii

Dhar cashmiira xidhan tahay

Sagal caasha saaraad

La wadaagtey caanoo

Haddaan caawo kale jirin

Cidi kaama garateen

Geed cal iyo buur dheer

Carro-hodan ku yaalloo

Cokanoo irmaanoo

Dhirta kale ka caynoo

Cimilada agtiisiyo

Rugtu qurux ku caan tahay

Dusha sare caleentii

Laamaha is-celisoo

Hoobaan casuus lihi

Cartamayso dhinacyada

Ubaxuna tin iyo cidhib

Kaga dhigay cabbaadhyada

Shimbiraha ka ciyayaa

Intay heeso curiyeen

Isku camal wareereen

Dabadeeto carashada

Markii laysku cayn go'ay

Isu ciidan doonteen

Halcabbaara goortay

Isu calan walleeyeen

Cadho kala maqnaayeen

Cadcaadiigsi geedkii

Ciddiyaha ku qariyeen

Codka luuqda heestiyo

Carrabkoodu kala tegay

Carcaraha is daba maray

Cudur jirey ku baaba'ay

Dhallin caana diiddoo

Guryihii ka caagtiyo

Cadraddiyo barbaartii

Sida goob ciyaareed

Ugu soo carraabeen

Calaf waa halkiisee

Hadallada cawayskaas

Ku calmaday u badan tahay

Carshigaa nasahan baad

Biyo wada cabteenoo

Haddaan lay cadaabayn

Rabbi ii cadhoonayn

Dadku in ku caashaqo

Madowgiyo caddaankuba

Ku caleemo saaraan

Sow kuma canaanteen

16. Daalacan

[Kor U noqo](http://ibmaal.com)

Maansadani waa maansadii labaad ee
silsilladda Deelley ee uu Gaariye
Bilaabay.

wuxu yidhi Hadraawina:

Ma da' furin ogalkay
Xaska dabada maan gelin
derejada ilhaamkiyo
hibadii dalaysnayd
uma dhiibin duudduub
Weli Dalawadaydii
Doobigeedi may dhimin
Dibu-dhigasho mooyee
Wax is doorshey may dhicin
Afartaa xan durugtiyo
Danni jira wax sheeggii

rag hadduu dagaal galoo
Danta guud xilkeediyo
U dareero fuullaan

Ashkir deeddan badiyaan
xakamaha la doontaa
Duullaanka kama hadho

gaarriyoow dugaalkiyo
Shaxda Delebka taallee
Daawashiyo cayaarba leh
Sirmaqabe ku diirsaday
Aniguna hog baan degey
Digba waa digteedee
Deelleydu waa laba

Afartaasi waa duud
Arrin wadata diirkeed
Dulmar gabaygu lee yahay

marka dooddu kulushahay
daldaloollo muuqdaan
Doogashada qabiilkiyo
Dacar iyo ladh soo kaco
Nabaradu dillaacaan
dadku kala qaloodaan
Marka dhidar ku daadego
Booraan dahsoonoo
Hilbo laga diqoodoo
Damac-beelay yaalliin
Dabadeedna uuskiyo
Duufkiyo xumaystii
debedda ula soo baxo
Dadku shaamareeraan
Neecaw delleganoo
Doorsoontay uriyaan
Waxan ahay dareenkii
Noqon jirey daruurtee
Sidii roobka di'i jirey
Dalka wada dhammayn jiray

Indhaweyto daaf iyo
Cudur daansha socodoo
Duulduulay baa jirey
Daacuunse maahee
Asal-tira-ma doorshuhu
Duraygay abuureen
Ma og tahay nin doorkiyo
Inta neceb dir sooceee

Derejeysa qarankiyo
Durdurrada aqooniyi
Qalinkiyo Dawaadiyo
Deelleyda curatiyo
Innagaa ka daba tegi
Durbaankay tuntumayaan
Dawankaynu sidannaa
sida danaba u baab'in
Dugsadaha qabiilkiyo
Dib-ka-naaxa shaac baxay
Diga-rogashadeennii
Iyo dawladnimadii
Dib inay u celiyaan
Qorshahayga kuma darin
Nin kastaa ha duudsiyo
Ama dala'si haw xado
Ama duurka haw xulo
Ama dabinno haw dhigo
ama duhur ha weeraro
Ama damac ha dhaafioso
Gobannimadu waa degel
Dayax iyo iftiin nool
Dumimeyso weligeed
Anigaa dabka u sida
Dal-jirkeedi baan ahay
ninka xagal-ka-daaciyo
Goldaloola iga hela
Isaga iyo digtoonkii
Anigiyo dagnaantay
Taariikhdu duuggeed
Diiwaanka qarankiyo
Wixii deyn cad ii qoran
Dirirtiyo rogaalkay

Dahabka iyo maartiyo
lacag aan Dur wadanoo
Laba daabac sidatiyo
Dalaga iyo beeraha
dacaalada Shabeelliyo
webiyada dugsaniyyiyo
Danbarsada labeentiyo
Dirirradu habaaskiyo
Dusha sare ka maydhaan
Daarahan casuustaleh
Kolba midab la doortiyo
Diibka lagu mariimee
Shanta Datsun yaalliiin
Hanti aan dal dheer iyo

laga keenin dibadaa
Karti iyo dedaaliyo
dardar lagula soo bixin
Duullaanna loo gelin
Duco waalid soo hoyn
Carshigana ka soo degin
Deeqdaa la yaabka leh
Ninka weel darsanayee
digashada saboolkiyo
Ku darsaday badheedhaha
Miyaan eedi daba ool
Godobtiisu dedanaa

Bulshadeenu waa duul
Daacad iyo xishood badan
Dun xariira weeyaan
Cidna uma darraadaan
Dar Allay ku dhaqantaa
Dareen waw dhegweyn tahay
Ogow doqonse maahee
Qofka maamul dalabliyo
Dabbaal-joogto hoosiyoo
Dibindaabyo ugu maqan
Degdeg uma tilmaamaan
Nabar kulama duulaan
Dib bay ugu muddaystaan
Dulmigiisu waw kayd

Afartaa dun quruxliyo
Diillimaha Biciidkiyo
Dildilaha farshaxankiyo
sida delebka ma dhigay
Mid kalaase ii dihin
weli dooddu ii furan

Maansadan dabayshiyo
Duufaan sidiisii
Dalandool u socotee
Dalladii qabiilkiyo
Xidhan waranki deyllaa
Laga furay daboolkii
lagu gado dukaamada
Miyaan xeer dabbaaliyo
Sharci laba-dibleeyiyo
Dar u qaybsan loo hayn
Toloow daaya yaa yidhi

Duumadan xanuunka leh
Kuwa luuqda daba dhigay
Denbi miyaanu qabanayn

Dulucdiyo ujeeddada
Runta aan u daadego
Ducda hadalku waa hee
Inta gaajo doob tahay
Derbi tahay laxaad weyn
Dufan-jecesha ururtyo
Dibna-leeftatarantee
Doorka maanta soo baxay
Dabatadu sad roon tahay
waxa yaal daldalayaan
Danyartiyo saboolkuna
Diingaraaro jiifaan
Dadku kala sarreeyaan
In qabiilku dabar-go'
Ama dumo ha eegina
Cilmi diidayaa jira

Deegaanta noloshiyo
Darantiyo samaantana
Ninkii doonayoow taas
Daw loo maraa jira
Umad yahay daryeelkaa
isku duubnidaa iyo
Adigiyo dedaalkaa
Dawadaadu waa taas
Dhan hadday ka debeedana
Gabbalkaa dam weeyaan
Ma dardaaran baa hadhay
Deexashada tusaalahaa
Ama talada deeqda ah
Miyaad dood ka leedahay

Geenyadaydi Daalacan
Dabar saari maayee
Dibso aan idhaahdoo
Dagagara ayaamee
Sulmakii darbane mee
Dalandaliska Naylaha
Doonnanteenan bogorka leh
Deelleyda baaqa ah
Darka laaska beeshiyo
Duunyadu isugu timi

Dalbashada wadaantiyo
Adaa doojinteediyo
Haya dawliskeedoo
Dulqulaalka xanankiyo
Dogobkiyo Huuddiyo
Waxa tahay Bir-daaqeen
Ardaydiisa dooddiyo
deeqsiiya hadalkee
Sangahaagi Doolaal
mar labaad ha dananee
majaraha u sii daa
Sheekadu ha durugtee
Dawi Maxamed Xaashoow
Aniguna ku dayashada
Haddaan dayro kaa dhigo
Anaa daawadii furay
Waa innoo dantaas guud
Deelka-xeel-la'aaneed
Carrab dalab-la'aaneed

--19.Daalo

[Kor U noqo](#)

Daaloo korkeedii
Figta iyo daruuruhu
Isku soo durkeenoo
Ceeryaamo daahii
Ku dallaalimaysoo
Dirir gaaxdey mirayoo
Todobaad ku da'ayoo

Danabkiyo hilllaacii
Isu daba mareenoo

Onkodkuna dayaankii
Dhulka dakharo yeeloo

Casar gaaban daadkiyo

Durduradu kulmeenoo

Isku soo darmeenoo

Isla dulundulceeyeen

Jarar moosa dumiyeen

Hadba daw samaysteen

Shinbiruhu mar duuleen

Marna soo degeenoo

Damaloo dhan qariyeen

Dananka iyo foorida

Darandoori heesseen

Dayaxiyo cadceedduna

Dacallada ka joogaan

Isha daawanaysaa

Kola daali maysee

Bal aan daaha aan rogey

Halal kale ku sii daro

Dal ahaanna waa gobol

Dullo iyo baannanba leh

Badna way la deris thay

Duni weeye cimiladu

Dardarteeda dhigatoo

Waxa loogu daray taas

Inta qurux u damac roon

Cirku dooba kama dhigo

Degmo weeye hodanoo

Dooxooyin madhaxliyo

Deegaan ma guurtiyo

Ilo wada darrooriyo

Doog aan is dhalan rogin

Dayib geed la magic baxay

Dahab hoosta yaallaa

Dalag looga dhigayoo

Cudur kama dilaacoo

Dulin kama abuurmoo

Dabar-gooye kama dhicin

Waa degel qabow oo

Qorrax diib is marisoo

Jidhka aan damqayn baa

Loo soo deldelayoo

Dadku kuma gabooboo

Nimankii Darwiishkii

Kula jiray dagaalkoo

Weli doob la moodaa

Birta daabka haystoo

Gala duullinmaadkoo

Iyagaa dorraatiyo

Taariikhda duuga ah

Dhul fog looga doontaa

Duunyadiisu waa geel

Daran iyo tigaad cuna

Ido deexda lagu dhaqo

Ardo lagu dabbaal degoo

Carro weeye dihinoo

Dirka magac ugaadheed

Lagu soo dareershoo

Farow iyo dibtaag baa

Derrimaha ku fara badan

Cawl-aan didaynood

Cidi aanay dilinoo

Qofna aanu dabannoo

Dibindaabyo aragoo

Dannigii ka ba'ay baa

Dugsanaysa xoolaha

Dad ahaanna waa qaran

Waa duul is wada dhalay

Qalo iyo dir sooc ma leh

Dab dhexdooda kama huro

Weligood ma diriraan

Isma doca-doceeyaan

Dumar kama baroortaan

Dooxatiyo wereentiyo

Budhcad duusha kuma maqal

Daandaansi ma oggola

Xumo uma dulqaataan

Nabaddana ma diidaan

Deeq kuma masuugaan

Doodna waa yaqaanniin

Diricyaa ka kacay badan

Damdamtiyo mashxaraddiyo

Sacabkana ma daayaan

Danna kama fogaadaan

Nin dabali wadatoo

Waxaan ahay dalxiis iyo

Doolaalo keentoo

Deg-deg baa I soo galay

Dibna waan u kacayaa

Dunta gabaygu leeyahay

Kama xulan hal-doorkii

Dulucdiina kama bogan

Balse daymo halacsiga

Kolley doorkan manta ah

Halkaas aan ku dagagaro

21. Daryeel

Markaan daaftha hoosiyo
 arko daymo-bogashada
 ararha la daadshiyo
 dhirta lagu daleeyiyo
 waxa buuro daah wayn
 lagu daabay ciidiyo
 bado laba dibleeyaa
 ishu damac i gelisaa.

Markaan daawashada guud
 dayixiyo cadceediyo
 dildilaanka fadadkiyo
 onkodkiyo dayaankiyo
 danab laba dhacaayiyo
 dardaraa hilaaciyo
 arko hogol darroortaa
 runtu igu duxdaayoo
 derejada Ilaahay
 dib usoo xasuustaa.

Haddaan doogga cawskiyo
 deegaantu saarayn
 dhulku duug ma yeeshen
 dihaal mareebeen
 qofna kuma daneysteen
 Rabiyow dushiisoo,
 dunidaada eebow
 adigoon cid dirranbaad
 todobaad ku dadabtoo
 iyaddoo dambarisoo
 sida doonan gabadheed
 inta timaha loo dabey
 dunta lugu afmeershaa
 laga furey daboolkoo
 dalagkaad ku beertaa
 ninba weel darsanayaa.

Inkastuu qof diintiyo
 dar illaahey jecel yahey
 labadaan af yeeshaa
 koley waa dambaabaa
 hadduu kaa abaal daro
 dadka kaad u roon-tahey
 adigaa dul qaatee,
 Rabiyow hanugu dumin
 cirka duudka weynoo,
 Rabiyow aannu nala degin

dhulkaan aanu daaqnaa,
Rabiyyow hannugu didin
bahalaha derderanoo,
Rabiyyow hanugu dirin
dabeylaha cartamayoo,
Rabiyyow hanugu dirin
duufanadaadoo,
Rabiyyow hanugu darrin
durdurada rogmanayoo
Daad xoor hanaga dhigin.

Rabow duunyo nool baan
ka awoow dugsanayoo
dibnaheygu caaniyo
dux baruurleh mooyee
uma baran wax doorshee,
Rabiyoow diraaciyo
jiilaal dab-kululoo
dibad joogta cowshiyoo
dabar gooya xoolaha
Dibirtooda naga hay
Raboow roobka deyrtiyo
guga doogsintiisiyo
Dirirada xareedaa
dacalada hanaga marinee.

Rabow duumadaadiyo
inta cuduro duushee
Docwareenka feedhaha,
sambadada dalooshiyo
Dacuun hanugu ridin.

Rabiyyow dagaaliyo
dabley gaatamaysiyo
doofaarro badan baa
musduleedka joogee
kuwa diidey nabadiyo
belo laga ducaystiyo
manaxaan hanoo dagin
duulaan hanagu jebin.

Rabow dowladnimaduna
kuma iman dalxiisoo
doorroonayaal baa
u daldaley naftoodoo
dumar baa hugoodiyo
dahabkii u iibshoo
Doondoonee
dhiig baa ku daatee,

Rabow dawlad curatoo
ubadkeeda deeqdoo
dakhrada bogsiiyo
dawa la isku baantiyo
ka dhig malabka doocaan.

Rabiyyow dirkeygii
gobolaa dambeeyoo
u dib jirey caddaawoo
darrayada gumeystuhu
daran-doori lagu dayey
rabiyyow ka soo daa
Dibin-daabyadoodoo
shanta dagal isu keen.

Rabiyo dadkaygana
danwadaag isjeceloo
darjaysa qarankiyo
bulsho laga dabqaatoo
Carro Edeg ku dayatiyo
ka dhig ul iyo diirkeed.

Rabiyyow dugaalkiyo
dugsi waa dhul hooyee
dibad ruux u sahan tegey
duli waayi maayee!!
nin da'diisa tuugoo
dawarsadey asaagii
doqoniimo weeyee!
dalkayaga Ilaahow
dhoregiyo daryeel iyo
Wax nadeeqa nagu sii.

Rabow doodda akhiro
marka ay durbaankiyo
dawanadu is dhaafaan
dadku kuu yimaadaan
deryka soo fadhiistaan
rabiyyow hanagu darin
inta aad ku digatee
u dareerta Naartoo
labadaada daraarood
rabiyyow ta door roon
Kuwa dagaya naga yeel
Amiin Allahayow
Amiin Allahayow!!!

22. Deyn maayo heesta

[Kor U noqo](#)

aabtu way hugmanaysaa
 Afku way hud-hudayaa
 Hadal buu I leeyahay
 Anna waan hor joogaa.

Wax la hado shil bay roon
 Wax la helo lib bay mudan
 Wax la huro naf baw culus
 Wax la hubo wed baa jira

Senge hoohadaa baxay
 Habaqlaa ka daba tegey
 Inkastay habaaskiyo
 Ka dhergeen huq iyo ciil
 Hafashada asqoobeen
 Boqol jeer hungoobeen
 Weli way handanayaan.

Ma hillaabni laan-deyr
 Ma hagoogni waabay
 Hagar-daamo kuma jiro
 Hurin diiddey nabaddiyo
 Wadar ii heshiisoo
 Huminaysa dhagar baa
 Hubku iigu tuman yahay

Sacabkiyo haloosiga
 Hogolaha ku soo degey
 Haradiyo jidhaamaha
 Waxan hooyi-waalaha
 Ugu shubay hadhuubbada
 Dadku inu hamuuntiyo
 Kaga baxo harraadkee
 Hilin kale in lala maro
 Ama hawdka lala xulo
 Haanraawe daba galoo
 Foolaadka kala hadho
 Hororradu bakhtiistaan
 Hiyigayga kuma jirin

Hiirtaanyo lagu dhacay
 Haaraanku fara badey
 Higil iyo faq dheeraa
 Huradadii la deyi waa

Habar wacasho lays gurey
Hebel hebel canbaaree
Hebel kale ka marag dhigey
Nin hayaanka beeshiyo
Danta guud ku hawshoon
Hafarkiisa lagu dhaqan

Hilbo ceedhin lagu waab
Ninba harag u saynsaab
Hataq madaxa loo geli
Hoosaaso lagu qaley
Beladiila halabsaday
Hugunkeedu dami-waa
Nin hinaasay deyn-waa
Hibashada qumbacashada
Hengeshiina furi-waa

Hor Allaa la tegayaa
Wax hanbaysta baan idhi
Garta hubiya baan idhi
Runta lagama hiishee
Xaqa halacsadaan idhi
Hawraarsan laga waa
Haye way ku adag tahay
Wax hallaaba mooyee
Wax hagaaga ma oggola
Qaska way horseedaan
Xanta waw hiloobaan
Guusha ay hufnaantiyo
Si haboon ku waayaan
Xisti bay ku hooyaan
Hunguraa wax lumiyee
Hawadoodu kama foga
Haasaasa maalmeed
Murtidoodu huubiyo
Hal-dhac bay u badan tahay
Ma karaan hinggaadiyo
Halxidhaale toolmoon

Haamaha gun-dheerta ah
Hilaygiyo lingaxa sudhan
Ma helaan sarbeebleyo
Isha hogga-tusaalah
Sugaanta hodanka ah
Hindisaha aloonka leh
Ereyada hal-doorka ah
Hab kalay u weriyaan
Hawraar nin tiriyoo
Hanaqaada ma oggola

Ninka hooto-dhegaley
Nabar hoos ka tuuroo
Dadban igu halgaadow
Hangaraarac baan ahay
Lugo habay hal iyo laba
Kuma hadho tummaatida
Dabka aydin huriseen
Hakin maayo socotada
Hoogaansigaygiyo
Hebednimada guudkiyo
Hayal-samida muuqiyo
Haaheyda malabka leh
Ha ku dagan sabaalah
Hayin aan la raranoo
Lagu qaadin heeryoo
La hoggaansan baan ahay
Hamrashada asaaggey
Hooyaday iguma dhalin
Fula-guulka harawsiga
Hanjabaadda kuma dido
Hataqaha si dalagta ah
Haadaanta kuma jabo
Dabin haad ka roor dhigay
Yaan hilaaddu kaa lumin

Halla waa ogeysiis
Inta hoogga dacarta ah
Ku halaan-halaysaay
Hunbanida is gurataay
Ladhka soo hinqanayow
Nin haadaafa lama odhan
Haybta nolosho kaa xidhan

Nin habsadayna kama tegin
Himilada adduunyada

Nin la hago xil kama dhicin

Aniguna hed mooyee
Inta hibada Eebbiyo
Hawraarta maansadu
I hareera yaalliin
Hal-abuurku ila jiro
Hiyigaygu nool-yahay
Hammigaygu shidan yahay
Hanku igu lammaan yahay
Waxa aan higsanayaa
Dhul of iiga hirayaan

Haasaawe furan yahay
 Qodob laga hadlaa jiro
 DEYN MAAYO HEESAHA

Hollashada mijiiraha
 Nin hannaanka gabayada
 Hanan waayey naaskow
 Hashu waa ammaanee
 Haaneedka sii daa

Hogga aad dabosheen
 Halistaa maleegteen
 Shilka aad habayseen
 Habbisada falkiinniyo
 Isla hela awaytida
 Habaarkiinnu ima karo

24. Dibed yaal

jibmaal.com

[Kor U noqo](#)

Deelley karaankeed
 Inkastaanay duuduub
 Demmanaha wax ugu odhan
 Hadalkana u duur xulin
 Ama daaqsin geel marin
 Doc qudhay shifeysee
 Dhanka kale ma daaweyn
 Nin sharaystay kuma duxin
 Dhego debecsan kama helin

Ma hirgelin dabuubtii
 Dooddiina lama garan
 Ama waa la dala'sadey
 Lama baanan doogtii
 Dakharkiina lama dhayin
 Wuu sii darsanayaa
 Daldalookii sii korodh
 Daba-keenna faalkii
 Ku dayow xiddigiskii
 Dugtey xeegadiisii

Dildillaaca maraddii
Wax la sii daneeyo
La dugsado ka weynaa
Misna deylo bixisada
Dhaw dhawdu kama degin
Gaariyow dabuubtiyo
La dardaarankeenii
Doolaalo dheeraan
Dira dire ka soo qaad

Dabaqyada dhunkaasha ah
Ninkii duubi kala baxay
Durba soo rogaal celi
Dooraalayaashii
Weli ways dalbanayaan
Damac iyo hungurigii
Sii durug hankoodii
Darka laysu mari waa
Xaajada delleganta ah
Weli dawliskeedii
Dandan buu ku dhacayaa

Qalinkiyo dawaaddii
Weli ways dul-yaalliin
Dul-fiqarna lama dhigin
Qubanaha la duudsiyey
Isagana dagaal faran

Daanyeerku laan buu
Weli dacalka haystaa
Bahal ceedhin deyn waa
Anna waxa la ii diray
Daaraanta godobtoo
Nabarrada damqanayaan
Hadba dacar ku noolayn
Ilaa daayin abidkay
Dawankaan ruxruxayaa
Falla waan ku darayaa
Marka doobi buuxsamo

Intaan deebshay gaawaha
Danbarsaday irmaantaas

Adigaa hal-doorkiyo
Suugaanta derida leh
Dir ku kala kexeyeyoo
Midba dara-dhigiisiyo
Dhirta looga diiriyo
Dillo ugu abtiriyoo

Dantu waxay u magan tahay
Darka fayl is dhaafiyo
Daran-doorri shubidee
Inta aynu dirirtiyo
Dood wadaagga leenahay
Dabra celinta xeeshiyo
Shax dalaynta togoshada
Hindisaha godkaan dego
Ku danbee Rashiidow
Jire waa ii duufaa
Jarta haygu sii deyn

Intaan deebshay gaawaha
Danbarsaday irmaantaas

Wax la yidhi nin dooloo
Beryo dibada meeroo
Dani baajin weydaa
Caal waa dib ugu kacay
Degelkuu cid ku ogaa
Fadalkiyo durduradii
Wuxuu dacal ka soo galay
Dooryaanle waagii
Didibkii la oollaa
Daaqsin buu ka halacsaday
Dayr-dhaaf nin jiilaal
Shitay dogobbo waaweyn
Waxa duunka hoosiyo
Damaciisu kula faqay
Ninkaas daartay xaabada
Wax u dagamsan baa jira

Lugihii degdegayuu
U duwadey dhankiisii
Isla doonasho Illaah
Doobku waa walaakii
Waa ninkuu dad iyo maal
Dummaddiisa kaga tegey

Durba laysku soo bood
Degdeg laysu gacan qaad
Wuxu yidhi "bal soo durug"
Hadalkana I deeqsii
Marmar baan daraaddiin
Degdeegiyo kalgacalada
Odhan jirey ma duushaa
Meel bay dalooshoo
Dal tabyaa I haysee
Duni waa ku dhaqannoo

Dareen lagama waayee
 Degmadii ma nabad baa?

"wuxuu yidhi Dareen ma leh"
 degmadana shil kama dhicin
 dadna waa fayow yahay

kuye "dooddigaygii
 dardartaan u yeellaa
 imminkaan debcinayaa"

ninba dabada meel saar
 warku sii dabayl raac
 laysu daaddeg toyashada

Wuxu yidhi "hal ii daran
 Goreygii dufka lahaa
 Ma rakaatay doobtii
 Shinbiraha ma didiyaa?

Wuxuu yidhi "ku daayaa"

Maxaa daarey buu yidhi?

Wuxu yidhin "dabaalkii
 Lafii Daabbad qaarkood
 Sow duleedka kama helin
 Duf ku bexe wedkiisii
 Doqonniino gurayaa
 Nacasnimo daldalayaa
 Dabadeeto eedyaa".

Wuxuu yidhi dul-badanii
 "doonnidii la raran jirey
 ma nafbaa ka daydeen
 mise wuu dibboodoo
 dugaag caydha baa helay?

Kuye "daayinkiisii
 Denbi dhaaf ha siyee
 Sawti duugti loo qalay
 Ducadii adoogeen"

Wuxuu yidhi "duqeennii
 Degta inagu sidi jirey
 Isaguna ma dubuq yidhi?"

Kuye "seben ummulo doox

Dabayaqaadiisii
 Intii aan duqduba hoyan
 Dabra weerar nagu dhacay
 Duullaan ku dhimayaa."

Wuxuu yidhi "ma Daadana?

Kuye "daad la orodyaa
 Daaddeys ka xooryaa
 Intaan danabadaaddii
 Ubadkiyo durriyaddii
 Dahrigaaga laga jaray
 Subax keliya duudduub
 Lagu darin xabaalah"

Wuxuu yidhi "dabayshaday
 Dayaxay madoobaa
 Gabbalkay dam weeyaan
 Da'yartii cuddoonayd
 Iyagana docdoodii
 Ma daleel bannaan baa?

Kuye "duumo xaaqdaa
 Intaan Dahabadaadii
 Duulal raacay loo tiring
 Iyagana ka daba gee
 Wixii aakhiraw degey"

Kuye "Dahabadaydii
 Iyaduna ma duug baa
 Maxaa loogu daw-galay?"

Ma dumaashiday baa?
 Kuye "waaban daalee
 Sawtii Duleedow
 Daandaansi keentee
 Jin dagaagay maagtee
 Aqalkii ka dumisee
 Lagu helay danbiga culus
 Sawtii la doorshee
 Dalandoolli laga dhigay
 Intaan xoolo dabar go'in

Duugowyey xiisii
 Dirga waayey hadalkii
 Indhuhuna is daydaye

Wuxuu yidhi "dad yaa hadhay?
 Maxaa duunyo weli nool?

Kuye "duunyadeennii
 Daratiyo kud weydii
 Dadna waa anoo qudha".

Duleedoo aqoonsaday
 Inaan guul danbaysoo
 Lagu diirsadaa hadhin
 Ayaa daymo murugo ah
 Dibno jiitamaayiyo
 Deelqaaf ku yidhi ciil
 Danab iyo warjaaf iyo
 Daacuun ku kala goo!!!

Reerkan daaha loo rogey
 Dubbihii Illaahay
 Darandoorri ugu dhacay
 Dam daguugan laga dhigay
 Miyaad guul darraystow
 Nabad iyo dardaan iyo
 Igu tidhi dereen ma leh
 Wawa duur-xulkaagani
 Kaa daarran yahay sheeg!

Dibadyaal kal adakaa
 Naxariisi kuma duxin
 Jidh dareen umaba dhalan
 Damqashada walaalkii
 Weji duban ku baabi'I
 Af daboolan kula hadal
 Ma degdegin jawaabtii
 Docdan iyo docdaas dhawr
 Dib xasuusta ugu noqoy
 Mirashada ku sii daah
 Dabkii xaabo saarsaar
 Madax diiran baaqbaaq
 Taataabey dakharrada
 Qosol buu ku yara daray
 Wayska dagagar jiifee
 Deexashuu la soo kacay.

Wuxu yidhi "degmadayada
 Dugsi keliya baa jira
 Diric keliya baa dhiga
 Dersi baanu baranaa
 Dulliga iyo beentiyo
 Doqonniimo faankiyo
 Qoqobkiyo dirsociyo
 Ducadiyo yaboohdiyo

Inta laga diqoodiyo
 Dawersigu ka kow yahay
 Digashadu u mudan tahay
 Marka qalin daraalahaa
 Dilla sheega la cuskado
 Intixaanka loo degoo
 Ka dul dhiga jawaabtiyo
 Doorkiyo wax-garadkaaa
 Inta daadataa u badan"

Wuxu yidhi "degmadayada
 Dibnahaa la cunayaa
 Qosolkaa la deexdaa
 Adigoo il dabayaa
 Dadku inaanay kaa garan
 Misna lagu dedaalaa
 Marka aad Duleedow
 Sidaad doonto weydaad
 Sidaad diiddey yeeshaa"

Wuxu yidhi "degmadayada
 Si dareenka garashadu
 Aanu nooga noqon duug
 Dawrigaan hayin ahayn
 Ma dagmaha indha qaba
 Tiisa waw daboollaa
 Waanu daadahaynaa
 Wuxu daymo boganlaa
 Dulmar bay ku gaadhaan.

Ka dheguu daloolaan
 Daba gala wixii dhacay
 Xanta durugsan heli kara
 Dooca waw gufaynaa
 Deeqsiinta hadalkana
 Farahaannu diranna
 Iyagaa ka door roon
 Dibno sheega godobaha
 Hayska dagamsanaatee
 Yeedhow dam weeyaan"

Wuxuu yidhi "degamadayada
 Roobabkiii ka di'I jirey
 Dirirradu ma baahaan
 Dalka uma sinnaadaan
 Annagaa daruuraha
 Deebaanka haynnoo
 Meeshaanu doonnaa
 Lagu soo dabbaalaa

Dooxaannu seerraa
 Deyr ooda marinaa
 Hogolaha darrooraa
 Marka ay ku daataan
 Deegaan ka saaraan
 Wawa doog ka soo baxa
 Yaa daaqa ma og tahay?

Inta duunyo dhaqatadu
 Docol ruug tidhaahdee
 Markay xaabka daaftiyoo
 Inta dacaydu gaadhiyo
 Daab gaabta laastaan
 Dhirta hoose diirtaan
 Xoolaha dar-leefka ah
 Jeenyaha dul-saaree
 Laamaha duxleyda ah
 Damac fuul ku goostee
 Daamankaan wax sii marin
 Dira waxay haleelaan
 Gawsaha dalqada ku leh"

Wuxuu yidhi "degmadayada
 Ninka ragga daryeelkiis
 Ama duubka sharafkiyo
 Derejada la siiyaa
 Dabar iyo nac weeyaan
 Darbbo waw ma dhaafaan
 Deldelaaddu xeer ma leh
 Kol haddaan xaq lagu dilin
 Denbi meesha kama dhicin
 Deero deero ma hirddiyin
 Sama diidna loo qaad
 Meydka waw baroor diiq
 Dumarkana hugoodiyo
 Diibkoodu waa weer
 Dacar bay ku dhaashtaan"

Wuxu yidhi " degmadaydu
 Boobka way la dirirtaa
 In la duro garsoorkiyo
 In la dumiyoo ma oggola
 Badi waxay danaysaa
 Dadku inay sinnaadaan
 Kefedaha dalooliyo
 Miisaanka dalabta leh
 Wawa laysu dacal sudhay
 Dibindaabyo maahee"

Waa daryeel sida u yaal
 Danyar loogu tala galay
 Si aan laysu daba gurin
 Dulmiguna xaqa u cunin
 Dayaxaannu awdnaa
 Qorraxdaannu daahnaa
 Nuurkaannu damiinaa
 Mugdigaannu daarnaa
 Dabadeeto fulinaa
 Sharcigii dalka u yiil
 Cir da'furay habeenkii
 Dallad baa la qaataa"

Wuxuu yidhi " degmadayada
 Dahab baaanu shiillaa
 Lafta dhagax dixeediyo
 Bir-lab aan dubnixinoo
 Dabcin baannu shiidnaa
 Derbiyaannu fanannaa
 Daaraannu taagnaa
 Digir iyo galley iyo
 Dalag baanu keennaa
 Daacaddaannu beerraa
 In yar oo dalxiiskiyo
 Weriyaha dan-fulintiyo
 Marti daansha socotiyo
 Ragaan lo darraan Karin
 Lagu dararsho mooyee
 Isku dubnideedaa
 Dekedaha la geeyaa
 Duniday u dhooftaa
 Dulmigaannu gadannaa
 Dibadaha ka keennaa
 Waa daba qabsiye garo.

Qabqabtiyo durbaannada
 Daran doorri dhacayaa
 Diihaal ma reebaan
 Dayac beel ma haynee
 Dundumaanu maydhnaa
 Sida ogaxda diinkaa
 Daymadu na korisaa"

Wuxu yidhi "degmadayada
 Cudurrada dillaacee
 Aayaadka diintiyo
 Dadku uu Quraankiyo
 Daa'inkay ka magan galay
 Waaba lagu ducaystaa

Haddaannaan dagaal ridin
Ama ciidan soo dumim
Dawliil ku naalloon
Ama duul xeryo u goyn
Ama keenin daacuun
Ama daadad soo rogin
Webiyada durdurayaa
Jiilaal wax naga dilin
Daba-dheer na salabayn
Diigaanyo nagu dhaban
Miyaa daasadaa madhan
Dirham noogu dhacayaa?

Wuxuu yidhi "degmadayada
Ruuxii la duugaa
Marka laga dareeruu
Dardar soo ceshayoo
Dib u soo dhashayoo
Durba loo mashxaradaa"

Wuxu yidhi " degmadayada
Dadku waxay la yaabaan
Dan quntaa u fara badan"

Wuxu yidhi " degmadayada
Dibida iyo weylaha
Waxa dhala dameeraha"

Wuxu yidhi " degmadayada
Waxa jira Duleedow
Habar doobir kululoo
Dhererkana Dijaal le'eg
Dadabkiyo ballaadhkana
Dhirta daray ka xoog weyn
Dhakadana il dooftoon
Dawo Karin ku leedahay
Mar inay wax dihatoo
Ubad daaddahaysay
Si kastaba u doontoo
Markay ciil dellegantee
Toddobaatan dayrood
Dedan iyo si daalacan
Nafta damac u gelisee
Baryadii ka daashaa
Rabbi deeqsi weeyee
Ducadeedi ka aqbalay"

Da'baa wiil gurracanoo

Falanoo derderanoo
Denbi iyo xasarad badan
Curad guri danbaysana ah
Dirqi iyo si fool adag
Hoosteeda laga deyey"
Iyadoo ha dagantii
Digta qalabka reenka leh
Kaga dannaninaysoo
Demman guulaheedii
U dabbaal degeysaa
Suul-Cayn durduriyoo
Dubur buu ka xulay Hawd"

Damdamtiyo ciilkii
Dib waxaan u dhici Karin
Duqdu sow khalaawaha
Wax kastaba iskuma deyin
Dulucana umay xidhan

Kolba daw shixnadan bay
Sanqadhaha docdeeda ah
Hadba ruux la duushaa
Markay dayma bogashada
Weji dadabka quusta ah
Isha daawisiisay
Qofkaan duud carrale noqon
Daad xoor ku tuurtaa"

Illaa maalintii dura
Sidii bay Duleedow
Xaajadu duduuc iyo
Deji iyo dul gee tahay"

Ninkii dalawadiisii
Duhur geed ka seexdee
Dib jiree habeenkii
Bahaluhu durduurteen
Dildillaaca waaberi
Dalag dalagta raacdada
Ku dul dhacay raqdeedii
Runta Magan is diidsii
Indhahana dib ula noqoy
Ruuxeeda doon doon
Dad kaleeto weydii

Wuxu yidhi " degmadayada
Danbbar laguma maalee
Dar-xumaa ka oloshoo
Dalawadu nin moogow

May gabin dadkeedee
Waxa loogu daw galay
Ninaan daawo xidhinoo
Ilaa dalan-dalkiisii
Doofaaro dhiqi jirey

Duluglaha is haystiyoo
Dibiyada herdamayaa
Dixda ay ku shaxayaan
Waxa damashi weyneyd
Dhirta looga dabar jaray
Durba haysu muuqdeen
Kibir haysu dooxeen
Dacawaa basaastoo
Dufan looga shubayaa

Dooh doohdu waa been
Nin dalaafsan baa yidhi
Waxay daarran tahay waa
Isku didi ibleysow
Mid ahaan duxdiisiyo
Daribtiisa noo loog

Degelkaad xusaysaa
Ma dal buu ka weyn yahay.
Naf adaa u dudayee
Afka sow ma hadal deyn

Kuye "daba-likaalow
Alleylehe dad baa ba'ay

Waxaan doogsin cararkii
Diihaal la orodkii
Habeenkoo dalool tegey
Socodkiyo dawaafkii
Didmo caymadkaygii
Deli iyo jar kala dhacay
Wixii doox rogmanayaa
Igu daray badweyntee
Daad-xoorta iga dhigay
Dalo iyo dir-soor iyo
Waxaan diif la golongolay
Dalan dool u yeellaa
Daalaa dhacaygii
Rugtaan soo duggaashadey
Miyaa ii darraatoon
Ugu imi dardaar werin
Maantana degaankay
Ma Dagaar u guur baa

Iyo diillintii Gurey?

Wuxu yidhi "Duleedow
Dilalyada ku haysaa
Amber iima dihinoo
Intii ay dabayluhu
Hadba meel deleeliyo
Daaddeys ku dhigayeen
Wixii daad mahiigaan
Dal shisheeye kugu furay
Dabataan ku noolaa
Dhaxan baan dugsanayoo
Anba dayro ku ahaa
Dibadyaalla kula baxay
Dooyeysigaygiyo
Dunqulaalka hoosiyo
Digsigaan babbinayaa
Gacma daalis weeye
Dux inaan kala bixin
Malaa daawashada guud
Dunjigaygu kugu filan

Haddaad diidday maandhow
Bal ninkaad u tahay deni
Iyo xaaji soo degey
Saadaasha kugu daray
Isna tiisa daymood

Ninkii duurka caydha ah
Duufaan ku soo ridey
Halkuu daalac heli laa
Markii dayn ku sii go'ay
Intuu duubi quusiyo
Dib u liqay candhuuftii
Dirri-xaradh ku hawshoo

Wuxuu yidhi " dulmanidaa
Misna gacan degganidaa
Aaway dawladnimadii
Iyo doorarkeeddii
Ma dad baan arlada jirin
Ma nin baa daraaddii
U daddaaba xidhantiin
Caku aaran dubatada
Iyo dooxatada baas
Dabar maad u goysaan
Xadhig maa u diirtaan
Dibso maa tidhaahdaan
Colka wadhf ku daydaan

Nafta deeq u bixisaan"

Wuxu yidhi " degmadayadu
Dareen way ka siman tahay
Doogna way gudboon tahay
Doorna waw midowdaa
Libna way ku dirirtaa
Xilla way daryeeshaa
Daba gelisyadiisiyo
Dad-qal way ka adag tahay

Danna way wadaagtaa
Duddadaa u kala rogan
Mana kala dab qaataan
Dadab baa ku kala xidhan
Kala durugsanaantiyo
Digadana nin baa shiday
Dawaduu ku huriyaa
Rag inay ku damiyaan
Dannigoodu farayaa
Gaas bay ku darayaan
Meel daad u baahnayd"

Waxes jira Duleedow
Dibirrooti kulul baa
Dingaraaradiisii
Xaska lagula daatee
Dakharrada la geystoo
Waa daanno culusoo
Rag iskaga danbeeyaa"
Malaa wayla durugtee
Aan soo dabbaalee
Tartan laba ku dirireen
Dahab loogu beretamey
In la seexsho dacawada
Danta laga lahaa waa
Inuu diinku guul helo
Dulmarkiyo ujeeddadu
Dadka waxay baraysaa
In dedaalku wacan yahay
Dhanna dulucda sheekada
Duur-xul baa ku yara jira
Iyo dala'si laga wado
Duqu inaanu dheerayn
Sida loogu daran yahay
Iyadoo ka diimmoon
Dayo moog habaarkaas
Awgiis ma daaree
Isna duubka hibada ah

Doomaarta cawskiyo
 Daristuu ka jecel yahay.
 Doqonniimo lama dhayo
 Hedna lama daweyn karo

Dadka aad ka dhalatiyo
 Dalka aad u dhalatiyo
 Nin la yidhi danta u tali
 Hadan laga dabqaatiyo
 Diric iyo fariid noqo
 Dibin daabyo ku ogow

Duco iyo xusuus iyo
 Duug aad ka dhaxashide
 Xilka daacad ugu hay
 Ha dullayne gaadhsii
 Meeshay daraaddeed
 U galeen dagaakii
 Diiftiyo kulka lahaa
 Dib u dhaca ka maaree
 Dumar iyo rag hawl geli
 Kartidooda deeqsii
 Derjow sugnaatoo
 Guul baa u dagatee
 Alla doori saw kaa
 Darka jiidhay Maaweel!

Waxaan dooddi kaga baxay
 Hdalkana ku daa idhi
 Nin dab liqay Rashiidow
 Dhuxul buu ka daacaa
 Ma darmaanta booddee
 Didday baan u jeedaa?
 Ma daliilka muuqdiyo
 Dhamac hoos ka darartoo
 Is dallaallimaysiyo
 Danbas baan aqaannaa?
 Halka Deyr wakhtigu dhigo
 Dib baa looga sheekayn
 Kaddaraa u magac bixin

23. Dhahar [Kor U noqo](#)

Dhaadmada dareenkiyo
 Dhacdada iyo waayaha
 Ninka ila dhadhamiyow
 Jiilaalku dheeraa
 Dhulka xaabki ka idlaa
 Dhalma deys cirkii noqoy
 Dabka dherigii saarraa
 Dhagxantii bislayn waa
 Inkastoo dhir xoogliyo
 Dhamac yaab leh lagu shiday
 Ma dhadhaab nuglaadoo
 Sida dhaylo suulkiyo
 Lagu goosto dhooshoo
 Hilib laga dhishaa jira.

Dhamme Maxamed Xaashow
 Ina Xaashi Dhamacow
 Dhahar waa ninkiisii
 Garashadu dhibtiisiyo
 Dhaawaciisa weeyaan
 Dhalanteedka beentiyo
 Dhaymihiisu waa faan
 Shilka dhacay ma moogee
 Isagiyo dhanqalantada
 Dhacantaa u kala rogan

Wuxu yidhi "dhibaa jira
 Dadku baahi dhigatoo
 Lafahooda dhuuxdiyo
 Dhugatay la jiifaan
 Arrin aan dhegeystoo
 I dhacaysa maahee
 Waxa aad dhafoorkiyo
 Dhabannada la haysaan
 Maqashay ka dhegalee
 Hadday tahay dhismaa guud
 Ka dardaarmay dhawr jeer,
 Hadal kuma dhabcaalayn
 Dharaartiyo habeenkii
 Dhawaqaqaygu ma hakado
 Waxa weliba ii dheer
 Dhanbaalkiyo wareegtagdu
 Weligood is may dhimin

Annaa guusha dhaliyee
 Dadka wada dhergaan idhi
 Waxa hadha dhigtaan idhi
 Dhux-dhux iyo faq hoosiyo

Dhagar qabe ha joogee
 Weli ruux dhammaysoo
 I dhalliila maan arag

Dhugashada kormeerkayo
 Dhaabaddiyo fagaaraha
 Dadku sacab is dhaafiyo
 Dhag-dhag iyo mashxarad bay
 Igu soo dhoweeyaan
 Dhan kastaba magaalada
 Inta ay sar dheer iyo
 Dhabbo iyo jid leedahay
 Waxa dheeh farshaxan iyo
 Sawir wada dhalaaliyo
 Waxa iigu dhigan faan
 Dhaayihiinu ha arkaan

Dhug u yeesha maansada
 Dhubbad-qaadka heesaha
 Abwaan dhaartay suu yidhi
 Miyaan ruux I dhaamoo
 Lay dhaafsho haysaan?

Dhallinyariyo waayeel
 Dhabba aan u hadallee
 Haddaan dhigo xilkaan sido
 Yaa u dhiibanaysaan?

Dhamme Maxamed Xaashow
 Ina Xaashi Dhamacow
 Kolley buuxsan dhiilkii
 Toban saniyo dheeraad
 Lagu dhurayey ciilkoo
 Lugtu jeeni dhaaftee
 Dhaadashada ma sugaran tahay
 Dhumuc iyo ma xoog baa?

Dhillowyahankan geedkii
 Lagu beeray dhiiggiyo
 Dheecaanka wadhatada
 Dhexda tolow iskaga maray
 Dhirta maw abtiriyyaa
 Sida dhalashadeediyo
 Dhaqankeedu kala yahay?
 Mise wuxuu ka dhigan yahay
 Habartii mar dhooftee
 Doonnidiu la dhacantee
 Badda dheelligeediyo

Dhaxantiyo dabaylaha
 Dhawawalan ka qaaddee
 Iyadooy dhaqaaliyo
 Nafba kala dhaqaaqeem
 Ka dib dhawr ayaamood
 Salka dhigatay ciiddee
 Dhulow kaama kaco tidhi.

Dhamme Maxamed Xaashow
 Ina Xaashi Dhamacow
 Cashaday dhaharatee
 Geelu dhimo hadhuubkee
 Dhaqayiyo galooft yahay
 Rag ka dhoofa baa jira

Dhamac yo hannaan iyo
 Saddex dhaqan wadaagtoo
 Isu dheelli tirantaa
 Dhuuni lagu bislaystaa
 Gaarriyow dhardhaarada
 Kol haddii mid laga dhigo
 Rag dhuyaala baa jira

Maalintay dhanaan tahay
 Rag dhirbaaxo guudheed
 Inta ay ku dhaashtaan
 Kiddigaha is-dhalan roga
 U dhufaan baa jira

Inta qaran dhiskiisiyo
 Dhidibkiisu taagnaa
 Dheeraad nin dooniyo
 Nin ku dhega xaaqiisoo
 Dhacsanaayey baa jirey

Dhederbiga colaaddiyo
 Rag hadduu dhabiiltamo
 Fule dhimashadiisaa
 Dhawr jeer noqnoqotee
 Wax la yidhi dharaartaas
 Ninkii dhiirran geeridu
 Isagay la dhalatee
 Hasha dhaxal wareegtiyo
 Dheeha furashadeedana
 Keligeen dhunkaashiyo
 Dhugtan kama go'aynee
 Haddii laysu jilib dhigo
 Kumanyaal dhigeenoo

Waxba dhawrsanaynnoo
Sida awrka dhaameel
Dhoomuhu gubeenoo
Dhibta kula wadaagoo
Isu dhaarsan baa jira

Dhamme Maxamed Xaashow
Ina Xaashi Dhamacow
Dhidarkuba xabaalah
Kuma dhaadhaceenoo
Kuma dhiirradeen ruux
Celinkara dhawaaqee
Kolkuu meydka dhiilliyo
Dhaqdhaqaaq ka waayuu
Hore ugu dhowaadaa
Dhinacyadiyo feedhaha
Muruqyada ka dheegtaa

Kol hadduu dhawaaqii
Dhicisoobey gabaydii
Dheg ka maqal ha joogee
Lumay dhaqan galikiisii
Sheekadu Dheg-Dheer iyo
Dhoor-doolis noqotee
Gaarriyow dhammaadkiyo
Dhakhso mawgu gudubnaa

Bulbullahan dhabacashada
Ku madhsaday dhallaankii
Lafta dhabarka ka habsadey
Waayuhu dhirbaaxeen
Dhaadhaada taahiyo
Dhuun-yeedhis mooyee
Sida kale u tamar dhigay
Beri buu dhinbiil iyo
Dhuxul daba ka kululaa
Weli lagaga dhawrsado
Xaajadu ha dhabaqdee
Dhabba maw abbaarnaa
Dadka dhiillo culus iyo
Dhakafaar ma gelinaa
Wedka maw dhadhaminaa
Dhagar maw badheedhnaa?

27. Gabar madow

[Kor U noqo](#)

Goonyahaygu waa dhagar

guudkaygu waa xeel
garayskaygu waa seef
guntigaygu waa ciil
gudahaygu waa yool

Weligay gu' iyo dayr
guul oomman baan ahay
hantidayda gawriyo
gabayooxna lgu beer
dayaxay u gudubtaa
anigana gelgelintiyo
garab rarato kama baxo
gadh wadeennadayduna
giddi inan-la-yaal iyo
guur-doonno weeyaan
geyaankoodu waa damac
utintayda lama gudo
gashigayga lama bedo
galladayda lama karo
dibnahaa ka gaabsada
guubaabadayduna
kama foga guraa-baas
Guuguule yeedhii.

Badi waan gadoodaa
Cidda aan galaafataa
guurtidayda weeyaan
anigays gunaanada
hadba waxan ku giirtaa
guuleedka ii kaca
geeddigaygu sahan ma leh
geenyo hadaftey weeyaan
goob-yaalka milicsiga
gabar-gaalka lahashada
gacan haadis bay dilay
iyo laba gar-daymood
gurrantayda bidixdiyo
garabkayga midig baan
midba gelin u jeestaa
ka cabsaday god naareed
jannadana ma geli karo
gooddigooda ku anbaday
duniduna gabaabsiday.

Tiradaa gedmaysoo
i galaa baxaysee

maxaa goolal igu maqan?
dheeshan laygu goobtee
gefka lagu heshiis yahay
mee gar-sooreheedii?
Geeddu xeer ma leedahay?
Mise waa lug iyo gacan
labadaba ku garangari.

Goothu yuu kasoo baxay
guurowga yaa wadey,
maxaa keenay gabayada?
Inaan gabadh madow ahay
cadrad lagu gabbood yahay
malaa waad i garateen?

Sheeko gaaban baa tidhi; -
"Nin ay gaajo haysaa
guri yimi duleedkii
soddoh garasho dheer uu
gabadheeda qabay baa
dhito godollo sheellayd
ugu geysey meeshii.. .
.. Isaguna guddoon yiri,
laysu guud mar toyashada
caanaha gadhoodhaa
inay guura-guuraha
weelka gaararkiisiyo
gunta badi ku ururaan
waa ged lagu yaqaannee,
godankii isugu tage.
.. Isaguna ka geyn waa
inuu dhiilka gororsado
gacantana ma dari karo.
Isagoo xil-gubashada
u daruuray gaashaan
Isma gabe wuxu yidhi; -
"Markii ay na gelayeen,
waa nala gilgilayoo
inta nala gun-dhebey baa
afka nalaku gaacsaday".
.. wadnihiisu galow ma leh
ku gadaangad ceebtii
libintana ku geeraar
xeeshiise lagu garay
murti guun ah laga reeb.

Jiiftada gar-dhaladka ah
waxan uga gol leeyahay
Allahayow gurracanaa

marti goor xun socotood
 gobannimo ku soortood
 kugu tidhi gun baad tahay!

Markii aan garaaddaha
 taariikhda kala guray
 illaa gogol-dhiggiinnii
 galabtaad is-wacateen
 taladana in lay galo
 Baarliin ku goyseen
 Ilaa gooshkan maanta ah
 hadimada i gaadhiyo
 waxaad geysateen baan
 gocahsda xasuuustee
 maxaan reer Galbeedow
 godob kaa tirsanayaa?
 mise gabawar mooyee
 tolow maba garowdaan!

Mxaas gaasas duuliyo
 guutooyin xoogliyo
 gurmud leedda-fuuliyo
 guluf weerar tooxdiyo
 dabley gaatan socotiyo
 geba-geba i saarteen?

Maxaan goor la ssahdiyo
 habeenkoo gabbala-ridey
 laba gelin is-raaceen
 gaaf-meerka socotada
 iyo guura-bahallaha
 geesaaska fintiyo
 galow fooridiisiyo
 galayaxa rasaastiyo
 col gurguuranaayiyo
 gellimaad ku sara kacay.

Maxaad gaadde hoosiyo
 gurrac iyo shirqool iyo
 tabo igu gantooobteen?

Maxaad garan-gartaydiyo
 guryahayga bi'iseen
 Gacal iyo tol wada yaal
 gobol gobol u u ooddeen
 laba aan is-gooyeen
 kala goonni yeeshen

Maxaa laba gudboonayd

midna garabka siiseen
ka labaad u guusheen
isku go'a tiraahdeen

Maxaa wiilal gaammurey
intaad ugu guduuddeen
ha galgalan tiraahdeen

Maxaa Gaanni ciidmiyo
hanad aan gardaadshoo
ku goblamay birayseen
golxobkiinnu ku afuray
maxaa geesi aan dhalay
inta gowrac mariseen
gorgor baahan siiseen
Maxaa inan gashaantiya
gayaxaha ka siibteen
milgadeeda gawsheen
ka xil baxay gayaankeed
maxaad gaari weer xidhan
godol-qaad ku daydeen

Maxaa guul darraystiyο
godadliyo hinaasiyo
Gocor igu habayseen

Giiba sow nin ma ahayn?
Geeskayga bari yimi

Maxaad gacan ku dhiigliyo
gibil kala taboooriyo
garma-qaate dhegaliyo
garac igu abuurteen?

Maxaad good mariidliyo
gungumiyo abeesiyo
goodaaddo jilifliyo
garangoorri socotiyο
inta bahal gurguurtiyo
belo igaga guurteen.

Maxaa gegi dabayliyo
gocodhaley cagaagliyo
galoof iyo candhooliyo
geyi lama degaaniyo
goonbaar habaasliyo
guban lagu asqoobiyo
gaajada rugteediyo
gabno igu tilmaanteen?

Goobtii harraadkiyo
gurigii cadceeddiyo
geedkii saboolkiyo
gudcur maararrowliyo
yaa go'doonka iga dhigay?
adduunyada geddaas faray?
gaasiray maxaan ahay?

Maxaa gocayadiinniyo
inta gaawihinniyo
gorof iga milaasheen
gudhan iigu yeedheen

Aaway guuyadaydii
geeliyo lo'daydii
faraskiyo gammaankii
goolashaydi soocnaa?

Aaway gaaxsantaydii
dahabkii guduudnaa
macdantii goshaydiyo
gebiyada ku duugnayd?

Warshaddiinna guuxdaa
midhahay gadaysiyo
miidday guntaysiyo
ganacsiga abeerka ah
xaggee looga soo guray?

Guushkay tufaysiyo
dheecaanka gabaxliyo
xinxiraha galshaystiyo
dhiigga gobo'leh yayska leh?

Immisaa gabaarrey iyo
garab-casigu koray?

Maxaa gaatirtaydiyo
galdaloolladaydiyo
sida lay gabraartiyo
garka laygu laylyiyo
gedda lay salaaxiyo
googgaa ku sabiddiyo
gobortayda barateen?

Dadku geed adaygiyo
gudintay kol iyo laba
lafa-geri ku dhuuxaan

waxba kuma garaacdee
miyaan tiinnu gaagixin?

Maxaan geystay oo dhimay?
maxaan galabsadee falay?
anigoo la gamashiyey
gondahayga seetadu
waxay haar ku gedeftiyo
Gurgurkii i saarrraa
boqol gu'yo taartaar
anigoo gun iyo baar
korku wada gunaad yahay
anigoo la golongolay
sida caynku ii gubay
gubuxsiga tallaabada
graba-beekay dhowr jeer
goob-joogna ka ahaa
galab noolba waxa dhacay
anoo uur-gululuca
la gommoday dhibtaadii
adoo gacan togaalaha
gardarriyo is-yeel-yeel
intaasoo gef muuqdiyo
guul darrooyin igu falay
maxaad weli guhaaddiyo
gaadhka iiga haysaan?
maxaa gumuca boodiyo
gaara-bidhaantiyo
hubka iigu gibisheen?

Maxaad saymo gadataa
dab gamaaray hurisaa
Maxaad gawsahaagiyo
miciyada golxaystiyo
ciddi wada garaara ah
shaadh u gelisaa
maxaad geda-gedaysaa
hadba geed is-marisaa

Ummad geylameysoo
gaarkooda taladii
inta ay gorfeeyeen
raba inay geyoodaan
kuwa jira gadaashana
gaadiid u celiyaan
intaan gaasha-weyntiyo
cawa-darantu soo gelin
maxaa geeddigoodii
gujis lama filaaniyo

gal dad-liqa ku noqoteen?

Hadba ruuxa goolmoon
raba inad gunnaysaan
ama guufaf timiriyo
galley loogu sama-falo
maxaa geeridiisiyo
waran iyo gantaal iyo
gaalleef u siisaan?

U gurbaynta noloshiyo
gacan-siinta nabaddiyo
gudashada sidii roon
maxaa kaa gabaanadey?

Afartaas god madaleed
gola-joog ku naanays
Gaarriyow ka marag noqo
ila gudubtay sheekadu
geba gebana doontee
bal aan soo gunaanado

Ninka loo gol leeyahay
issaga is-garan kara
sida goosan weer helay
igu gaabi tuurtuur
igu gado sir iyo caad
halkaad gaadho taagtaa

Aniguna il-galaclaha
is-gamaarintaydiyo
gadh-salaaxa maahdiyo
gama'aan hurdo lahayn
goroddaan lalminayaa
gabbashiyo ma aha quus
gar-naqsaan ku jeedaa
talaan gawda ku hayaa

Inkastaad gamuurteen
geedka aan ka beerrahay
ma qallalin guntaydii
ganto xidid leh baan ahay
dab baan soo gadaal-celin

Gebi-dhaca i haystiyo
gaalgaalka dheelliga
ku guuttoonsan maayee
waxaan goobayaa raad
jidkii guusha aadmiga

gelbiskiyo mashxaradaha
 gafi maayo hawlaan
 guryo-samo ku tegi karo
 gaobannimo ku hanan karo.

Guntashada xasuusaha
 gudashada habboonkay
 gabay gabaygan ciil-tira
 u ged-baxa falaadkay
 waxaan geysto magac-dheba
 Aan lahaanno goorteed.

28. God madow

[Kor U noqo](#)

Dumar geesi dhaaxay

Gooyeen heddiisoo
 Ragna garabsi moodkood
 Ka gabooobi maayee
 Gunburreyda hoosaan
 Gurrac uga jarmaadoo
 Darantiyo gulaankaan
 Gebagebo ku dhaafuu
 Guban xeebaheedaan
 Sii maalin gaaloo

Qorraxdoo godkeedii
 La gelaysa fooddaa
 Luguuh I gabeenoon
 Socodkii gadaashoo
 Gerriyaad dhexdiisaa
 Gudcur igu ballaadhoo
 Garan waa kaskaygii
 Geesaan u jeedoo
 Gabaddano naf joogtaa
 Gogol doonimaysee
 Dhaxantaan go'aygii
 Garbaha iska saaroo
 Good iyo abeesaa
 Igu soo gurguurto

Gool qawdhamaysaan
 gondaheeda seexdoo
 naftu guure mooyee
 gama yeeliweyadoo
 guntigaan adkayston

marada isku giijoo
waaygoo duduutaan
goodiga abbaaroon
eeyi laga hayaamiyo
guri madhan is taagoo
sida goraya cawshoo
galab hoos u jeeddoo
gu'barwaaqadiisio

gaaroodi joogtoo
baydiri gantaaliii
geed ugula dhuuntoo
ku gilgiley falladhoo
meel halis ah goyaa
gucle iga dhammaadoo
godollaan ordaayon
sida awr gabrareed
geeddigaa higanayo

gobolkaan u jeedaa
guulluhu I keenoo
gabayoox duleedkaan
weheshadey go'aygoo
anigoo gandoodoo
is-guhaadinaayaa
waxaan geystey mooyee
birta layla gaadoo
inantaan gardaadsheen
gaadiid sidiisii
ku xambaaray guudkaa
wedka ii guudoontee.

Godob-reeb ha joogee
Lay diid garawshoo
Giddi habar-dugaag baa
Waydaydu gaadhoo
Gorgorka iyio haadaa
Ilmo gabax ka siiyoo
Garanuugta aydaa
Geedaha ka soontoo
Ma hallayn gartaydee
Gacal baan u waayoo
Golahay lahayd iyo
Geedkeeda keenee
Guddidaan u dhiibee

Guudkeed xil-saaraa
I gargaari weydoo
Gaaliyo Islaamkaan

Gacan-siin ka waayoo
 God madow dhexdiisaan
 Ku gunaanad seegaa
 Geeraarku joogaa

29. Gol janno

[Kor U noqo](#)

Wakhtigaa is gurayoo

Hadba xaajo godadliyo
 Ged la soo baxaayoo
 Garashada damqaayoo
 Gudgudaa hillaciyo
 Geydha iyo fooraha
 Xasan Ganey ladhkiisii
 Goljanna ka dhalatoo
 Galabta iyo sheekada
 Gorgor iyo Hargeysiyo
 Geeskaannu joogntaa

In dhoweyd guhaankii
 Gulcub buu dhalaayoo
 Gorgor iyo wax yaabliyo
 Tuke hilib gadaayiyo
 Xuunsho geel la joogtiyo
 Golli heeryo sidatiyo
 Rati gorod madow iyo
 Geesoole boqoriyo
 Saadaal gurracanoo
 Gurran waa la filayee
 Ninkii beesha soo galay
 Gonad dhigashadiisii
 Ri garbaa iskaga taag
 Marna saaryey gaaddada
 Mar gadhkeeda feedh feedh
 Afka godan ku kaakici
 Marna geesaheediyo
 Kaga weehaya goonyaha
 Marna caws u soo goo
 Marna sheemi gaarkeed
 Ka takooryey gacalkeed

Gabankiyo haweenkii
 Iyo gurungurcoodii
 Gurxan iyo colaad iyo
 Guulguul u saar-saar

Ku gadoodyey beeshii
Habeenkiina gaadhkiyo
Gaaf-meerka tarantari

Warka lays galaa bixi
Dabadeeto goobtii
Gurmadkii isugu tegey
Afka gacanta wada saar

Mar la yidhi ridaa guul
Gallad hoose wadatoo
Cidi aanay garanayn

Marna gacal xijaabtoo
Gunno iyo xusuus iyo
Laga gooyey samahoo
Godka lagu illaawoo
Isa-soo galluubtiyo
Nin gargaar u dudayoo
Gibil doorsan lagu sheeg

Marna aayad gaaroo
Xidid iyo gun dheeroo
Rabbi soo guddoonshiyo
Deg la yaab leh lagu sheeg

Marna duni gablooshoo
Isa soo guraysoo
Socotoo gudbaysoo
Guuraysa lagu sheeg

Marna caashaq guunoo
Goobaayey beeshoo
Rida Garo jeclaadoo
Guur-doон ah lagu sheeg

Googaadu badatee
Xasan Gareyna tiisii
Biyo gebi ka soo degey
Dalka ay ku jeedaan
Gurdankooda sii raac
Godankiyo ishii doon
Gunta hoos u sii baadh

Gorgorkii xammurraa
Gacan haadis ugu yeedh
Dadka goonni uga saar
Gole xaadhan soo taag
Googoos u kala bixi

Gobannimo ku sooryee
Gelbi oo lugaysii
Geyigoo dhan soo mari
Gobolkana wax uga sheeg
Guji oo wax weydii
Fuley baa wax gaadee
Go'e yidhi iskeen sii
Xaajada gun iyo baar
Geeraar ku xadantee
Gudbi oo is dhaafsi
Ragna galangal soo celi
Gabayana ka daba tiri

Gudcur baa arlada jira
Gogoshaa la jiifaa
Gama' waa la maqan yahay
Goonyaha cabaad iyo
Gurxan baa ka baxayoo
Reerihii badh baa gudey
In la guuro weeyaan
Gaadiid ma laylyana
Gadh-wadeenka baashuna
Gabadh buu ku xidhan yahay
Iyaduna galbeed iyo
Dhul fog bay go'doonkiyo
Gocashada ku joogtaa
Wakhti waa is gurayaa

Goor danboo xisaabtii
Geba geba ku dhowdahay
Ayaa Gaarriyow qaar
Gabrantii dayeysnayd
Garaadkii ku soo degey

Talo laysu geegee
Dadku hawlo gaaxdiyo
Gale baadi doonkii
Gudcur laysla soo taag
Gabadhii la weydii
Geedka aan tagnuu yidhi
Garta jilibka loo laab
Hadalkina go'I waa

Gudcur baanihiisii
Markuu soo gunaanadey
Guunyo keena buu yidhi

Gucle orod la soo roor
Goolal soocan loo miidh

Ahminkiina loo gee

Gudcur baa hadana yidhi
Waxaa goobta keenteen
Magtii Giibba maahee
Gashigii badh baa hadhay
Hasha gabanku maaliyo
Gaadiidka beeshiyo
Geyigiyso dhuloo idil
Waxa geelal joogiyso
Inta gorod madowliyo
Geesleyda soo tuba,

Iyadoon la kala gurin
Hanti oo dhan loo gee
Lagu yidhi guddoon hoo
Inantii ma gadan tahay

Yaa is gaadhey buu yidhi
Googarada dumarkiyo
Waxa aad go' hayasaan
Iyo googo lacageed
Iska soo guru yidhi

Guryihii la baadh baadh
Guntintii danbaysiyo
Kawlkiina loo gee

Gudcur baa haddana yidhi
Xinjir gaatamaysiyo
Cadraddiyo gashaantida
Inta wiil gantaashiyo
Gaashaanka hanatiyo
Ordoor geesigiinniyo
Gaaridiinna labadaba
Goobtan keena buu yidhi

Codsigaasna loo gee
Wuxu yidhi guddoonsadey
Gabadhiina waa taas

Guul-Allaa la wada yidhi
Gaaridii la soo hoy
Geesigiina loo door
Guurkeeda hananlaa
Gobolkana xilkiiisiyo
Geeddigiiisa koowaad
Gadh wadeenka noqonlaa

Golihi la dheehee
Harrarada la goobiyo
Googooska lagu xidhay
Gelbiskii rugtii yimi
Gurxankiyo mashxaradii
Dadku gooli baadhkii
Gumucyada rasaasta ah
Sida galayax loo tuur
Isna goobta quruxda leh
Hadba gees u daymoo
Guurtidii isugu timi
Mahad celin ku gaalgaal

Markii waagu guubaha
Iyo furay garayskii
Gaafkiyo xusuustii
Inta ubax guduutiyo
Duco lagu gunaanadey
Gaarriyow halyeygii
Hanbalyada la gaadhsii
Gacan qaadka lagu dhaaf

Ka gadaala wiilkii
Intuu gaadh u diray qaar
Gargaraacyey aqalkii
Soo gal baana lagu yidhi

Gobaad foolku ka hor yimi
Isha laysku galac sii
Garashaa fogeysoo
Gabadhuba ma heellana
Wejigeeda guul iyo
Gacaltoooyo kuma taal

Gacan qaawan soo fiiq
Kaa geysan bay tidhi
Xiisihi ka gaagaxay
Hogashada gandoodkii
Soo laabtay gorodkii
Isaguna guhaaddiyo
Guul guulka ka hor yimi
Gabbashada is weydi

Waxay tidhi "guntiga xidho"
Go'a iga fur "buu yidhi"
Gudin iyo hangool iyo
Garab qaad is weheshay
Tidhi "qabo guddoonshow"
Gogol buu ku yidhi keen

Ganbadh bay ku tidhi hoo"

**Gargariirka lahashada
Cabashada is gabangabi
Durba gaajo soo qaad**

**Dib u guratay Joogdheer
Eeg eegtay guritii
Gudur meel halkana yaal
Iyo gocay hadoodilan
Ugu geysey meeshii
Gurracow ku tidhi hoo
Isaguna guddoon jidhi**

**Baahiduu ugolon golay
Gunnadii xujaysnayd
Markii u gondaa dhigay
Galladii ku rayray
Hadduu gaar xil leeyahay
Gabadhiiba kuma lurin
Kaba goosey hadalkii**

**Dadkii soo gadaal noqoy
Hadba goosan soo bir
Higsii laysku soo gaadh
Gawraha duleedkii
Gacalkii isugu yimi
Golihi la weynnee
Dhagxan laysku soo gurey
Shaxda loo garraaddee
Lagu guulyey meeshii
Sheekadu gabaabsiday**

**Badh gataatigii ciir
Galaayuuska hibashada
Guuxa hoos ka tuurka ah
Gocashada kor loo qaad**

**Gorey baa ka ciyey meel
"Gurayow war lagu sii
gobonimadi waa halis
geesku baylah weeyaan"**

Kaalay gawrac neefkaa?

**"Gurigiina dadab ma leh
lagu gurey wixii yiil
dadkii waa la gaasiray
lama gadin xilkoodii."**

"Goosaradihii qaar
Gurac kuuma dhiginaa"?

"Gabadhiina waa ugub
iyaduna geyaankeed
guumeys ka noqotoo
guudkaa u daban weli".

"Sarar gool wan shilisoo
geedaysan hooyaa?"

Goraygiina yaabyoo
Ka gu Qaafo buu yidhi.!!!

Guray oo xuslinayoo
Baahi geylameysiyo
Gabaddano eryeysaa
Gooddiga ka soo kudey

Gobaad leexadiisay
Meel dheer ka garatoo
Waa gaal la joogii
Yaradkiyo gabbaatiga
Gudcur siiyey berigii
Waa ninkii gumeystuhu
Marka uu gabraar tago
Garantuugta celin jirey

Isna soo galaydh yee
Iyadana talaw go'an
Haan bay garaysiyo
Ganbo iyo hagoog iyo
Googgarad jacfaaniyo
Maryo dumar u gelisoo
Gunta iyo furkii bay
Xinne ugu guduuddoo
Waxay tidhi "Gadaan-Dheer
Ninka soo gurdamayaa
Gabadh doonimaayoo
Gogol looma fidiyee
Guushkiyo qadhaabkiyo
Gawska ugu roonow
Dhaxantana wax uga geli
Aniguna gadaashiyo
Guradaan ka baxayaa
Gurigiina waa kaas

Geyllankii xawaarahaa

Gurma go'an xaskeediyo
Guban raran leh soo jiidh
Dadkii qaar galaafaha
Gaadada ku soo qaad
Gurigii ku soo biir

Gurrac xadhig ku taandhee
Ku gaggabi tumaatida
Garba duub iskaga reeb
Ginbirkina soo fuul

Yidhi yidhi Gobaad yidhi
Gacan dhiig leh soo taag
Laye gooha soo reen
Haantiina kama gurin

Kol hadduu gobaad iyo
Goosarado caammiya
Is la helay ninkii Gurey
Cidi lama gudboonee
Hanbaddii ku gooraan
Gufarkii ku naalloo
Hadba goobo soo qaad
Ku gufee calooshii

Haki Maxamed geenyada
Hash Garaw u yeedh yeedh
Godol oo u gaal gaal
Gabantana ka yara celi

Wax la yidhi guyaal hore
Bahal geed is-marissa
Maqlay gobol Islaamoo
Wadaad gaasa baxay raba
Gadh intuu samaystuu
Kutub garabka soo sudhay
Soo gaadhyey beeshii

Hadba dadabta loo goo
Hadba goolal loo loog
Badhi iyo leg loo gee
Gallad loogu roonaa
Hoosna gaadhusku kala socoy

Gahan gaha abaaraha
Sida weerka guuree
Hadba reer ku soo gaas
Hadba galab carraabaha
Masallaha gabboodkiyo

Hoos galbeedka soo dhigey
Gelin qudha maqnaan waa
Guryihii ku fara badey
Galgal iyo xasarad keen
Gacan dhaafna lagu arag

Gungunuuska beenta ah
Ku galgaley Quraankii
Guudaankii dhayi waa
Goosan lumay bariin waa
Lagu barey gaddiisiyo
Naan Geeddi Baabow
Nag gunaanadkeediyo
Garshada ku dheerayn
Misna gogosha loo badi

Isna laba gar-daaqii
Hadba taako sii gudub
Ganacsiga ku sii durug

Guul-darrraa ka salaglee
Galab buu ka kacay meel
Gegi laysu soo baxay
Dadkii joogey goobtaas
Kadin geela weydii

Warka Geedi Baabbow
Gujo iyo faq hoosiyo
Isha laysku gaadhsii
Waa dad soo gubtoo jabay
Dhegahay gufaysteen

Sii garooc hankiisii
Gu'rin qaalinuu yidhi
Yaa godkiisa hoosiyo
Geysanaaya aakhiro?

Shirkii ruux garaaboo
Gacan taaga laga waa

Iyadana ka sii gudub
Kuye gacallayaalow
Boqol shilin ha lay guro

Goroddaa la wada lulay
Ku go' baana lagu yidhi.

Gonduhuu u sii degey
Kuye geed is-mariskii

Gini lagaca yaa hora?

Laga gaabsey hadalkii

Wuxuu yidhi galikiisiyo
Yaa kitaabka naga gada?

Gaw baa lawada yidhi
Go' boodhka laga tumey
La bannee gawaankii
Dadku galab carraabaha
Badhba gees u siigee
Raabe raabe loo guran
Golihi kuu noqoy keli
Goobtaas la kala dhimey

Isna Geeddi Baallow
Galalkiyo khamiiskiyo
Garan gari kitaabkii
Ged kaluu u diga rogey
Miciyii gahaydhiyo
Daba goojinaysiyo
Gawsihii u sheellaa
Gibishii u duubnayd
Gashey saamiihiisii
Gaaleemadii tuur
Gafi waa runtiisii

Dadku gacan macaannaa
Gobsanaa furfuranaa
Gacaltooyo badanaa
Gaarriyow shabeelkaas
Gabbal iyo galaal iyo
Maxaa gaasho loo qalay
Maxaa goobo loo shiray
Maxaa guulo loo qoray
Taariikhda guunka ah
Maxaa baalal loo gubey
Immisaa garaaddiyo
Billad gaara lagu tolay
Immisaa g'sharaafliyo
Shaal guduudan lagu xidhay

Gurey baynu haynee
Hadda goosh labaadkii
Aynnu guuliihiisii
Isla sii gorfaynoo
Gurigii ku noqonnee
Markuu guufafkii liqay

Ayuu daaca goodlaha
Guulaamo kiciyoo
Geeribuu ku yidhi tali
Waxay tidhi dadku ha gudo
Golxobkana u diro sahan

Dadka gees biciid dheer
Guubaabo ugu lali
Gurgurshaaga loo yeedh
Lagu giiji caynkii
Guryo samo allahayow
Ku dareeryey geelii
Luuqduu ku garan jirey
Gosha lagu hayaanshee
Goonbaarta wadatiyo
Guuguuda hugunkiyo
Goofaadhtankii yaab
Codka gaban ka xoorka ah
Hadba soo gadaal eeg

Beeshu waa gawaan raac
Dayax rogey gadaafaha
Gudcurkiina sii baah
La is waa go 'doonkii
Gelliyyada dugaaga leh
Hadba goosan lagu dhaaf
Hadba guura raacii
Laba guuto loo reeb
Gamas iyo warmaa raran

Halkan gaban yar baa qalan
Halkan geesi baa yaal
Halkan gaari baa wadhan
Halkan waxa ku gawracan
Guurtidii xulka ahayd
Dhankan culimo gaariyo
Gadh-cas iyo wadaad iyo
Golfof iyo raq baa quban
Gaadiidku waa naxash
Gadh hayuuna waa mawd
Waxa geeddi lagu degey
Godadkiyo xabaalaha
Dhulka hoose loo guur.

Waxa la yidhi duq guunoo
Golxoshoo idlaadoo
Lafta dheeri godatoo
Gaabshey oo cuslaadaa
Guudadley ku soo baxay

Mayracaysa galab adhi.

Gooli baadhka sheekada
 Haasaawe goo goo
 Hadalkii gar adag iyo
 Gendel iyo aloon saar
 Hadba garagar oodee
 Hadba gooddi kala bixi
 Galka ulo ku baadh baadh

Goobyaalka inantii
 Garan weydey baanuhu
 Geesuu u dhacayoo
 Waxay tidhi geddaa hadal

Aan is guursannuu yidhi
 Alla yay gujay tidhi
 Kol hadduu gedmado hadal
 Goobta waan ka dheelmaa
 Ayay gololadii tidhi"

Wuxuu yidhi god bay hadhay
 Waxay tidhi Gadh Cawsow
 Adhigaa galbanayee
 Aan gadaal u soo rogo"

Isna yidhi ka gaadhsii
 Guusha maanta kuu dagan
 God-dalooladiisiyo
 Guga faraqa haystiyo
 Gedihisa qari yidhi
 Ganbaraashka sii luud
 Gumar buu ka jaray qodax
 Geed kaluu ku soo muday
 Gabbashada ku soo noqoy
 Ku soo laabey goobtii
 Gabadhiina ugu timi.

Gol castii dhacaysuu
 Go'a sare hagoogtiyo
 Gacantiisa ka hadhsaday

Wuxu yidhi "galoolkaas
 Maxaa gaari dumareey
 Gunta hoose kaga mudan?

Ma gammuun ku jabay baa?
 Ma fallaadh ku ganan baa?
 Ma gafuudh maxaad baa?

Ma atoor gadoodaa
Geesihii mid kaga tegey?

Geedka wey u jeedaa
Waxa gaar u raacee
Guur-doonku sheegee
Gunta hoose kaga mudan
Indhaheedu gabadhii
Markay gaadhi waayeen
Waxay tidhi inoo gee
Runta aynu gunudnee.

Fadalkaa la wada gurey
Garo oo barbaarkii
Gebgebtiyo is waalkii
Wuxuu guudka kaga dhacay
Hal fadhida gelgelin
Sow ka sokaysa geedkii

Qosol guuli keentay
Hayn weydey gabadhii

Isaguna gilgilashada
Gebi dhaca is yidhi toos
Misna gudub u soo ciir
Gabaxdii is qaban waa
Gadhka ciidda kula duul
Show illayn gardaadkiyo
Garab iyo shanshaa jaban

Jaljalleecday gegiduu
Ku burburay geyaankeed
Laye Guud-haldhaaley
Garangarisay laafyaha

Isna gocasho sii dhawr
Baalal goof ku yaalliyio
Indha gudhay ka daba tuur
Dabadeed galgalashada
La gurguurey boodhkii
Gawdiidsey meeshuu
Salka dhigey go'doonkii
Ku wadh wadhay gabaahiir

Waxa hodey garaaraha
Golkadiyo cabaadhyaha
Goobtaasi hadal ma leh
Goolkaasi dhalan waa
Guurkaasi beenow

Gabow baa da' mehersaday

Gurey baan xusuustee
Gobor iyo turxaan iyo
Ninku gaatir badanaa
Qudhun buu far geliyaa
Marka gacal la yaabuu
Guudkiisa mariyaa
Gaarriyow ma naagtii
Loo maydhay gacantiyo
Gambadii la sheegiyo
Gabaygii la tiriya!!!

Gol jannaan ka shaxayee
Goormaan dawaafkii
Tegey webi Gannaaniyo
Gabbala dusheenna ah?

Waxba yaan ku raad gadan
Nabarrada I gubayee
Gorof legedka hoosiyo
Gunta aan u soo dego
Xaajadu galooif iyo
Nin gawaan ordaayoo
Cidla' gelelefaayoo
Gariyaad jafaayoo
Garab maray abbaartoo
Iska gola ka fuuliyo
Garo iyo jacayl iyo
Gorgor iy ri maahee
Murti gooli baadhiyo
Gibil saran weeyaan
Gudban iyo shax weeyaan
Gunaad biiray weeyoo
Gumac lala dhacaayoo
Umal gaaxdey weeyaan
Gubashiyo ladh weeyaan
Gocashiyo dan weeyaan
Gabay iy xil weeyaan
Bahal loo gabbanayoo
Nin geddiis yaqaannaa
U gurguuraanaayoo
Gaadaayo weeyaan

Xasan Ganey tummaatida
Ummaddana guddonsii
Gocorkana ku naafee
Gunta taabey eelkii
Maansada gef kuma jiro

Hasha Gorey siddeedaba
Waxa loo gayaxa maray
Inay Geeska deeqdoo
Saameesho gaawaha
Ama garo ama ha garan

Rag gudboon sal iyo baar
Haddii geel isugu jiro
Gar maqaate dhega li'I
Go'aan wadari leedahay
Hadduu goonidiisiyo
Gaarkiis u maamulo
Keligii nin gob yahay
Inta badan gun hoosiyo
Garax iyo qadhoon iyo
Gaagaab ka wada dhigo
Marka loo ged sheegtana
Galka seefta kala baxo
Wuxuu goosto keligii
Ama geysto dabadeed
Garashaa ku tidhi yeel.

Ninka kale gilgilashada
Hadduu giirto hibashada
Ama goosto dabadeed
Gacan inuu ku ciil baxo
Dala'siga la gaasiray
Garashaa ku tidhi diid.

Dabadeeto goobtaas
Dibno foolku goostiyο
Gogoshoo la laaliyo
Gama' oo la dayrshiyο
Dhulka oo guhaad iyo
Gubashiyo xanuun iyo
Gulcub lala xarriiqiyο
Godob baa ka dhalatoo

Iyadana go'aan iyo
Guubaabo tarantiyo
Gurmashaa ka dhalatoo
Iyadana gantaal iyo
Gaashaan is jiidhiyo
Baadidoo is guratiyo
Goondhhaa ka dhalatoo

Iyadana col gulufiyο
Galow fooridiisiyo
Geesi haadku loogtiyo

Gaaridoo hengelatiyo
 Guryo laga baroortiyo
 Goblan iyo xabaal iyo
 Geeri baa ka dhalatoo

Iyadana go'doon iyo
 Gacashiyo hagoog iyo
 Gacal kala fogaadoo
 Weji gabax is dhaafiyo
 Nabaddoo gurracantiyo
 Gob jabtaa ka dhalatee
 Iga gunud Rashiidow

Geba gebada heestiyo
 Gabaygaygan kama wado
 Gaax-nuux la talintii
 Gabbal dhacay ka hadalkii
 Hadda galabta sheekada
 Wawaan uga gol-leeyahay
 Samihiyo is garabsiga
 Berri yaan la gees marin

30 . Gudban

[Kor U noqo](#)

Waa duni la gaadoo
 Iyadoon gabow iyo
 Geerida ka dhow iyo
 Geeddiba ku talo gelin
 Seeftii qudh gooyada
 Galka looga siiboo
 Soo guur la yidhiyoo
 Waxay gaaxsanaysiyo
 Khasnadii guraysoo
 Daba goosanaysoo

Is gunaanadasoo

Waagii guduutaba

Ged kalaad ku aragtaa

Gurrac lagama waayee

Sheekadu ged iyo xeel

Af-gobaadsi weeyoo

Raagaa sar-gooyoo

Cali baa gardaadshoo

Gadihii Qamaan iyo

Gabaygii Salaan iyo

Gudbantii Darwiishkiyo

Murti weeye gibilloo

Isku joog gun iyo baar

Madabkii is-gaadhiyo

Inan gacan farshaxanii

Harraray garaariyo

Gaashooyin marisiyo

Googoos la saaroo

Nin gardaadsha mooyee

Ruuxii gudaanii

Ka sal-gaadhi maayee

Googgaa abwaankow

Gabadh caana nuugoo

Gugan maanta dhalatoo

Dhul gurguurad mooyee

Garanaynin socodkoo

Gosha lagu xambaaroo

Hayaanka iyo geeddiga

Awr loo gureeyyoo

Gaadiid la saaroo

Misna guudka dabatoo

Garka aan furaynoo

Debcinayn garayskoo

Guurguurka noloshiyo

Godadkii isdaba yiil

Isku garab maraysoo

Goormaan lammaanaan

Ama lay gelbinayaa

Taladeed ku gaw tidhi

Waa xaal gurracanoo

Gurranoo la yaablee

Waxaan uga gol leeyahay

Ruuxii gartow sheeg.

Geel aan irmaan iyo

Gabno iyo candhooliyo

Madi guuto deeqdiyo

Gaaniyo horweyn iyo

Awr goola wadannoo

Gaban daadahaynoo

Gallad ciddi ku qabinoo

Lala gelin hadhuubkoo

Geedaha aqoonnoo

Garow loo bisleeyoo

Geeslow Biciidkiyo

Garanuugta seenyoon

Loo soo gabraaroo

Misna guul-darraystow

Ganac loo wardheeroo

Cidi gaadhi weydoo

Ninna goosan waayoo

Dhaqankiisu gaar yahay

Waa xaal gurracanoo

Gurranoo la yaablee

Waxaan uga gol leeyahay

Ruuxii gartow sheeg.

Waayeel godoodoo

Gacalkii ku duuloo

Guluf weerar saaroo

Gamciihii dhiigii

Gororshoo ku maydhoo

Ma hadhooyin geystoo

Misna loo garaaboo

Godob reeb la siiyoo

Inan loo guddoonshoo

Gudbiyoo is dhaafshoo

Gocor aan xil hanan iyo

Nin labaad u guurshoo

Ka gabbaati qaatoo

Yidhi gaari maahayn

Waa xaal gurracanoo

Gurranoo la yaablee

Waxaan uga gol leeyahay

Ruuxii gartow sheeg

34 . Hal abuur Kor U noqo

iibmaal.com

Hal-abuurku waa geed

Hufanoo udgoonoo

Higil iyo caleen iyo

Hoobaani fuushoo

Ubaxuna kor iyo hoos

Hilqadaha ku dhigayoo

Hadh qabow ku darayoo

Shinbiruhu hiraabtii

Ka haloosiyaanoo

Cidi aanay hurinoo

Ishu haybta meel dheer

Uga soo hilowdoo

Higsi lagu yimaaddoo

La habaarin weeyaan

Hal-abuurku waa diin

Bulsho hadalladeediyo

Haasaasaheediyo

Hinqashada dareenkiyo

Hibo weeye Eebbahay

Hanti aan la gadinoo

Halladaad ku gelinoo

La hagoogto weeyaan

Waxa lagu habeeyaa

Hiddahaad ku dhaqantiyo

Himiliyo ujeeddo

Waxa lagu hayaanshaa

Hagar li'I dadkaagoo

Waxa loogu hiishaa

Lama hure dhulkaagoo

Haqab-beelka noloshaa

Horta lagu yagleelaa

Hal-abuurku waa roob

Hogol weeye curatoo

Waa heego diriroo

Ka hillaacday meeloo

Dadku ruux hilaaddiyo

Hindisaha yaqaannoo

Jidka toosan hubiyoo

Dhakhso ugu hayaamoo

Hela doogsinteediyo

Qof habaaba socodkoo

Ku hungooba weeyaan

Hal-abuurku waa deeq

Waa Haro-Digeedoo

Is harraartiyaysoo

Dadku ruux hal adagoo

Horu socod ku darayoo

Ka hirqada xareeddiyo

Hawo niman ka qabino

Hayin gaadha waayoo

Ka harraaddan weeyaan

Hal-abuurka guul aad

Nacabkaa ka hanatiyo

Libin aad la hoyatoo

Ku haloosiyaysaa

Dabka loogu huriyaa

Marna hoga tusaaliyo

Maahmaah hawiranoo

Noloshuba ku hiratiyo

Murti hodana weeyaan

Marna haan gun-dheeroo

Hilanoo lingaxanoo

Habaqlaha dhexxaalliyo

Halxidhaale weeyaan

Marna hoy bulsheedoo

Ku habboon caweyskiyo

Halab lagu bariistoo

Laga helo naruuriyo

Haasaawe weeyaan

Marna hugunka uurkiyo

Hadimada ku gaadhiyo

Hogashada gandoodiyo

Hiyi kaca calooshiyo

Nafta hibashadeedaa

Kugu huriyaa naaroo

Hal-abuurka nabar baa

Hollo kugu yidhaahdoo

Dacar kugu hulaaqdiyo

Hiirtaanyo murugaa

Hadba lagu bakhtiiyaa

Marna hadashadaadiyo

Isha halacsigeediyo

Hengelaha jacaylkiyo

Waxaa loogu heesaa

Hablihii kalgacalkoo

Marka aad hawootaa

Lau hoodo sheegtaa

Marna geenyo hororoo

Hardaf waal ku socotoo

Halis iyo wax yeelliyo

Hagar daamo badanoo

Heddu saarantahayoo

Nin bartaa ka hadhinoo

Ku hodeysa weeyaan

Marna waa hummaaggii

Qofka kula hadlaayoo

Intuu soo hankaabsaday

Iska rogey hillaabtoo

Kugu yidhi hankaygiyo

Habka maansadaydiyo

Hiyigaygu waa kaas

Hal-abuurku wa awr

Sita heeryadiisiyo

Hirar kale shisheeyoo

Wa hilib mergiyahoo

Isagoo hal keliyaa

Dadku harag shabeel iyo

Ka dhigaan bariiryoo

Qof kastaa hab gaaruu

U higgaadsadaayoo

Waxay ugu habboon tahay

Sida uu u haystiyo

Halka uu la doontoo

Gabadh weeye hensaha

Hore loogu xidhayoo

Shaqalkiyo hagoogtiyo

Huga way ku dhalatoo

Sida naas hablood buu

Horaad iyo danbeed yahay

Hal-abuurka niman baa

Hawraar u bixiyoo

Toddobaatan hebeloo

Hana-qaad is xigey baa

Hasha maali jirayoo

Haaneedka Raagaa

Qaban jirey hadhuubkoo

Cali-Dhuuxna hooduu

Ragba kaga horreeyoo

Hidda raac Qamaan bay

Habar wada jaqeenoo

Ha'da gabay Salaan baa

Dhigi jirey higgaaddoo

Hammi Faarax Nuur baa

Ledi jirin habeennoo

Hitiqsiga Gamuutaan

Hamrashada aqoonoo

Mahadhada kal gacalkiyo

Hodan iyo xusuusaha

Cilmi haadka duuluu

Fari jirey hayaydoo

Sayid Maxamed hawlahaa

Halgankiyo dagaalkuu

U hor kacay Daraawiish

Hurintiisa jiiftaa

U ahayd hal-haysoo

Ha noolaatadeennii

Hubka lagu dagaal galay

Murti baa halbowliyo

U ahayd hoggaanoo

Soomaali hurudday

Hoobey ku kicisoo

Xamar iyo Hargeysaba

Dhagax iyo hangool iyo

Heellaa xoraysoo

Wallee hoobalkaan jirin

Libi sooma hoyateen

Anna heesta luuqdiyo

Hawraarta maansada

Kuma xidho hunguriyoo

Kama taliyo hoodoo

Ummaddaydu haabkay

Ugu heellantahay baa

Hanti iigu filanoo

Hangal-taagga xoolaha

Waxa uga han weynahay

Hambalyada salaantiyo

Hadal haynta magacoo

Hindisaha wax sheegiyo

Hoga gelinta jiiftada

Ma hawaawi tiriyee

U horseed tagaayoo

Horta waan u sahan shaa

Marka aan hoggiisiyo

Feleggiisa hubiyee

Habaskiisu yeedhaan

Hudi hudi idhaahdaa.

32 . Haatuf

[Kor U noqo](#)

Cilmi sow hoggiisii

hindisuhu imuun geyn

Hambalyiyo salaan iyo

Sow hees umaan tirin

Hakan uu ku noo yahay

Hanti wuxu guddoontee

Hor Illaahay ugu tegey

Hubi sow is maan odhan

Hodan sow ma weydiin

Sow waa nin hoydoo

Ifka taar la haystee

Kama helin jawaabtii

Xalay fiid horaadkii

Sow haatufkiisii

Hud-hudkii u soo diray

Gacan haadiskiisii

Kama halacsan sheedoo

Hurin bayla socotee

Kama hadhin barbaartii

Sow maan hor-gelinoo

Hayhaato maan geyn

Dabadeedna haybtii

Haye kow ma aan odhan

Wuxu yidhi halyeygii

Ama haada soo faray

Ku billaabay heestii:-

"

Ninka ila hadlaayee

ii soo hiloobee

hawdkiyo xabaalaha

hiilkaygu keenee

hambalyada isiiyee

hogga iiga yeedhow

hab-dhaceeda maansada

adigaa higgaadshee

anigana war iga hoo"

"Waxay howli joogtaa

ama lagu harraadaa

hanad lagu cidhiidhyaa

hanti lagu gumeystaa

dumar hoodo leeyahay

raga hoos u eegaan

hoogtada adduunyee"

"Qofka samir hanbaystaa

godka kuma hungoobee

ifka hadimadiisiyo

dhibtu way horreysoo

ma horaanta aakhiro

anigaa ku haystoo

hogol bay kor joogtoo

onkod iyo hillaac baa

dusha iga hadheeyoo

haro aan g'ayn baan

darayaa hadhuubkoo

hoobaan bislaataan

habaq li'i dhex joogaa

ishu halacsanaysaa

guri hoos qabow bay

halabtaydu taallaa,"

"Naftu waxaan u habaya

sida hooyo wiilkeed

naasaa horaadkiyo

haaneedka siisiyo

nirig hooto nuugoo"

"Hodan iyo jacaylkeed

dani igama haysoo

hablo Xuural caynaan

haasaawiyaayoo

huwanahay taftoodoo

lagu yidhi u heesoo

geelii hor weyn baa

igu soo hormanayoon

u hayaa wadaantoo

hawl bay sugaysee

haye nabab walaalow

33. Hablaha geeska

[Kor U noqo](#)

Ma geyoon ma gamashiyin
 Ma gommodin ma gaagixin
 Ma gabloobin maan gudhin
 Mana gabin halkaygii
 Gabaygiina maan deyn
 Geeraarradaydii
 Imminkaan gardaadshoo
 Weli maan gunaanadin

Murti nimaam gunteediyo
 Baran gogol-dhiggeedoo
 Gonda degi aqoonoo
 Garab-daar lahayn baa
 Gawl-gawla hadalkoo
 Kolba dhinac garoocdee
 Sida Webi Ganaanoo
 Cirka godollo maaloo
 Biyihii ku gaaxdiyo
 Gebiyadii kusoo degey
 Ku darsaday gufaaciyo
 Gullama diriroo
 Galli jabay habeenkii

Kolba gacan masoo rogay
Qudhaciyo galoolkii
Gunta xididka maw jaray
Dhulka wada galaal iyo
Gabbalaha makaga tegey

Afartaa geddaydii
Dhaha laygu garan jirey

Gurmashada dagaalkiyo
Gulufkiyo colaadaha
Goobaha naf waagiyo
Halka laysku gowroco
Marka gorodda lays daro
Haddaan dumarku goonyaha
Guubaabo kicinayn
Sida galowga dhiilloon
Illaal geesi qayrkii
Birta kuma gumaadeen!

Gu' hagaagay oo da'ay
Dhulka geedo jiifaan
Gurya-samo barwaqa ah
Haddii geeddi lagu furo
Dhallinyaro is gurataa
Gurdan raaca fiidkii
Gole weyn ku kulantoo
Cagta garan-garkeediyo
Isu geysa jiibkoo
Googooska luuqdiyo
Gedda sacabka loo jaro
Hablahaa u gaaroo
Garashada codkoodaa
Qof gabobay kicisoo
Gelbiskiyo mashxaraddaa
Gama'kaa ilaashee
Haddaan gabadhi boodeyn
Illaal gegi cayaareed
Wax ma dhaanto geriyad

Haddaan guudka laga jarin
Gudihiisa xaabkiyo
Cayayaanka laga gurin
Marwo dumar garka u xidhan
Illayn guri dugsoon maleh

Gaadaha habeenkii
Kelidaa galgalashiyo
Ged-geddoonka dhalisoo

Adigiyo go'aagaa
Hadba dhinac u guuroo
Barkintaad gabbood iyo
Gaashaan ka dhigataa
Haddaan guud haldhaaley
Kolba gacan la saareyn
Illayn gogoshu wehel ma leh

Kuma galo adduunyada
Ninna goonni-socodkoo
Marwo garasho dheer baa
Ninka raga u gudinoo
Iyadaa guddoonkiyo
Gadh-hayaa naftaadiyo
Gaadiidka reerkiyo
Gurgurshaaga noqotoo
Arrin kula gorfaysee
Haddaan gaari kula jirin
Illaa noloshu guul ma leh

Gocashada xanuunka leh
Waxaan uga goleeyey

Go'i waa barbaareey
Gobi waxay ku dhaqantaa
Garab waxay ka dhigataa
Gallad waxay ku dheeftaa
Samo waxay ku gaadhaa
Gololadda haweenkee
Hiddaheena gaarka ah
Hablihii gabowgiyo
Geerida ku sugi jiray
Hablihii garayskiyo
Xiran jiray guntiinada

Hablihii gu' iyo dayr
Sida baarqab golongolay
Dhexda xarig ku goyn jiray
Hablihii garaaraha
Gaatan-socodka laafyaha
Sida gorayga ciideed
Gelbin jiray tallaabada
Hablihii gun iyo baar
Isha gacalo-eegtaa
Gama aanay ledi jirin

Hablii talada guunkiyo
Gunti jirey xishoodkee
Hadlakoodu gaabnaa

Hablihii gef hooyiyo
Qarsan jirey guhaadee
Haday godolo soomaan
Haddey gaajo liitaan
Cidi aaney garan jirn

Hablihii gammaan faras
Iyo geela ugubka ah
Guur doon ka bixin jiray
Hablihii Gargaariyo
Guuleed ku curan jiray
Goldaloolo iyo ceeb
Hablihii ka guban jiray

Hablahaan gankoodiyo
Hilibkooda gadi jirinee
Haddii aad gujeysaan
Guulguul ku leysaan
Godol qudha ku moodaan
Gabal kooda dumisaan
Hadba tooda goosha ah
Ganacleyla jabisaan
Dadku gabanaa xooriyo
Garrac ley yidhaahdaan
Inagoo gumeyniyo
Dhaqan guurey weeyee

Gocashada xanuunka leh
Waxaan uga gon leeyahay
Godob aabbe faleybaa
Ubadkiisa gocondhiyo
Gumarshiga ku noqotee
Gabi dheer ku dumisee
Ninka inan ma geyda
Golqaniin ku maalee
Guraac kaga daneystow
Waxaad gaax saneysiyo
Gashigaad cuneysiyo
Xumahaad galeysaa
Ruuxkey ka go'an tahey
Gabadhaada weeyee
Gafka aad faleysiyo
Waxaad geysanasaa
Galabkale ka sheekayn

Gebagebada sheekada
Bal aan soo gunaanado
Guddoonsiyo jiiftada
Gabigeed adduunyada

Gobol-gobol u qaadoo
Habro weerar geli kara
Habro geela dhicin kara
Habro geesi dili kara
Gobonimana hanan kara
Habro talada goyn kara
Garta madal ka niqi kara
Garashana iskaga mida
Quruxdana ka wada gob ah
Geesteenaa mooyee
Gayi kale ma joogaan

36 . Hambaber

Kor U noqo

jibmaal.com

Maansadani waxay ku soo caan baxday ama dadku u yiQiineen Hargeysi Ma
Toostay Markaa maansada

magaceeda dhabta ahi waxa weeye "Hambaber" waxayna soo baxday 1982
markii shacabka reer Hargeysa

ay mudaharaadeen kuna kaceen dawladii Siyaad Barre Markaas oo uu
Hadraawi joogay Muqdisho, sidaas

ayey nagu soo gaadhay maansadu,

Habeenada weysha
Dhurwaa habarteeda
Dorraad ku hiraabtay
Haan-haabatka naaska
Haaneed ka deyeysa

Nirgaa hugun yuuska
Halkii lagu ooday
Hammuunta ka yaw leh
Riyaa hoganaaya
Idaa tuban heelka
Cadceedda hagoogtey
Haleelada weydda
Dhaqaaq hidin waaga
Hareeriga taagan
Dantaa ku habsiisey
Inay hakadaane
Dhulkoo hanad joogo
Intaan gadadh heerin
Ka sii degin heerka

Hadeer la yaqaano

Intaan habqan beeshu
Huluulaha oodan
Ku saan go'in hawdka
Intaan habac jiitan
Badhkeed ku hallaabin
Markay habaq baahdo
Dugaaggu hilbaysan
Intaan hawa boodka
Fardaa higil raacay
Kuwii higsanaayey
Hummaaggu ka reebin
Xayeeshku habaabin
Intaan halladaadka
Hayaanku is waayin
Habeenku dhex qaadin
Hadhow la shallaayin
Hadaadunka naaftay
Sidii habas daalka
Hawaarsadey ciidda
Anaa hiddiddiida
Hobey hobe hooda
Durbaankiyo heesta
Ku soo hoga geyne
Adaa hal abuurka
Tixraaca ha'leyda
Ujeeddada hoose
Hawaala yaqaane
Haruu orod Faarax
Horweynta jiciirtay
Hadhaaga u jooji

Haydaartiyo doogta
Hantaaqada ciilka
Dareenka huqdiisa
Qamuunyada haarta
Caloosha hugmaysa
Hiirtaanyada raagtey
Dhinbiisha hulaaqday
Dabkaan hurin doono
Colkaan humin doono
Hargaa igu laalan
Dhowaan henggel baasta
Ninkaan huwin doono
Sabaanka hagaagey
Barwaaqada hoortay
Daruur iyo heego
Waxaa hogol gaaxsan

Hadhaysay dushayda
Harooyinka buuxa
Hoobaanta bislaatay
Haraaciga daadka
Caleenta hiraysa
Indhaa halacdooda
Hibaaqiyo laaca
Naftayda hankeeda
Waxay hibanayso
Haddii wedku daayo
Inay heli doonto
Anaa huba taase

Hambaaber dhowaanta
Dareen ma hurdaana
Dagaal wata heeso
Hidday u lahayde
Hargeysi ma toostay
Hogaanka ma diiday
Harqoodka ma tuurtay
Inaanay hummaaga
Hadoodilan yeelin
Sidii hebel geel ah
Heshii Nebi Saalax
Horaadada dhiibin
Hankeedu ma siiyey.
Waxay hibanayso
Ninkay la hadlayso
Hagaag ma u sheegtay
Hadday sama weydo
Inay hantideeda
Nafteeda hurayso
Hubaal ma caddaysay

Allaylehe waa hog
Shax aan la hilmaanin
Malaa Hugur tiisa
Waxaabu u haystey
Inaan hayal toosan
Harraatii aqoonne
Maskii Hilqadaale
Ma soo hardaf boodey

Horaanse u sheegay
Inaan hadda beeshu
Hadhiimo ahayne
Haddeer waxa jooga
Hadmaan ka afeeftay
Hasaasaha muuqda

Walleen hagar daamo
Falkaagu habeensay
Higlooy gabbalkaa dhac
Hangaalli hungaalli
Hegaan hega gaalli
Hunjaalli hantoolli
Bidhaan had-hadowga
Hiwaali hahoodka
Jibaanjib hunnuunnu
Huraalka hiraalka
Hambaaber mardaali
Hadeedab mardaadi
Kallaal himbiriirsi
Hawaawir hayaayir
Sadaad herimooya
Hunnnuushle hannaashle
Sareedo hamboori
Hankooble hayooshe
Falaad habbabbaale
Hanquusle halowle
Garaad himhimowle
Hayaayub xumaanta
Humbaalle dhaqaaqa
Hallaallimo soofka
Hallaasiga sheelka
Harawsiga qaawan
Hiliiliqa jeexa
Higiishis boqoolka
Galbeed hiyi raaca
Maraykan ku hiilka
Shirqool la hadaafka
Habheeb alalaaska
Hinraag qayayaabka
Haraaryada neefta
Hantaatac ergeyntra
Hagaas caga jiidka
Walaaac haghagoodka
Tawaawac higgoodka
Hamuun taltalawga
Calaacal hungowga
Heshiis macaluulka
Hunfey salsalaaxa
Hinfaal wax u sheegga
Wasiiro habaynta
Hoggaanno samaynta

Hadhuubada daatay
Hareero ka leefka
Jalbeebta hal leyda

Rogaal halalleyda
Hamaal shaqalkeeda
Higgaadda shanlleyda
Halkaan ka abbaaray
Hadhaudhku Carraale
Huftoo hufmi waaye
Maxaad kala haadin?
Intaas haqab beelka
Hadhoodho horteed dheh
Hal baase xasuus ah
Nin tiisa u heellan
Haddaan taladayda
Hayaankiyo beesha
Hoggaami idhaahdo
In taydi haallawday
Annaa huba taase
Hadhow iyo fullan
Waxaanan huraynin
Inaan hadda yeelo
Ayaa ka hagaagsan
Qabiil ku hadaaqa
Hobsheyntiyo faanka
Masayrkiyo haybta
Hinaase la boodka
Holayntiyo maagga
Hirrooda qab dhaafka
Tollaay hebel meeyey
Sidii horror waalan
Hilbaa igu yaalla
Halgaad kula duulka
Colaad hurgumootey
U sii hangagaarka
Heleysada dhiiggu
Markuu heleleyda
Sidii harawaati
Hamuun tiro ciidda
Dagaal lagu hoobtay
Halyey ku idlaaday
Ka soo hindawaaska
Tabaalada huursan
Hangoollada qaybta
Fulaa halistiisa
U sii gacan haadsho
Halkay godobtaydu
Ka soo hullanayso
Ninkay huntutuulka
Ku soo hullaanayso
Inaan dib u haybsho
Hillaabta ka qaado

Ayaa ka hagaagsan

Shirqool hadiwaaga
Hiqlaynta riyaqa
Hubsiino la'aanta
Haloosiga luuqda
Hawaawi la boodka
Hanuun la jibboodka
Dhurwaa halab saarka
Waraabe u heeska
Hufnaanta kashayda
Nin aan hibo saaray
Xariir ku habsiiyey
Markuu hal haleelka
Sidii hurin yeey ah
U soo hal haliilo
Anoo hadhsan waayey
I soo hungureeyo
Inaan hanqalkayga
Sidii habla weyntra
U soo rogo hoosta
Inaan af-lahaarka
Harraati ku diido
Ayaa ka hagaagsan

Hanraawe I boobay
Markuu iga haago
Inuu hadhadaydu
Hafeefta xanunka
Markay hurgumooto
Hoosaaso afuufo
Halbwalaha kayga
Sidaas kula hoydo
Nin haad I cunsiiyey
Inaan horror siiyo
Ayaa ka hagaagsan
Hawraar iyo sheeko
Haween laga reebay
Beraa habar guurtey
Hayaan rarygeeda
Culaab iyo haamo
Waxay hilif saartay
Haldhaa kici waayey
Hiyeeda gadh jiidka
Markuu hollan waayey
Ayey hindiskeeda
Halaanhil ku keentay
Midaan kolkaa haabka
Markaa lagu haynin

Waxay tidhi "Hoogey
Hayaay Cabdi-Qaadir
Hareer qabo awrka"
Markuu hayinkeedu
Hagaag isu taagey
Ayey tidhi " haakah"
Hebloo gabanteed ah
Hilowna basteeda
Malaa u han weynna
Karaamadan hirta
Ku soo hormanaysa
Hilmaanina weydey
Wadaadka hoggiisa
Ka soo hangallaystay
Siduu ugu hiishey
Ayaa tidhi "hooyo
Muxuu horta sheekhu
Inoo yahay haybta"?

Waxay tidhi "heedhe
Hibooy ratigeennu
Markuu hingan waayo
Ayaan huriwaaga
Haleel cuskadaaye
Habeen ma wadaagno
Haddaan magaciisa
Dantaydu higgaadin
Ma soo hadal qaado"
Ujeediyo haatan
Nin tiisa u heegan
Halyeynimadiisa
Hashiisa ku dheelmay
Iddiisa ku hoystey
Inuu hantidayda
Habaynta xilkayga
Dhismaa hodankayga
Hiddaa sharafkayga
Waxaan nolol haysto
Horsed ka ahaado
Ka haayir idhaahdo
Ayaa ka hagaagsan

Hashayda nin maalay
Markuu hordhaceeda
Habniin kaga daalo
Inaan hanbadiisa
Hafriinyaha beenta
Habeedda galaysan

Ku hoorsado weelka
Gobaad ka hillaabto
Inaan ku hagoogto
Ayaa ka hagaagsan
Anoo qaba hawsha
Habeen iyo maalin
Intaas sida heeryo
Habaaska I fuushan
Inaan ku hungoobo
Hulleeka madhnaanta
Hamaansiga quusta
Hamuun la carrawga
Heshiis ku ahaado
Naftayda ka hiisho
Hugaas doqonniino
Horrow nin I saaray
Inaan u hoogin
Calaacal harraaddan
Xaqayga ku haybsho
Ayaa ka hagaagsan

Habkii xidinxiidka
Dugaag huwantiiisa
Horyaal ka ahaaye
Markii hankakoobka
La soo helay guusha
Libtii lala hoydey
Tukaa yidhi "hoy day
Hashaan qalay saami
Hagaagna u qaybi
Hadhowna I toosi"
Tukow hayedaadu
Waxbay huwanayde
Dantiisa ka haybi
Qorshii hiyigiisa
Halkay talo joogtay
Ka sii wadey hawsha
Ninkiina hilmaanyey
Saqdii dhewe hawda
Ninkii hurdey toosyey
Hareeraha eegyey
Raqdii ku hungowyey
Hanqaar warwareegga
Hankaag jaljaleeca
Haqdii samri waayey
Tukii hanfariirka
Waldeys kula haadyey
Gar laysu hankaabsey
Hamuun gorayaale

Ninkii Halac-dheere
Wuxuu yidhi "hoy war
Intaan hana qaaday
Hadeer iyo caawa
Haddee weligayba
Inaan hanbaynin
Horaad u ogayde
Maxaad igu hiifi" ?

Ninkayse ka hoostay
Mar bay hawireene
Ka soo kabey haarta
Bahaysiga haadda
Hilbaa cuniddooda
Habeen gama'iisa
Inaanu haweysan
Ayuu han fogaanta
Halkii kaga dhaartay

Ujeeddiyo haatan
Rag waa hal adayge
Heddeyya wedkeyga
Inaan habalyeeyo
Tubaa halaq yaalka
Hog laygu qaniiney
Ku sii hiradkiisa
Ka haari agtiisa
Ayaa ka hagaagsan
Haddaanan haddaanan
Haddaanan dhawaqa
Hireyda wireyda
Hayaay ka kacayda
Jahaadka Hargaysa
Barbaartu hagayso
Haweenka godoodey
Ka qayb gelin hawsha

Haddaanan haddaanan
Intii isku hiila
Hargaysiyo Bayla
Intii la hal maasha
Bakool hilinkeeda
Heeraarta Kismaanyo
Ilaa Hobyo geynин
Hiiraan u tallaabин
Runtay la hudmeene
Haddaanan haddaanan
Sidii hanqar yeedha
Hillaac iyo maayad

Dhulkoo dhan hadhaynin
 Banaadir ka heesin
 Wixii hurda toosin
 Halyeyada ciilka
 Ka haajirey ciidda
 Halkay talo joogto
 U sii farin haadda

Haddaanan haddaanan
 Waxaan huro caawa
 Dhammaan huga xaaska
 Hayla maryahayga
 Sariirta hanbaadha
 Kuraasta hagoogan
 Ashuunka hunbuuca
 Haraaq iyo haadyo
 Waxaan jaqaf haysto
 Haddaanan xaraashin
 Waxay hanti goyso
 Intaan hub u siiyo
 Dadkayga habaynin
 Dagaal u hormaynin
 La soo hadhin guusha
 Hawraartiyu luuqdu
 Cabdow hadalkaygu
 Hawaawi kac weeye
 Ninkii hebel miihi.

37. Heego muuqdheer

[Kor U noqo](#)

Is helloo gabadhii is heli-mayno
 Huminnoo taladii hunsami weyday
 Halyeynimadaya kuma hadhin
 Hayntayda yaraatay bay hagrataay
 Dan baa ka hor timi heshiiskii
 Hoh iyo caku heegantaydii

Hilowga arradan bir baan ku hiloo
 Kashaydu hubaal ma heellana
 Hengel baan ka sitaa haween dumar
 Markaan ku hungoobay baan huray
 Haankiyo wadnahaa biyaa habaya
 Hantaaqo i gaadhay baan la hurday
 Huq iyo ma filayn hayaan kedisa
 Hayeeshe hayaaydi baa badataay
 Hammiga kalgacaylku waa habaqle
 Hed iyo waa dabayl hab soo tidhi
 Hiyigii lingaxnaa ma huriyeen

Ma halabsaday geenyadii Hudi

Hindisaa wax kalaan halkawgu socdee
 Hurintaan weheshaan ka hadhiwaayay
 Codkiyo hugunkaa isoo hagay
 Hoosaasada mayla hiishaday
 Haasaasaha muuqda hirigooda
 Caawana hambadaydu waa halis

Horyaalka da'day hadhuub la dhantaaay
 Hiddiyo dhaqan baad hagoogantahoo
 Waxaad huwantahay hugii sharafka
 Sidaad u habaysay heensaha
 Hadoodilka muuqa higilkaaga
 Haldhaaga sidiisa hooshaarka
 Hilbaha kugu yaalla heemaalka
 Hanqalkaad la kacdiyo hubkaad sidato
 Hab-joogga timaa hal-qooqa leh
 Hufnaanta xishoodka aad hogatay
 Hawaarta ku saaran heeraarta
 Hilqadaa boqorkiyo hariiryaha
 Habuurka, udgoonka, soo haarka,
 Sidii hayin haamo culus sida
 Hubsiino dhaqaaqa hanashada
 Hormaynta hannaanka laafyaha
 Hal qaadka tallaabadaad hollatay
 Lugtaad hakisaan hoggaansamay!

Dhul habatacay ciidda oo hodantay
 Dhirtoo hamashowday doog hadhsaday
 Xareed hilo iyo harooyin degtay
 Hantidoo dhashay deyladoo horratay
 Haleello maqasheeda heel ku furtay
 Horweyno ku foofay meel hadow leh
 Haloosiga baarqab hoobala
 Higtisa hinggaadda dhiillada
 Haadkii diday keenay hoosiis
 Hibaaq ka dhalaalay Haadaamo
 Hareeri ka muuqday Heegaale
 Hoobaan ka bislaatay Hawd sare
 Dayaxoo himir iyo huruud marsadoo
 Caweys ka hinqiday hoggiisii
 Horseed la socdiyo hoggaanno wata
 Qorraxdoo halabtiyo hillaabta dhigtay
 Daruuro ka hooray hoosteeda
 Fad iyo hogol loolli habar wacatay
 Hillaac iyo heego soo curatay
 Sidii hir fog baan ku soo higsadoo
 Indhuhu ku harraade halacdaada

Hubsiinadu way hagaagsantahee
 Hadhow iyo mooyi hawlo danbee
 Horjooggaaagu heello igu dhali..

Hugiyso dharku haybta waa ka badh
 Hablihii kacay qaar hawaa lumisoo
 Kilkii hooyo way ka heermdeen

Hummaagay run moodayaan hodaya
 Hebliyo hebla hiil ka sugimaayee
 Hankaagu ka weyn hinaasaha
 Waxaad haysataa jidkii hore
 Sidaan hubo waad hal adag-tahay
 Hambalyaan kugu siiyay hirashada

Hawraar murtiyeedda hadalkayga
 Wuxaan hidhiyaaba waa hees
 Hortaada, gadaal, hareeraha
 Hibaan ku daleeyay hilinkaaga
 Habeenkaagu waa mid hooda leh
 Ku hoyo nabad Heego-Muuq-Dheer.

39. Hoobal

Kor U noqo

Ninka hirarka dhaadheer

Dadka kala hadlaayee
 Qof kastaba la haystee
 Ugu taga halkiisow
 Kolley waan hubaayoo
 Haasaasahaygiyo
 Wuxaa aad had iyo jeer
 La haloosiyeysa
 Hibo gaar ah weeyee

Hiddo maxaad ku dhaqantaa?
 Hanti maxaad ka leedahay?
 Hub maxaad ka sidataa?
 Adduunyadu hir weeyee?
 Maxaad haabanaysaa?
 Maxaad haybnaysaa?

Wuxaa hoobal lay yidhi
 Aan kuu higaadshee
 Hiddo wuxaan ku dhaataa
 Afkii hooyadeennoo
 Hanti waxaa ka leeyahay
 Suugaanta hodanka ah
 Hubna wuxaan ka qaataa
 Hal-abuurka midhahiyo
 Hannaankiyo sargooyada
 Qalab lagu hufaayoo
 Lagu haadiyaayoo
 Hugunkayga yeedhaa
 Lagu hawl galaayoo
 Heelolloyinkaygaa
 Bulsho lagu hagaayoo

Ka hallawsan weligii
Lagu hog-a-tusaayoo
Hawraarahaygaa
Dhasha lagu habaayoo
Dadku hadalladayduu
Ka dhigtaa hal haysoo
Dhegtu heesahaygay
Hanqal taag ku maqashaa

Hayhaato meelaan
Halistiyo wax yeellada
Ka arkaa hog dheeroo
Hoydayda yeedhaa
Nacab soo hillaabtiyo
Horror lagu ogaadaa.

Birta waxa u haystaa
Hubka waxaan ku laayaa
Qofka himiladaydiyo
Neceb horu markaygoot
Hagar-daamo taliyee
Jecel hadimadaydoo
Horsed sheelan baan ahay

Hammi baa I lumiyoo
Hogashiyo wareerbaa
Hilbahayga laastoo
Haraggiyo laftii baan
Ku haddafayaayoo
Ma haleelo dhaymaha
Ma dhasado kalliilaha
Mas ku jiro hoggiisoo
Cawa daran la hoydoo
Hurdo loo mar dhigay baan
Anna haro-walwaaleed
Hora hora idhaahdaa

Inta aan higgaadiyo
Hindisaha ku jeedaa
Dadku iga hayaamaa
Hore layga guuraa
Inkastaan u heegnahay
Xilka aan hagoognahay
Misna habaqlahaygay
Haadii ka dheregtoor
Hanbo feenna mooyee
Hordhac kuma badhaadhoo
Hayinkaygu ima geyn

Weli hogol da'aysoo
 Haaneedka uma qaban
 Weligey hal curatoo
 Duco iyo habaar baa
 I hareera yaalloo
 Waxan ahay nin hodanoo
 Hayntana ka madhanoo
 Adooigu hamiyayaan
 Waxba ii huraynood
 Halac laygu dhaafiyoo
 Gacan-haadis mooyee
 Qofna iima hagar baxo

Adduunyadu hir weeyoo
 Hanti uma dudaayee
 Halis igu dardaaran
 Nafta haysan maynoo
 Mar qudhay hallowdaa
 Furataa hoggaankee
 Dadka ii han weynow
 Marka aad I hoysaan
 Waa in lay hagoogtaa
 Waxan hiil ka geli jirey
 Ama hoo ka tari jirey
 Hengel lagu taxgeliyaa
 Hadhow lay xasuustaa
 Hebbel lay yidhaahdaa.

--40 . HOOYO

[Kor_U_noqo](#)

Hooyooy la'aantaa
 Aduunyadu hubaashii
 Habeen kama baxdeenoo
 Iftin lama heleenoo
 Dadku uma hayaameen
 Kiddig hawd ka lulatoo
 Sida haad ma fuuleen
 Dayax heego joogoo
 Hubka laguma tureen
 Hawo laguma gaadheen
 Cirka hirar ka muuqdoo
 Hooyoy addoomuhu
 Halkay maanta joogaan
 Adigow horseedoo
 Intaad hanad xambaartee
 Haaneedka siisee

Horaaddada jaqsiisee
Habtay baan xisaab iyo
Tiro lagu heleynoo.
Marka aad nin hiilloo
Laga baqo hashiisiyo
Halyey diran dhashaa baa
Hooyo lagu xasuustaa
Marka aad nin hoo-loo
Gurigiisa habaqluhu
Isku soo halleeyoo
Hayntiisa quudhoo
Hor Illaahay geystiyo
Lama hure dhashaa baa
Hooyo lagu xasuustaa.
Mar aad nin himilada
Hilin toosan mariyoo
Hir markii la gaadhoba
Ku labaad hilaadshoo
Haga maatadiisoo
La higsado dhashaa baa
Hooyo lagu xasuustaa.
Marka aad nin hoogiyo
Ka hor taga daalkoo
Garta hubin yaqaanoo
Xaqa hoos u eegoo
Halistiyo colaadaha
Dabka hura bakhtiiyoo
Ku haggoogta dhiiggoo
Dadka kala hagaajoo
Kala haga dhashaa baa
Hooyo lagu xasuustaa.
Markaad hoobal caaniyo
Hindisaa farshaxanoo
Hab-dhaca iyo luuqdiyo
Hawraarta maansada
Heensayn yaqaanoo
Rabbi biyo u siiyoo
Labadaba hannaanshiyo
Hal-abuur dhashaa baa
Hooyo lagu xasuustaa.
Dumar iyo haween baa
Nolol lagu haweyntaa
Kuwa lagu hammiyayee
Sida hawd caleen weyn
Rag u wada hammuumee
Ishu calacsanaysaa
Hablahaaga weeyee
Marka guur la haybshee
Gabadh heego dheeroo

Hoobaan la moodoo
Karti iyo hubqaadloo
Quruxdana ka hodaniyo
Hira laga aroostaa
Hooyo lagu xasuustaa
Hooyoy la'aantaa
Higgaad lama barteenoo
Hooyoy la'aantaa
Hadal lama kareenoo
Ruuxaanad habinoo
Kolba aanad hees iyo
Hoobey ku sabinoo
Hawshaada waayaa
Hanaqaadi maayee
Hoygii kalgacalkee
Naxariistu hadataay.
Hooyoy dushaadaa
Nabad lagu hubaayooo
Hooyoy dhabtaadaa
Hurdo lagu gam'aayoo
Hooyoy taftaadaa
Dugsi laga helaayoo
Waxa lagu hal-maalaa
Hooyo ababintaadee
Hayin lagu badhaadhaay
Hogol lagu qaboobaay
Gogol lama huraaneey
Dugsigii hufnaantaay
Hidda lagu arooraay.
Intaad hooyo nooshahay
Hambalyiyo salaan baan
Hanti kaaga dhigayaa
Hamrashiyo xaq dhowr baan
Dusha kaa huwinayaa
Hooyo dhimashadaaduna
Hooggayga weeyoo
Hiyiga iyo laabtaan
Kugu haynayaayoo
Weligay hoygaagaan
Ka dul heesayaayoo
Hengel baan u xidhayaa
Inta haadka duushiyo
Idil habar dugaaggee
Ifka hibo ku noolow
Aakhiro halkii roon

Boqorkay huq iyo ciil
Hagardaamo lumisow
Hadimada kalgacalka leh
Cilmigii u hoydow
Heesaha baroorta ah
Halqabsiga jacaylkow
Hambalyiyo salaan iyo
Hibo iga guddoomoo

Kolley waan hubaayoo
Hawlihii addunyada
Heshay aayahoodie
Hal yar aan ku toydee
Jannadii ma hurudaa?
Hadh qabow ma jiiftaa?
Hoobaan ma gurataa?
Hablo Xuural-caynii
Sow kuuma heesaan?
Waxa aad la haysaba
Hoo kuma yidhaahdeen?

Wedka lama horaayee
Reer soo hayaamiyo
Hayin raran ma kulanteen?
Hor Illaahay adigiyo
Hodan maysku aragteen?
Ma is dhaafsateen hadal?

Bal maxaan haweenkiyo
Dumar ugu hillobaa?
Ama kula heshiiyaa
Ugu hagar la'aadaa?
Sowtay hir beeniyo
Ku tuseen hillaacee
Hogol aan da'ayn iyo
Hanfi kuu aroorsheen
Hirwo kuu garaaceen
Hungo kuugu baaqeem!

Sowtay ku hawleen
Ku jareen halbowlaha
Haadaan ku koriyeen
Hore kuugu riixeen
Hogga kuu daboolien
Hoos kuugu tuureen!

Sowtay ku heereen
 Hengelaa ku saareen
 Gudcur kuu hillaabeen
 Ku dhigeen habaaskee
 Cidla kaaga hoyden
 Hororkiyo waraabuhu
 Hilbahaaga jiteen
 Haadda iyo xuunshadu
 Hanbadooda feenteen!

Waxaan ugu hamranayaa
 Hooyaa ka dhalatoo
 Naaskii habreed baa
 Iga hilinaayee
 Wallee hawlahaan galoo
 Iyo heegantaan dhigo
 Dumar lama haweysteen
 Ragba ma hungureeyeen
 Hanti lagama dhiibeen
 Guri laguma hoysteen
 Hadal lalama yeeshen!

43. Isa sudhan

[Kor U noqo](http://iibmaal.com)

Garan waayey sheekada
 Waxay gacallayaashay
 Geed iigu bixiyeen
 Dhirtu waysku gogol qudha
 Mase wada gudboonee
 Giddi maysku qaadaa
 Kay gaar u jeedaan
 May goonni sheegaan
 Maxay uga gabbanayaan?

Gudub magacu waa hore
 Galbay oo la wada maqal
 Dunidoo dhan wada gaadh
 Gabdhiihina loo sheeg
 Iyadaan god loo deyn

Gibishay I saareen
 Geestee u duubaa?
 Go'a lay huwinayaa
 Ma dhaliil gurracan baa?
 Gumar iyo ma ciin baa?
 Ma ganboor sunaan ahay?

Gaagaabka cilinka ah
Ma gadaal bax baan ahay?
Mise gocondhadaan ahay?
Mise gawlallaan ahay?

Ma ammaan gayaxan baa?
Gabre iyo madheeth iyo
Ma galool mudhaan ahay?
Mise tolow gobkaan ahay?
Iyo lama garaacaan?

Ha ka guban mar baan idhi
Gacan baaban u holladay
Inaan geysto dhawr jeer
Misna waxaan gudoonsadey
Horta inaan u kuur-galo
Halka loo gol-leeyahay
Waa goorma goorteed
Gef dhacaan u haystoo
Godob baan tirsanayee
Sow waa gartoodee
Garas jilif leh baan ahay.

Guudkayga boqorrada
Garaareeya heesaha
Gallad qurux cod iyo luuq
Shimbiraha u gaarka ah
Gashan labada qaybood
Haddii ay galaydhkiyo
Galgalkiyo fadhiistaan
Geesigooda caan baxay
Gunta iyo salkaygana
Goodaaddo nacabiyo
Maska goodka halista ah
Inta bahal gurguurtiyo
Gungumaa ku shiri kara

Waxaan ahay ma guuraan
Gantadaydu adakaa
Gaashaan biraan ahay
Goblan tala adduunyooy
Gabay jaaba-jaaba ah
Jajab iyo guraangura
Geel-kiiska maansada
Suugaanta gocorka ah
Xulka inan gumeedka ah
Ninka maalin gelinkeed
Moorkoos ka gurayee
Garcan waayey baan ahay

Alle gaarrisaniyaa
 Oo maxaase iga galay
 Intuu Gaasir ii wadey
 Googaalihiisii
 Anba ways gujinayoo
 Markuu gooddi meershaba
 Garashaan ku dirayee

Ninku ways galaalee
 Murti wax ka soo go'ay
 Bal aan soo godlee qabo

Isagoo galgaladkii
 La hadlaaya gabadhii
 Wuxuu yidhi guddoonshuhu:-

"Samirkiyo dulqaadkiyo
 naxariista badan bay
 dadku igu ogaadeen
 nafta aad sugaysaan
 ma awoodahaygaa
 yamyam iyo qadaad weyn
 xataa caanaleydii
 booc uga tukubayaan
 markaan diiri waayaa
 laysii qodqodayaa"

"Doofaarka fical li'I
 naar loogu daayimi
 kol haddii dubbiyo waran
 duunkayga lala dhacay
 yaa dabarka igu xidhay
 horta maan dagaallamo
 anigu maan is daafaco"

"Sow duruustu maahayn
 mudankiyo hal-doorkiyo
 marka geesi laga dilo
 dadku inay fadhiistaan
 waatan geenyadii Diran
 iska soo durdurisee
 duufaanka wadatee
 ma la waayey dabar adag
 iyo wiil dardara qaba
 ma inaan dumalay
 dantu igu khasbaysaa?

Duqu wuxuu u haystaa
 Dilku inu qardhaas yahay

Dulmi lagu adkayn karo
 Duqu waxaanu garanayn
 Inuu dhiigga daataa
 Yahay dogobbo waaweyn
 Iyo xaabo lagu daro
 Dabka qoran kulaalee
 Lagu shido dareen guud

Isagoo galgalad kale
 La hadlaaya gabadhii
 Wuxuu yidhi guddoonshuhu:-

"Soddoh yahay la duufsaday
 sowdigaan bannaankiyo
 dibadaha u bixi jirin
 sowdigii dusuuddiyo
 weelkaaga xalan jirey
 yaa ciyaarta kugu daray
 kugu yidhi ku soo bood
 yaase kuu cimaamaday?

Ma Rashiid Gadh-weynaa
 Kugu yidhi ganbooley
 Iyo guuri waayeel
 Garta waa u simanyiin?
 Ma ogtahay xilkaan sido
 Ruuxa soo damaaciya
 Inuu kiis bileyd yahay
 Meesha yaan habaaskiyo
 Gabayooxu kugu dilin

"haddaan doonto gaadhsii
 gaarriyyiyo Hadraawiyo
 Gunxan iyo Burhaan iyo
 Ninkay Guush yidhaahdaan
 Ama Boobe ugu gee
 Gurigii Taywaan
 Bal aniga wax iga gura
 Horta garanba maynee
 Fara geliya yaa yidhi
 Arrimaha gudahayaga
 Xaggee bay ka kululyiin
 May shaqaalahaygiyo
 Xaajiyiyo khamsiintiyo
 Caasi waalideyntiyo
 Jinka naagihisiyo
 Anigiyo darmaanaha
 Isu kaaya daayaan
 Jaas aanu dheellee

Nin la soo kiraystoo
Lacag doona baan nacay"

Duqu wuxu jeclaan laa
Ninkuu doono mooyee
Dar kaloo ka geesii
Daf inaanay soo odhan
Dalan doolka Filibbiin

Isba waxa ku dacal jira
Dubatada dhallaankiyo
Diin laawa-yaashee
Wuxuu ii durkinayaa
Wuxuu ii arkaa dool
Nin dabaylo keeneen

Duqu waxaanu garanayn
Dunidaba sal iyo baar
Inaan deyrku kala xidhin
Ama diirku kala gurin
In dagaalka joogiyio
Dadku laba bahood yahay

Isagoo galgalad kale
Dadka gooni ula shiray
Wuxu yidhi guddoonshuhu:-

" Qarafsiga aroortii
qadhaab doonashada guud
qofna looma diidee
haddii aan quwaax helo
dadka kalena wada qado
maxaa lay qaleeyaa?
Ma wax baan qalloocshoo
Qarankiyo dalkaan dhacay?
Ma wax qiro kiciyoo
Laga qoomamoodaa?

Dalku lacag ma haystee
Shilimada ka soo baxa
Qof haddaan la wada siin
Qiyaash maashka ugu weyn
Miyey qaybsamaysaa?
Haddii laysku wada dilo
Hadhow yaa mas'uul ka ah?

Haddii berrito lay rido
Ama geeshku igu kaco
Anigaan wax meel dhigan

Sidaan yeeli doonaa?
 Miyaan tuugsan doonaa?
 Ma waxaydin jeceshiin
 Inaan daasad qaatoo
 Ceebeeyo Filibiin?

Intii ay dhul weynaha
 Raggii dhoofay haysteen
 Sida awr dhufaanaa
 Usha laygu dhaqayoo
 Labadayda dhaban baan
 mid markay dhirbaaxaan
 ka labaad u dhigayoo
 intaas waan dhursugayee
 inta dhiisha qabada ah
 wuxuun iigu dhacayaan
 idinna maa I dhawrtaan?

Wixii roob ku di'I jirey
 Wuxuu doog jilbaha dhigay
 Diihaal ma laqanyoon
 Dibnahaa gallalan weli

Duqu wuxu ka marag kacay
 Danni horeba loo qabey
 In dorraad gumaystuhu
 Dusha sare ka raran jirey
 Duqu waxaanu garanayn
 Kol haddii dabuubtaas
 Dibnihiisa laga helay
 Denbi kale inay tahay

Isagoo galgalad kale
 La hadlaaya gabadhii
 Dadka guud ahaantii
 Wuxu yidhi guddoonshuhu:-

"Tartan xaashi tiris galay
 xujo socota weeye
 xabbad baahan haystaa
 ma xashiish can baan aha
 bilaash-xaytayaashiyo
 markaan naag asay xidhan
 xilka anigu aan sido
 u xayuubbinaayee
 xafiiskayga kuul iyo
 xinne iyo huruud iyo
 lala tegayo googarad"

"Danyartay wad-wadatiyo
naagtan waalaneey maqal
dadka kuu gurmanayaa
shalay daahir yaa shamis
sawtay I doorteen
wuxu diino badanaa"

"Doorashadu mar weeyaan
nin la doortay baan ahay
sidii baan u doorrahay
doorashoo dhan waan xidhay
dabadyna lama furo
haddii kale dab baa kacay
imminkana digtoonow
dib u jeesta oo taga
ka su'aal ka keenow
magacaaga ii sheeg
ama diiddo weeyee
anti baan ku qorayaa"

duqu wuxu jeelaan laa
midho daray had iyo jeer
duuduub in lagu liqo
waxse aanu kuba darin
in la yidhi ha laga dayo
dirxi inu ku hoos jiro

isagoo galgalad kale
la hadlaaya gabadhii
wuxu yidhi guddoonshuhu:-

"Madaxnimada Filibbiin
ma dadkay u siman tahay
miyaan aniga lay siin
miyaan Riigan odhan hay
kun miyaanan shay dillin
kuman kalena dhaawicin
kumanyaal xabsiga dhigin
duqa iga sarreeyaa
markii uu warkaas helay
sowkii maqsuudee
hambalyada qoraalka ah
deg deg iigu soo diray
hubka yidhi ha loo raro
haddii aanan toosnayn
sow muu cadhodeen?

Anna ima canaanteen
Ma duruusihisaad

Igu beeninaysaa?
Dal hadday ku badan tahay
Deldelaada dhimashadu
Dabar go'u bannaan yahay
Hub markaaba soo dega
Dawladiisu waa caan
Inaan doorkan maanta ah
Deeqdas cid kale bixin
Dunidu way ogsoon tahay.
Axdiyohow ha lumin
Ugkan yahay ha dhicin
Ashkiryohow ha jabin
Ubax yohow ha dhiman
Udub yohow galool
Oggolow dhigga

Nin cuskaday Illaahay
Eebbay ku magan galay
Kuma qado agtaadee
Arrimaha Rabbow
Soo uruuriyeey
Adduunyoy hadduu
Nin ku aaminaa
Helo aayatiin
Ha lagaa arkee
Ishaarada nin goba
Ha ka eexanneey

Iima badan naftaydaay
Dadku waaya-arag buu
Hadba awr ku guuraa
Wax Illaahay kuu qoray
Cidi oolin maysee
Ukuntii dillaacdoo
Ababoo fogaatoo
Kambalkiyo ardaagaad
Ku ogeyd ma joogtoo
Shimbir ay ku nooloo
Laba baal aroortii
Urur kale la duushaad
Umal taah naftaydaay
Ku ugaadhsanaysaa

Ruuxaan aqoon iyo
Axdi naga dhaxayn bay
Dadku igu sidkeenoo
Eebbow runtii bay
Asaraarayaanoo
Qof ammaanaddaadiyo

Wacadkaaga iibshay
Addin iigu xidhayaan
Anna xuural-caynaad
Rabbiyow abuurtoo
Amranoo la yaabloo
Ka qarsoon adduunkoo
Circa oogadiisiyo
Abataqan ku nooloo
Qof ilaasha mooyee
Cidi aanay aragoo
Maalmaha Isnineed
Iyo labada Iiodood
Eedaanka subaxdii
Dhulka soo abaartoo
Awliyada jacaylkee
Arammidu ku mudan tahay
Marta aqalladoodoo
Wadne abur tufaayoo
Olol iyo dab yeeshoo
Aslanoo casaanoo
Ooyaaya dhiigoo
Dhexda eebo kaga taal
Ku afura tidhaah-daa
Indhahaysgu haystaan

Ul madheedhahoон
Hor Illaahay iyo
Abaal laysu siin
Orod lagu helayn
Awood lagu hantiyin
Ayaan iyo nasiib
Ma ka adag yihii?

Adduun iyo kalgacal
Haday wada ordaan
Hal-abuur tolow
Wax ma iibiyaa?
Beer oodanoon
Irrid furan lahayn
Haddii ubax jacayl
Ula sare ku yaal
Naf oggoli talooy
Illinkee martaa?

Nin abwaanahoo
Ka arradan gacmaha
Ka irmaan dibnaha
Tolow Ina Suldaan
Afku maw gudaa?

Hadday welli Alliyo
 Uur-ku-baale tahay
 Hadday aawadeed
 Adhaxdiyo wadnaha
 Waxaa iin ku yaal
 Kail-sugan lahayd
 Indhaheeda tolow
 Ilmo lagu samara
 Ma ka iman lahayd?
 Oda lama filee
 Afti iyo haddii
 Ergo loola tago
 Tolow aabbaheed
 Muxuu odhan lahaa?

Urugiyo xusuus baa
 Asaraarka faallada
 Saqda dhexe abuuree
 Umal iyo ladhaa soo kaca
 Wakhtiyada inkaarta ah
 Maxaa lagu illoobaa?

42. Indho badan

[Kor U noqo](#)

God abeeso ninkii
 Illinkeeda degow
 Taladaadu iyaa
 Ma allow sahal baa?

Arraweelo markay
 Laba eefka lahayd
 Igadh geela haddii
 Nin aroorsan lahaa
 Amarkeedu hor yiil
 Odhan mayno kolkey
 Awooddii rag dhintay
 Sii agaasimato
 Aakhiruu ku maqnaa
 Ugaaskay dhaxashoo
 Arrimii dhacay qaar
 Utintooda haddeer
 Lama oogi karoo
 Abba looma hayoo
 Sheekadaaba iskeed
 Ma amaanah karee

Halka aahdu ku taal
Waa la sii axadhaa
Godob oofa ruqdaa
Aabudhkeeda riddoo
Alolkay jaratoo
Ibahay furatoo
Aslimayno dhaliil
Odjamleedi durkee
Immankaynu hubnaa
Waxa eegga jirree
Awgayow taladii
Ifka maw rogannaan

Naca jooji arbow
Eela weynta hambee
Ayaxow ayaxow
Ayaxow weligaa
Ayda waad dhilataa
Eelna waad ka tagtaa
Aafadaada miyaa
Aagna looga gudbayn?

Ashkirow farasow
Aadyar baa la socdaa
Orod kaagu labbaa.

Ban aroori kaxaa
Mar ugbaadku simaa
Dhal aboodi halkuu
Ogxantiisa dhigtaa
Aadamuu mar jantaa
Meel aboor degey baa
Mar iftiin ka baxaa
Gole aammus badnaa
Mar mar baa idhi taas
Anda-qaad ku bataa.

Ma aqoon ma aqoon
Ma aqaanno darkii
Isagii han-hinnaa
Waxa loo egmadee
In dhoweydba sidaas
Afartiisa rugood
Agab baa la dhigtoor
Oommanaa fadhiyee
Ifafaalah guud
Abshir baa dhalatee
Waxaan awda hayaa
Ma ishaara san baa!?

Ma abaabul shar baa!?
 Onkod gaaxdey miyaa!?
 Ma cir soo olkamaa!?
 Ma illiilo socdaa!?
 Ma xer tuugi Allaa!?
 Ma hayaan ulan baa!?
 Ma dagaal uganoo
 Laysu eeba gurtaa!?
 Ma col awdalan baa!?
 Ma ibleys qaxaya!?
 Ma insaa ma jinnaa!?
 Ma ardaa ma shinna!?
 Ma aleelo qubtaa!?
 Ma adeeri dhashaa!?
 Ma arraa ma urraa!?
 Ma awaarre kacaa!?
 Ma ufaa ma dabayl!?
 Ma asmaa ma Xanuun!?

Ubaxeey Ubaxeey
 Indh yaab badanaa!
 Kugu eegma batee
 Maxay soo uriyeen
 May ayaamaha qaar
 Kugu soo ururaan
 Immisaa jirey waa
 Oontu kuu tirsanayd
 Immisaa jirey waa
 Arradkaagu sinnaa
 Immisaa jirey waa
 Noloshaadu adkayd
 Immisaa jirey waa
 Ajakaagu furraa
 Immisaa jirey waa
 Abaalkaagu sugnaa
 Immisaa jirey waa
 Ayaankaagu dednaa
 Immisaa jirey waa
 Adduunkaagu madhnaa
 Immisaa jirey waa
 Ishu kaa han-fogeyd

Wax aqoolka haddeer
 Uskag baa ku jiree
 May ayaamaha qaar
 Korka kaa asturaan
 May ayaamaha qaar
 Wuxuun uu illiyaan
 Urku wuu ku madhnaa

May waxuun Ubaxeey
Afka kuugu riddaan
Adoogaa dabadii
May agoonimadii
Aabbe kaaga noqdaan
May illaahay hortii
Irbad kuugu huraan
Alif waa derejee
Aqoon may ku geshaan
Erey may ku faraan
Loo adeegsado meel
Aayahaaga hor yiil
May ammaan ka dhigaan!

Abeer baanad ahayn
Oogadaan ku billayn
Awrtan qooqday haddeer
Abaar ba kulanteen

Ummaddeenunu jidkii
Kii islaamnimadii
Ahabitii faralkii
Asalkii dhaqankii
Isirkeedu lahaa
Way ka soo ambatoo
Aarankay dubatoo
Ubaxeey hablihii
Ololaa ku socdoo
Ubaxeey sannadkii
Boqollaal ugub baa
Axankooda qashoo
Ammintiiba kolley
Inan baa dhimatoo
Aqal baa dumayoo
Udub baa jabayee

Arartaydu malaa
Asaraar ma gashee
Ubaxeey warar baa
Agaaha jiroo
Olloggaaga badh baad
Xog-ogaal u tahoo
Adigaaba yaqaan
Gabdho ooda rogttee
Ba albabkan garaac
Ummul baa hurudee,
Wax ku oogan xanuun
Aamanuun gubayoo
Umal baa shidayoo

Ammuurii dhacay bay
La asqaysantahoo
Ilmahay dihataa
Xalay eydu cuntoo
Naxariista illayn
Anshax baa dhaliyee
Haddii uurka habreed
Astaan gaara lahaa
Hooyadii amranayd
Arxan goysey markuu
Xeer illow ku dhacoo
Ubadkii magantaa
Haadku eeganayaa

Eerashoy bi'iwaa
Iil dhexdisa haddaan
Obocdeedu qubnayn
Sow ma soo olosheen
Aaway beer debicii
Aabi baa lumiyee
Arladeena miyaa
Naas irmaani jiraa?

Shan afraad shan afraad
Birta kii ka aslaa
Oori deydeyayee
Aroosow magacaa?
Ilko dhiigle maxaa
Lagu aaminayaa
Dhego awdan miyey
Odayeyntu gashaa
Irdha qaado ragow
Naftaad aasi taqaan
Waad abuuri kartaa

Rag miyaad Ubaxeey
Alabkiisa taqaan
Asaydaada mar buu
Ashqaraar huwiyyaa
Al-aloooska gobeed
Waa ka aar gudashoo
Lama ooyo dhurwaa
Ishinkuu legdadee
Gabadh iilatay hooy
Ayaanteeda madow
Alwadkeeda ninkuu
Alalaas geliyaa
Uur ku taallada wuu
Wuu ka iidsanyahoo

Iman mayo halkuu
Ka alaaboo gurtee
Ool waxay ka sidaan
Ergo waa ta dhahdee
Eedi hayga hadhee
Waan afeefanayaa.

Ubaxeey bahalaan
Ku ilaashanayoo
Ubaxeey hororaa
Ku ugaadhsanayoo
Araraa kugu dhow
Orgobaa fadhiyoo
Aarna waa gudayaa
Iimo kaa deyayaa
Geenyo aamus taqaan
Tuugba waa eryadaa
Mar baa ayrada geel
Oohow loogu digaa
Anfariirka dareen
Adhibaaba didee
Ahmin baa la gataa
Hilbahaaga Ardooy
Lama iibsan karee
Aanadaada ha deyn
Rag ul baa celisoo
Ka adkayso qudhay
Ammaantaadu tahee

Waa arooryo horoo
Orka kuu baxayaa
Ambla qaadka salad
Weeye loo addimoo
Hadal waa la abyaa
Waa la soo ururshaa
Arrintaada marwooy
Wixii iiga ekaa
Horaan kuu idhee
Arbacuunkani waa
Abhintayda danboo
Waa ilayska hadeer
Addinkaagu halkuu
Ku abaaranyahoo
Waa ammaano dadeed
Amarkaan ku faro
Waa assaaska halkaan
Ka awaala digoo
Axdigaa culus baan
Adhaxdaada furee

Sheekadaada ogow
 Idlaadkeeda hadhow
 Adduunkaa sugayee
 Af-dhabaandhab haddaad
 Oofin weydo xilkaas
 Way ahaan jirtey saas.

46. Jeegaan

Kor U noqo

Jeegaanta dhalatee
 Cirka lagu dhexroore
 Dayaxoo dhammaysoo
 Dhulka dacal ku haystiyoo
 Qorraxdoo dhacaysoo
 Dhiganaysa baallaha
 Midba dhooll ku mudataay

Weli waxaan dhafoorkiyo
 Dhabannada la haystaa
 Heegandan dhaqaaq-joog
 Waxay dheelli-socotaba
 Soo caana dhuratee
 Kugu qabatay dheeggee
 Dhammidaa tin iyo cidhib
 Kugu dherersanaysiyo
 Ta kalee ku dhaaftee
 Dhican kaaga rutatee
 Dhudhun kaa fogaatee
 Ha hillacday dhuuxee
 Dhobic iyo mahiigaan
 Ku dhirbaaxday ciiddee
 Dhirta wada ruxaysoo

Waxa dhaygag ii diley
 Midabadan dhinbiilaha
 Dharka wada xariirta ah
 Dhexda kuugu duubee
 Midba dheeha gaarka ah
 Xubin kaaga dhiibshoo
 Waxa adiga kaadhigan
 Ama baro ku sii dheer
 Qurux kaaga sii dhow
 Middan dhaxanta jiilaal
 Dabka iga dhex shidatee
 Wadnahayga dhilatee

Dhillow-yahan sidiisii
Dhan kastaba u raacdee
Xididdada u dhaaftee
Dhiiggii ka shubatee
Xinjirtii ka dhuratee
Sida dhaanka jiilaal
Dhabarkayga raratee
Dhoomaha I saartee
Jidka aan dhammaanayn
Igu tidhi ku dhererow

Waxba yaan ku dheeraan
Arrintayda dhabaqdiyo
Sunta igu dhalaashiyo
Dhigtan udubka weydiyo
Lurka dhaawacaygee
Dhallinyaro rag iyo dumar
Dhawr baan aqaannaa
Dhugatada kalgacalkiyo
Wada qaba dhukaankoo
Dheehashada jalleecada
Isu dhaafi waayee

Dhede xidid ahoo qudha
Dhaayaha ku wada yaal
Inkastay dhaqmaadkiyo
Dhalashada wadaagaan
Dhayal iyo fudayd baa
Wed u kala dhaqaajaa
mid dhacdaa halkeedii
ta kaleeto dhaxashaa
nafta laba dharaar qudha
isu dhiibi laayoo
sida dhegaha oo kale
isu dhiman lahaabay
dantu oodo dhacameed
midba dhinac u saartoo
arrintoodu dhiif iyo
dhul ku foorar joogtaa

kala dhiman adduunyooy
ninkaad dheriga siisaa
intuu dhuxusha hoosiyo
dhardhaarrada ku maqanyaa
dhagarta iyo geeridu
dhoobada u qooyaan
dadba wuxu dhammadaa
intuu dharabka doogga leh
dhutis ugu tukubayee

hadba meel ku dhaxayee
maxaan kaaga dhololaa?

47. Jitama

[Kor U noqo](#)

Dhudu geenyadaydii
Dhex-yartii shakaallayd
Dhirifkiyo wisiisiga
Dharjadii ku tumatoo
Jarihii ku dhabatoo
Dhufsataye u sii daa

Magaceedu waa dheel
Heensaheedu waa dhiin
Shalmad dhabaq-guduudiyo
Dhowloosyo dahabiyo
Sitaac dheeh leh baw xidhan
Baal dhalalaayaa sudhan
Kun hal bay u dhagantaa
Dhanbaal bay siddaa culus
Dhalandhoolka tiigta ah
Hadday maagto dheemaal
Ama dheelmad soo galoo
Dhudhubaha shareerka ah
Iyo jararka dhiibta ah
Iyadaa dhanbalatoo
Dhabbadeeda falatoo
Tubta sugaran ku dhacantoo
Abataqan dhoweysee
Dhaxaad humhumatee
Ma dhan tahay Sarmaanow
Isma Dhiba ku soo bood.

Sida badowga haw dhiqin
Dhiiftu way cabudhisaa
Yaanay dhaadin guul guul
Xakamaha sal uga dhawr
Ha la dhicin rakaabbada
Nabar kulul ka dheeere
Dhengeddana ha ku adkayn
Yaanay koora dheelliin
Dhacadiidka fara badan
Dhabarkaa ku daalee
Dhaqdhaqaqa tarantari

Tabahana u dhiib dhiib
Dhabdhab orodka booddada
Ha ku dhegin majiiraha

Hadba dhaad isugu taag
Hadba dheeeg iskaga looh
Uga suul dhabaalee
Hadba dhinac u diga-rogo
Dhudhun iyo badh sii soco
Isku dhereri gaaddada
Bogga dhaxanta kaga qabo
Dhulka gacanta saar saar
Hadba dhagax ka soo qaad
Dhanka kale ka soo fuul
Hadba dhoool ka muunsood
Dhoorka raanta tuurtiyo
Taataabo dhabannada

Dhaw-dhawda kala quban
Hal-abuurka dhabaqda leh
Hawraarta kala dhiman
Tixahaan dhugta lahayn
Way ku dhega barjowdaa
Dhudda gabaygu leeyahay
Ereyada dhexroorka leh
Suugaanta dhaladka ah
Kula hadal af dhawrsoon
Ha ka dheregto maansada
Dulucdana dhacdo u yeel
Nin la dhawrayaad tahay
Waa lagaa dhursugaya
Yaan darmaantu kula dhixin
Dhakhsaheedu waa laydh
Badi soo dhirbaaxdee
Dhag-dhagtiyo xawaarah
Yaanay dhaafin yoolkii
Ina Dhamac ku sugi jirey
Isba waa dhigaygee
Dhoodaanna tala geli

Dhugashada ayaamaha
Haddaan dheehdo waayaha
Sooyaalka dhaxalka ah
Waxay dhaayo joogeen
Hadda shalay ma dheerayn
Waxa dhacay ma fududayn
Weli dhaar ma beenayn
Maalmihii dhanaanaa
Wixii dhiif la soo maray

Iskastoo la dhabar jabay
 Laysma dhiibin goobii
 Dhederbiga la geylamey
 Mana jirin qof dhawrsaday
 Dhaqan iyo hiddaa jirey
 Dheg la xeeriyyaa tiil
 Dhaqashadu hal maahayn
 Dhiigna waa la huri jirey
 Dhumuc waa la ridi jirey
 Badna waa la dhuri jirey
 Guulna waa la dhalin jirey
 Dhiiri buu hubku ahaa
 Dhaadashaa hanku ahaa
 Marka dhabi dhabteed tahay
 Dhidar wayska tegi jirey

Miyaan dheelallaysnahay
 Mise waan dhadhabayaa?
 Dhammaan guulahaygii
 Riyo iyo ma dholol baa
 Ma dhibaad nin bixiyaa?
 Ma runtaan dhacdo ahayn
 Dhagaxtuur ma been baa
 Labadii dharaarood
 Mee ninkii is dhinac sudhay?
 Miyaan daayey dhagartii
 Mise dhiilladaan jirin
 Mise tolow dhalooshaa
 Dhibidkeedu adag yahay?

Dhirta waxa ku jira geed
 Wac wac iyo dhalaal badan
 Dhulka hoose kama baxo
 Dhuuni yaalla kama qado
 Damal dhuumo maaliyo
 Dhamastii hadhka lahayd
 Marka dhuuxu ka engego
 Ma ogtahay dhillowyahan!
 Hadduu dhaashto jiilaal
 Ama dhiibsho laamaha
 Naxariis la kala dhaco
 Dhardharraanta quruxdiyo
 Dhaaddanaanta liqanyada
 Si kaluu u dheegtaa.

Maan dhabtayda faaqido
 Dhubbad-qaad la daba galoo
 Cidla maan is kula dhaxo
 Horta ooda dhacameed

Maan tilmaan ku kala dhigo
 Dhalliishaydu waa tuma
 Dhaymahaygu waa maxay?
 Dhabadaan ku taagnahay
 Hadday laafyo dheer tahay
 Dhowrteedu badan tahay
 mid ka dhow ma helayaa?

Haddaan dhay la heli Karin
 Ama sixin la dhami Karin
 Maan dhunkaal ba heensado

Dheeraad nin haystoo
 Aqalkisu dhalo yahay
 Nabaddiyo ku dhaqan keed
 Hadduu tuuryo dhaafсадay
 Miyaan kiisa dhagax Karin
 Maan dhadhaabta xaabsado

Hadday dheeshu laba tahay
 Anigiyu dhurwaagay
 Ka dhaxaysey guushii
 Dhiniciisa ka holladay
 Maan dhankayga ka guntado
 Qayl- dhaanta sama-doон
 Nin hadhkiisa uga dhacay
 Dhawaqaqayga sahashadey
 Inuu ii dheg taagoo
 I dhegeysto maan baro

Haddii awr dhufaanii
 Isku saydhay dhibidii
 Dhirta maan jejebiyoo
 Anba dhoosha ka cartamo
 Haddii dhoobi fara baxay
 Dhoobeeeyey taladii
 Anba maan hengelo dhigo

Nin dhukani hadduu jiro
 Anba maan is dhega maro

Nin dhibtayda magan galay
 Anba dhiillo maan bado
 Dhaawacayga hoog iyo
 Dhimasho maan ku soo bedo

Ninki Dheeha gawracay
 Hadduu dhuuni qaatiyo
 Hubkuu ciidda dhaafсадay

Dhan kastaba iskaga xidhay
Killi aanu dhaadeyn
Sida jibin dhinbilo kulul
Ama danab dhanbala ridey
Ama dhibic gudgude wado
Dusha maan ka soo dhaco

Hadday dhooftay nabaddii
Cirka looga xero dhigay
Dhoonbir maan ku soo rogo
Hadday ceel dhexdiis taal
Dhiigba maan ku soo guro

Dhambaalkaasi waa baaq
Dhawaaq weeye joogta ah
Dhahay oo haddana dhahay
Dhigay oo haddana dhigay
Hadba dhinac ka soo diray
Hadba midab u dhalan rogey
Nin dhegaystey fara badan
Ninse dhuuxay sheekada
Wax ka dheegeetey mooyaan
Anna dhaawac igu gaadh
Dhimashiyo hed mooyee
Suugaanta dhacanta leh
Dhibba haygu noqotee
Inaan dhaafu lama sugo

Ma intaan dhitinayee
Arrintayda dhilayee
Dhebigeeda qorayaa
Bahalkii dhabbacan jirey
Iga galay dhufayskii

Dhayalsigu lur weeyee
Ma dhabbiibyey nabarkaan
Dusha sare ka dhayi jiray
Dhulka iyo dadkiisii
Intay dhiillo saarayd
Toban iyo ma dhawr baa
Dhaqaaq joogsigaygii
Sannad kale dib may dhigay

Intaan hawlo kala dhiman
Dhirin-dhiris ku foognaa
Maygu dhalatay Jijitami
Dhaylo dubato caawana
Ma ku iiddey dheel-dHEEL !!!

Goobtu dhaygag badanaa
Meydna waa dhex-yaallaa
Dhiigna waa qulqulayaa
Dhabataala cunayaa
Dhamac baa la tuban yahay
Dheella waa la tumayaa

Ma bishii dhabcaalkiyo
Dhaar jiidhka fuleyga ah
Dharaar-maalika tuugga ah
Nin gumeysi dhaansado
Taladii u dhiibtaa? !!

Ma bishii ma dhereggtada
Iyo dhaysa weyntii
Gobanimada dhaawacay
Nimaan dheefta mooyee
Dhiska qaran ku hawshoon
Dheeraadka siisaa

Ma bishaan dhoweystee
Dhololee ku dhololee
Dhawraayey sebenkee
Sugey dhalashadeedee
Dhiciddeeda raadshaa

Ma bishaan ku dhaatee
Dhidibkeeda taagee
Dhismaheeda ficilkiyo
Dhudhunkiyo laxaadkiyo
Ku dhabeeeyey kaarkee
Dhoobadeeda ciidda ah
Dheecaanka seeddiyo
Ku waraabshey dhididkee
Dhaxan igu bannaysaa

Ma bishaan u dhacartee
U kal tiriyey dhaaxee
Dhiilkeeda tolayee
Ceeryaamo dhacantiyo
Dhedo lagu hungoobiyo
Dhalanteedka beenta ah
Dhibicdeedu noqotee
Dhicisee is nuugtee
Waxba dhiiqi weydaa

Ma bishii dhallaankiyo
Dhallinyariyo waayeel
Dhaddig iyo lab labadaba

Dhammidood qalqalatee
Waxba dhaafi weydaaa

Ma bishii dhaqaaliyo
Dhaqankii burburisee
Isku dhuuqday labdaa

Ma bishii dhadhamadiyo
Dhafan-dhaafka hogoshiyo
Wax la mariyo dhuuntiyo
Qaran lagu dhillaystiyo
Dharabbada u xilatee
Dhulka lacag ku gadatee
Dhirta wada arradisee
Dalku dhaxal wareegaa

Ma bishii la dhuuntee
Sida eeri dhabankii
Dhabbadiyo jidaashiyo
Lagu jiitay dhoofkee
Dalka laga dhuyaalaa

Ma bishii dhanqalankiyo
Dhawa-welanka hooggiyo
Xabbad dheelli socotiyo
Qabri laysku dhacanshiyo
Xabsi lagu dhabriiriyo
Dhaca iyo colaaddiyo
Dhagartiyo shirqoolkiyo
Dhimashada jideysaa

Ma bishii laf dhabarkiyo
Afarteeda kala dhigan
Udubkiyo dhigtiisii
Dhoomihii is celin jirey
Dhaayihii is tebi jirey
Gacal wada dhaqnaan jirey
Hilbihii is wada dhalay
Dab dhexdooda gelisee
Dadku kala dhaqaaqaa

Dhugucdada xajiinta leh
Waxa loo dhab dhabayaa
Toddobaatan iyo dhowr
Ama boqol dharaarood
Ama tiro wax sii dheer
Nafta loogu dhibayaa
Dadka loogu dhacayaa

Dhaxan loogu joogaa
Dhafar iyo hurdo la'aan
Dibad loogu dhaxayaa
Dalka oo dhan nuurkiyo
Dharka loogu xidhayaa
Dhaanto loogu tumayaa
Dhaldhalaalka beenta ah
Ayaan dhuux ka hoosayn

Dheeha muuqa guudkaa
Nuxur looga dhigayaa
Hadii ay dhabeel tahay
Dadka lihi ku dhaataan
Wuxuu dheefa lagu qabo
Dhag dhag iyo durbaan iyo
Dharba looma baahdeen

Ninka dhacanta jiitow
Dharka ceebta qariyaa
Hadal iyo dheh maahee
Dhaqan suubban weeyaan

Dhimashadu xabaashiyo
Kafan laba dhudoodiyo
Rubaddoo ku dhaaftiyo
Iil dhexdiisa maahee
Dhilashada jidhkaagiyo
Sharafkoo dhantaalmiyo
Dheg xumaanta weeyaan

Haddaad dhuuxday bawdyaha
Miyaa dhawrsi kuu hadhay
Ma xanuun la dhaadoo
Lala dheellintaa maqan

Dhib waxaanku marinlaa
Adigaa dhammaystee
Haddii dhoof ku soo galoo
Adigaan is dhalan rogin
Ama dhuuman saas yeel

Haddii mawdku kugu dhego
Dhabaqsigu ku sii hodo
Dhamme kuugu soo galoo
Dhakhso iyo si kedisa ah
Isha oo ku dhugatoo
Ku dhalliisha mooyee
Dhoonbirkaygu kuma geyo
Nabar geesi kaa dheer

Birsol kaa dharaarow
Kuma darin dhallaankiyo
Dhasha oo ku ximisoo
Dheesha maarrarowga ah
Kugu jiidha dhoohnaan
Iyo dhoobo digasha ah

Dhinbilaha I shidayaa
Dhiciddaada maahee
Dhulluxaad abuurtyo
Dhidhkaad reebtay baa badan
Dhiilladaydu waa taas

Hadal iyo dhammaantii
Bal aan dhaarsho heestee
Waxay dhaabadii tahay
Marka dhamac la huriyee
Dhuxul iyo dab ololee
Dhirta nooli gubataa
Gari dhaaya furataa
Dhafoor taabashada qaar
Ha is dhigan nin diidow
Ha u dhuran waraabii
Laftuu dhuuxay eersaday

Adoo dhiibey hayntaa
Dhaxdin iyo dalkii huray
Adigoo dhashaadii
Dhawaqiqyo codkoodii
Ku dhaqaajin waayeen
Yaan ninkii ku dhaxal tiray
Adoo caara dhuubtiyo
Dhulka nabarku kaa yaal
Dhaxan kaaga daba iman
Dhillistiisa kugu dilin
Yaan lagaaga soo dhicin
Dhinacaan is bixin Karin
Dhacadiid iska ogow
Dhagartana is weheshada

Hayska dhiman sidii neef
Horta dhiig ku faraxalo
Dhudhun kaa hor jeedaa
Ku dhirbaaxi maayee
Dhumucdaadu waar hooy
Dhumucdaadu yay hooy
Dharab-roorka kugu jebin

Inantaada dhege culus

Dhiidhiibso kula tali

Gacan baa wax dhalisee
 Ha dhur sugin ayaamaha
 Hana dhawrin maalmaha
 Dheeshu xeego maahee
 Waa dhabiiltan gobanimo
 Dhidar fule gashaantida
 Boqorkiyo dhaclaa xidhan
 Yaanu kaaga dheerayn

Baadi dhiilka buuxsamey
 Dhici guusha maganta ah
 Nidarkiina dhaqan geli

44. Jacayl dhiig ma lagu qoray?

Kor U nogo

Jacayl dhiig ma lagu qoray
 Weli dhuux ma loo shubay
 Qofna saanta dhabarkiyo
 Ma u dheegeey feedhaha
 Dhabanada cad laga jaray
 Hadalkii ma lagu dhigay
 Xinjir aan is dhalan rogin
 Midabkeedu dhiin yahay
 Laga dhuray halbowlaha
 Weli dhiil ma lagu shubay
 Laba mays dhansiyyeen
 Sida dhayda xoolaha
 Dhag dhag maw wadaageen

Weli laba is dhaarsaday
 Beryo dhacan nasiib iyo
 Dhul ku kala cillaalaa
 Subax dharabku kowsadey
 Dhedaduna cuddoon tahay
 Cidla aan dhir mooyee
 Wax dhaqaqayaa jirin
 Jabaq maysku dhaadeen.

Kulankii dhabta ahaa
 Riyo dhiifi keentiyoo
 Dhalanteed ma moodeen
 Sida ay dhadhabayaan

Dhawr jeer ma seleleen
Af dhabaan dhab jamashada
Ma ka dhoofay hadalkiii
Bal dhaqaaq na kay tahay
Dhihidii ma waayeen
Ma ka dhabaqday xaajadu

Ilma dhalatay xiisuhu
Sida dhobic ma hiigaan
Ma ka qubatay dhaayaha
Ma ku qoyey dharkoodii
Naxariis ma dhidideen
Iyagoo dhanqalankii
Dheel dheelli mooyee
Dhegna aanay kaga jirin
Kolba erey dhex roorkiyo
Dhumudii ka maqantahay
Dhitinaaye keligii
Ka dib tooban dharaarood
Carrabkiyo dhanxanagii
Dhirindhiriid ma ku heleen

Laba guul u dhalatoo
Isu dhiganta weeyee
Dabadeed dhabeeshii
Hanadkii ku dheeraa
Dhudi mays bariidsheen
Dhubbad qaadka sheekada
Qofba dhagarta caashaqa
Wixii dhaaxo soo maray
Ma dhex galay kalkiisii
Ma akhriyey dhambaalkii
Warka maysu dhiibeen.

Kalgacayl dhito ahaa
Dhamac iyo dab huriyeen
Dhuxuliyo ladhi soo kacay
Hadba dhoon ma buuxsheen
Kolba dhacan ma jiideen
Dhacjadiyo u jeedad
Qofba dhaadashada guud
Qofka kale dhankiisii
Inaan looga soo dhicin
Ma ku dhaabadeeyeen
Sannad mays dhegeysteen

Ma dhalaalay waagii
Dhag ma tidhi cadceedii
Intay soo dhaqaageen

Iyagoon ka dheeraan
Dhaqankiyo xishoodkii
Dhaymana u jeel qaba
Iyadoo dhexdoodii
Dhulka suxul banana yahay
Dhibta maysla taageen
Wax intaa ka sii dhow
Ma ku dhiiran waayeen
Dhayal laysu taabtiyo
Dhallinyaro habkeedii
Ma ka dhega adaygeen
Dhadhansiga miliilica
Isha mayska dhawreen

Dhabbaday is taageen
Qofba dhaabaddiisii
Sara joog dhankiisii
Kun habeen ma dherernaa

Dhudhummada aboorkii
Dhulka hoose kaga baxay
Dhilashada jidhkoodii
Ma dhanbalay sartii guud
Ma dhammeeyey hilikii
Xidididada ma dhaawacay
Ma u dhaafay seedaha
Lafta hoose maw dhacay

Dhiilluu ku geliyaa
Ama waad dhalliishaa
Dhagartiyo wedkaagee
Dhimashada kal iyo laab
Ma ku soo dhaweeyeen
Dhoollaha ma ka qosleen

Ubax dheelka subaxdii
Naxariis ku dhaashtoo
Afka dhiin cas mariyoo
Dhaddigiyo labkisii
Laba dhude isugu maran
Ma is dhaafsadeenoo
Dhaxal maysu siiyeen
Dhuuni kawlka caashaqa
Maysu sii dhadhamiyeen
Ereygii dhinaa hadal
Dhegta maysu saareen

Dhafan dhaaf aboorkii
Ma dhufsaday cammuudii

Ma u qaataay dhoobada
Dhab-dhabkiyo kabkabidii
Labadaba ma dhalan rogey
Dhismo kale ma soo baxay
Ma ka dhigay wax yaabliyo
Dudun dherer ku caanoo
Dhumuc iyo laxaad weyn

Dhalan dhoolkha maantii
Dadku dhacarta jiilaal
Ma hadhasaday dharaartii
Ma ka dheelmay galabtii
Iyadoon la dhaadayn
Sheekada dhabteediyo
Dhabar weyntan hooska leh
In dhexdeeda laba ruux
Runta kaga dhur sugayaan

Haddaan laysu dhamanayn
Nafta laysu dhiibayn
Ama dhaxal tis qaadiyo
Dhismo aqal la taagiyo
Ubad iyo dhaqaaliyo
Dhaqan reer la kala sugin
Dhunkashiyo u jeedadu
Tahay dhaayo guudkood
Waabay la dhabaqsado
Dhereg iyo markaas qudha
Ama sida dhurwaayada
Hilbo gabadh dheg roonoo
Higlo loogu dhuuntoo
Dhakhso loogu kala baxo

Ninba waxa dhabbacashada
Dabinkiisa ugu dhaca
Dhidar iyo xabaashii
Sharaf lagu dhabcaaliyo
Dhawrsoonni laga tegey
Dhalanteedka beenta ah
Bulshadaa u dhaawacan

Hab jacayl u dhaqan galoo
Ma holladay ka ugu dheer
Maamuuusna ugu dhow
Mise weli wax baa dhiman

45. Jacayl dhiig . . Has Love been Blood written? [Kor U noqo](#)

has love been blood-written
has marrow yet
been poured for it
a person peeled
the skin from their back or ribs
has expression of this
been offered in flesh
cut from the cheeks
has blood extracted
its colour still red
uncoagulated
been scooped from the arteries
poured into a milk vessel
have two people offered it
one to the other
as they would fresh milk
have they shared it happily

time-separated in spirit
in body as by a thorn fence
sworn to each other
one morning have two
after first soaking rain
the damp mist dense
in an unpeopled place
where apart from the trees
nothing stirred
become aware
of each other's rustle

did that true meeting
seem a vision to them
brought by love's plight
or its mirage
from time to time
as if suddenly waking
out of a dream
did their speech
desiring utterance
pass from a mouth

if just a howl
did words elude them
was the situation soured by this

did spots of ceaseless rain
emotion's tears
spill from their eyes
did it soak their clothes
did they sweat compassion

disoriented with but
a stutter of movement
they were stuck
each time a word
no link with others
lacking substance
limped out alone
was it ten days later
their tongue and palate
found strength for it

but they are born for success
of equal standing
parted for so long
did they greet one another
exchanging stories
did each for their part
pass on the trials
sustained through their love
did they read the message
exchange their news

love was a food store
which when it was heated
with charcoal and fire
the glowing embers
of emotions stirred
did they fill a large pot
time after time
drag the enclosure's
night-time gate
each one with tender eyes
seeing nothing harmed the other
did they listen thus
for a whole year

did the talking end
did they then spend

half a day
in this silent way
as the daylight fell
from their staring gaze
their inflamed thoughts
did they pass that night
like the camel herders
in nocturnal endurance
of cold and dark
difficulties bringing illness

did the dawn then glow
and the sun call out
approaching each other
not crossing the boundary
of mores and modesty
longing for a balm
with a mere forearm
between them did they stand
bodies held straight
opposite each other
avoiding the step
of moving closer
resisting the play-touch
the youthful way
the taste glimpsed
in the distance
did they just behold each other
through their eyes

they stood on the spot
each one gazing
standing upright
did it last a thousand nights

the legs of the termite
emerged from the earth
breaking the surface skin
did it peel their bodies
consume the flesh
did it wound the veins
pass to the nerves
persisting
to the very inside of the bone

the bad news
it places in you
that you look on with fear
is the trials and your death

did they welcome it
with their whole body and a smile

there's a flower which blooms
after morning's compassion
has refreshed it with dew
it brings forth a red liquid
for the mouth to sip
its stamen and stigma
entwine like a rope
was it this they exchanged
offering as a legacy
did they present it to taste
as the last earthly food of love
did they place at the other's ear
the word which was missing

the termite gathered up
sand and detritus
forming clay diligently
rendering and plastering
did it transform those two
did a building arise
did it mould from them
a structure of wonder
a lofty termite mound
famed for its thickness and strength

roaming in the sun-heat
of daytime did people
in the dry season grazing lands
rest in its shade
then move away in the evening
unaware of the reality
of the story that deep inside
this shady backbone support
two souls await the outcome of truth

if self sacrifice is not made
the breath of life not exchanged
if one does not wait
for an enduring legacy
the building of a house upright
children and earthly sustenance
then the kisses and intentions
are nothing but superficial
a poison sipped to satisfaction
in that one same moment
like hyenas snatching

a girl of good repute
 as they hide themselves
 in the higlo tree
 to pounce out quickly
 each man is expectant
 for what will fall to him
 a hyena and his grave hole
 the honour he has trampled
 the modesty he has snatched
 the lying illusion
 this does society harm

did he strive for the highest level
 of fulfilment of love
 that closest to honour
 or is something still missing

Translated by Martin Orwin

48. Ka rog oohaddana saar! [Kor_U](#)

[noqo](#)

Ka rog oo haddana saar
 Sabkax oo haddana seed
 Seemman oo haddana sulan
 Sidkan oo haddana sagan
 Sahlan oo haddana sudan
 Sal leh oo haddana sigan
 Sillan oo haddana sugar
 Subkan oo haddana solan
 Af Somaligaygow
 Wax sawaabaa noqotee
 Maxay kuu sameeyaa?

Ka rog oo haddana saar

Waa lagu sugayoo
 Lagu saadinaayee
 Cabdiyow ma socotaa?
 Xeebaha sintoodiyo
 Ninka Saylac joogow
 Sagalkiyo daruuraha
 Wararkaagi saaraa

Xamar bay bishii soon
Saxal-qaaddu keentoo
Sahankaagi noo yimi
Sahaydiina noo keen
Xagayaga sareediyo
Waa Seer-ma weydee
Maxaad saaka joogtaa?

Ka rog oo haddana saar

Tiro siman sagaal tuur
Soddon keen sided hoo
Waxa hadhay bal suuree
Ma so'baa ma saan baa
Saddex iyo shan waa kee
Sakalaha ha laga guro
Laba sulub ha lagu daro
Guryo samo ha lagu furo

Ka rog oo haddana saar

Siinleyda maansada
Haddii saami loo dhigo
Dadku uma sinaadoo
Suuganta hadalkiyo
Cabdiyow sargooyada
Lagu kala sed roonoo
Rabbi wuxu ka siiyiyo
Sida ay la noqotuu
Ninba seylad keennee
Ha saluugin Riiraash
Ina Saalax haw dudin
Af-qallooc ha saamayn

Soomaali weyn baa
Xaajada la socotoo
Iyagaa ka seegiyo
Ka sugaaya garanoo
Kala sooci doonee
Laba seeble yeelkii
Ha ku lumo sursuuraha
Sixirkiyo shan xuubluhu
Ha ka dhaco sallaankee
Xidho saanadaadoo
Sulufkiyo colaadaha
Samaydaadu yay jabin

Ka rog oo haddana saar

Badadheena Saaqiyo
Samawada ku magac dheer
Rag Saluugla ula baxay
Marna Suuban lagu yidhi
Sumaddeedu waa caan
Kula siistay Baaruud
Adna haygu sara tegin
Waa Saxarla sheekadu

Ka rog oo haddana saar

Hararada sal iyo baar
Lagu taxay sitaacee
Loo soohay baarkiyo
Saddexlaha ujeedaa
Dhigta loogu saabboo
Marti sama falkeedaa
Koramada sagaal jirey
Loo sudhay hoggaankoo
Sooryaa la hurayaa
Safar baa la furayaa
Sumallaa la qalayaa
Xididkiyo sokeeyaha
Laga seexan maayee
Salliyada xariirta ah
Socotada u kala roga.

Ruuxii saboolow
Xilku saari maayee
Saca maatada u godol
Saadaal ku noolow
Samirkana ha moogaan
Ruuxaan wax sidinoo
Shirka soo salaamow
Adigaa wax sugayee
Sarar iyo leg iyo badhi
Kee baan ku siiyaa
Sacabkaagu qaadaa?
Iimaan sed weeyee
mid haddaad saluuqtana
saddexdaba bal iga hoo.

Ka rog oo haddana saar

Sidig maqan ninkeedii
Talo waw sar go'ay tahay
Jid-Siraad korkiisiyo
Suudaa la marayaa
Sanadaa la dhaxayaa

Sahay lagama maarmee
Ha la jiro sibraarada.

Ka rog oo haddana saar

Saanteena guudkiyo
Suntu hilibka dhaaftoo
Sal waxay ku leedahay
Saableyda uurkiyo
Sambabada dhexdoodoo
Maal baa la sarayaa
Selel looma baahnee
Kii seedayow toos.

Ka rog oo haddana saar

Soodhkiyo billaawaha
Sinta midig ha lagu xidho
Faraskana silsiladdiyo
Seetada ha lagu furo
Seefaha ha lala baxo
Seeraa la furayaa
Saryan baa la dabayaa
Wiyil baa la sabayaa
Xaajada sal fudud iyo
Sakatiga ha laga jiro
Sahwi yaanu kala ridin
Sahal yaan wax loo odhan
Dhulku waa sanqadhyaa
Cagta saari maynee
Socodkeenu xeel iyo
Ha ahaado laba suul
Sirna yaan la faallayn
Murtidana ha saafina

Ka rog oo haddana saar

Maansadu ha socotoo
Sida daad mahiigaan
Dhulka haw sabbaysoo
Kolba sabo ha gaadhoo
Culimada salaaxdaa
Senge hawgu joogtoo
Ninba subax ha maalee
Ruuxii suldaarow
Garo inad sabool tahay

Soddoh weeye xeedhadu
Ragna waa u siman tahay

Ninka suunka taabtee
 Ka sal gaadhi waayow
 Garo inaad sabool tahay
 Waa gabadh su'aal iyo
 Halxidhaale sidatee
 Ninka Abu sarnaantiyo
 Saddex qayda bogorka leh
 Kaga fura si-dalagtee
 Male kaga sinaystow
 Garo inaad sabool tahay.

50. Muliya

[Kor U noqo](#)

Muliya saaseey
 Hay saasey
 Muliya saasey
 Hay saasey
 Muliay saasaa
 Hay saasaa
 Mulliyay saasaa
 Hay saasaa

Yaa mullaaxda galool
 Maydhax looga jaraa?
 Yaa masaarriyo Hawd
 Maadha looga guraa?
 Yaa mageyno irmaan
 Dhasha looga maraa?
 Yaa hadhuub madaleed
 Moroh looga tolaa?
 Yaa maraa hadhi qabow
 Maydal loogu xidhaa?
 Yaa marleyda haween
 Taan maqaarka lahayn
 Looga maarmi karaa?
 Qurux aan masanuun
 Male loogu tegeyn
 Yaa macnaysan yaqaan?

Miyireey dhibtaydiyo
 Meeraysigaygii
 Dhegahaad ka maratoo
 Hadal mooyi keliyaad
 Ma huraan ka dhigatoo
 Maya baad ku koobtoo
 Il mugged wax joogijo

Midig baad ka talisee
Hawraar magooshoo
Ubax iyo man bixisaan
Kugu meherin-laayoo
Marriinkaaga hees iyo
Maahmaaho yaabloo
Nin magtii ka culus iyo
Murti baan ka dhigillaa

Mudan baan u noqonlayd
Dumarkiyo marleydoo
Masallaha jacaylkaad
Maamuli lahaydoo
Gabaygaan madhxinayee
Hore ugu masuugaan
Kugu madhin lahaayoo
Cidi kulama maasheen
Maskaxdaydan curatoo
Malyan kula gudboonoo
Muuqaaga aragoo
Maqlay sheekadaadaa
Ku majeeran-laayoo
Inta gabadh is mooddaa
Masayr kuugu iman layd

Murankaagu duniduu
Maan dhaaf ku ridi-laa
Kuwa maqasha raaciyo
Ma-kastaa ku baranlayd
Jidka waxad ku marilayd
Sacab iyo mashxaradoo
Miyi iyo magaalaad
Maamus ka heli-layd

Midabbada dhabeesha ah
Qurux daadan maydhee
Rabbi kugu manaystaan
Hadba meel ka sari laa
Madaxuu ku socon laa
Mar qofkii dhegeystaa
meexaanahaygoo
Midho laysku baantaan
Kuu marin lahaayoo
Muqdishiyo Hargaysaan
Madadaalo waayeen

Hadba mahadnaqaagaan
Mirta dhexe la kicl laa
Gacalkiyo mataanaha

Wedka kala muquunshiyο

Haddii mawdka geeridu
 Iga kaa hor mariyaan
 Kama aad maqnaateen
 Maankayga gelinoo
 Magic baad ka dhiman layd
 Marti soorka Eebbiyo
 Inta melg ag-joogtiyo
 Marwadii Rasuulkaad (S.C.W.)
 Magan kaaga dhigi laa

Qabrigaaga maansiyo
 Murugiyo xasuus iyo
 Mahadhaan ku qori laa
 Maka iyo Madiiniyo
 Halka Maxamed yaallaan. (S.C.W.)
 Calan kuugu mudi laa

Muliyaa saasey
 Hay saasey
 Cishqi baan miraayoo
 Kolba mayracayoo
 Muddo dheer isagaan
 Majaraa u hayoo
 Guntii soo murdiyoo
 Kal gacaylkan madow
 Aan murwaadka lahayn
 Ninkii meel u hayee
 Ku muraadsanayow
 Hoo muftaaxa jacayl.

51. Quduro

[Kor U noqo](#)

Cabdi Aadab Qaysow
 Qoffi soconayaan ahay
 Qaro iyo laxaad iyo
 Qoton waa halkoodii
 Ul gallalan umaan dhalan
 Qurux kama madhnaan jirin
 Hana qaad filkaygiyo
 Ka da'weyni qayrkay.

Hilbahayga qoonmiyo
 Qayaxnaanta jaahiyo

Sida qaansadii godan
Joogaan soo qandood sadey
Qurubsiga tallaabada
Qalqalloocan igu dhacay
Ma lahayn qallaafee
Qoontayda hoosiyo
Waxa qaabkan iga dhigay
Qisadaas ma haysaa?

Maxaa iga qabyo ah hawl
Wax ka qabashadeeduna
Qayrkay ku xidhan tahay

Maxaa qalinku sheekiyo
Qubanaha dharaartiyo
Kolba qodob la yaabliyo
Mahadhooyin qorayaa!

Maxaa feedho qaaxiyo
Qulub kala kexeyeen
Qoomammadu damqaysaa

Maxaa ciin la qooshiyo
Waabay qadhaadhoo
Dacar lagu qasaasiley
Iyo quudhsi dabayaal
Afar aan is qabannoo
Cabsi loogu qumayaa

Qamuunyada dibnaha iyo
Qacda labada fool iyo
Maxay qaawinta ilkuhu
Qanja barar isku hayaan

Maxaa qiiro hoosiyo
Ilmo qubatay gocashadu
Ha I qarin ku leedahay
Isaguna qabaal iyo
Qaba dheer ku shubayaa

Maxaa ruux qaldhebayoo
Qormadii rugtiisiyo
Qudha laga toleeyoo
Misna quusan waayoo
Nafta quudhi waayoo
Qarandida sideedii
Qodanaaya booraan
Godka meel qarkiisa ah
Qoobley ordaysiyo

Fardo qaxay ku jiidheen

Maxaa seefo qawliyo
Gudmo lagu qadhaabtaa
Damal adag qarqooreen

Dadku dhagar qaboobaa
Qaantoodu fududaa
Qarqarsigu ku adakaa
Ninka qoofashee yidhi
Qoorta hoos u wada roga
Qoontooda badiyee

Iyagoo qiyaamiyo
Bad qaloonbiyeysiyo
Ku dhex jira tog qawlay
Qoyanaanta diidaan

Iyagoo qaldhebayoo
Qatannoo arradanoo
Gabaddano qadhqadhyayoo
Nolol qaawan joogay
Burka qaraf ka dhawraan

Qawdan waa nin keliyee
Haddaan qaybta loo burin
Wiyil qoodh ah laga dhigin
Qaran kuma hoggaansheen
Qaadhaan gumaystiyo
Qalle lagu hungoobiyo
Qalam jalam hadoodilan.

Ma lafaa qandoodiyo
Saadaal gallalanoo
Lagu qiil banaystiyo
Riyo qabaxtankeediyo
Qaadaa dheggeediyo
Qashar iyo salool baan
Qalalaasahaan gabay
Ii gumiya leeyahay

Ma quruumo ciiddiyo
Qawlallada aboorkiyo
Inta dulin qadhaabtiyo
Qablantadu ku kulantee
Canka lagu qadhiidhiyo
Qabri lagu ducaystay
Qabyaday ku xidhan tahay

Ma qorshaa badheedhkiyo
 Quxub lagu hirgeliyee
 Qori tuurka Saadooy
 Lagu kala sed qaataay
 Qadder dhacay u haystaan?

Jidku qarar xidhiidhiyo
 Qodax iyo dhib badanaa
 Qaringaynu joogniyo
 Qard-jeex yays baray?
 Dadka yaa qareenkiyo
 Qolo qolo u kala raray?
 Qoqobbada dhex yaalliyo
 Tolow qalada yaa baray?
 Qurannimada waa tii
 Qoor-gooyo laqan iyo
 Qaryad weer cad xidhatiyo
 Lagu helay qisaastee
 Hadmaa qaabkan loo roggey?
 Bulsho qudha la saanyadey
 Qaydar iyo galool iyo
 Qansax miidhan laga dhigay?

Qandigiyo mareegtaay
 Qalwadiyo sursuurtaay
 Iyadoo qaskaagiyo
 Raggii aad qalqalatee
 Qawlahu u loogtee
 Tidhi qaybi dacawada
 Qoyan tahay raqdoodii
 Qummanii degaankiyo
 Qadhadheytiydiisii
 Kumayada dabkeediyo
 Lagu shiilay qaxankee
 Qunbeyaasha lagu shubay
 Adigoo qudhqudhiyoo
 Ku qubeystey dhiiggii
 Iyadoo qalfoofkiyo
 Hadhadoodu qaban tahay
 Haddaad soo quturan tahay
 Ama weli qor kuu hadhay
 Qoysku waa hadhiinoo
 Qabku maaha beentaa

Qudha loo kal tiriyyaa
 Qusur kama fogaaatee
 Ina Qayte yeelkii
 Ha qudhqudhiyo caanaha
 Qadda ruuxna haw dhamo

Hadaan qaamudkay gelin
 Anigiyo rag ila qaba
 Qoomaasha murugada
 Qodkan bixiyey laamuhu
 Dabna wuu u qolof dhici

Qaybdiid haddii uu
 Qado wadari leedahay
 Qoondaystay keligii
 Gaariyow nin qadanaa
 Qiimeeya noloshoo
 Weligii qaddeeriye
 Qaska iyo colaaddiyo
 Kama naxo qulqulaadaha
 Qarfihiyo abaarahaa
 Rati qooqan baan ahay
 Maskaxdaydu qayliyo
 Qiiq baa ka baxayoo
 Bulsho qawqab diidaan
 Bal inay qamaamaan
 Qabqabaha u tumayaa
 Nin qab ii dhigaayaan
 Anna qool u xidhayaa
 Qoortaydu waa iib
 Wax ka qaaya-weynoo
 U qalmaan u hurayaa.

52. Rag siyaasi wada noqday [Kor U](#)

[noqo](#)

Suugaan ka hadalkiyo
 suradiyo murida culus
 hadalada sadexa maran
 halka laga sameeyaa
 kolba laga salaamaa

Duniyahay sabool diid
 siyayaaba badanleey
 majaray ku socotaa
 xumo lagaga saahiro

sulax noolba waa guul
 laga helo sax iyo maan
 qofka xiga samaantay
 agihiisa sudhantahay

ma ogola suldaameyn

iyo diro ku sabashada
Hadba sarakaceediyo
sababaha ka dhacayaa

nafta lagu sargooyaa
labadeeda saanqaad
marba kii sokeeyaa
nafta lagula seexdaa

dadku sogordaheediyo
siraheeda culus buu
u su,aalo badanyahay
saridiyo rogrogidiyo

marba saab kabixintaa
hanku ugu sitiriyaa
Sugidaa leh maahmaah
iyo sawracgobanimo

hiyi baa leh saadaal
iyo saami lagu qado
marba sadadu waa meel
sabirkaa la qaataa

badhna qaybtu waa sarar
inaan suuska digashada
Marka saacu gudhanyahay
Waxa seeto laga dhigay

dadku inay ku soomaan
xilka sabanku leeyahay
iyo weedha saaloon
Sacab madhanba loohayn

Sadarada laqaybka ah.
Qof saluuga mooyee
hadda cadaygu waa soor
sirta waa ka dhigashada

marka aan si kale jirin.
Sange orod la dabagalo
salyar buu u necebyahay
codka salalka bayrtiyo

Dadka qaar sacsacanoo
sirqa ba,an ku noqotoo
marba suuf ku dedayoo
sawirkeeda necebyahay.

Rag siyaasi wada noqoy
wada furay silsiladaha
hadba taanu suurayn
Yidhi anigu aan saxo

Sarif hadal ku daaldaal
Marwo dumar ku noqooy saxal
subkeey heeganteedii
silicana ku keli yeel

suxulada habaaska leh
sabadiyo rugtiisii
sarajoog ku laablaab
ama jiif ku siigee

nina seeg ku noqon waa
xil sariirta kaligeed
adna hooyo saxarlaay
surin kugu banaanaa

Aqalada xiimraa sudhan
sigashay ku baridaa
dadku sabanka maantii
sahwi bay ku joogaan

saqda dhexe habeenkii
sardhadii ku lulanyahay
surmi bay ku hurudaa
ama ciil la kala socoy

ama cadho la kala suur
Dhasha saxalku hayn waa
Surbacaadka raacraac
Lagu qaad far iyo suul

Mar salaada jiidh-jiidh
Marna umalka seeraar
Si sawaabani yeel yeel
Dadku segeger moodmood

Sunbo loogu yeedh-yeedh
Dulucduna ka samarkiyo
Nin waxsaaray maahee
Sinji hirashadiisiyo

Saameynta wadartiyo
Xogta garashada aan sulin
Sumad baanay weli hayn
Cidna la gula saayido

Mar hadday sircagan tahay
Dadku saangab wada yahay
Sanadaha ku kala weyn
Lixdan iyo sagaal kulul

Kuma kala sareeyaan
Kula mada sa waxanka leh
Suti muranka yaaliyo
Salowgooda baxayaa

Suruq buu dugsanayaa
Derejaan la kala sidan
Kala soocda laba ruux
Haki iyo sed baan jirin.

Dhulka suur ku yeedh-yeedh
Bulsho loo sanqadho badi
Sac sac raaca loo diid
Sakaraad lawada noqooy.

Dhaqan lagu sariigtiyo
Barigii sodohaleey
Saranseer kadaba yimi
Dadku wada salfududaa

Sanifaada wada baray
Iyo saarka tumashada
Baday seef la boodkii
Sunta qoosh la kala dhaxal

Sahan iyo baxnaaniyo
Noloshuba sansaan
Ma dhexyaal sureerkii
Hadhaan soohdin kale jirin

Waxaan suuragalin karin
Dadku inuu sidalagtiyo
Afka suuq ku kala baxo.
Rabi samafalkiisiyo

saka weeye garashadu
lgu saanto xigatada
Satiyada aqoontiyo
noloshana sal iyo baar

waxaa looga simanyahay
waa siraad kadhigashada
hadba tii ku seegtoo

waxa laysu siiyaa

salka lagu fadhiistiyo
inaan seesku dheeliyin.
Hadday saancad dunidii
adoo sayn cad kugu tahay

saymaheedu meel buu
Ilaa saaka kuuyiil
haddaan sooryo waayeel
sanku neefle kuu hayn

cid baan saaf la dheeegtiyo
xadhig soohan kaahayn.
Haddii duul ku sahashado
ama sebi xaq kugu luro
sed kamaqan tirsanayaa

sumalhaadka shidayaa
waa saruurad haysee
selel yaanay kugu ridin

56. Siddi qabax

[Kor U noqo](#)

Saaxiibkay Qaysow
Marka hore salaan guud
Marka xiga sedkaagiyo
Waxa aad ku sugaran tahay
Waa inaad na siisaa
Marka xiga silsiladii
Murtidaadi soocnayd
Subciyoo dhameeyoo
Solayoo bisleeyoo
Dabadeedna sistee
Saaxiib ma nabad baa?

Sumaddeedu waxay tahay
Roob saaka da'ay baa
Sar-ka dhaban la yimiayoo
Anna seexan maayee
Saaxiib ma nabad baa?

Sumadeedu waxay tahay
Heestaydu waa siin
Sidig weeye dihinoo

Waxa loo saddexa maray
Dadka haw sinnaatoo
Ruuxii sabooli
Caanaha ha saydhee
Saaxiib ma nabad baa?

Heestaydu waa siin
Waa sooryo xididoo
Saxar laga ilaashoo
Laa sugay bidhiiqoo
La saluugi maayee
Saaxiib ma nabad baa?

Sumaddeedu waxay tahay
Saxan-saxo ma roob baa?
Seed geel ma hilib baa?
Seko adhi ma xoolaa?
Far-dhexaad ma suul baa?
Sakaraad ma lool baa?

Biyo sare u jeedaa
Halka ay sul-dhigayaan
Sahan raacay weydii

Sumaddeedu waxay tahay
Cabdiyow sabeenii
Way sumal-xadeenoo
Midi haysa sidatee
Saddex dhalay warkoodiyo
Waxay saaka joogaan
Xogta aan ku siiyoo
Sarta kaaga jeexhee
Saaxiib ma nabad baa?

Sumadeedu waxay tahay
Sheekadu sal-fududaan
Ama socodka qaarkiis
Kuma sama-falaysoo
Cabdiyow ka saan weyn
Suxullada la gaadhoo
Sinta waxay ku haysaa
Subulaha galbeedoo
Ninka saylac joogaa
Sanqadheeda mooyee
Ma yaqaan sirteedoo
Orgi sarara weynoo
Sogoboo dhufaaniyo
Inay tahay ri'seenyoon
Kala saari maayoo

Haddii looga sacab tumo
 Salmihii Gurracaneed
 Selel kama baxaysee
 Ha la boodin seeftee
 Saaxiib ma nabad baa?

Sumadeedu waxay tahay
 Inta waranka sooyaan
 Samaydii ka maqan tahay
 Inta laba su'aalood
 Sakaluhu dhex yaalluin
 Inan dunida saabkiyo
 Laga saarin tiirkoo
 Qorrxadana siraadkiyo
 Laga siibin nuurkoo
 La afuufin suurkaan
 Rabbigay ka sugayaa

Sumadeedu waxay tahay
 Ninka ootay seeraha
 Saxarlana ku guursaday
 Haddii uu nin sare yahay
 Aan laga sed qaadayn
 Saadaasha mooyee
 Si kalaan ka yeelaa
 Suuroobi maysee
 Aniguna sidaydaba
 Soddochaa rag kale qabo
 Kuma toobbad seegee

Sumaddeedu waxay tahay
 Sidi-qabax shan maalmood
 Sahay loogu talo galay
 Soddon laguma gaadhee
 Hadal lama sudhnaadee
 Saaxiibkay Qaysow
 Wuxaad Suuban leedahay
 Saca Faarso nacayow
 Sagaal beri adoo qaday
 Samsam iyo Bullaalaa
 Saarkaagu kaa hayn
 Saxarlaay ma kula tahay?

57. Sirta nolosha

[Kor U noqo](#)

Safar baan ka imi dheere
 Marka hore salaan diirrran
 Marka xiga samow heedhe
 Ha ka nixin si-dalagtayda
 Sacab fara-madhnaantayda
 Suugaanta yaabkeeda
 Salka iyo fadhaa keena
 Marka xiga sugnaanteeda
 Socodkiyo falkaa sheega
 Xeerkeedu waa saase.

Saaxiibkayow heedhe
 Anba saaka qaybteeda
 Sirsirraan ka joogaaye
 Xadhiggiyo bal eeg suunka
 Iyo sabarka gaadiidey
 Iyo salabka ii qaaran
 Iyo suudha guudkayga

Hilaygiyo waxaan saabka
 U gilgiley Samaw haanta
 Subag inay ku dhiiqdaaye
 Saasay ku badisaaye
 Sannad weliba xeeshiye
 Kol hadday silloonaato
 Samaheedu waa dhiige
 Sumuc talada loo dhiibye
 Sida sida sidaas weeye
 Si la yeeli jirey weeye

Marka xiga Samaw heedhe
 Talo sibiq dhaqaqeeda
 Soof-daran habawgeeda
 Sal-fudaydka hooggiisa
 Bal salaankan fuul laalan
 Iyo sagabtan heensaysan
 Dhulka saas u jeedaali
 Sidan iyo sidaas fiiri
 Sidan iyo gadaal dheeho

Raqda solan lafaa soogan
 Bal su'aal u celi meydkan
 Sababtuu u go'ay raadi
 Bal dhegeyso saylaanka
 Iyo salowga beer-qaadka
 Iyo sebiga yeedhiisa
 Wuxaad aragtay oo saasa
 Wuxaad maqashayoo saasa
 Maxaad odhan lahayd Suudi?

Samalaho furfuriddooda
Godka seer-ma weydaanka
Marka ay sabbuux gaadho
Si kalaan u dhigi taase
Saaxiibkay Waayaale
Suurtuu dhalaay heedhe
Heedhee Sahraay heedhe.
Waxaan adiga kuu saantay
Dadka kaaga soo soocay
Sahra kuugu yeedh-yeedhay
Siduu aabbahaa heedhe
Samo ii faraan heedhe
Kuu siinayaa heedhe
Sooyaalka taariikhdu
Iyadaan salguurayne
Murtidaan Sahraay heedhe
Sadar kuugu qorayaaye
Heedhee Sahraay heedhe
Curad suubbaneey heedhe
Summadii Rashiid yeelo
Iyo weynidii Saado
Iyo sawracii hooyo
Sinjigii hablaa geeska

Subaxdii indhaa kuulo
Tintu saqafta yay waayin
Iyo diibka loo saaro
Subko oo xayaabayso
Korka siigo yey taaban
Ku illaali saabuunta

Dharku siifad yuu yeelan
Suyac iyo bar gaasheysan
Ku ilaaali saahoodka

Garashadu Sahraay ruuxa
Sed u gaara weeyaaane
Hadduu saamigaas yeeshay
Qurux ma leh saluuggeedu
Dadku siingga dida maaha
Sogob iyo ri'weyn maaha
Sumal iyo laxdiis maaha
Rati iyo sabeen maaha
Falka iyo sugnaantiisa
Socodkiyo abbaaartiisa
Dhaqan sida xishoodkiisa
Dabar iyo silsilad haysa
Iyo suun ma dhaafaan ah

Wuxuu soofka xoolaaba
Kaga soocan yahay weeye

Waxan uga socdaa heedhe
Naftu seeto yey waayin
Hana falin sidaad doonto

Hadalkana sar weedhiisa
Una saaf qofkii waaya
Ha ka tegin sarbeeetiisa
Hana gelin sursuur oodan
Hana lumin sargoyniisa
Hana liqin sangaabtiisa
Ha ku saxon badheedhkiisa
Runta sogordoh haw yeelin
Ha suldaarin dooddiisa
Sisibaa wadaaggiisa
Sababee abbaartaada
Hana badin su'aashiisa
Sarrifkiyo tilmaantiisa
Saddex erey halkii dooni
Soddon yaanay kaa qaadan
Siddi-qabaxi yay raacin
Sare haw dhig-dhigin luuqda
Gacantana ha saydh-saydhin
Hana odhan wax sawliila

Heedhee Sahraay heedhe
Sarta hilibka dheehaaga
Samaydaada dhererkaaga
Sarajooga muuqaaga
Sanqaroorka jaahaaga
Dahab iyo xariir saran
Uma baahna saantaadu
Hadda silis ha xidhan maaha
Luquntana ha sudhin mahaa
Waxan uga socdaa heedhe
Marka aad sunuud hayso
Waxa suuq mug-weyn yaalla
Ha la simin kitaab weeye

Hurdo iyo Sahraay jiifka
Marka hore sariir raadi
Salli iyo furaash dayday
Saddexdaba hadaad weydo
Lama seexan kari waayo
Hadda saantu qodox maaha
Suugaantu gogol weeye.

Ninku qaday Sahraay tiisa
 Hadduu seed liqliqiddeeda
 Ku saruurad goyn waayo
 Subag iyo baruur doono
 Sidu jecelyahaa been ah

Dhadhan iyo sibraar kayda
 Sidig caanaheeda leh
 Badar iy sarreen shiidan
 Iyo sixin ku iidaaman
 Wax la cuno sabiib baa ah
 Nin samaystay baa faan leh
 Waxaad haysataa saasa ah
 Ka sokow intaan sheegay
 Hadda soortu dacar maaha

Dharku Saadhi qudha maaha
 Saylooni garan maaha
 Iyo sabarandaa giiran
 Mana aha surwaal biid ah
 Haddaan saarku kuu diidin
 Saddex-qaydu ceeb maaha.

Heedhee Sahraay heedhe
 Sar daruuran oo maasa
 Mar Abu Sarmaantiya
 Dhacle baarka loo seesay
 Boqor wada xiyaakhaysan
 Sildiyaal jiljila dhiibsan
 Tusbax dhawr sagaal laaba
 Iyo qool sunaar dheehan
 Subeciyad xiddiyo laaf leh
 Adigoo siddeeddaas hal
 Iyo timaha oo soohan
 Ku darsaday sifaa guudka
 Garashiyo sarriig sheegtay
 Ma qofkaa sitaa jooga.

Hadda salamadhlow gaabi
 Ha ku jabin saqlaa waalan
 Sallow ololka hoy jooji
 Ha saloolan xayndaabka
 Ha ku bixin saloognaanta
 Ha sarriiran waayeelka
 Sakatiga ka daa beesha
 Saha iyo af kala qaadka
 Ha ka nixin hiddaa suubban.

Gabdhayahow sidee waaye

Ilbaxnimadu saas maaha
Hadba suf karkaro maaha
Sararaha bannee maaha
Qorqor suunniyaa maaha
Dhabanada sibbaaq maaha
Sanka oo la mudo maaha
Sakhrad iyo xashiish maaha
Sawir iyo riyaaq maaha
Filyn iyo sarcaad maaha
Saxan reer galbeed maaha
Kabo sookal dheer maaha
Suuriyo durduro maaha
Salsalaw cid kale maaha
Qof silloon ku dayo maaha
Wax sawaabban noqo maaha
Sinta iyo lafaa duudka
Saddex goor jejebi maaha
Dhaqankaaga saydh maaha
Soomaali diid maaha
Sidaad doonto yeel maaha
Dhulka oon ku sidi waayin
Samadoo la koro maaha

Killiyada wax saareenka
Iyo saacadaa reebban
Sabbadiyo rugtay joogtey
Gabadh timi ma saalloona
Ku salliya Rasuulkiina (C.S.W)
Salka dhiga guryaa seexda.

Sunsun falan siddaha feyda
Sati fudud salaan sheegan
Indha suhub af geed saarrey
Hadba surin ka sheekeeya
Sidan iyo sibaas yeela
Ereyada saluuuggoo dhan
Kuma lihid Sahraay meella.

Sunbo iyo maraadaa leh
Inta sibiq dhaqaaqdaa leh
Sagan daaqa jiitaa leh
Inta marinka seegtaa leh
Waxba aan sugeyn baa leh
Inta sharafta saydhaa leh
Suuraaftha maqan baa leh
Xadhig lama sitaan baa leh
Saca Faarsa nacay baa leh
Barni sumal xadkeedaa leh

Heedhe Sahraay heedhe
Suugaantu iib maaha
Erey iyo sunnee maaha
Hugun iyo sitaad maaha
Siddi iyo I daya maaha
Sadho iyo xajiin maaha
Laba saaq ku gado maaha
Waxan seylad gelin weeye
Sahdi iyo dareen weeye
Bulsho saaasaheed weeye
Samaheeda mudan weeye
Sawdkeeda diga weeye
Sacabkeeda kulul weeeye
Marna baadi sooc weeye
Sahan iyo tilmaan weeye
Dhaxal soo jireen weeye
Wax ku saabsan meel weeye
So'da iyo ka guro dhuuxa.

Heedhee Sahraay heedhe
Sirta noloshu xoog maaha
Dhagar iyo suryee mahaa
Surma seegto dedan maaha
Sibqi iyo hunguri maaha
Sacab iyo ka leef maaha
Sukhrad iyo fal xumo maaha
Hadba seeb u rogo maaha
Salfo iyo ku faan maaha
Damac iyo sandaho maaha
Derejiyo saldano maaha
Saro io dhalaal maaha
Sidan iyo sidaas maaha
Hadda sadadu lacag maaha

Heedhee Sahraay heedhe
Bulsho saami loo tuurtay
Shan siyood wax loo yeelay
Samir inay xigtaan maaha
Surka inay dhigtaan maaha
Sas inay didaan maaha
Inay suudalaan maaha
Sardho inay galaan maaha
Sixir inay dirtaan maaha
Inay kala saftaan maaha
Nin I sugayayow heedhe
Anigoo ku sugey heedhe
Maxaad ii sugtaa heedhe?

Heedhee Sahraay heedhe

Marka haaddu socod deyso
 Dhirta sare tukuu fuulo
 Gorayadu sanqadha reebto
 Adna soonka xidho maaha
 Mugdi talada sii maaha
 Berri iyo siday doonto
 Sug cadceedda maqan maaha
 Saqda dhexe habeen soocan
 Gudcur simay adduunkeenna
 Wax siraata noqo weeye

Heedhee Sahraay heedhe
 Saran seerka jiilaalka
 Surbacaadka jaahweynta
 Sumal-haadka roob waaga
 Iyo solanka daaduunka
 Cirka oo sabaad guurey
 Dhulka oo huwadey siigo
 Iyo dogobbo soogsoogan
 Marka beladu sooyaanto
 Saadaashu beenowdo
 Saca nuguli kaa leexdo
 Adna sebenka raac maaha

Inan sabadu duugoobin
 Sayax iyo ugbaad waayin
 Sudda iyo degaankaagu
 Surmi iyo harraad leeyan
 Ama saacu guur-guurin
 Sohda ceelku dheeraannin
 Adaa yeeli kara saasba.

Heedhee Sahraay heedhe
 Saxariirka aafaadka
 Saxallada kal-meerkooda
 Sambabkuba col weeyaane
 Marka saymo loo iisho
 Ama soofku jaan qaado
 Ushu way sabooshaaye
 Ha ku dagan sidsidatkeeda
 Qalinkaa wax suureeya
 Kugu sima halkaad doonto
 Saaxiib kal furan weeye
 Sunto fara ku hayntiisa
 Weligaa ha sii deynin.
 Sisin iyo ku beer muufo
 Iyo laanta saytuunka
 Ku qotomi sungaan waarta
 Iyo nabadda seeskeeda

Samo iyo ku doon heedhe
Dunidiyo sinnaanteeda
Ku dawee sawaaceenka
Iyo siica daacuunka
Ku burburi sarbaa mooska
Iyo soohdimaa meersan
Ku midee samuud raaca
Midabada la sooc soocay
Dadkan tobanka saamood leh

Weligaa ha tumin seefo
Iyo sabaradaha mowdka
Dar samaysan baa yaalla
Sancayahan gabobaa leh
Sahankaynu diranaa leh
Nin sokeeyeheenaa leh
Ninka sida xilkeennaa leh
Ka sarjara heddeennaa leh
Salab ciiddu hayn weydey
Ninka sudhay xiddigahaa leh
Nin sabuul la aayaysto
Dhulka siib ku ridin baa leh
Nin Sahraay adduunkeenna
Sacad gubi karaa haysta
Ninka sigay kun jeer baa leh
Waxa nolosha saameeya
Sako nimaan ka bixin baa leh
Nafta saawa-saawaysan
Santi nimaan ku furan baa leh

Nin aqoonta soorkeeda
Sida kale u rogey baa leh
Ninka sulubka maadhiinka
Ugu roon saboolkaa leh
Nin samaa ku adag baa leh
Sannadkaynu caydhowney
Kaynu suus ka weynaa leh
Naftu waa sir xeel dheere
Nimaan suubin Karin baa leh
Wedka qudha sameeyaa leh

Sulda iyo xanuunkeeda
Shalay iyo sadaaddeeda
Iyo saawihii hoogga
Naxdintii badh baa suuxsan
Selelkii badh baa waashay
Dad sawaabban baa buuxa
Dumar waayey saygooda
Hengashii sidaa muuqda

Ololkii badh baan seexan
 Sarihii dumaa jiifa
 Qabrigii sinmaa jeexan
 Waxa saaka joogow ah
 Surrad baa I guud taalla
 Salabkii horaa tuuran
 Samadiyo dhulkaa buuxa
 Baddu waa sakalo miidhan
 Qalab suruc leh baa laalan
 Sanqadhuuhu hub kacay weeye
 Sabarkii dadkaa baahan
 Saantii dadkaa qaawan
 Weli talo ma saalloona
 Waxa soo socdaa yaab leh
 Wershed suufiyaa daaran
 Waxay soo siddaa geeri
 Midhaheedu waa saymo
 Belo aan fan seeraarka
 Saxar loo mar-maran weeye
 Waxan ahay qof cayn saaban
 Deldelaad u sudhan jeebka!

Allow yaa wax suureeya
 Salka dunida yaa dhawra
 Iyo seeska jiriddeeda
 Wacanaa sansaankeedu
 Badanaa sudaaddeedu
 Saxanaa hannaankeedu
 Allow yaan sugnaanteeda
 Saymiyo u rogin duullan
 Subax noolba dhiig daata
 Xadhig iyo silsilad shiilan
 Allow yaan sinnaanteeda
 Ku beddelin saraar oodan
 Iyo seere wiil qaytey
 Dadka saran guudkeeda
 Yaan ka dhigin sabool qaawan
 Iyo soobir caydh jooga
 Erey sami wuxuu gooyo
 Allow yaan ku jarin soodhka
 Garashada ka dhigan seefo.

Allow yaa su'aashaasi
 Sida ay u tahay yeela.

Heedhee Sahraay heedhe
 Dhulka iyo wixii saran
 Sare iyo wixii laalan
 Inta sudan intii seemman

Waxa jira sir iyo caadba
Rabbi qudha sax weedhiisa
Sida uu ku yidhi buuxi
Waxa hadhay salka iyo baarka
Inta sool qarsoon joogta
Inta seel xidhxidhan jiifta
Inta saydha waabayda
Maroodiga siddaa dheer leh
Wiyil iyo sahboodeeda
Inta laga subxaanaysto
Kolay tahay libaax sayn leh
Marka aad Sahraay meel fog
Uga suul-dhabaaleysyo
Deg-deg inay sujuuddaada
Suxullada dhigtaan weeye!
Sidashada awooddaasi
Sahal io wax fudud maaha
Qofba waa si garadkiisa.

Heedhee Sahraay heedhe
Badda iyo sulaaqeeda
Iyo buurta saysaabani
Onkodkiyo sawaxankiisa
Salowgiyo jibaadkiisa
Danabkiyo salsalihiisa
Sarka dhabanka duufaanka
Ha ka didin sawaxankooda
Duni kuu sakhiran weeye
Sayid baad u tahay caana
Suubaali oo layli
Ku sasabo aqoontaada
Senge iyo ka dhigo doonni
Sallo iyo ka dhigo oori
Gabadh weeye caad saran
Badi saayiraadeeda
Iyo laab salaaxeeda
Guro saadka guudkeeda
Iyo sahayda urkeeda
Kordhi noole soorkeeda
Iyo baahi saarkeeda
Hubi nabad sugnaanteeda
Iyo sabo negaanteeda
Ha ku deyin xannun saaqa
Ha ku badin saqaaf ciiddan
Suluf iyo colaad waarta
Ha ku saaxin naabaalka
Iyo sulubka baaruudda
Ha ku didin sabbeeyaanka
Sabareynka boodbooda

Iyo sukhula naareedka
Ha la dhicin sawaariikhda
Iyo saanadaa miiggan
Ha sumayn macaankeeda

Salabaha ha marin doogga
Ha burburin sansaankeeda
Quruxdiyo sureerkeeda
Ha sadhayn hagoogteeda
Sagalkiyo daruurteeda
Ha sukuumin unkeeda
Saryankiyo ugaadheeda
Ha furfurin sin-dadabkeeda
Ha ka rogin dul saarkeeda
Udubbada ha siibsiibin
Ha afuufin surkeeda
Subax qudha ha duuduubin
Sakaraadka taaheeda
Uga xilo samaanteeda
Sacabkiyo mashxaraddeeda
Garashadu mid soofaysa
Ha ka dhign sadqaynteeda
Ha ku solo wanaaggeedu
Ku sin inan-dumaalkeeda
Kuwa saadanbee laalan.

Heedhee Sahraay heedhe
Seben tegey xusuustiisa
Raad raaca Siinleyda
Socod barashadii doodad
Saxarliyo abbaarteeda
Anigaan wax saaraynin
Sannad iyo garaadkiisa
Saadaashu been weeye
Waxba samir ma liileeyo
Ha sarwicin qof kaa jeeda
Hana sugin nin kaa maarmay
Hana sigan mar mooyaane.

Nin ku siray ha faallaynin
Sababana ha weydiinnin
Ha u seeta dheeraynin
Hana sidin culayskiisa
Siriq iyo ku qabo baydo
Hana falin siduu yeelay.

Nin ku yidhi anaa saasa
Ha ku odhan sidaas weeye
Sida uu ku yidhi heedhe

Haddii ay siniin weydo
Ama sarin sanaan weydo
Waxa furan sidaas maaha

Qof saluugey maankiisa
Ama suufay muuqiisa
Ka sal kacay xaqiiqdiisa
Qabku saami ladha maaha

Nin sitaba bar baa saran
Ninka sii sitaa jooga
Raggannimada sooceeda
Adigoo sagaal buuxshey
Hal ku seegay baa yaalla.

Sogotiga qof tegayaa leh
Si hadday u dhici weydo
Si kalaa u waan waan ah
Dunidaa sidaas yeesha.
Sooryana qof yimi baa leh
Si hadday u noqo weydo
Si kalaa u waaceen ah
Dad horaa sidaad yeelay.

Nin salaad u kacay oogan
Sahwi galay xalaaleeye
Adna sahankan beel loogan
Ha ka dhigin socdaal baada

In halkii sal hayn waayo
Laga saba rogtaa doora
In su'aal jawaabteeda leh
Lala sara kacaa fiican

Nin ku yidhi sinnaan mayno
Adna buri sarrayntiisa
Sidka waa wadaagtaane
Ma sagaashan baa tiisu.

Selelkaba hurdaa keenta
Haba seexan goor baas leh
Han sareedo loo waayey
In saraayo loo daayo
Sida aan u idhi weeye
Bela saacaddeed joogta
Sabti nabada haw riixin

Subax dhalatay caadkeeda
Ha ka bogen wax saarkeeda

Adiguba samee maanta
Berritona sargoo heedhe
Noloshaba inaad saafsto
Qaabayso saabkeeda
Waxaan suura gelin maaha

Garashiyo sugnaan hoyso
Falka sami ha kuu raaco
Mana jiro sed kaa baaqday
Ilbaxnimadu saas weeye
Sirta noloshu taas weeye.

55. Shan ubaxley [kor U noqo](#)

Ugubey ma seexdoo
iintaada hoosaan
Uur-baad hayaayoo
Toddobada ayaamood
Kolba ood ka rogayaa.
Meel uurku tebayoo
Ergo kuugu maqantahay
Indhahaagan haystaad
Ku illowdey ruuxaan
Cidi kula arkayn iyo
Eegmadaan jacalkiyo
Ilmadaadan qubatee
Dhabannada ordaysiyo
Dhirtanaad arradisee
Ubaxii ka madhisivo
Waxan kaa ambaday baan
Indhashooda waayee,
Arrintaada gabadh yahay
Udubkeedu dheeraa !

Waxaad tahay qof uguboo
Iimaanku buuxoo
Sidan qabo Allaylehe
Aqalkaad ku dhalatiyo
Gurigaad ku ababtaa
Alla lagu xusaayoo
Awliyadu ku kulantaa.

Badi wuxuu arooraa
Arday macallinkiisee

Edebtiiyo xishoodkana
Idil hooyadaabaa
Kugu tidhi adkeeyoo
Malaa aammusnaantana
Iyadaad ka wadataa.

Sida ruux abwaaniyo
Waaya-arag da 'weyn baad
Arartiyo tilmaamaha
Kolba madax unkaysaa
Hadba dhinac aabyeysa,
Malaa aabbahaa baa
Taliyoo arrimiyyo
Gabadhyahay af-tahamada
Isagaadka wadataa.

Timahaagan adhaxdiyo
Ka arooray dhabarkee
Garbahaaga ootaan
Erey lagu tilmaamiyo
Hadal lagu ammaaniyo
Wax asteeya waayoo
Afartaada waaxood
Indhal baysu haysoo
Luquntaadu inanyahay
Waa aaran geriyoo,
Sanku waa abuurtii
Fardo Adari joogiyoo
Ashkirkii Nugaashoo,
Indhahaagu ruuxii
Sal-fudayd ku eegay
Ashqaraar ku ridayaan.

Afkaan midabka luulka leg
Mahadhada ilka furan
Labadaba Allaylehe
Ninka eeday waa ani.

Dadkanuu Ilaahay
Ka aburay ciidee
Goblantada adduunyadu
Ka idlaysay dheehee
Dhaxantiyo awaaruuhu
Araggooda doorsheen,
Oday lama wadaagtide
Ma cadceed arooryoo
]sagal oogadeediyo
agagaarka geesaha

kaga taxay aleelaad,
uur wada gasheenoo
ma cir-jiidha oogtiyo
xiddigaha iftiimaad
dhalad kula aroortaa.

Ma hadlaa af-saarkiyo
Indha saabka qaatiyo
Amran xuural-cayntaad
Isir hilib wadaagtaan?

Ubaxley shan ubaxley
Magacaagu waa udub
Gacmahaagu eegmada
Waa laba uloooddo
N.F.D ku yaalloo
Unuunkaagu waa Xamar
Adhaxdaadu waa Hargeysiyo
Obokh bay ku beermeen
Abtirsimadaaduna
Afrikoo dhan weeyaan.

54 . Saxarla

[Kor U noqo](#)

Ku sinaan dharaartii
la sargooyey dunidee
Rabigaay sameeyee
cirka sare u taagee
xiddigaha siraatiyo
dayax suudi meeriyoo
lagu sugay cadceeddee
sagalkiyo daruurtiyo
lagu xidhay sitaacee.
Dhulka gogol laseexdiyo
sabo lagu negaadiyo
laga dhigay sin-dadabkee
buuraha la saaree.
Dhirta samayda ciidiyo
salka loogu joojee,
saddexlaab badiyo webi
lagu yidhi sabbeeyee.
Dabadeed la saanyee
qofba meel la siiyee
saldhigeedu qaydnnaa.
Cidi uma sinnaynoo

dadku ruux sabooloo
saranseer ku raagiyo
guryosamo nin yaalloo
sidka dhalay ku haystoo
heley seermawaydiyo
laba kala sadroonbaa
subax noolba joogee.

Waan soo socdaa kowdhe
waxna waan sidaa labo dheh
samir yeelo weligaa.
Saxarlaay ha fududaan.
Salfudaydku Xaawuu
jannadii ka saaree
ruuxaad sugaysoo
maqan waa la saadshaa
sahan waa la dhowraa.
Ha sahwiyin ha salelin
sarka-dhaban ha noqonnin,
ha saluugin qaybaha
qalinbaa saxeexee.
Waxaan Saatir kuu qorin
ha u suul-dhabaalayn.

Kala saar run iyo been
kala garo sir iyo caad.
In salaadu weligeed
kala tahay sunniyo faral
u ogow saxiyo maan.

Inaad saamo jiiddiyo
sanqadhtirasho kala daa.
Naf jacayl sawaaboo
sanka kuu dalooshoo
kuu sudhay hoggaan baad
u siddaa maqaarkee,
haku daba-saqlaysee
ha gaabin seetada
sogsogtiyo cadaaddiyo
ha ku saydhin laamaha.

Waan soo socdaa kowdhe
waxna waan sidaa labo dheh
samir yeelo weligaa
Saxarlaay ha fududaan.

58 . Suleekha

[Kor U noqo](#)

Idaa subag laga lulaa
 Lo'baa saan laga baxshaa
 Geel baa sidig loo ogaa
 Sengaa orod lala ekayn
 Sareedo Illaahay baa leh
 Hablaa Soomaaliyeedna
 Haddaan quruxdooda saanyo
 Haddaan miisaanka saaro
 Sagaal tobankii adaa leh

Suleekhaay araggaagu
 Nafta waw samir-siiso
 Saddex bay ku qaddaaye
 Ha ka goynin salaanta

Sansaankaagiyo jaaha
 Sara joogiyio tooska
 Dhexda soohane tooxda
 Sayn fardooodda ka dhuuban
 Biixiyaa isa saran
 Gaaraara kala soocay
 Sanqaroorka la dhiibshaa
 Nafta aan sasabaayo
 Somal-haad gelinaaya

Suleekhaay araggaagu
 Nafta waw samir-siiso
 Saddex bay ku qaddaaye
 Ha ka goynin salaanta

Saatirkii ku abuuree
 Saluuuglaay indhahaaga
 Saldhiggooda qorsheeyee
 Saxarkii ka daboollee
 Baalashooda ku saabshee
 Suunniyaa ku hadheeyee
 Hareeraa kaga seeraa
 Hibo gaara ku siiyoon
 Cidna kuula sed qaybin

Suleekhaay araggaagu
 Nafta waw samir-siiso

Saddex bay ku qaddaaye
Ha ka goynin salaanta

Saatirkii ku abuuree
Qoortan aad samay mooddo
Cabbaadhyaa ku sargooyiyo
Sidrigaagiyo laabta
Timahaagan ku seexdee
Kolka aad doc u saydho
Sararaa ka degaayee
Sabarkaaga tegaayaan
Samayskooda la yaabay

Suleekhaay araggaagu
Nafta waw samir-siiso
Saddex bay ku qaddaaye
Ha ka goynin salaanta

Saaray baanad ahayne
Saancad weeye jacaylku
Surradaan la dhigaynin
Heeryo weeye ku saran
Soodh halbowlaha gooya
Seef ku guud sudhan weeye
Nin ka saahidey oonta
Aawadaa uga soomay
Saymo looma horseedee

Suleekhaay araggaagu
Nafta waw samir-siiso
Saddex bay ku qaddaaye
Ha ka goynin salaanta

59. Toddobaatan midabley

[Kor U noqo](#)

Dadka muuqa guudiyo
Magac kala sinnaadaay
Marwo dumar garaystiyoo
Marta kala sinnaadaay
Doqontana masayrkiyo
Mukur kala sinnaadaay
Miidaamo dhegalaay
Badda mawjadeedaay

Kolba maayad keenaay
Ruuxaan malaynayn
Dhiigisa miirtaay
Maasaar afweynay
Mindi lagu qadhaabtaay
Marti uma shidheeyaaay
Magan kuma hagoogtaay
Mahadhooyin reebaay
Maahmaahda yaabkaay.

Maandeeq irmaanoo
Maraqeeda xoortoo
Nacabkeedu maaloon
Maqasheeda korinneey
Mayey iyo hillaaaceey
Miiraale roobaan
Manjaroor biyeyneey.

Maydali fardoodeey
Ashkiraan murkucanneey
Madow iyo casaanneey
Maariin dhallaalaay
Magarkii la sheegaay
Todobaatan midabeey

Geedaan magool iyo
Midho iyo caleen iyo
Ubax iyo man dhalinoo
Aan maydhax laynoo
Lagu oodan maalkoo
Milic laga hadh gelinneey

Maartii dhalaashee
Aan moodey dahabkee
Milantee caddaatee
Isku miir dillaacdyaay

Meydyohow qoslaayee
Milgihi xishoodkiyo
Maamuuska weydaay
Manjihi ku daaloo
Madaxaad ku socotaa
Meelaad ku nooshiyo
Muslinka iyo Gaalada
Midka aad la dhaqantahay
Mooyaan adduunkoo
Ma huraanka aakhiro
Madhax kuuma yaalloo
Maantay xisaabtiyo

Miisaanka joogtee
 Naftu kugu muduci tahay
 Maanlay afkaagaa
 Kugu marag furaayee
 Sawtaad I mudatee
 Igu muusannawdaan
 Fartan malabka kuu daray
 Sawtaad melmelateed
 Murdisada ka leefteed
 Mahad iigu celiseed
 Igu tidhi macaannaa

Ma filayn abaal laay
 Maxrashoon kaliileed
 Ama maangad iyo hawd
 Wuxuu kuu maleegtee
 Danahaaga maamulay
 Muran inaad ka keentoo
 Midiggeys u baydhoo
 Moqorraysi baratee

Mugdigaan u heesaay
 Gudcurkaan majeertaay
 Maansooyinkaygiyo
 Murtidayda lumiyaaay
 Madadaalo beeneey
 Maaweeeladaaddii
 Meexaanahaagii
 Iyo muhashadaydii
 Maankaan ka saaroo
 Kaa maydhay laabtoo
 Masallii jacaylkiyo
 Kuu dhigay maqaarkaad
 Maydhaamanaysoo
 Nafta kaa maquunshee

Ruuxii merganayaa
 Miyir qaata soortee
 Laba midig ku daaqaay
 Kola miigan mayside
 Caawa yaad miraysaa
 Tolow yaad ku maqan tahay
 Cidhibtee ku mudan tahay
 Micyaha ku haysan.

60 . Togdheer

[Kor U noqo](#)

Ninba waxuu ku taamaa
ama hees ka tiriya
tixo gabay ku sheegaa
halka lagu talaalee
hawadiisu taalle
uurkiisu tebeyee,
dumar taan ka sahansaday
waa gabadh Togdheero
Maxamuudi tooxwayn
saddex-qayd ka tolato
tusbax luqunta gelisoo
tafta daraya-muuskii
taakiyo badh muuqdoo
dhaxalihi tarraayoo
sida boqorad taash xidhan
hadalkeeda tirisoo
hadba erey tukubisoo
todobaatan jeerbaan
soo toosay xalayoo

Sidaan timo haldhaaleey
ugu tebey hurdada xalay
anigaba Togdheerbaa
tusku iiga muuqdaa.

Ninba wuxuu ku taamaa
ama talal ku sheegaa
ama gacan ku taabtaa
halka lagu taftaafaa
Burco waxay ku taalaa
xidiiddada tin iyo cidhib
tebinaaya dhiigee
hadba dhan u talowshee
dayax taabba-qaadoo
toban iyo shan joogiyo
xidigaha tartamayee
isku taxay dushiisaa
tahan iiga hirayoo
Tusmo barashadeediy
taltallaabsigeediyo
taratarinta laafyaha
meeshay i turuqdiyo
tawstey i gelisaa
igu sii tarmaysoo,

sidaan timo haldhaaleey

ugu tebey hurdada xalay
 anigaba Togdheerbaa
 tusku iiga muuqdaa.

Tuke bari ka yimibaan
 tusay boogahaygoo
 u tilmaamay beeshoo
 tebi idhi dhambaalkii;
 taarkii ma geynoo
 isma tarin dedaalkuu
 u tabaabulshaystoo
 taab-gaabnidisey
 naftu xadhiga towseed
 ugu turunturootoo
 lataawaacaysaa.
 Miyuu tuuray hadalkii?
 Miyuu tiray jacaylkii?
 Mise tulud raqdeedu
 ugu taaganyahay geed?
 Mise wuxuu tukanayaa
 faral iyo Taraawiix?
 Mise wuxuu taraarkii
 kala dhacay Tabciyo Sheekh?

Sidaan timo haldhaaleey
 ugu tebey hurdada xalay
 anigaba Togdheerbaa
 tusku iiga muuqdaa.

53. Taawilo

[Kor U noqo](#)

Takri fale ma maqasheen
 Afkii toori dhooblaha
 Markuu gacan togaalaha
 Ku madhsaday tigaadii
 Tusmadiisa gogashiyo
 Tuugeysi kaga baxay
 Xagashada tammuuxdii
 Gujadiyo tantoomada
 Kaga tuujey mililkee
 Sida qalin tahliileed
 Tutuwaha cantuugee
 Yidhi "toojo wiilkaa
 Tooggadiisa kaa waa

Isna tuurin kuu gorey
 Hadba tiisa kugu maal
 Taana waa naqaannaa
 Toobbadayna yeelkaa"

Isagoo tigtiganoo
 Tawan oo werwerayaa
 Teelifoон ku soo dhacay
 Wahan tooxan loo dhiib
 Teneg iyo qabqaba maqal
 Taammilcoyinkii dhawr
 Ka taweli astaamaha
 Wuxuu yidhi "tartiib hoos
 Igu timi cadceeddaan
 Toban guuraheedii
 Iyo weliba taartaar
 U tumaayey saantoo
 Waanigan tin iyo cidhib
 Tifta dhididka hooree
 Alleylehe tus baa jira"

Wuxuu taa ku sii daray
 Weedhayda tooxnayd
 Warankaygi toosnaa
 Tubihii qorshaysnaa
 U tallaabi waayoo
 Tabahaygi maalmahan
 Togog soo rogmadey baa
 Dib u soo tufaayee
 Maxaa toobiyii helay?

Wuxuu taa ku sii daray
 Tarmi weydey beentaan
 Taabba geli is idhiyoo
 Tiradaydu meel bay
 Ka takoorantahayoo
 Marka aan toddoba jeer
 Toban tobant u geeyaba
 Taf kalaa furmaysoo
 Wadar aanan filanayn
 Iska kay tusaysee
 Bal tabaaladaa daya!

Wuxuu taa ku daray
 Tahar aan liq idhi baa
 Igu turunturrootoo
 Waxay taagan tahay meel
 Taladeedu dhimatee
 Tolow yaa farreeya ah

Wuxuu taa ku sii daray
Wakhtigii tin laga goo
Wax tashiilo igu yidhi
Anna taawintaydii
Idhi hay tafaafulin
Isagayga toosnaa!

Gaarriyow tareenkii
Lagu tacab khasaaree
Taabka riixi waayee
Tamaritiisu guuxiyo
Tallan qudha ku koobnayd
Mar horuu tolweynii
Guradiisa tuurraa
Tarab tarab u daadshee
Tun ku shaashlayaashay
Hasha wada tadcaarteen
Ninba toogti garangari

Tawstii bacaadkaa
Teedkii hoggaankiyo
Taxanaha wereeggiyo
Tolommada burbirsoo
Tayo socod ka dhimatee
Biro wada tafiir go'ay
Wuxu soo tukubiyaba
Markuu taagi hoos yimid
Toolmoonayaashiii
Tuugna aanu xadi jirin
Inuu daaftha kaga tago
Ayay sheekadii timi

Waxay ugu tiraabeen
Dhaxaanu tiirkiyo
Tiska culus Samaalow
Kaa tiirinaynee
Hanna tuurin jaallow

Wuxu yidhi "maxaan tari
Ama idinku taakulin
Iyadaygu turatoo
Ina kala taxaabtee"

Wuxuu taa ku sii daray
Waxaa toogta feleggiyo
Toommantiyo guhaankiyo
Tusbaxaygu igu yidhi
Xiddigaagu tuuxee

Toommo oodan buu galay
Galbashada ku tiigaal
Kula dhacan taraarkii
Waad is tukhun tukhaysee
Ama taarka kala goo
Ama tab iyo xeeshaa
Ka tallaabso oodaha

Taxanaha awaalkiyo
Toyashada ayaamaha
Taawilooyinkaygii
Runta iigu tudhi jirey
Toddobaad ma gaadhay
Tafta iigu laabeen

Wuxuu taa ku sii daray
Haddii yoolka lays tubo
Naif taada weeyee
Anba waxaan hor taagnahay
Taariikh I neceboo
Qayrkayba taashkiyo
Billadaha u tiriyee
Haddii aad tasawdeen
Anba tegey sidiinnee
Maxaa igu tuhmaysaan?
Bal tafeenahaygiyo
Taagtayda milicsada

Aniguba tib culus iyo
Tukubaan cuskanayaa
Kuma taagni lugahee
Haygu tiirsan Laangadhe

Dhan kalay ka taabteen

Ninkii taarta Libaan
Uma tooggo qumiye
Ma tix gelin dhegoolee
Talan taalli laafyaha
Cag jiidka taran tari

Wax la yidhi tin caarow
Looxa waad ku taallaye
Haddii Alifki kaa tiray
Ta'da yaa u magac dhaban?

Wuxu yidhi sir baa taxan
Tartankay ka mudan tahay
Taban taabshaheeduna

Nin tar sheegta ma oggola
Waxes teeyo lagu dhaqay
Halaan awrba loo tu'in
Ninkii tuudiyaal falan

Wax la yidhi "Tinniixow
Tu Allaba ku biirsoo
Xaggee taadu sudhan tahay
Warka nooga tibix sii?

Wuxu yidhi "tibaaxdiyo
Toyashadu gar weeyee
Hadday tuludi caadkeed
Takar dhabasho badan tahay
Nin turxaan ka filaya
Ka tabaabulshaystee
Miyaan laba tagoogood
Garashada u taba baray?

Boqorkii tilmaannaa
Mar labaad tareenkii
Tooc tooci keligii
Hadba dhinac u tooree
Tabca saar qalfoofkii

Markuu tiiradii horay
Ayaa taayir boodoo
Tafan toofe waa kaas
Dib u soo taaraaree
Alla taako yaw dhiga.

Isagoo tarwadhadayoo
Tarshaduhu sitaan buu
Tan-tannida ka soo degey
Tacsidii dad baa yimi
Tiiq tiiqsi digashada
Turqe meydka weli nool

Wax la yidhi "gol taahiyo
Tiic tiica murugada
Adigaa tallaashoo
Tiiraaanyo beeree
Ka cantuug tif yo daran

Adigays taftaafee
Ha ku taamin shaalkii
Taabka aad ku haysee
Siduu kaaga tegey sheeg?
Tub hayowna aashaa

Ha is taawin keligaa
Waannu kaa tab haynaa
Bulshadaa tixraaciyo
Taladiyo gudoonka leh

Wuxu yidhi " tawaawacay
Turubkana sukaan degey
Wax kaloon tammediyoon
Tobanlaha ku waabshaa
Taabkayga kuma hadhin
Tuur tuurka geba gebo
Toddobaale igu dhiga
Lixle dhiirran igu tuma"

Boqorkii tilmaannaa
Taagtisa kibiryoo
Qayrkii ku tanaxwee
Tagganaan ku raacdee
Inay tiisa noqotee
Tartankaa ku dheeraa

Wuxuu tiigsanaayiyo
Tuun-tuunsigiisii
Taabba qaadi waayoo
Tafa xaydadkiisii
Labadaba tukaa cunay.

Duni toocsi mooyee
Ninna taab ku qaban waa
Qofba wuxuu ka taransaday
Teel teel ku noqotoo
Inkastuu ku talax tago
Wuxuu tabanayaa badan
Tagtadiisa xiise
Tiisa joogta haaraan
Kaga daran timaaddadu
Tixdu waa abbaartaas.

64. Maanso Weriyaha ibmaal.com

Weriyaha socdaalkaan
Ka hayaar war subaglee
Weeye weeye ii dhaha
Wanankii mid baa jaban
mid kalaa wad-wadataa
la walwaal Siyaadoo

shan wasiir la socotaa
laga wacay xabaashoo
wefdi baa baxaayoo
waaleed u kacayee
ku dhakhsada waraaqaha
wararkiyo farriimaha

Dogobyohow walhanayaan
malaa saaka waayuhu
ma sitaan wanaaggii
shalay iyo wacnaantii
wakhtigaaga buuxsamey
haddii weel ceshaa jiro
weynayso xeedhada
wadhidaada dib u dhigo
dawliskii Walwaleed
inaan waarna kuu hadhin
bal dadkoo dhan weydii
wir haddaad sal adag tahay
iska waabi geerida
wedka adiga kuu qoran
ku wareeji qayrkaa
inaad waarto goormaa
waxyi kuugu soo degey
haye dee wadaadkow
xil wareejintii hoo
iga qabo walinjada
anba waalli heensaday
wadwadkeeda geeddee
adna sii walaandee

In Wilwilo ciyaar tahay
Is waraari badan tahay
Wiglo iyo hab leedahay
Marna walax dagaal tahay
Warmo iyo hub leedahay
Wejigeedu laba yahay
Waayeelba noo sheeg

Wallee iyo Billaan maray
Iyo wacad Illaahay
Wershadaa saboolkiyo
Wadhatada la qaybsaday
Wiilay dhashaan ahay
Weeraarta hoosiyo
Waaheel rug sare furan
Marka laysu kala waco
Ninka labada waaxood
Danyar weheshadaan ahay

Waayo waayadeed dee
Sow geel ma wadi jirin
Weris caano kama dhamin
Walacsiga nin hodaniyo
Sow wirsi kuma korin
Sow aabbe weydiyo
Waxma hayste ima dhalin
Ina Walanwal maan ihi
Hurre lama walaal ihi

Derejooy wid lagu yidhi
Wid widaanwid lagu yidhi
Walahaaana kugu raran
Hantiyeyna kuma waco
Woohowna kuma dhaho
Weligeyna kuma sugo
Wed haddaanad celinayn
Nin ku sheegtay waarayn
Maxaan kuu warsanayaa?

Waxaad aniga ii huri
Kuwa kugu werdiyayee
Sida weli ku caabuda
Ku wanaaji qayrkay

Is wanneehintaa迪yo
Wadha hayla soo gelin
Weyada ha iga jabin

Alle weger haddana weger
Weger iyo ka waaweyn
Weger iyo ka waasacan
Ma wadiiqo lulatiyo
Waaq laan ku dhabar jabay
Ma wartaan jidka ahayn
Ma lugtaa wakala jedan
Ma warkaan tilmaanayn
Ma dhegtaan wax shubanayn
Waar hooydu badatee
Xaajadu wajaqanaa
Ma waraabihii baa
Wadhan iyo ka ciyey Togan

Walbaaarka gocashada
Iyadoo wash iga tidhi
Waxa dhacay Cabbaasow
Ila wabax tarareen
Duni iyo wacaasheed
Iyo werinta dhiilladu

Wadnahayga shidayaan
Ku wahsadey su'shaas
Wydiinna kuma maqan
Garashiyo war-celinteed
Ayaa waaya waayaha
Webiyada aqoontiyo
Wacdaraha adduunyada
Wixii laysla soo maray
Waayaale hagar baxay
Wacyigayga koriyaan
Waddo ii jideeyaan

Waayahay Diktoorkow
Hadday weedhu muuniyo
Walaniqyo dux leedahay
Anba sow walaalow
Wadar kela ma kaashado
Sow wawga jiiftada
Dadka waayahoodiyo
Wejigooda kama qoro
Anigoo werwerayoo
Talo iga wansiixdoo
Wana waani lulatoo
Wiswis leexadiisii
Igu weehanaysoon
Wadha reer galbeedkiyo
Weysaaqa Naatoo
La walaac asqooboo
Welwel jiifi waayoon
Sida wiira wirada
Warwareeg ku lumayoo
Hadba way ku kacayaa
Warac meel ka ciidmaa
Wax la yaable geystaa
Wahad laydho keenaa
Walwal soo afyeeshaa
Waaceeni dhalataa

Anigoo wadeecada
Wantataca gumeystaha
Wakinaaya socodkoo
Wiiwiida dumarkiyo
Weehaadka maatada
La wareer sahsahayaa
Dhulka waax madoobeyd
Inta waa ku sara kaco
Qorrax Gaandi weheshaa
Wac ku soo tidhaahdaa
Bulsho weerka xoortaa

Aniguna wajiiniyo
Waqlal igu gadoodaa
Wahabkii I saarrraa
Waanwaani dhaxashaa

Dunidoo wajaqantoo
Cagta lagu walaaqoo
Inta weerayaal iyo
Bahal iyo wareentiyo
Kun waraabe boobeen
Shan walley s u taliyeen
Dad wanaag ku ledey xalay
Inta weerar lagu furay
Lagu galay war ma qabtada
Shil ku waabariistoo
Wadhantooda haaddii
Ku wishiirriyaysoon
Anna wadhida dhiillada
Murugada wahwahayaa
Weyrax meel ka toosaa
Senge waalan fuulaa
Isticmaar la wiiqaa
Wabar lagula ciiraa
Waydiisa taahaa
Anigana wajaaf iyo
Warmo layga siibaa

Hadba laba is weydoon
Kala weecanaysoo
Nacab kala wareejoo
Weji dadab is dhaaftiyo
Sac warraaqa jiilaal
Weyshiisa diidoo
Weydaartey xeradaan
Waanwaan dhex dhigayaa

Hadba duul wahsanayoo
Inta waayir lagu xidhay
Wadhaaf lala hor joogoo
Wanshax meel la jiifaa
Wacdigaygu sooraa

Hadba wadar la dhacayoo
Inta ay wisiisidey
Warmahaeda gurataan
Ina wadiya leeyahay

Hadba wiilal baxayoo
Wacad qabe bahdiisii

Wallihii ku baajoo
Waddadiii ka leexdiyo
Nin wabiina doontoo
Wisin maqan ku duuliyo
Waqlle jiibka saaraan
Wararkooda sugayaa
Walamsade la tuuriyo
Wadal lagu gadoodiyo
Hadba meyd la wacay baan
Digashada waddaacyaya

Hadba wacal la toogtiyo
Dadqal cayn wareegoo
Inta wegeradkii go'ay
Waabay kabbaday baan
Warqaddiisa jarayaa

Hadba waaq la ridey baan
Weylaalistiisii
Wilgaduu fadhiyi jirey
Wasakhdi ka dhaqayaa

Hadba damal wacnaayoo
Webigii Ganaaniyo
Salka gacanka Waaheen
Waraqyada ku fidiyoo
Inta wahan ka daba yimi
Wiriqyada u bixiyoo
Wakhti soo qandoodshoo
Walcan go'a lalmanayoo
Wegdihiisa laabtaan
Ubaxii ku waabnaa
Maqal weyd la togantiyo
Waxaraha u tumayaa

Hadba Shaah la waayiyo
Boqor weer cad goostoo
Inta wish la sara tegey
Waaq waaq ka ridey baan
Taajkiisa warasiyo
Hanti shacab wadaagiyo
Waqaf guud ka dhigayaa

Hadba Janan wanjalanoo
Dhulka laga wandaafshoo
Cirka looga webiyoo
Cidla dhex walhanayoo
Wedku deydeyaayaan
Waxa lumay ku darayaa

Hadba feleg wareegiyo
Yididiilo walacliyo
Saadaal wil furatiyo
Waaleeyo curataan
Weelkeeda culayaa

Wiyil dabarka goysiyo
Hadba umal wallacay baan
Werdigooda rogayaa
Libin fool waliishiyo
Hadba maalin weyn baan
Wanankeeda loogaa

Xinjir wararacdeediyo
Hadba guul washiranoo
War wareeg ku dhalataan
Walqasheeda tiriyaa

Onkodkiyo wannaaniga
Iyo dhobicda weedhka leh
Walanwalinta maansada

Walwallaynta geenyada
Wanqaraarka jiftada
Waxa looga jeedaa
Ama loo wacwacayaa
Wacdaruhu u dhacayaan
Lugta waarrinaysiyo
Isha waabanaysaa
Ha ku waano qaateen
Wegenkiyo colaadaha
Nin dulmani ha weheshado

Waddammada adduunyada
Afarteeda waaxood
Dhibta iyo wax yeellada
Inta ilaa wadaagtaay
Aan heeso weriyee
Kici weerarkaagii
I waraabsha geedkii
Waxyigaygu saarraa.

62 . Xamarey ma nabad baa? [Kor U noqo](#)

Xayaabkii cir da'ayeeey
Daruur shalka xayddaay
Xulad geenyo ugubeey
Darmaan xoosh u dhalataay
Xil-dhibaanka nabaddaay
Xajkii Geeska Bariyeey
Cadceeddoo xab-bururtaay
Marna xabag barsheeddii
Nafta xiisa gelisaay

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Xiddigtii bahdeediyo
Xubnaheeda kala maqan
U ahayd xusuustee
Sumaddooda xaynkiyo
Shanta gees u xidhataay.

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Laamaha xorriyaddiyo
Xayn-daabka calankee
Xejinaaya dhalashada
Xididkay ka beermaan
Xinjir laga waraabshaay.

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Carra-edeg xanteediyo
Xaska weli dhex-yaalliyo
Xaskulaha in laga guro
Danahooda xigashiyo
Xagal-daac in laga jiro
Tii loo xil-saaraay.

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Isticmaarku xeel iyo
Xanaf iyo wax-yeelliyo

Xanan iyo dhibaatiyo
Xadhko miidhan weeyoo
Sida geed xajiinluu
Xagxagtaa kor kaagee
Xadantada gumeystaha
Xaram lagaga maydhaay

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Danta inay xaraashaan
Dembi inay xambaartaan
Ama sharafka xooraan
Isticmaar la xididaan
Ama xeer la yeeshaan
Nimankii ka xila-furay,
Naftu waxay u xilataa
Dhegta xeerinteedee,
Nolol aan xarrago wadan
Nimankii xanuunkiyo
Xabsiyada ka door-biday
Gobannimo xaq weeyee
Inta geesi loo xidhay
Ama xawda laga jaray
Geerida xalaasha ah
Nimankii xantoobsaday
Halka lagu xormeeyaay

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Shinnida Xumbaaliyo
Sida xaydha-weyntii
Nimankay Xawaashiyo
Xaab-qaaddu keentee
Xagga sare ka soo degey
Dhulka xaabadii tiil
Nimankii xambaartee
Dhirta xaalufka u rogey
Dunidaan is-ximinnoo
Xasillooni loo yaal
Dadku kala xishoodaan
Nimankii xadurkiyo
Xadaafiirta geliyee
Inta ay xifaaliyo

Xumo iyo colaad iyo
Xiisadaa ku kiciyeen
Xolad daba ku olosheen
Xadhkaheeda kala furay
Xidid iyo tol wada yaal
Nimankii hub xoogliyo
Xakamaha ku kala raray
Kala xaday walaalaha
Marwadii xanjeerrayd
Nimankii xabbaadhee
Xawawaray dhasheedii
Kuwa midabka ximiyeen
Xaqlahana addoonsada
Xistigiyo gumeystaha
Birta looga xiiriyo
Halka lagu xabaalay

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Xamareey ma nabad baa?

Sida xuur wedkeedii
Xan ahaa ku maqashaan
Ambla xiisahaagii
Xamarey la dhuubtoo
Kalay waxan baraaruugey
Iyadoo xiddayseey
Inta xaysku kuu da'ay
Dhulku wada xareed iyo
Xamash iyo ugbaad iyo
Killi yahay barwaaqoo
Dayaxaaagu xaynkiyo
Xuubkii dillaacshoo
Inta uu xanjaadkiyo
Xagal qudha la soo baxay
Dusha sare xinnaystoo
Dhallinyaro xariiriyo
Halbo Xuural-caynii
Isasoo xusheenoo
Keebtaada yaabka leh
Inta ay xaraaraha
Laba laba u xaadheen
Xusullada dhigteenoo
Keerkii kal-gacalkiyo
Lagu jiro xisaaboo
Xantu hoos u socotoon
Aniguna Xayaad iyo
Xiddigti jacaylkee

Shanta xaraf mid lagu daray
Xog-waraysanaayoon
Kolba xaada cududdiyo
Xaradhkiyo garaaraha
Il-badhkeed ku xadayeet

Xudduntii dhulkaygaay
Xaruntii dadkaygaay
Maxaad aniga oo xidhan
Lahashada xanuunka leh
Ii xusuusinaysaa?

63.XXXXX Kor U noqo

55 Maanso Hadraawi

Halkan ka sii aqriso in yar oo ka mid ah Maansooyinka Abwaan Hadraawi